

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ 2011-2014

Α' ΦΑΣΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Νοέμβριος 2011

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ.....	4
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ:.....	4
ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	4
1. Ο.Τ.Α ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	4
2. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	5
3. ΚΥΡΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	5
4. ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΑΔΙΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ.....	7
5. ΟΜΑΔΑ ΈΡΓΟΥ	9
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	11
1.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	11
1.2. ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ & ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ: ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ...	11
1.2.1. ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ ΑΥΤΟΥ	11
1.2.1.1 Δήμος Χανίων: Διοικητική οργάνωση & βασικά πληθυσμιακά χαρακτηριστικά	11
1.2.1.1.2 Δημοτικές Ενότητες: Παρουσίαση των βασικών τους χαρακτηριστικών	16
(Α) ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΥ.....	17
(Β) ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ	18
(Γ) ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΘΕΡΙΣΟΥ	19
(Δ) ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΕΡΑΜΙΩΝ	20
(Ε) ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΝΕΑΣ ΚΥΔΩΝΙΑΣ	20
(ΣΤ) ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΟΥΔΑΣ	21
(Ζ) ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΧΑΝΙΩΝ	23
1.2.2 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΧΑΝΙΩΝ.....	27
1.2.2.1 Φυσικό Περιβάλλον	27
1.2.2.2 Αστικό Περιβάλλον	31
1.2.2.3 Αξιολόγηση υφιστάμενης κατάστασης του Τομέα «Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής».....	33
1.2.3. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΠΑΙΔΕΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΧΑΝΙΩΝ.....	47
1.2.3.1 Κοινωνική Πολιτική.....	47
1.2.3.2 Παιδεία-Εκπαίδευση	61
1.2.3.2.1 Σχολικές Επιτροπές Δήμου Χανίων.....	62
1.2.3.3 Πολιτισμός.....	63
1.2.3.3.1 Πολιτιστικές Υποδομές.....	63
1.2.3.3.2 Χώροι Πολιτιστικών Εκδηλώσεων και Συνεδρίων.....	64
1.2.3.3.3 Πολιτιστικές Εκδηλώσεις	66
1.2.3.3.4 Πολιτιστικοί Σύλλογοι.....	69
1.2.3.4 Αδελφοποιήσεις Δήμου Χανίων με άλλους Δήμους	71
1.2.3.5 Αθλητισμός.....	72
1.2.3.5.1 Αθλητικές διοργανώσεις.....	80
1.2.3.6 Αξιολόγηση υφιστάμενης κατάστασης του Τομέα «Κοινωνική Πολιτική, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός».....	84
1.2.4. ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΧΑΝΙΩΝ	89
1.2.4.1 Η εξέλιξη και τα χαρακτηριστικά του Δείκτη Δραστηριότητας του Δήμου Χανίων (Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός).....	89
1.2.4.2 Η διάρθρωση του ΟΕΠ κατά τομέα και κλάδο οικονομικής δραστηριότητας.....	91
1.2.4.3 Ο Δείκτης Ανεργίας και η εξέλιξη του	96
1.2.4.4 Οικονομική Διάρθρωση – Αναπτυξιακή Δομή.....	99
1.2.4.5 Βασικές υποδομές συνδεδεμένες με την τοπική ανάπτυξη.....	112
1.3. ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ & ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ: ΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ..	117
1.3.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	117
1.3.2. ΤΑ ΑΙΡΕΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ	117
1.3.3. ΟΙ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ	121
1.3.4. ΔΙΑΦΘΩΡΩΣΗ ΟΡΓΑΝΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΔΗΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ.....	124

1.3.5. ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΔΗΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ.....	132
1.3.6. ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ-ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΔΗΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ.....	136
1.3.7. ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ.....	137
1.3.8. ΤΟΠΙΚΗ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ – ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ (ΤΠΕ) ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΧΑΝΙΩΝ.....	138
1.3.8.1 Πληροφοριακή-Τεχνολογική Υποδομή.....	138
1.3.8.2 Υποδομή Ασύρματης Πρόσβασης (Wi-Fi) στο Διαδίκτυο.....	141
1.3.8.3. Πληροφορική & Καινοτομία: Η περίπτωση του πληροφοριακού συστήματος των Σχολικών Επιτρόπων του Δήμου Χανίων ως καλή πρακτική.....	146
1.3.9. ΟΧΗΜΑΤΑ-ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ.....	147
1.3.10. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ & ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ.....	147
1.3.10.1. Συνοπτική Οικονομική Ανάλυση: Έσοδα-Έξοδα.....	147
1.3.10.2. Απολογιστικά οικονομικά στοιχεία εσόδων Δήμου Χανίων.....	150
1.3.11. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΔΗΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ.....	152
1.4. ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ & ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ:.....	155
ΤΑ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ.....	155
1.4.1. ΔΕΔΙΣΑ.....	155
1.4.2. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΎΔΡΕΥΣΗΣ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΧΑΝΙΩΝ (Δ.Ε.Υ.Α.Χ.).....	163
1.4.3. ΚΥΔΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΗ Α.Ε.	166
1.4.4. ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΔΗΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ –ΚΕΝΤΡΟ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ (ΚΕΠΠΕΔΗΧ-ΚΑΜ).....	168
1.4.5. ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ (ΔΟΚΟΠΠ).....	173
1.4.6. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ.....	176
1.4.7. ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ ΧΑΝΙΩΝ.....	180
1.4.8. ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΛΙΜΕΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ.....	182
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.....	184
ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ.....	184
2.1. Η ΑΠΟΣΤΟΛΗ, ΤΟ ΟΡΑΜΑ ΚΑΙ ΟΙ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ.....	184
2.2. Η ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ.....	187
2.3. ΆΞΙΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΜΕΤΡΑ ΔΡΑΣΗΣ.....	189

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ: ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

1. Ο.Τ.Α και Επιχειρησιακά Προγράμματα

Στο πλαίσιο της διαδικασίας εκσυγχρονισμού της οργάνωσης και λειτουργίας της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης και με απώτερο σκοπό τη δημιουργία μόνιμων δομών προγραμματισμού, υλοποίησης και παρακολούθησης των αποτελεσμάτων της δράσης των Ο.Τ.Α., θεσπίστηκε για πρώτη φορά, με τα άρθρα 203-207 του κεφαλαίου Ζ' του νέου Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Ν. 3463/2006), η υποχρέωση εκπόνησης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων από τους Ο.Τ.Α. με πληθυσμό άνω των 10.000 κατοίκων. Επιπρόσθετα, με την Υπουργική Απόφαση 18183, ΦΕΚ 534, Β, 13.04.2007 καθορίστηκε η δομή και το περιεχόμενο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των Ο.Τ.Α., ενώ με το Προεδρικό διάταγμα 185/2007 «Όργανα και διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) Α' βαθμού», καθορίστηκε η διαδικασία κατάρτισης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

Ο ρόλος των Ο.Τ.Α. δεν περιορίζεται μόνο στην παροχή δημόσιων υπηρεσιών προς τους πολίτες, αλλά να λειτουργούν ως θεσμός πολιτικός, κοινωνικός και αναπτυξιακός. Προκειμένου να βελτιώνουν συστηματικά την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα της λειτουργίας τους, είναι αναγκαία η ανάπτυξη - στο εσωτερικό τους - ενός μηχανισμού προγραμματισμού. Ο μηχανισμός αυτός προγραμματισμού εκφράζεται μέσα από τη σύνταξη του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Ο.Τ.Α., το οποίο αποσκοπεί στην εισαγωγή μόνιμων εσωτερικών διαδικασιών και συστημάτων προγραμματισμού στην πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση. Στόχος είναι η διαδικασία του προγραμματισμού, της παρακολούθησης και της μέτρησης των αποτελεσμάτων των δράσεων του Ο.Τ.Α., να αποτελέσει μια σταθερή εσωτερική λειτουργία και διαδικασία, στην οποία θα συμμετέχει σε όλες τις φάσεις, με συγκεκριμένο ρόλο, το ανθρώπινο δυναμικό του.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα δεν εστιάζει μόνο στην παραγωγή ενός προγραμματικού κειμένου, αλλά κυρίως στις διαδικασίες με τις οποίες αυτό εκπονείται, παρακολουθείται και αξιολογείται. Ως εκ τούτου, επειδή το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα **έχει πολυτομεακό χαρακτήρα**, με μεγάλο εύρος θεματικού αντικειμένου, αντίστοιχο του φάσματος των θεμάτων που απασχολούν καθημερινά τις δημοτικές αρχές, ενώ, παράλληλα, **καλύπτει όλο το φάσμα των αρμοδιοτήτων ενός Ο.Τ.Α. και εν δυνάμει το σύνολο των τοπικών υποθέσεων**, η εκπόνησή του απαιτεί τη συμμετοχή τόσο των αιρετών και υπηρεσιακών στελεχών του Ο.Τ.Α., όσο και της τοπικής κοινωνίας, όπως αυτή εκφράζεται μέσα από τους μεμονωμένους δημότες, αλλά και τους κοινωνικούς και οικονομικούς φορείς. Με αυτόν τον τρόπο το όραμα της εκάστοτε δημοτικής αρχής μπορεί να γίνει ρεαλιστικό και η τοπική και εσωτερική ανάπτυξη του Ο.Τ.Α. να εναρμονιστεί με τις κατευθύνσεις του περιφερειακού και εθνικού αναπτυξιακού σχεδιασμού.

Τέλος, τα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Ο.Τ.Α. δεν αναφέρονται μόνο σε έργα που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά και από άλλες εθνικές και τοπικές πηγές και δεν αναφέρονται μόνο σε έργα που θα υλοποιηθούν από τον ίδιο το Δήμο και τα Νομικά του Πρόσωπα, αλλά και σε δράσεις που στόχο έχουν την οργάνωση των υπηρεσιών των Δήμων για την καλύτερη λειτουργία του και την εξυπηρέτηση του πολίτη.

2. Θεσμικό Πλαίσιο

Με τα άρθρα 203-207 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Ν. 3463/2006), θεσπίστηκε για πρώτη φορά, η υποχρέωση κατάρτισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (Ε.Π.) από τους πρωτοβάθμιους Ο.Τ.Α. ενώ με το άρθρο 266 Ν. 3852/2010 (Πρόγραμμα Καλλικράτης) επιβεβαιώθηκε η υποχρέωση κατάρτισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων από τους Ο.Τ.Α. Α' βαθμού.

Το Υπουργείο Εσωτερικών (ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α) με σχετικές υπουργικές αποφάσεις και εγκυκλίους που εξέδωσε έδωσε κατευθύνσεις στους ΟΤΑ Α' βαθμού για την εισαγωγή μόνιμων εσωτερικών διαδικασιών και συστημάτων προγραμματισμού και για την κατάρτιση των Ε.Π. και πιο συγκεκριμένα με:

1. την Υπουργική Απόφαση 18183, ΦΕΚ 534, Β, 13/4/2007 στην οποία καθορίστηκε η δομή και το περιεχόμενο των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Ο.Τ.Α.
2. την αρ. 45/58939/25-10-2006 Εγκύκλιο του Υφυπουργού Εσωτερικών για το σκοπό, τη διάρθρωση και τους στόχους των Ε.Π.
3. την αρ. 66/50837/14-9-2007 Εγκύκλιο του Υφυπουργού Εσωτερικών, σχετικά με τις διαδικασίες κατάρτισης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων ΟΤΑ Α' βαθμού
4. το Προεδρικό Διάταγμα 185/2007 «Όργανα και διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) Α' βαθμού» με το οποίο καθορίστηκε η διαδικασία κατάρτισης των επιχειρησιακών προγραμμάτων.
5. την Υπουργική Απόφαση 5694/3-2-2011 σύμφωνα με την οποία τροποποιείται η ΥΑ 18183/13-4-2007
6. το Προεδρικό Διάταγμα 89/2011 με το οποίο τροποποιείται το ΠΔ 185/2007 «Όργανα και διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) Α' βαθμού».

3. Κύρια Χαρακτηριστικά του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου Χανίων συνιστά ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα **(α) τοπικής ανάπτυξης και (β) εσωτερικής (οργανωτικής - λειτουργικής) ανάπτυξης για την περίοδο 2011 - 2014**, σε εναρμόνιση με τους στόχους της Δημοτικής Αρχής και τις κατευθύνσεις του αναπτυξιακού σχεδιασμού σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.

Ειδικότερα, το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα αποτελεί ένα πλαίσιο στρατηγικών στόχων που εξειδικεύονται σε δράσεις με ορίζοντα ζετίας (στην παρούσα φάση), για την προώθηση της τοπικής ανάπτυξης και την αναβάθμιση της οργάνωσης των υπηρεσιών του Δήμου. Με άλλα λόγια, το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα αφορά όχι μόνον στις υποδομές, τα έργα και τις τοπικές επενδύσεις στην περιοχή του Δήμου Χανίων, αλλά και στη βελτίωση της υφιστάμενης οργάνωσης και λειτουργίας του ίδιου του Δήμου, ως φορέα τοπικής αυτοδιοίκησης, στο πλαίσιο του γενικότερου περιβάλλοντος στο οποίο δρα, μεριμνώντας για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη, για τη βελτίωση του επιπέδου ζωής των δημοτών και των επισκεπτών και για την παροχή ποιοτικότερων υπηρεσιών προς αυτούς.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου Χανίων αποτελεί ένα **εξαιρετικά σημαντικό – αν όχι το σημαντικότερο - εργαλείο** για την άσκηση του αναπτυξιακού του ρόλου, το οποίο συμπυκνώνει τα εξής χαρακτηριστικά:

α. Συνιστά ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα τοπικής ανάπτυξης και βελτίωσης της διοικητικής ικανότητας του Δήμου Χανίων

Το Ε.Π. αποτελεί πρόγραμμα αναπτυξιακών υποδομών και τοπικών επενδύσεων, αλλά και πρόγραμμα για τη βελτίωση της υφιστάμενης λειτουργίας των δημοτικών υπηρεσιών και των Νομικών προσώπων που εποπτεύονται από το Δήμο Χανίων. Είναι πρόγραμμα, πολυτομεακού χαρακτήρα, με εύρος θεματικών αντικειμένων αντίστοιχου του φάσματος των θεμάτων που απασχολούν την καθημερινή λειτουργία του Δήμου. Καλύπτει όλο το φάσμα των αρμοδιοτήτων αυτού και εν δυνάμει το σύνολο των τοπικών υποθέσεων.

β. Αποτελεί το τριετές (μόνο για τη τρέχουσα δημοτική θητεία) πρόγραμμα δράσης του Δήμου Χανίων και των Νομικών Προσώπων του

Στις προτεραιότητες του προγράμματος αντανακλάται η βούληση και το όραμα της Δημοτικής Αρχής καθώς και οι προτεραιότητες του αναπτυξιακού σχεδιασμού σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Το όραμα της Δημοτικής Αρχής αποτυπώνεται στη στρατηγική και αναλύεται σε τριετές πρόγραμμα δράσης του ΟΤΑ και των Νομικών Προσώπων του και τέλος σε ετήσιο πρόγραμμα δράσης της κάθε υπηρεσίας του Δήμου και των Νομικών Προσώπων του.

γ. Συνιστά οργανικό στοιχείο της καθημερινής λειτουργίας και διοίκησης του Δήμου και μέρος του προγραμματικού του κύκλου

Η σύνταξη του επιχειρησιακού προγράμματος είναι η αρχική φάση της διαδικασίας προγραμματισμού, παρακολούθησης και αξιολόγησης της δράσης του Δήμου. Η διαδικασία αυτή αποτελεί το διαρκές αντικείμενο ενασχόλησης των αιρετών οργάνων, των προϊσταμένων και του αρμόδιου Τμήματος Προγραμματισμού και Εσωτερικού Ελέγχου αυτού.

δ. Υλοποιείται μέσω του ετήσιου προγράμματος δράσης του ΟΤΑ και των Νομικών Προσώπων του

Σκοπός της σύνταξης του ετήσιου προγράμματος δράσης είναι η εξειδίκευση του συνολικού πενταετούς (τριετούς στη παρούσα δημοτική θητεία) επιχειρησιακού προγράμματος σε ετήσιο πρόγραμμα των υπηρεσιών. Ο ετήσιος προγραμματισμός στοχεύει στον επιμερισμό των δράσεων του επιχειρησιακού προγράμματος στις υπηρεσίες, οι οποίες υλοποιούν τμήματα αυτού.

ε. Εκπονείται με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων

Κατά τη διαδικασία σύνταξης του Ε.Π. συμμετέχουν με σαφώς καθορισμένο τρόπο:

- i.** Αιρετά όργανα (Δημ. Συμβούλιο, Επιτροπές, Αντιδήμαρχοι, ΔΣ Νομικών Προσώπων, Συμβούλια Τοπικών και Δημοτικών Κοινοτήτων)
- ii.** Υπηρεσιακά στελέχη (Προϊστάμενοι υπηρεσιών, Διευθυντές Νομικών Προσώπων, στελέχη της Υπηρεσίας Προγραμματισμού)
- iii.** Τοπικοί φορείς και ομάδες δημοτών με σημαντικό βαθμό συμβολής στην τοπική ανάπτυξη ή/και στη λειτουργία του ΟΤΑ
- iv.** Φορείς του διοικητικού συστήματος της χώρας (πχ Περιφέρεια)

στ. Αξιοποιεί δείκτες επίδοσης

Το Ε.Π. πρόγραμμα διατυπώνει μετρήσιμους στόχους, η επίτευξη των οποίων παρακολουθείται μέσω της αξιοποίησης συστήματος δεικτών επίδοσης. Για την παρακολούθηση της εξέλιξης της τιμής των δεικτών αξιοποιούνται τα στοιχεία (εσόδων / δαπανών, πόρων, εκροών,

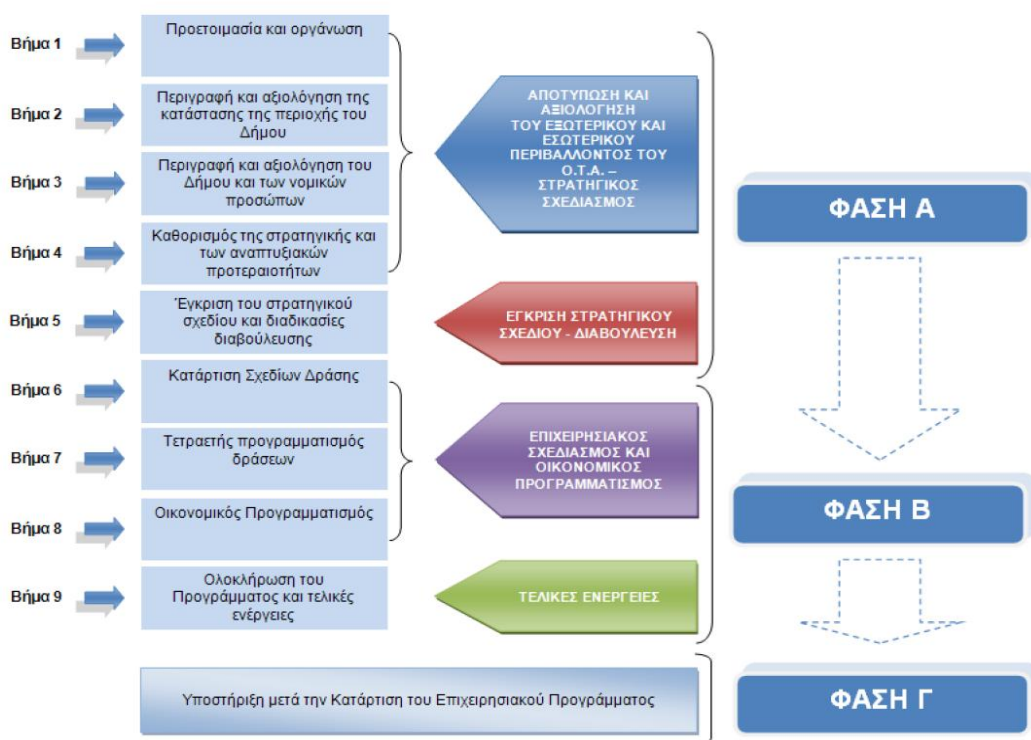
αποτελεσμάτων στους αποδέκτες) που τηρούνται στις βάσεις δεδομένων του ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος του Δήμου.

Συνοψίζοντας, το Ε.Π. αποτελεί το βασικό πλαίσιο κατεύθυνσης, προσδιορισμού και συντονισμού των ενεργειών όλων των οργάνων διοίκησης και υπηρεσιών το οποίο πρέπει να είναι ευρύτερα γνωστό στους εργαζόμενους του ΟΤΑ, προκειμένου να υλοποιηθούν οι στόχοι του, συνιστά δε προϊόν συλλογικής εργασίας όλων των δομών του Δήμου και οδηγεί στην ανάληψη δεσμεύσεων μεταξύ των διαδοχικών ιεραρχικών επιπέδων, σε ότι αφορά την υλοποίηση του τμήματος εκείνου στο οποίο αυτά εμπλέκονται.

4. Βασικά Στάδια Κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Η εκπόνηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος περιλαμβάνει τρεις (3) διακριτές φάσεις με επιμέρους βήματα (γράφημα 1), με σκοπό να προσεγγιστούν και να αναλυθούν συστηματικά όλες οι παράμετροι και όλοι οι συντελεστές που επηρεάζουν και καθορίζουν το πλαίσιο λειτουργίας και ανάπτυξης του Δήμου. Τα βήματα που περιλαμβάνονται σε κάθε φάση του Έργου περιγράφονται συνοπτικά στη συνέχεια.

Γράφημα 1. Διαγραμματική απεικόνιση των σταδίων κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Φάση Α: Στρατηγικός Σχεδιασμός του Δήμου Χανίων

Αποτύπωση και Αξιολόγηση του Εξωτερικού και Εσωτερικού Περιβάλλοντος του Ο.Τ.Α.

Βήμα 1: Προετοιμασία και οργάνωση

Προετοιμασία και οργάνωση της διαδικασίας κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος, μέσω των εξής ενεργειών:

- ❖ Συγκρότηση της Διεπιστημονικής Ομάδας Έργου.
- ❖ Διατύπωση των αρχικών κατευθύνσεων της Δημοτικής Αρχής.

- ❖ Οργάνωση και προγραμματισμός του Έργου.
- ❖ Ενημέρωση του προσωπικού των υπηρεσιών και των Νομικών Προσώπων του Δήμου.

Βήμα 2: Συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση της κατάστασης της περιοχής του Δήμου

Συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης της περιοχής του Δήμου και εντοπισμός των σημαντικότερων ζητημάτων τοπικής ανάπτυξης, που θα πρέπει να αντιμετωπίσει ο Δήμος κατά τα επόμενα χρόνια. Περιγράφεται η γενική, μακροσκοπική εικόνα της περιοχής του Δήμου και αναφέρονται τα γεωγραφικά, πληθυσμιακά, κοινωνικά, οικονομικά, πολεοδομικά, περιβαλλοντικά και αναπτυξιακά χαρακτηριστικά της. Ακολουθεί η αξιολόγηση της κατάστασης της περιοχής και εντοπίζονται τα κρίσιμα ζητήματα τοπικής ανάπτυξης σε κάθε θεματικό τομέα.

Βήμα 3: Συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση του Δήμου και των νομικών προσώπων του ως οργανισμών

Συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου και των νομικών προσώπων του και εντοπισμός των κρίσιμων ζητημάτων εσωτερικής ανάπτυξης (π.χ. δραστηριότητες και διαδικασίες λειτουργίας, οργάνωση, ανθρώπινο δυναμικό και υλικοτεχνική υποδομή, οικονομικά στοιχεία, κ.α.).

Βήμα 4: Καθορισμός της στρατηγικής και των αναπτυξιακών προτεραιοτήτων του Δήμου

Πραγματοποιείται η επιλογή της στρατηγικής που θα ακολουθήσει ο Δήμος μέσω του καθορισμού γενικών στόχων και πολιτικών δράσης, η ομαδοποίηση των γενικών στόχων σε Άξονες και Μέτρα και η διατύπωση του οράματος και των αρχών λειτουργίας και διακυβέρνησης. Στο πλαίσιο της διαμόρφωσης της στρατηγικής του Δήμου προσδιορίζονται τα κρίσιμα ζητήματα τοπικής ανάπτυξης που θα αντιμετωπίσει ο Δήμος (γενικοί στόχοι τοπικής ανάπτυξης) και διαμορφώνονται οι κατάλληλες εσωτερικές στρατηγικές επιλογές που θα διασφαλίζουν επιτυχή προσέγγιση των γενικών στόχων τοπικής και εσωτερικής ανάπτυξης. Οι συναφείς γενικοί στόχοι ομαδοποιούνται σε προτεραιότητες - Μέτρα και τα συναφή Μέτρα ομαδοποιούνται σε ευρύτερες προτεραιότητες - Άξονες. Διατυπώνεται το όραμα για την ανάπτυξη της περιοχής του Δήμου και για την εσωτερική ανάπτυξη του Δήμου ως οργανισμού, καθώς και οι κατευθυντήριες αρχές, που πρέπει να διέπουν τον τρόπο λειτουργίας του και γενικά τον τρόπο διοίκησης των τοπικών υποθέσεων.

Έγκριση Στρατηγικού Σχεδίου - Διαβούλευση

Βήμα 5: Έγκριση του στρατηγικού σχεδίου και διαδικασίες διαβούλευσης

Οι ενέργειες που πραγματοποιούνται σε αυτό το στάδιο αφορούν:

- ❖ Στην έγκριση του Στρατηγικού Σχεδίου.
- ❖ Στη δημοσιοποίηση του στρατηγικού σχεδίου μέσω των διαθέσιμων μέσων επικοινωνίας και στη διοργάνωση δημοσίων εκδηλώσεων.
- ❖ Στη σύνοψη των συμπερασμάτων των διαδικασιών διαβούλευσης και στην ενημέρωση των αρμόδιων υπηρεσιών.

Φάση Β: Επιχειρησιακός και Οικονομικός Προγραμματισμός του Δήμου Χανίων

Επιχειρησιακός Σχεδιασμός

Βήμα 6: Κατάρτιση σχεδίων δράσης

Καταρτίζονται σχέδια δράσης, τα οποία περιλαμβάνουν στόχους και δράσεις για την επίτευξη του κάθε ενός από τους γενικούς στόχους του στρατηγικού σχεδίου με σκοπό την εφαρμογή της στρατηγικής του Δήμου.

Βήμα 7: Τριετής προγραμματισμός των δράσεων.

Σκοποί του βήματος είναι η ιεράρχηση και ο προγραμματισμός των δράσεων που περιλαμβάνονται στα σχέδια δράσης, η ομαδοποίηση, ο έλεγχος και η οριστικοποίηση όλων των δράσεων του ΕΠ και ο αναλυτικός προγραμματισμός των δράσεων πρώτης προτεραιότητας.

Οικονομικός Προγραμματισμός

Βήμα 8: Οικονομικός Προγραμματισμός

Πραγματοποιείται εκτίμηση των εσόδων του Δήμου και των Νομικών Προσώπων του, ανά πηγή χρηματοδότησης, για κάθε έτος της επόμενης τετραετίας, κατανέμονται τα έσοδα στις δράσεις πρώτης προτεραιότητας και καταρτίζεται συγκεντρωτικός πίνακας δαπανών ανά μέτρο και άξονα και συντάσσονται οι χρηματοδοτικοί πίνακες.

Βήμα 9: Ολοκλήρωση του προγράμματος και τελικές ενέργειες

Οι ενέργειες που πραγματοποιούνται σε αυτό το στάδιο αφορούν:

- ❖ Στην ολοκλήρωση του σχεδίου επιχειρησιακού προγράμματος από την ομάδα έργου και στην υποβολή του στο Δήμαρχο και στην Εκτελεστική Επιτροπή.
- ❖ Στην υποβολή του σχεδίου από την Εκτελεστική Επιτροπή προς το Δημοτικό Συμβούλιο και στην έγκριση αυτού από το Δημοτικό Συμβούλιο.
- ❖ Στον έλεγχο της διαδικασίας κατάρτισης του προγράμματος από την Περιφέρεια.
- ❖ Στη δημοσιοποίηση του προγράμματος από το Δήμο Χανίων.

Φάση Γ: Υποστήριξη μετά την κατάρτιση του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Οι ενέργειες που πραγματοποιούνται σε αυτό το στάδιο αφορούν:

- ❖ Στην υλοποίηση, παρακολούθηση και αξιολόγηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος.
- ❖ Στην εκπαίδευση των αρμοδίων στελεχών του Δήμου.

5. Ομάδα Έργου

Για την κατάρτιση του Τριετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος Δράσης 2012-2014 του Δήμου Χανίων συγκροτήθηκε **Διεπιστημονική Ομάδα Έργου (ΔΟΕ)**¹, με την υπ. αριθμ. 590/2011 απόφαση του Δημάρχου Χανίων.

Η Διεπιστημονική Ομάδα Έργου αποτελεί το **συνδεδετικό κρίκο των Υπηρεσιών του Δήμου και των Νομικών του Προσώπων**, με κύρια καθήκοντα:

- ❖ την παροχή κάθε στοιχείου και πληροφορίας απαραίτητη για την περιγραφή και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης του Δήμου σε διοικητικό, οικονομικό και τεχνικό επίπεδο.
- ❖ την οργάνωση, συντονισμό και υλοποίηση των εσωτερικών και εξωτερικών διαδικασιών διαβούλευσης που κρίνονται απαραίτητες για τον προσδιορισμό των Στρατηγικών

¹ Σύμφωνα με το άρθρο 1 του Προεδρικού Διατάγματος 185/12.09.2007 «Όργανα και Διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των Ο.Τ.Α. Α βαθμού»

Στόχων, την επιλογή των Αξόνων Προτεραιότητας και την διαμόρφωση των προγραμματικών δράσεων του Δήμου.

- ❖ τη μελέτη και σύνταξη της πρότασης του σχεδίου ανάπτυξης με τις προτεινόμενες γενικές στρατηγικές επιλογές (άξονες προτεραιότητας, γενικοί και ειδικοί στόχοι, χρονοδιάγραμμα υλοποίησης) πριν την οριστικοποίησή -κατανομή τους.

Στη ΔΟΕ για την εκπόνηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος Δράσης 2012-2014, σύμφωνα με την υπ. αριθμ. 590/2011 απόφαση του Δημάρχου Χανίων, συμμετέχουν οι κάτωθι:

1. ο κ. **Πρωτοπαπαδάκης Κων/νος**, Αντιδήμαρχος Χανίων, ως **Πρόεδρος**.
2. ο κ. **Κουρής Γαβριήλ**, Γενικός Γραμματέας του Δήμου Χανίων ως **Συντονιστής**.
3. η κα. **Μπατάκη Μαργαρίτα**, κλάδου ΠΕ4 Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, Προϊσταμένη Τμήματος Προγραμματισμού & Εσωτερικού Ελέγχου, ως **μέλος**.
4. η κα. **Πετρόχειλου Σοφία**, κλάδου ΠΕ1 Διοικητικών, Υπάλληλος Τμήματος Προγραμματισμού & Εσωτερικού Ελέγχου, ως **μέλος**.
5. ο κ. **Παπάς Χριστόφορος**, κλάδου ΠΕ1 Διοικητικών, Υπάλληλος Τμήματος Προγραμματισμού & Εσωτερικού Ελέγχου, ως **μέλος**.
6. ο κ. **Χατζηκυριάκος Μιχαήλ**, κλάδου ΠΕ17 Μηχανικών Παραγωγής & Διοίκησης, Υπάλληλος Τμήματος Προγραμματισμού & Εσωτερικού Ελέγχου, ως **μέλος**.
7. η κα. **Μπολανάκη Δέσποινα**, κλάδου ΠΕ17 Μηχανικών Παραγωγής & Διοίκησης, Υπάλληλος Τμήματος Προγραμματισμού & Εσωτερικού Ελέγχου, ως **μέλος**.
8. η Δρ. **Αϊβαλιώτη Μαρία**, κλάδου ΠΕ 8 Μηχανικών Περιβάλλοντος Υπάλληλος Τμήματος Μελετών - Δ/σης Τεχνικών Υπηρεσιών, ως **μέλος**.
9. η κα. **Βιδαλάκη Αργυρώ**, κλάδου ΠΕ 3 Πολιτικών Μηχανικών, Προϊσταμένη Τμήματος Μελετών – Δ/σης Τεχνικών Υπηρεσιών, ως **μέλος**.
10. η κα. **Σιγανάκη Σταυρούλα**, κλάδου ΠΕ Οικονομικού – Λογιστικού, Υπάλληλος Τμήματος Οικονομικής Διαχείρισης – Δ/σης Οικονομικών Υπηρεσιών, ως **μέλος**.
11. η κα. **Καψωμενάκη Ελένη**, Ειδική Συνεργάτης του Δημάρχου Χανίων ως **μέλος**.

Τη γενική εποπτεία προόδου των εργασιών της ΔΟΕ αλλά και της εισήγησης του σχεδίου του Ε.Π. στο Δημοτικό Συμβούλιο Χανίων, έχει η **Εκτελεστική Επιτροπή**.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ

1.1. Εισαγωγή

Σκοπός του παρόντος κεφαλαίου είναι η καταγραφή και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης του Δήμου Χανίων, τόσο όσο αφορά το εξωτερικό του περιβάλλον όσο και το εσωτερικό. Όσον αφορά το εξωτερικό περιβάλλον, η ανάλυση των στοιχείων δομείται σε τέσσερις θεματικές οι οποίες αφορούν:

- τη γενική εικόνα του νέου Δήμου (διοικητική οργάνωση, βασικά πληθυσμιακά στοιχεία, παρουσίαση Δημοτικών Ενοτήτων).
- το θεματικό τομέα «Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής».
- το θεματικό τομέα «Κοινωνική Πολιτική, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός».
- το θεματικό τομέα «Τοπική οικονομία και Απασχόληση».

Από την άλλη, η καταγραφή και ανάλυση του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου Χανίων περιλαμβάνει την καταγραφή και παρουσίαση:

- των Οργάνων Διοίκησης και των Επιτρόπων του,
- των Δημοτικών Υπηρεσιών και των Νομικών Πρόσωπων του,
- του Ανθρώπινου Δυναμικού του,
- της Οικονομικής Κατάστασης και λειτουργίας του.

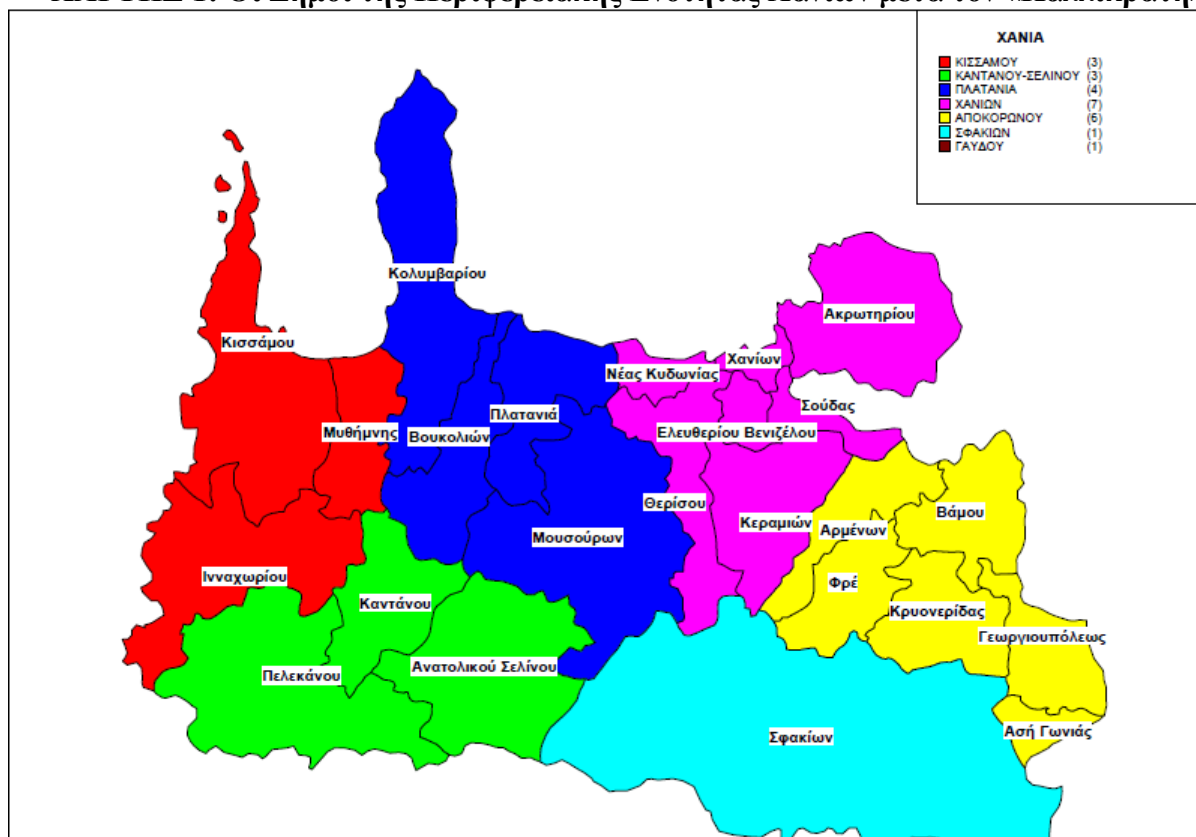
1.2. Καταγραφή & αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης: Το Εξωτερικό Περιβάλλον

1.2.1. Γενική εικόνα του Δήμου Χανίων και των Δημοτικών Ενοτήτων αυτού

1.2.1.1 Δήμος Χανίων: Διοικητική οργάνωση & βασικά πληθυσμιακά χαρακτηριστικά

Ο Δήμος Χανίων είναι Δήμος της περιφέρειας Κρήτης που συστήθηκε με το Πρόγραμμα «Καλλικράτης» (Ν. 3852/2010). Προέκυψε από την συνένωση των πρώην δήμων (νυν δημοτικών ενοτήτων) Ακρωτηρίου, Ελευθερίου Βενιζέλου, Θερίσου, Κεραμιών, Νέας Κυδωνίας, Σούδας και Χανίων - και έχει ως έδρα τα Χανιά. Συνορεύει στα δυτικά με το Δήμο Πλατανιά, στα νότια με το Δήμο Σφακίων και στα ανατολικά με το Δήμο Αποκορώνου (Χάρτης 1), ενώ ολόκληρη η βόρεια και δυτική πλευρά του βρέχεται από το Κρητικό πέλαγος. Η συνολική έκταση του νέου Δήμου ανέρχεται σε 351.306 τετραγωνικά χιλιόμετρα.

ΧΑΡΤΗΣ 1: Οι Δήμοι της Περιφερειακής Ενότητας Χανίων μετά τον «Καλλικράτη»

Ο Δήμος Χανίων, με τη νέα του διοικητική δομή, αποτελείται από εννέα (9) Δημοτικές Κοινότητες και δεκαεπτά (17) Τοπικές Κοινότητες, όπως αυτές αποτυπώνονται στον Πίνακα 1.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: Διοικητική υποδιαίρεση Δήμου Χανίων με το Ν. 3852/2010		
Α/Α	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ
1	ΑΡΩΝΙΟΥ	ΑΓΙΑΣ
2	ΓΑΛΑΤΑ	ΑΠΤΕΡΩΝ
3	ΔΑΡΑΤΣΟΥ	ΒΑΜΒΑΚΟΠΟΥΛΟΥ
4	ΚΟΥΝΟΥΠΙΔΙΑΝΩΝ	ΒΑΡΥΠΕΤΡΟΥ
5	ΜΟΥΡΝΙΩΝ	ΔΡΑΚΟΝΑΣ
6	ΝΕΡΟΚΟΥΡΟΥ	ΘΕΡΙΣΟΥ
7	ΠΕΡΙΒΟΛΙΩΝ	ΚΑΜΠΙΩΝ
8	ΣΟΥΔΑΣ	ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΩΝ
9	ΧΑΝΙΩΝ	ΜΑΛΑΞΑΣ
10		ΑΓ. ΜΑΡΙΝΑΣ
11		ΜΟΥΖΟΥΡΑ
12		ΠΑΠΑΔΙΑΝΩΝ
13		ΠΛΑΤΥΒΟΛΑΣ
14		ΣΤΑΛΟΥ
15		ΣΤΕΡΝΩΝ
16		ΤΣΙΚΑΛΑΡΙΩΝ

Ο μόνιμος πληθυσμός του Δήμου Χανίων ανέρχεται, σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία της πρόσφατης απογραφής (2011) της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, σε 108.310 κατοίκους, αριθμός που αντιπροσωπεύει το 17,4% του συνολικού πληθυσμού της Περιφέρειας Κρήτης (621.340 κάτοικοι) και το 1% περίπου του συνολικού πληθυσμού της χώρας (10.787.690 κάτοικοι).

Ο ρυθμός αύξησης του μόνιμου πληθυσμού του Δήμου Χανίων ανέρχεται, την τελευταία δεκαετία 2001-2011, σε + 10,3% την ώρα που στο σύνολο της επικράτειας καταγράφεται μείωση του πληθυσμού της χώρας -1,3%. (Πίνακας 2).

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: Μεταβολή πληθυσμού 2001-2011			
	Απογραφή Μόνιμου Πληθυσμού		
	2001	2011	Μεταβολή % (2001-2011)
Δήμος Χανίων	98.202	108.310	+10,3
Σύνολο Χώρας	10.934.097	10.787.690	-1,3

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή

Με βάση επίσης τα στοιχεία της απογραφής του 2011 προκύπτει ότι ο Δήμος Χανίων είναι ο δεύτερος μεγαλύτερος Δήμος της Περιφέρειας Κρήτης και ο μεγαλύτερος στην Περιφερειακή Ενότητα Χανίων, τόσο ως προς το μόνιμο πληθυσμό όσο και ως προς τη πυκνότητα αυτού (Πίνακας 3).

ΠΙΝΑΚΑΣ 3: Μόνιμος Πληθυσμός Δήμων Π.Ε. Χανίων (2011)		
Διοικητική Διάρθρωση	Σύνολο	Πυκνότητα μόνιμου πληθυσμού ανά τετρ. χιλιόμετρο
Περιφ. Ενότητα Χανίων	156.220	65,75
Δήμος Χανίων	108.310	308,31
Δήμος Αποκορώνου	12.860	40,76
Δήμος Γαύδου	150	4,63
Δήμος Καντάνου-Σελίνου	5.420	14,41
Δήμος Κισσάμου	10.800	31,67
Δήμος Πλατανιά	16.760	34,08
Δήμος Σφακίων	1.920	4,11

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή

[http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE/BUCKET/A1602/PressReleases/A1602_SAM01_DT_DC_00_2011_01_F_GR.pdf]

Από τον παραπάνω πίνακα προκύπτει επίσης πως στη χωρική συγκέντρωση εντός του Νομού, ο πληθυσμός του νέου Δήμου Χανίων – όπως αυτός προέκυψε μετά την εφαρμογή του

«Καλλικράτη» - αντιπροσωπεύει σχεδόν τα 2/3 (το 69,3%) του Νομού Χανίων. Βλέπουμε δηλαδή σε τοπικό επίπεδο να υπάρχει μια συγκέντρωση του πληθυσμού στην έδρα του Νομού και κατά συνέπεια μια αναπαραγωγή του προτύπου συγκέντρωσης με αυτό που υπάρχει στη χώρα, τηρουμένων βεβαίως των επιπέδων.

Αναφορικά με την κατανομή του πληθυσμού ανά φύλο, σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής του 2011 (Πίνακας 4), ο ανδρικός πληθυσμός του Δήμου Χανίων - σε απόλυτες τιμές – ανέρχεται 108.310 άτομα ή ποσοστό 49,9% του συνολικού πληθυσμού την ίδια στιγμή που ο γυναικείος διαμορφώνεται σε 54.210 άτομα ή ποσοστό 50,1% επί του συνόλου. Τα παραπάνω ποσοστά βλέπουμε ότι κυμαίνονται στα αντίστοιχα εθνικά επίπεδα, με μικρές κατ' ουσία αποκλίσεις.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4: Μόνιμος Πληθυσμός Δήμου Χανίων, Π.Ε. Χανίων και Χώρας & ποσοστιαία κατανομή ανά φύλο (2011)						
	Σύνολο	Άρρενες	%	Θήλειες	%	Πυκνότητα μόνιμου πληθυσμού ανά τετρ. χιλιόμετρα
Δήμος Χανίων	108.310	54.100	49,9	54.210	50,1	308,31
Περιφ. Ενότητα Χανίων	156.220	78.440	50,2	78.780	50,4	65,75
Σύνολο Χώρας	10.787.690	5.303.690	49,2	5.484.000	50,8	81,75

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή

[http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE/BUCKET/A1602/PressReleases/A1602_SAM01_DT_DC_00_2011_01_F_GR.pdf]

Εξετάζοντας επίσης την πληθυσμιακή πυκνότητα του Δήμου Χανίων και συγκρίνοντας τη τόσο με τον αντίστοιχο δείκτη σε επίπεδο χώρας όσο και σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας Χανίων (Πίνακας 4) διαπιστώνεται ότι ο δείκτης πληθυσμιακής πυκνότητας στο Δήμο Χανίων είναι κατά πολύ μεγαλύτερος του αντίστοιχου δείκτη τόσο σε επίπεδο επικράτειας (308,31 έναντι 81,75 κατοίκων ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο) όσο και σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας Χανίων (μόλις 65,75 μόνιμοι κάτοικοι ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο) γεγονός που επιβεβαιώνει, αν μη τι άλλο, την αυξητική τάση συγκέντρωσης πληθυσμού – τα τελευταία χρόνια – στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου Χανίων.

Σε ότι αφορά την σύνθεση του πληθυσμού (2001):

- ο αστικός πληθυσμός ανέρχεται σε 83.398 ήτοι το 86,96% του συνολικού πληθυσμού.
- ο αγροτικός πληθυσμός ανέρχεται σε 12.804 ήτοι το 13,04% του συνολικού πληθυσμού.

Η μελέτη της δομής του πληθυσμού κατά ηλικία είναι ιδιαίτερα χρήσιμη καθώς συμβάλει στην εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων αναφορικά με τις δημογραφικές προοπτικές καθώς και στην εκτίμηση του επιπέδου της κοινωνικής ανάπτυξης με τη σύνθεση και το μέγεθος του γεροντικού πληθυσμού και παρέχει πληροφορίες για τις προοπτικές της οικονομικής ανάπτυξης και τα αναγκαία μέτρα οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής, δίδοντας ενδείξεις για την εξέλιξη του εργατικού δυναμικό, την έκταση και τη σύνθεση της αγοράς εργασίας.

Συνολικά ο πληθυσμός στις Δημοτικές Ενότητες του Δήμου Χανίων κατανέμεται σύμφωνα με τον πίνακα 5:

ΠΙΝΑΚΑΣ 5: Πληθυσμιακή κατανομή ανά Δημοτική Ενότητα & ηλικιακή ομάδα

ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	0-4	5-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80+	ΣΥΝΟΛΟ
Δ.Ε. ΧΑΝΙΩΝ	2.875	6.006	7.746	13.368	10.709	4.814	6.271	1.584	53.373
Δ.Ε. ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΥ	582	1.131	2.042	2.855	1.992	923	632	164	10.321
Δ.Ε. ΕΛ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ	652	1.433	1.530	2.653	2.158	897	994	269	10.586
Δ.Ε. ΣΟΥΔΑΣ	473	935	1.562	2.107	1.468	574	589	132	7.840
Δ.Ε. ΘΕΡΙΣΟΥ	382	871	877	1.610	1.243	546	657	127	6.313
Δ.Ε. ΝΕΑΣ ΚΥΔΩΝΙΑΣ	473	899	917	2.080	1.494	672	614	152	7.301
Δ.Ε. ΚΕΡΑΜΙΩΝ	93	236	219	333	273	141	258	77	1.630
ΣΥΝΟΛΟ	5.530	11.511	14.893	25.006	19.337	8.567	10.015	2.505	97.364

Πηγή: ΕΣΥΕ (2001), Πληθυσμός Κατά Φύλο και Ομάδες Ηλικιών, Πίνακας 1

Στο σύνολο των 97.364 κατοίκων του Δήμου Χανίων, σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία της απογραφής του 2001, σημαντικό ποσοστό κατέχει η ηλικιακή ομάδα 25-39 με ποσοστό 25,68% ενώ ακολουθεί με ποσοστό 19,86% η ηλικιακή ομάδα 40-54 ετών.

Στο Δήμο Χανίων το μέσο ηλικιακό επίπεδο των κατοίκων ανήκει στην ηλικιακή ομάδα 25-54 ετών κατέχοντας αθροιστικά το ποσοστό 45,54% έναντι του συνόλου. Αθροιστικά ο πληθυσμός ηλικίας 0-39 ετών αντιστοιχεί στο 58,48% σε σχέση με το 41,52% που αντιστοιχεί στις υπόλοιπες ηλικιακές ομάδες. Ο νεανικός πληθυσμός ηλικίας μέχρι 24 ετών αντιστοιχεί στο 32,80% του συνολικού πληθυσμού. Ο πληθυσμός άνω των 65 ετών αντιστοιχεί στο 20,55% του συνόλου.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6: Ποσοστιαία κατανομή πληθυσμού ανά Δημοτική Ενότητα & ηλικιακή κατανομή

ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	0-4	5-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 +	ΣΥΝΟΛΟ
Δ.Ε. ΧΑΝΙΩΝ	5,39%	11,25%	14,51%	25,05%	20,06%	9,02%	11,75%	2,97%	100,00%
Δ.Ε. ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΥ	5,64%	10,96%	19,78%	27,66%	19,30%	8,94%	6,12%	1,59%	100,00%
Δ.Ε. ΕΛ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ	6,16%	13,54%	14,45%	25,06%	20,39%	8,47%	9,39%	2,54%	100,00%
Δ.Ε. ΣΟΥΔΑΣ	6,03%	11,93%	19,92%	26,88%	18,72%	7,32%	7,51%	1,68%	100,00%
Δ.Ε. ΘΕΡΙΣΟΥ	6,05%	13,80%	13,89%	25,50%	19,69%	8,65%	10,41%	2,01%	100,00%
Δ.Ε. ΝΕΑΣ ΚΥΔΩΝΙΑΣ	6,48%	12,31%	12,56%	28,49%	20,46%	9,20%	8,41%	2,08%	100,00%
Δ.Ε. ΚΕΡΑΜΙΩΝ	5,71%	14,48%	13,44%	20,43%	16,75%	8,65%	15,83%	4,72%	100,00%
ΣΥΝΟΛΟ	5,68%	11,8%	15,3%	25,6%	19,8%	8,8%	10,2%	2,5%	100,00%

Πηγή: ΕΣΥΕ (2001), Πληθυσμός Κατά Φύλο και Ομάδες Ηλικιών, Πίνακας 1

Τέλος και προκειμένου να μελετηθεί πιο αναλυτικά το δημογραφικό προφίλ του Δήμου, έχουν υπολογιστεί και οι κάτωθι δημογραφικοί δείκτες (Πίνακας 7).

ΠΙΝΑΚΑΣ 7: Δημογραφικά χαρακτηριστικά του Δήμου Χανίων							
Έκταση (τ.χμ.):		350.915					
Πραγματικός Πληθυσμός:							
	1991:	82.079	2001:	97.364	2011:	108.310	
Ποκνότητα Πληθυσμού:							
	1991:	4,275	2001:	3,604	2011:	3,240	
Ηλικιακή κατανομή πραγματικού πληθυσμού (2001):							
0-4	5-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 ετών και άνω
5.530	11.511	14.893	25.006	19.337	8.567	10.015	2.505
Δημογραφικοί δείκτες (2001) :							
Δείκτης Γήρανσης						73,46%	
Δείκτης Εξάρτησης						17,50%	
Δείκτης Αντικατάστασης						1,739%	

Α. Δείκτης Γήρανσης: εκφράζει κατά πόσο το βάρος του πληθυσμού μετατοπίζεται από τη βάση της πληθυσμιακής πυραμίδας προς την κορυφή, πόσο δηλαδή γερασμένος είναι ο πληθυσμός και κατά πόσο μια περιοχή αντιμετωπίζει πρόβλημα ανανέωσης του πληθυσμού της. Ο δείκτης γήρανσης σε επίπεδο Δήμου είναι χαμηλός, κυμαίνεται στο 73,46 % και αποκλίνει ιδιαίτερα από εκείνον σε επίπεδο Νομού Χανίων (97,69%).

Β. Δείκτης Εξάρτησης δηλώνει την επιβάρυνση που δέχεται ο ενεργός πληθυσμός (15-64 ετών) από το γεροντικό και το νεανικό πληθυσμό (65+ και 0-14 ετών). Στο σύνολο του Δήμου Χανίων, η τιμή του δείκτη εξάρτησης ανέρχεται στο 43,59%.

Γ. Δείκτης αντικατάστασης αποτελεί έναν σημαντικό δομικό δείκτη ο οποίος παρουσιάζει για κάθε 100 άτομα 60-64 ετών (που θεωρητικά ετοιμάζονται να αποχωρήσουν από την αγορά εργασίας) πόσα άτομα 15-19 ετών (που θεωρητικά ετοιμάζονται να εισέρθουν στην αγορά εργασίας) αντιστοιχούν. Όπως βλέπουμε, και αυτός ο δείκτης είναι ικανοποιητικός για το Δήμο Χανίων αφού είναι πάνω από τη μονάδα (1,74) και σε αρκετές Δημοτικές Ενότητες πάνω από 2 μονάδες.

Δ. Δείκτης Νεανικότητας δείχνει το ποσοστό των νέων ατόμων ηλικίας 0-14 ετών, στο συνολικό πληθυσμό. Η τιμή του δείκτη για το σύνολο του Δήμου χαρακτηρίζεται αρκετά ικανοποιητική (17,50%) και μάλιστα είναι υψηλότερη από εκείνη του συνόλου του Νομού Χανίων (16,71%) και της Περιφέρειας Κρήτης (15,18%).

1.2.1.2 Δημοτικές Ενότητες: Παρουσίαση των βασικών τους χαρακτηριστικών

Ο Δήμος Χανίων, όπως επισημάνθηκε παραπάνω, αποτελείται από επτά Δημοτικές Ενότητες, οι οποίες γεωγραφικά ταυτίζονται με τις επικράτειες των ΟΤΑ που συγχωνεύθηκαν, δηλ. των πρώην Δήμων Ακρωτηρίου, Ελευθερίου Βενιζέλου, Θερίσου, Κεραμιών, Νέας Κυδωνίας, Σούδας και Χανίων. Στη συνέχεια ακολουθεί μια συνοπτική παρουσίαση των δημοτικών ενοτήτων του Δήμου Χανίων με γενικές αναφορές για κάθε μια από αυτή σε γεωγραφικά, πληθυσμιακά, κοινωνικά, οικονομικά, περιβαλλοντικά, κ.α. χαρακτηριστικά.

(α) Δημοτική Ενότητα Ακρωτηρίου

Η Δημοτική Ενότητα (Δ.Ε.) Ακρωτηρίου βρίσκεται στο βορειοανατολικό τμήμα του νομού και αποτελεί το ανατολικότερο μεγάλο ακρωτήριο του νομού Χανίων. Εκτείνεται στα βορειοανατολικά της πόλης των Χανίων και συνιστά κατεξοχήν παραθαλάσσια περιοχή - σχεδόν ολόκληρη η οριογραμμή του βρέχεται από το Κρητικό Πέλαγος – ενώ γειτνιάζει στα νοτιοδυτικά με την Δημοτική Ενότητα Σούδας.

Μετά την εφαρμογή του Προγράμματος "Καλλικράτης", η Δ.Ε. Ακρωτηρίου αποτελείται από δύο Δημοτικές Κοινότητες και τρεις Τοπικές Κοινότητες οι οποίες είναι:

- η Δημοτική Κοινότητα Αρώνιου,
- η Δημοτική Κοινότητα Κουνουπιδιανών,
- η Τοπική Κοινότητα Μουζουρά,
- η Τοπική Κοινότητα Στερνών
- η Τοπική Κοινότητα Χορδακίου.

Στην έκτασή της Δ.Ε. Ακρωτηρίου, στην οποία διαμένουν μόνιμα 9.773 κάτοικοι (απογραφή 2001), αναπτύσσεται τόσο περιοχή με έντονο ανάγλυφο όσο και πεδινή ζώνη. Η περιοχή με το έντονο ανάγλυφο χαρακτηρίζεται από μια εκτεταμένη ζώνη με λόφους που αναπτύσσεται με διεύθυνση ΒΔ-ΝΑ, καταλαμβάνοντας το βορειοανατολικό τμήμα του Ακρωτηρίου. Αποτελείται εξ ολοκλήρου από ανθρακικά πετρώματα, και παρουσιάζεται με πολυάριθμες κορυφές υψομέτρων συνήθως 350 - 420 μέτρα με υψηλότερη τη «Σκλόκα» που με υψόμετρο 529 μέτρα και δεσπάζει στο ανατολικό του τμήμα.

Η παραθαλάσσια ζώνη αναπτύσσεται περιμετρικά του Ακρωτηρίου και παρουσιάζεται με εξαιρετικές ποικιλομορφίες. Στο βόρειο - βορειοανατολικό τμήμα του η λοφώδης περιοχή βυθίζεται κυριολεκτικά στη θάλασσα του Κρητικού πελάγους διαμορφώνοντας έτσι ισχυρών κλίσεων απότομες βραχώδεις ακτές. Αντίθετα στο βορειοδυτικό και νοτιοανατολικό τμήμα του Ακρωτηρίου, δημιουργούνται μικροί κόλποι και παραλίες κατάλληλες για χρήσεις αναψυχής - τουρισμού όπως είναι οι περιοχές Σταυρού, Καλαθά, Μαράθι, κ.α.

Η σημαντικότερη περιοχή όσον αφορά το φυσικό περιβάλλον είναι η λοφώδης περιοχή στα βόρεια της περιοχής της Δ.Ε. καθώς είναι σχετικά αδιατάρακτη από τις ανθρώπινες δραστηριότητες οι οποίες έχουν επηρεάσει σε μεγάλο βαθμό τις υπόλοιπες περιοχές του Δήμου Ακρωτηρίου. Η περιοχή αυτή είναι πλούσια σε χλωρίδα, πολλά είδη της οποίας είναι ενδημικά, ενώ υπάρχουν πολλά χερσαία και θαλάσσια σπήλαια με ενδημικά είδη ασπόνδυλων. Η περιοχή της Δ.Ε. Ακρωτηρίου διαθέτει παράλια ζώνη μήκους 59,55 χιλιομέτρων. Από αυτό κύρια στο δυτικό κομμάτι της παράλιας ζώνης προσφέρονται δυνατότητες κολύμβησης και παράλιας θερινής αναψυχής. Ειδικότερα κατά μήκος της δυτικής ακτογραμμής μπορούν να διακριθούν παραλίες όπως, η παραλία του Αγίου Ονούφριου, του Καλαθά, του Τερσανά, και του Σταυρού, ενώ στην νοτιοανατολική πλευρά διακρίνονται οι παραλίες Μαράθι και Λουτράκι.

Στα όρια της Δ.Ε. Ακρωτηρίου εντοπίζεται η ύπαρξη σημαντικών υποδομών μεταφορών, εκπαιδευτικών, κοινωνικών, κ.α. που αφορούν το σύνολο του νομού Χανίων όπως π.χ. το αεροδρόμιο Χανίων και το Πολυτεχνείο Κρήτης. Επίσης σε αυτή υπάρχουν οικισμοί που παρουσιάζουν ιδιαίτερο αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον, όπου εκτός από τα μνημεία που διαθέτουν έχουν κτίσματα χαρακτηριστικά της νεότερης αρχιτεκτονικής, όπως ο Παζινός, τα Κουνουπιδιανά, οι Κορακιάς, ο Μουζουράς, το Αρώνι, οι Στέρνες, όπου διασώζεται ο πυρήνας του παλαιού οικισμού.

Αξιοσημείωτη είναι και η πολιτιστική δραστηριότητα που αναπτύσσεται στην περιοχή, με εκδηλώσεις που λαμβάνουν χώρα είτε με πρωτοβουλία του Δήμου είτε των πολιτιστικών συλλόγων της Ενότητας (π.χ. εκδήλωση αναπαράστασης της παραδοσιακής γιορτής του Κλήδονα) ενώ σημαντικές είναι και εκδηλώσεις ιστορικού χαρακτήρα που λαμβάνουν χώρα

στην περιοχή όπως είναι η γιορτή μνήμης Καγιαλέ – Επανάστασης 1897 κάθε Φλεβάρη, οι εκδηλώσεις που γίνονται στα πλαίσια εορτασμού της Μάχη της Κρήτης, κ.α.

(β) Δημοτική Ενότητα Ελ. Βενιζέλου

Η Δημοτική Ενότητα Ελευθερίου Βενιζέλου βρίσκεται στο βορειανατολικό τμήμα του Νομού Χανίων και αποτελεί γεωγραφικά κεντροβαρική περιοχή μέσα στα όρια του Δήμου Χανίων καταλαμβάνοντας μία έκταση περίπου 18.800 στρεμμάτων. Συνορεύει στο βόρειο τμήμα της με τη Δ.Ε. Χανίων στο ύψος περίπου της Χρυσοπηγής, ενώ νότια εκτείνεται έως τους ορεινούς όγκους της Δ.Ε. Κεραμιών, στο ύψος της εκκλησίας του Αγίου Γεωργίου. Από δυτικά συνορεύει με τη Δ.Ε. Θερίσου και ανατολικά με τη Δ.Ε. Σούδας. Το 45% της έκτασης της είναι πεδινό, ενώ η συνολική περιοχή που καταλαμβάνει η Δ.Ε. χαρακτηρίζεται ως ημιορεινή. Το 56% της επικράτειας είναι καλλιεργούμενες εκτάσεις και το 33% βοσκότοποι.

Μετά την εφαρμογή του Προγράμματος "Καλλικράτης", η Δ.Ε. Ελευθερίου Βενιζέλου αποτελείται από δύο Δημοτικές Κοινότητες: τη Δημοτική Κοινότητα Μουρνιών και τη Δημοτική Κοινότητα Νεροκούρου.

Η περιοχή – στην οποία διαμένουν 10.636 μόνιμοι κάτοικοι (απογραφή 2001) - χαρακτηρίζεται από έντονες μορφολογικές αντιθέσεις και παρουσιάζει τοπία εξαιρετικού φυσικού κάλλους καθώς πολλά από αυτά προσφέρουν μια πανοραμική θέα προς το Ακρωτήρι, τους κόλπους Χανίων και Σούδας αλλά και την πόλη των Χανίων. Το γεγονός ότι η Δ.Ε. Ελευθερίου Βενιζέλου απέχει λίγα μόλις χιλιόμετρα από το κέντρο των Χανίων έχει καταστήσει τη περιοχή πόλο αστικοποίησης αλλά και έλξης πολυάριθμων ντόπιων και ξένων περιηγητών που έρχονται να επισκεφθούν τα αξιοθέατα και τα μνημεία της περιοχής.

Στη Δ.Ε. Ελευθερίου Βενιζέλου μπορεί κάποιος να επισκεφθεί τον παλιό οικισμό των Μουρνιών και να θαυμάσει το σπίτι του Ελευθερίου Βενιζέλου που έχει κηρυχθεί, όπως και το τούρκικο χαμάμ της περιοχής, διατηρητέο. Πέραν όμως αυτών και ο οικισμός Νεροκούρου έχει χαρακτηριστεί προστατευόμενος λόγω του αρχαιολογικού και ιστορικού ενδιαφέροντος που παρουσιάζει. Την προσοχή του επισκέπτη αξίζουν επίσης οι ναοί του Αγίου Γεωργίου στα Νεροκούρου, του Αγίου Ελευθερίου και της Μονής Μέγιστης Λαύρας, αλλά και του Αγίου Ιωάννη στα Βαλλενιανά. Το αρχαιολογικό ενδιαφέρον των περιηγητών μπορεί να ικανοποιηθεί από μία επίσκεψη στη Μινωική Έπαυλη που βρίσκεται στα Νεροκούρου, την οικία Ελληνιστικών χρόνων που υπάρχει στο Βαθύριακο αλλά και το ιερό των Νυμφαίων της Ρωμαϊκής περιόδου που είναι χτισμένο στην Αγία Βαρβάρα.

Στα διοικητικά όρια της Δ.Ε. και πιο συγκεκριμένα στη Δημοτική Κοινότητα Νεροκούρου εδρεύει επίσης το Μουσείο Σχολικής Ζωής το οποίο στεγάζεται στο κτίριο του Παλαιού Δημοτικού Σχολείου Νεροκούρου. Βασικός σκοπός του Μουσείου Σχολικής Ζωής είναι η αναζήτηση του εκπαιδευτικού και σχολικού παρελθόντος σε όλες τις περιόδους της τοπικής και γενικότερα της Κρητικής Ιστορίας, η επιστημονική ανάλυση, καταγραφή και διαφύλαξη του, η σύνδεσή του με τη σημερινή εκπαιδευτική πραγματικότητα και τις ανάγκες της, καθώς και η προβολή του ως μια σημαντική παράμετρο επιρροής στο αύριο της Εκπαίδευσης.

Για εκείνους που αγαπούν τις φυσιολατρικές διαδρομές αξίζει μία επίσκεψη στο φαράγγι των Μουρνιών που εκτείνεται από την περιοχή της Παναγίας της Δ.Ε. Κεραμιών και καταλήγει στη Δημοτική Κοινότητα Μουρνιών αλλά και στα φαράγγια εκείνα που φέρουν το όνομα του Αγίου Γεωργίου και βρίσκονται στις Μουρνιές και στα Νεροκούρου αντίστοιχα.

Όσον αφορά την οικονομική δραστηριότητα της περιοχής αυτή ακολουθεί τα χαρακτηριστικά της ευρύτερης περιοχής του Δήμου Χανίων, στην οποία κυριαρχεί ο τριτογενής τομέας και ακολουθεί με μεγάλη διαφορά ο δευτερογενής, ενώ τελευταίος με ποσοστά κάτω του 10% είναι ο πρωτογενής τομέας. Με βάση τα στοιχεία της απογραφής του 2001, ο κυρίαρχος κλάδος του πρωτογενή τομέα είναι η γεωργία και κτηνοτροφία. Οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις είναι κυρίως οικογενειακού χαρακτήρα δενδροκομικής κυρίως κατεύθυνσης. Σε εκτάσεις οι οποίες ενοικιάζονται (Μοναστηριακά κτήματα) καλλιεργούνται κυρίως ετήσια υπαίθρια κηπευτικά. Στο δευτερογενή τομέα κυριαρχούν οι κατασκευές και ακολουθεί η μεταποίηση (υπάρχει σημαντικός αριθμός ελαιουργείων και επιχειρήσεων μεταποίησης και τυποποίησης τροφίμων). Στο τριτογενή τομέα κυριαρχεί ο κλάδος των υπηρεσιών του δημοσίου και ακολουθούν οι κλάδοι του εμπορίου και των μεταφορών και επικοινωνιών.

(γ) Δημοτική Ενότητα Θερίσου

Η Δημοτική Ενότητα Θερίσου βρίσκεται στα βόρεια του νομού Χανίων και νοτιοδυτικά της πόλης των Χανίων. Συνορεύει με τις Δ.Ε. Ελ. Βενιζέλου, Σούδας και Κεραμιών καθώς επίσης και με το Δήμο Πλατανιά (Δ.Ε. Μουσούρων). Σύμφωνα με την απογραφή του 2001 η Δ.Ε. είχε συνολικά 6.313 κατοίκους και έκταση 74.106 στρέμματα

Μετά την εφαρμογή του Προγράμματος "Καλλικράτης", η Δ.Ε. Θερίσου αποτελείται πλέον από μία Δημοτική Κοινότητα: των Περιβολίων και από τέσσερις Τοπικές Κοινότητες: της Αγιάς, του Βαμβακόπουλου, του Βαρυπέτρου και του Θερίσου.

Γεωμορφολογικά, η Δ.Ε. μπορεί να διακριθεί σε δύο επιμέρους χωρικές ενότητες, από βορρά προς νότο, οι οποίες παρουσιάζουν διαφορετικά χαρακτηριστικά από άποψη χρήσεων γης, οικονομικής ανάπτυξης και φυσικού περιβάλλοντος:

- **ΖΩΝΗ I: βόρειο/πεδινό τμήμα:** εκτείνεται από το βόρειο όριο, διαπερνά τον ΒΟΑΚ και φτάνει νότια ως την περιοχή της Αγιάς Βαρυπέτρου. Περιλαμβάνει τη Δημοτική Κοινότητα των Περιβολίων και τις Τοπικές Κοινότητες Αγιάς, Βαμβακοπούλου, και Βαρυπέτρου.
- **ΖΩΝΗ II: νότιο/ορεινό τμήμα:** εκτείνεται από το τέλος της προηγούμενης ζώνης μέχρι το νότιο όριο της Δ.Ε. και περιλαμβάνει την Τοπική Κοινότητα Θερίσου συνδεδεμένο με την οροσειρά των Λευκών Ορέων.

Το σύνολο της έκτασης της Δ.Ε. Θερίσου είναι πεδινό και ημιορεινό πέραν της Τοπικής Κοινότητας Θερίσου που χαρακτηρίζεται ως ορεινό.

Στα όρια της Δ.Ε. και πιο συγκεκριμένα στην Τοπική Κοινότητα της Αγιάς - 9 χλμ. δυτικά της πόλης των Χανίων - βρίσκεται η λεκάνη της λίμνης της Αγιάς με την ομώνυμη τεχνητή λίμνη, έκτασης 450 στρεμμάτων που αποτελεί περιβαλλοντικά έναν από τους σπανιότερους υδροβιότοπους στην Ελλάδα. Σε αυτήν φιλοξενούνται αρκετές ποικιλίες υδροχαρών φυτών αλλά και πολύ σημαντικά είδη πανίδας, όπως σπάνια είδη φτέρης και βατράχων. Επίσης, στην λίμνη βρίσκουν καταφύγιο πολλά αποδημητικά, και μη, πουλιά. Η οικολογική σημασία της λίμνης της Αγιάς αντικατοπτρίζεται και από το γεγονός ότι η λίμνη προστατεύεται από διεθνείς συνθήκες, όντας ενταγμένη στο Δίκτυο Προστατευόμενων Ευρωπαϊκών Βιότοπων Natura 2000.

Σημεία ενδιαφέροντος στη Δ.Ε. αποτελούν επίσης το ιστορικό χωριό Θέρισσο, έδρα των Κρητών επαναστατών στην επανάσταση του 1905 υπό τον Ελευθέριο Βενιζέλο το οποίο είναι κτισμένο στις βορειοδυτικές ρίζες των Λευκών Ορέων σε υψόμετρο 580 μ. και το οποίο για να το προσεγγίσει κάποιος διασχίζει το ομώνυμο απaráμιλλης φυσικής ομορφιάς φαράγγι (το οποίο πλέον έχει μετονομαστεί σε «Ελευθέριος Βενιζέλος») συνολικού μήκους 6 χλμ., το Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο του Θερίσου, το οποίο στεγάζεται στο κτίριο που χρησίμευε ως

στρατηγείο του Ελευθερίου Βενιζέλου και του κινήματος του Θερίσου το 1905, το Μουσείο Εθνικής Αντίστασης στο Θέρισσο στο οποίο εκτίθεται πλούσιο φωτογραφικό υλικό από την Εθνική Αντίσταση του 1941-1945, το μοναστήρι της Αγίας Κυριακής στη Τοπική Κοινότητα Βαρυπέτρου, κ.α.

(δ) Δημοτική Ενότητα Κεραμιών

Η Δημοτική Ενότητα Κεραμιών βρίσκεται στα βόρεια και ανατολικά του νομού Χανίων, στους βόρειους πρόποδες των Λευκών Ορέων. Εκτείνεται στα νότια της πόλης των Χανίων και συνιστά κατεξοχήν ορεινή περιοχή - σε μεγάλα τμήματα της οποίας επικρατούν οι χαρακτηριστικοί γεωμορφολογικοί ασβεστολιθικοί. - με συνολική έκταση 89.722 στρέμματα.

Μετά την εφαρμογή του Προγράμματος "Καλλικράτης", η Δ.Ε. Κεραμιών αποτελείται από έξι Τοπικές Κοινότητες: της Δρακώνας, των Κάμπων, των Κοντόπουλων, της Μαλάξας, των Παπαδιανών και του Πλατυβόλα.

Οι 1.630 μόνιμοι κάτοικοι της Δ.Ε. - σύμφωνα με την απογραφή του 2001 - ζουν σε μικρούς διασκορπισμένους οικισμούς μερικοί απ' τους οποίους έχουν σημαντική αισθητική αξία. Ασχολούνται κυρίως στον πρωτογενή τομέα και ελάχιστα στη μεταποίηση. Το λάδι και το κρασί που παράγονται στην περιοχή είναι φημισμένα. Η διαδρομή από τα Χανιά έως τη Δημοτική ενότητα Κεραμιών είναι πανοραμική και πολύ εντυπωσιακή, ίσως μοναδική στην Κρήτη. Στα όρια της Δ.Ε. περιλαμβάνονται μονοπάτια και διαδρομές που προκαλούν το ενδιαφέρον ντόπιων και ξένων επισκεπτών. Φημισμένα

Στη Δ.Ε. Κεραμιών ο επισκέπτης αξίζει να επισκεφθεί το φαράγγι του Δίκταμου και το φαράγγι του Αλετρουβαρίου, σπάνιας φυσικής ομορφιάς και τα δυο. Στο χωριό Πλατυβόλα βρίσκεται το ομώνυμο σπήλαιο το οποίο είναι ένα από τα σπουδαιότερα της Κρήτης. Στη Δ.Ε. υπάρχουν επίσης πολλές βυζαντινές εκκλησίες όπως του Αγίου Ιωάννη στο Γερόλακκο, του Αγίου Γεωργίου στη Μαλάξα και πολλές άλλες. Ο Νερόμυλος του Αγίου Νικολάου και του Κατωχωρίου και ο Πύργος των Γενιτσάρων, συνιστούν επίσης σημεία ενδιαφέροντος.

(ε) Δημοτική Ενότητα Νέας Κυδωνίας

Η Δημοτική Ενότητα Νέας Κυδωνίας, βρίσκεται στη βόρεια πλευρά του Νομού Χανίων και εκτείνεται από το δυτικό άκρο της πόλης των Χανίων έως και το Δήμο του Πλατανιά με τον και οποίο συνορεύει.

Μετά την εφαρμογή του Προγράμματος "Καλλικράτης", η Δ.Ε. Νέας Κυδωνίας αποτελείται πλέον από δύο Δημοτικές Κοινότητες και δύο Τοπικές Κοινότητες, οι οποίες είναι:

- η Δημοτική Κοινότητα Γαλατά,
- η Δημοτική Κοινότητα Δαράτσου,
- η Τοπική Κοινότητα Αγίας Μαρίας,
- η Τοπική Κοινότητα Σταλού

Η Δ.Ε. Νέας Κυδωνίας είναι μια παραθαλάσσια περιοχή, κατ' εξοχήν τουριστική, με 12,5 χιλιόμετρα πανέμορφες παραλίες και μόνιμο πληθυσμό 7.368 κατοίκους (απογραφή 2001) που κατά τους καλοκαιρινούς μήνες πολλαπλασιάζεται από έλληνες και ξένους επισκέπτες. Οι πιο γνωστές από αυτές είναι οι παραλίες των Αγίων Αποστόλων, της Αγίας Μαρίας, του Σταλού, της Χρυσής Ακτής, κ.α. Σ' όλη τη βόρεια έκταση της βρίσκονται τουριστικά καταλύματα όλων των κατηγοριών, από ενοικιαζόμενα δωμάτια μέχρι πολυτελή ξενοδοχεία και τουριστικές βίλες, δυναμικότητας 15.000 περίπου κλινών. Αξιοσημείωτη είναι η ιδιαίτερη φυσική ομορφιά της περιοχής. Οι Άγιοι Απόστολοι, μια έκταση περίπου 600 στρεμμάτων αποτελούμενη από 4

κολπίσκους, 3 χερσονήσους κι ένα πανέμορφο άλσος προσφέρεται για αναψυχή, ενώ παράλληλα κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, φιλοξενεί πλήθος πολιτιστικών και αθλητικών εκδηλώσεων. Το νησί των Αγίων Θεοδώρων (Θόδωρου), που βρίσκεται απέναντι από την πλέον τουριστική περιοχή του Δήμου Χανίων, την Αγία Μαρίνα, έχει χαρακτηριστεί ως προστατευόμενο οικολογικό σύστημα καθώς αποτελεί καταφύγιο για σπάνια είδη χλωρίδας και πανίδας, όπως ο κρητικός αίγαγρος (κρι-κρι), ενώ στις παραλίες της Δ.Ε. Νέας Κυδωνίας, που κάθε χρόνο βραβεύονται με Γαλάζιες Σημαίες, φυτρώνει το σπάνιο κρινάκι της θάλασσας και ζει η χελώνα καρέτα-καρέτα.

Πλούσια είναι και η ιστορική και πολιτιστική κληρονομιά της περιοχής. Κάθε χρόνο στην επέτειο της Μάχης του Γαλατά, μία από τις μεγαλύτερες μάχες του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, πραγματοποιούνται ιστορικές και πολιτισμικές εκδηλώσεις όπου συμμετέχουν βετεράνοι και επίσημες αντιπροσωπείες των χωρών που έλαβαν μέρος (Μεγάλη Βρετανία, Νέα Ζηλανδία και Αυστραλία). Οι εκδηλώσεις λαμβάνουν χώρα τόσο στο μνημειακό συγκρότημα, δηλαδή στο χώρο όπου έγινε η μάχη, όσο και στην πλατεία του Γαλατά, που βρίσκεται το Μουσείο της Μάχης της Κρήτης.

Άλλες σημαντικές εκδηλώσεις είναι το πανηγύρι των Αγίων Θεοδώρων, που πραγματοποιείται κάθε χρόνο στο ομώνυμο νησί, και οι επισκέπτες έχουν τη δυνατότητα να μεταβούν σε αυτό με παραβάκια, αλλά και το πανηγύρι στο εκκλησάκι των Δώδεκα Αποστόλων. Επίσης, στην περιοχή των Αγίων Αποστόλων πραγματοποιούνται κάθε χρόνο πολυάριθμες και σημαντικές αθλητικές διοργανώσεις στα γήπεδα ποδοσφαίρου, beach volley και ρακέτας του Δήμου που προσελκύουν χιλιάδες επισκέπτες ενώ επίσης πραγματοποιούνται και πολιτιστικές εκδηλώσεις (μουσικές-θεατρικές παραστάσεις) στα πλαίσια των εκδηλώσεων του Πολιτιστικού Καλοκαιριού που διοργανώνει ο Δήμος Χανίων.

Αξιοσημείωτη είναι η δραστηριότητα των πολιτιστικών και παραδοσιακών συλλόγων της περιοχής όπου με τις πρωτοβουλίες και εκδηλώσεις τους καθ' όλη τη διάρκεια της χρονιάς και με την αρωγή και του Δήμου, διατηρούν και αναπτύσσουν την παράδοση και την κληρονομιά του τόπου μας.

(στ) Δημοτική Ενότητα Σούδας

Η Δημοτική Ενότητα Σούδας είναι μια παραλιακή ενότητα που χωροθετείται βόρεια του Νομού Χανίων και έχει συνολική έκταση 22.007 στρέμματα καταλαμβάνοντας ολόκληρο το νοτιοδυτικό τμήμα του όρμου της Σούδας. Συνορεύει απ τα βορειοανατολικά με τη Δ.Ε. Ακρωτηρίου, από τα βορειοδυτικά με τη Δ.Ε. και την πόλη των Χανίων, από τα δυτικά με τη Δ.Ε. Ελευθερίου Βενιζέλου και από τα νότια με τη Δ.Ε. Κεραμιών. Ο μόνιμος πληθυσμός της σύμφωνα με την απογραφή της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (πρώην ΕΣΥΕ) (2001) ανερχόταν σε 7.840 κατοίκους.

Μετά την εφαρμογή του Προγράμματος "Καλλικράτης", η Δ.Ε. Σούδας αποτελείται πλέον από μία Δημοτική Κοινότητα, αυτή της Σούδας, και από δύο Τοπικές Κοινότητες, αυτές των Τσικαλαριών και της Απτέρας.

Η Δ.Ε. Σούδας με την ευρύτερη περιοχή αποτελεί κύρια πύλη εισόδου – εξόδου για το Δήμο Χανίων και ουσιαστικά συνιστά σημαντικό κυκλοφοριακό κόμβο. Διαμέσου της Δ.Ε. Σούδας πραγματοποιείται η σύνδεση με το Βόρειο Οδικό Άξονα Κρήτης (ΒΟΑΚ), με το Λιμάνι της Σούδας – την κύρια πύλη εισόδου στο Νομό από θαλάσσης - που εξυπηρετεί τις θαλάσσιες μεταφορές, καθώς επίσης και με το αεροδρόμιο «Ιωάννης Δασκαλογιάννης» το οποίο εξυπηρετεί τις εναέριες μετακινήσεις και αποτελεί την βασική πύλη εισόδου στο Νομό από

αέρος. Επιπλέον, η οδική είσοδος στην έδρα του Νομού – την πόλη των Χανίων - πραγματοποιείται και διαμέσου της Σούδας.

Ειδικά για το λιμάνι της Σούδας – του μεγαλύτερου και ασφαλέστερου φυσικού λιμανιού της Μεσογείου – πολλαπλών χρήσεων (επιβατική, τουριστική, ναυταθλητική, εκπαιδευτική και αλιευτική), αξίζει να επισημανθεί ότι τα τελευταία χρόνια αναπτύσσεται διαρκώς αποτελώντας σταυροδρόμι των σημαντικότερων θαλάσσιων οδών, και συμβάλλοντας καθοριστικά στην εμπορική, τουριστική και οικονομική ανάπτυξη του Δήμου αλλά και του Νομού Χανίων. Καθημερινά μέσω αυτού διακινούνται χιλιάδες επιβάτες, οχήματα, καθώς και εμπορεύματα πάσης φύσεως (αγροτικά, κτηνοτροφικά, κ.α.). Επίσης την τελευταία περίοδο, το λιμάνι της Σούδας – με τις σημαντικές προσπάθειες που έχει καταβάλλει και ο Δήμος Χανίων - έχει ενταχθεί δυναμικά στα δρομολόγια διεθνών εταιριών κρουαζιέρας ως προορισμός ενώ πολύ σημαντική χαρακτηρίζεται και η ένταξη του λιμένα της Σούδας στη «MEDCRUIS»Ε, την Ένωση των Μεσογειακών Λιμένων – Προορισμών Κρουαζιέρας, γεγονός που αυξάνει την δυναμική που έχει αποκτήσει η Σούδα ως προορισμός. Είναι χαρακτηριστικό πως μόνο το 2011 αφίχθησαν στο λιμάνι της Σούδας πάνω από 130 κρουαζιερόπλοια τα οποία μετέφεραν περί τους 200.000 επιβάτες.

Πέραν των παραπάνω, στη Δ.Ε. Σούδας βρίσκεται εγκατεστημένο το Καλλιτεχνικό χωριό Βερέκυνθος και το Βιοτεχνικό Πάρκο Χανίων (ΒΙΟ.ΠΑ.Χ), στο οποίο στεγάζονται πληθώρα μεταποιητικών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στο Νομό μεταξύ των οποίων και η εταιρεία Κυλινδρόμυλοι Κρήτης Α.Ε. που αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες βιομηχανίες του νησιού και μία από τις σημαντικότερες αλευροβιομηχανίες της χώρας ενώ εκεί βρίσκεται και το σύγχρονο πρότυπο μουσείο τυπογραφίας της εφημερίδας "Χανιώτικα Νέα". Στην χωρική Ενότητα εντοπίζονται επίσης αξιόλογα εκπαιδευτικά και ερευνητικά ινστιτούτα και ιδρύματα όπως , το Μεσογειακό Αγρονομικό Ινστιτούτο Χανίων (ΜΑΙΧ), το Ινστιτούτο Ελιάς και Υποτροπικών Φυτών Χανίων και η Ακαδημία Εμπορικού Ναυτικού Κρήτης.

Σημείο αναφοράς για την αθλητική ανάπτυξη στην περιοχή αποτελεί το Ναυταθλητικό Κέντρο Σούδας που αποτελεί ένα από τα ελάχιστα της χώρας και το μοναδικό στη Νότια Ελλάδα. Επιπλέον θεωρείται ως ένα από τα πιο σύγχρονα των Βαλκανίων και της Μεσογείου. Στο τομέα της ιστορίας και πολιτισμού, εντός των διοικητικών ορίων της Δ.Ε. Σούδας υπάρχουν σημαντικά μνημεία όπως η αρχαία πόλη της Απτέρας με το διασωζόμενο αρχαίο θέατρο, το φρούριο Ιτζεδίν, το οποίο αποτελεί ένα μνημείο της σύγχρονης πολιτικής ιστορίας – ο τελευταίος ρόλος του φρουρίου κατά τον εμφύλιο πόλεμο και μετά ήταν ως χώρος φυλάκισης πολιτικών κρατουμένων - η νησίδα της Σούδας στην οποία δεσπόζει η Φορτέτζα, το βενετσιάνικο φρούριο με τις μοναδικές οχυρώσεις, κ.α.

Τέλος, αξίζει να επισημανθεί πως η Δ.Ε. Σούδας αποτελεί περιοχή ιδιαίτερης γεωστρατηγικής και πολιτικής σημασίας δεδομένου ότι στον κόλπο της Σούδας – αλλά και στο Ακρωτήριο με το οποίο γειτνιάζει - φιλοξενούνται σημαντικές στρατιωτικές εγκαταστάσεις τόσο εθνικού χαρακτήρα όπως ο Ναύσταθμος Κρήτης – ο οποίος έχει καταξιωθεί ως ένας από τους σημαντικότερους αμυντικούς σχηματισμούς της χώρας με υψηλού επιπέδου επισκευαστικές, εφοδιαστικές και διοικητικές μέριμνες υπηρεσίες που προσφέρει, όχι μόνο στις Ελληνικές ένοπλες δυνάμεις, αλλά και στις συμμαχικές - και η Ελληνική Ναυτική Βάση της Σούδας, όσο και υπερεθνικού χαρακτήρα όπως η Αμερικανική ναυτική βάση ευκολίας και η ναυτική βάση του ΝΑΤΟ.

(ζ) Δημοτική Ενότητα Χανίων

Η Δημοτική Ενότητα Χανίων, αποτελεί μια παραθαλάσσια χωρική ενότητα που βρίσκεται στα βόρεια του νομού Χανίων η οποία σύμφωνα με την απογραφή του 2001, έχει συνολικά 53.373 κατοίκους και έκταση 12.564 στρέμματα.

Μετά την εφαρμογή του Προγράμματος "Καλλικράτης", η Δημοτική Ενότητα Χανίων - η οποία ταυτίζεται πλέον με τα διοικητικά όρια του πρώην Δήμου Χανίων – αποτελείται από μία Δημοτική Κοινότητα: αυτή των Χανίων. Τα Χανιά αποτελούν το διοικητικό, οικονομικό, εμπορικό και επικοινωνιακό κέντρο όχι μόνο του Δήμου αλλά ολόκληρου του Νομού, που φέρει το ίδιο όνομα, και αποτελούν τη δεύτερη μεγαλύτερη πόλη του νησιού μετά το Ηράκλειο.

Η πόλη των Χανίων είναι κτισμένη στα ερείπια της αρχαίας Κυδωνίας, είδε κι έζησε πολλούς επιδρομείς και πολιτισμούς των οποίων τα αποτυπώματα φαίνονται σε προσόψεις των εκλεκτών μνημείων της. Κατάφερε ωστόσο, μέσα στο πέρασμα των αιώνων, να κρατήσει αναλλοίωτα τα τοπικά αυθεντικά χρώματα της, παρόλο τον αυξανόμενου τουρισμό της. Θωρείται μια από τις πιο όμορφες πόλεις της Ελλάδος και η πιο γραφική της Κρήτης.

Τα Χανιά χαρακτηρίζονται από έντονη πνευματική ζωή. Πλήθος πολιτιστικών εκδηλώσεων λαμβάνουν χώρα κάθε χρόνο (εκθέσεις, φεστιβάλ, θεατρικές και μουσικές παραστάσεις, εικαστικά κ.α). Η πόλη έχει δύο εισόδους: το αεροδρόμιο στο Ακρωτήρι, και το λιμάνι της Σούδας (το μεγαλύτερο φυσικό λιμάνι της Μεσογείου).

Κυρίαρχη θέση στο κέντρο της πόλης κατέχει η Δημοτική αγορά, ένα περίλαμπρο οίκημα σε σταυρωτό σχήμα που ολοκληρώθηκε το 1913 με πρότυπο την ανάλογη της Μασσαλίας. Σε απόσταση πολύ κοντινή από το κέντρο της πόλης σας περιμένει ο Δημοτικός κήπος και δίπλα του το πάρκο Ειρήνης και Φιλίας των λαών. Οι κήποι είναι οι ομορφότεροι της Κρήτης. Ο δημοτικός κήπος διαθέτει μικρό ζωολογικό κήπο με ζώα της κρητικής πανίδας.

Το ενετικό λιμάνι, γραφικότατο, οποιαδήποτε ώρα και εποχή αποτελεί πόλο έλξης για επισκέπτες και ντόπιους, τόσο για την ομορφιά του όσο και για τις επιλογές διασκέδασης που παρέχει για όλα τα γούστα και τις απαιτήσεις του κόσμου. Οι συνοικίες της παλιάς πόλης "εντός των τειχών", διατηρούν την βενετσιάνικη αρχοντιά τους. Στενά σοκάκια πλακόστρωτα περιβάλλονται από καλαίσθητα αναπαλαιωμένα σπίτια διαφόρων εποχών, προσφέρονται για ένα ευχάριστο περίπατο. Πολλά νεοκλασικά κτίσματα σώζονται εξάλλου και σε συνοικίες που "γειτνιάζουν" με την πόλη των Χανίων, όπως η Χαλέπα.

Στο κέντρο της πόλης των Χανίων περιοχή ιδιαίτερης πολιτισμικής κληρονομιάς και ιστορίας είναι η «Παλιά Πόλη». Η «Παλιά Πόλη», παρόλο που βομβαρδίστηκε και κάηκε αρκετές φορές στην μακρόχρονη ιστορία της, θεωρείται από τις ομορφότερες πόλεις της Μεσογείου (η "Βενετία της Ανατολής"). Σε διάφορα σημεία ο ταξιδιώτης μπορεί να συναντήσει δείγματα όλων των πολιτισμών που πέρασαν από αυτή. Στο κέντρο της βρίσκεται ο λόφος του Καστελίου, ο οποίος κατοικείται από τη Νεολιθική εποχή, και αποτελεί οχυρή θέση δίπλα στο παλιό λιμάνι. Σε αυτό βρίσκεται το παλάτι του Ύπατου αρμοστή Κρήτης κατ την περίοδο της Κρητικής Πολιτείας, καθώς και η πρυτανεία του Πολυτεχνείου Κρήτης. Επίσης βρίσκονται αρχαιολογικοί χώροι από τη μινωική εποχή.

Λίγο πιο ανατολικά από το Καστέλι βρίσκεται η Σπλάτζια, η παλιά συνοικία των μουσουλμάνων, η οποία είναι πολύ ατμοσφαιρική. Στα γραφικά σοκάκια της βρίσκονται πολλά ταβερνάκια. Εκεί βρίσκεται και η εκκλησία του Αγίου Νικολάου, που κατά τη διάρκεια της τουρκοκρατίας ήταν το κεντρικό τζαμί των Χανίων και στην ενετοκρατία ήταν ο ναός του Αγίου Νικολάου των Δομινικανών. Έξω από τη εκκλησία βρίσκεται η πλατεία της Σπλάτζιας με

τον πλάτανο στον οποίο οι Τούρκοι κρέμασαν τον δεσπότη Μελχισεδέκ Δεσποτάκη. Στην γωνία της πλατείας βρίσκεται ο Βενετσιάνικος ναός του St. Rocco. Περιπατώντας προς τη μεριά της θάλασσας βλέπουμε τα Βενετσιάνικα νεώρια (του 1497), τα καρνάγια, που κάποτε κατασκεύαζαν πολεμικές γαλέρες, σήμερα λειτουργούν ακόμη επισκευάζοντας βάρκες και καΐκια. Εκεί κανείς θα δει και το μεγάλο Αρσενάλι, που φιλοξένησε το δημαρχείο Χανίων, μέχρι το βομβαρδισμό του από τους Γερμανούς το 1941, στο οποίο σήμερα στεγάζεται το Κέντρο Αρχιτεκτονικής Μεσογείου.

Από τη δυτική πλευρά του Καστελίου βρίσκεται η πλατεία Σαντριβάνι (ή πλατεία Ελ. Βενιζέλου). Αποτελεί την τουριστική καρδιά της πόλης. Από εκεί κανείς μπορεί να επιβιβαστεί σε караβάκια που επισκέπτονται τα βενετσιάνικα κάστρα στα νησιά των Αγ. Θεοδώρων και της Γραμβούσας. Λίγο πιο πέρα βρίσκεται η πλατεία της τριμάρτυρης με τη μητρόπολη Χανίων και το αρχαιολογικό μουσείο που φιλοξενείται στον Βενετσιάνικο ναό του St. Francesco. Εκεί βρίσκονται και τα "Στιβανάδικα". Είναι η περιοχή όπου βρίσκονται μαγαζιά που επεξεργάζονται δέρμα και κατασκευάζουν διάφορα δερμάτινα είδη. Το όνομά τους το πήραν από τα στιβάνια, τις κρητικές μπότες, όπου φτιάχνονταν εκεί εδώ και αιώνες. Επίσης, λίγο πιο ανατολικά βρίσκονται τα "Μαχαιράδικα", όπου βρίσκονται πολλά παραδοσιακά μαγαζάκια που φτιάχνουν ακόμη τα κρητικά μαχαίρια.

Ακόμη πιο δυτικά, από το Καστέλι, βρίσκονται οι συνοικίες της Οβραϊκής και του Τοπανά. Η Οβραϊκή ήταν η εβραϊκή συνοικία των Χανίων τους τελευταίους αιώνες μέχρι τη μαζική εξόντωση των Εβραίων των Χανίων από τις δυνάμεις του Άξονα στο Β΄ παγκόσμιο πόλεμο. Στην περιοχή λειτουργεί ακόμη συναγωγή. Ο Τοπανάς ήταν ανέκαθεν η χριστιανική αρχοντική συνοικία της πόλης. Το όνομά της προέρχεται από το τουρκικό Top-Hane (βενετσιάνικες βολίδες κανονιού), αφού εκεί βρίσκονταν οι βενετσιάνικες στρατιωτικές αποθήκες. Η συνοικία αυτή, μαζί με την Οβραϊκή, θεωρούνται οι ομορφότερες συνοικίες των Χανίων. Σε αυτήν βρίσκεται και το φρούριο του Φιρκά, όπου υψώθηκε η σημαία ένωσης της Κρήτης με την Ελλάδα (1-12-1913) και σήμερα λειτουργεί το Ναυτικό Μουσείο Κρήτης.

Τέλος, το λιμάνι της παλιάς πόλης αποτελεί το ομορφότερο και τουριστικότερο σημείο των Χανίων. Η ακτή Τομπάζη, η ακτή Κουντουριώτη και η ακτή Ενώσεως με αρκετά ιστορικά κτήρια, όπως τα νεώρια, το Γυαλί Τζαμισί και το μεγάλο Αρσενάλι, όπου σήμερα φιλοξενεί το κέντρο αρχιτεκτονικής Μεσογείου. Το κέντρο της είναι το Σαντριβάνι, όπου διασταυρώνονται οι κεντρικότεροι δρόμοι της παλιάς πόλης, η οδός Χάληδων, η οδός Κανεβάρο και η Ζαμπελίου. Απέναντι από την ακτή μπορεί κανείς να θαυμάσει το βενετσιάνικο φάρο του 1595 – 1601, που αποτελεί το σήμα κατατεθέν της πόλης.

Λίγο πιο ανατολικά από το Καστέλι βρίσκεται η Σπλάτζια, η παλιά συνοικία των μουσουλμάνων, η οποία είναι πολύ ατμοσφαιρική. Στα γραφικά σοκάκια της βρίσκονται πολλά ταβερνάκια. Εκεί βρίσκεται και η εκκλησία του Αγίου Νικολάου, που κατά τη διάρκεια της τουρκοκρατίας ήταν το κεντρικό τζαμί των Χανίων και στην ενετοκρατία ήταν ο ναός του Αγίου Νικολάου των Δομινικανών. Έξω από τη εκκλησία βρίσκεται η πλατεία της Σπλάτζιας με τον πλάτανο στον οποίο οι Τούρκοι κρέμασαν τον δεσπότη Μελχισεδέκ Δεσποτάκη. Στην γωνία της πλατείας βρίσκεται ο Βενετσιάνικος ναός του St. Rocco. Περιπατώντας προς τη μεριά της θάλασσας βλέπουμε τα Βενετσιάνικα νεώρια (του 1497), τα καρνάγια, που κάποτε κατασκεύαζαν πολεμικές γαλέρες, σήμερα λειτουργούν ακόμη επισκευάζοντας βάρκες και καΐκια. Εκεί κανείς θα δει και το μεγάλο Αρσενάλι, που φιλοξένησε το δημαρχείο Χανίων, μέχρι το βομβαρδισμό του από τους Γερμανούς το 1941, στο οποίο σήμερα στεγάζεται το Κέντρο Αρχιτεκτονικής Μεσογείου.

Απο τη δυτική πλευρά του Καστελίου βρίσκεται η πλατεία Σαντριβάνι (ή πλατεία Ελ. Βενιζέλου). Αποτελεί την τουριστική καρδιά της πόλης. Από εκεί κανείς μπορεί να επιβιβαστεί σε караβάκια που επισκέπτονται τα βενετσιάνικα κάστρα στα νησιά των Αγ. Θεοδώρων και της Γραμβούσας. Λίγο πιο πέρα βρίσκεται η πλατεία της τριμάρτυρης με τη Μητρόπολη Χανίων και το αρχαιολογικό μουσείο που φιλοξενείται στον Βενετσιάνικο ναό του St. Francesco. Εκεί βρίσκονται και τα «Στιβανάδικα». Είναι η περιοχή όπου βρίσκονται μαγαζιά που επεξεργάζονται δέρμα και κατασκευάζουν διάφορα δερμάτινα είδη. Το όνομά τους το πήραν από τα στιβάνια, τις κρητικές μπότες, όπου φτιάχνονταν εκεί εδώ και αιώνες. Επίσης, λίγο πιο ανατολικά βρίσκονται τα «Μαχαιράδικα», όπου βρίσκονται πολλά παραδοσιακά μαγαζάκια που φτιάχνουν ακόμη τα κρητικά μαχαίρια.

Ακόμη πιο δυτικά, από το Καστέλι, βρίσκονται οι συνοικίες της Οβραϊκής και του Τοπανά. Η Οβραϊκή ήταν η εβραϊκή συνοικία των Χανίων τους τελευταίους αιώνες μέχρι τη μαζική εξόντωση των Εβραίων των Χανίων από τις δυνάμεις του Άξονα στο β' παγκόσμιο πόλεμο. Στην περιοχή λειτουργεί ακόμη συναγωγή. Ο Τοπάνας ήταν ανέκαθεν η χριστιανική αρχοντική συνοικία της πόλης. Το όνομά της προέρχεται από το τουρκικό Top-Hane (βενετσιάνικες βολίδες κανονιού), αφού εκεί βρίσκονταν οι βενετσιάνικες στρατιωτικές αποθήκες. Η συνοικία αυτή, μαζί με την Οβραϊκή, θεωρούνται οι ομορφότερες συνοικίες των Χανίων. Σε αυτήν βρίσκεται και το φρούριο του Φιρκά, όπου υψώθηκε η σημαία ένωσης της Κρήτης με την Ελλάδα (1-12-1913) και σήμερα λειτουργεί το Ναυτικό Μουσείο Κρήτης.

Τέλος, το λιμάνι της παλιάς πόλης αποτελεί το ομορφότερο και τουριστικότερο σημείο των Χανίων. Η ακτή Τομπάζη, η ακτή Κουντουριώτη και η ακτή Ενώσεως με αρκετά ιστορικά κτήρια, όπως τα νεώρια, το Γυαλί Τζαμισί και το μεγάλο Αρσενάλι, όπου σήμερα φιλοξενεί το κέντρο αρχιτεκτονικής Μεσογείου. Το κέντρο της είναι το Σαντριβάνι, όπου διασταυρώνονται οι κεντρικότεροι δρόμοι της παλιάς πόλης, η οδός Χάληδων, η οδός Κανεβάρο και η Ζαμπελίου. Απέναντι από την ακτή μπορεί κανείς να θαυμάσει το βενετσιάνικο φάρο του 1595 – 1601, που αποτελεί το σήμα κατατεθέν της πόλης.

Η σύγχρονη Πόλη ξεκινάει λίγο πιο νότια από την πλατεία της Τριμάρτυρης από την πλατεία των Νέων Καταστημάτων, που αποτελεί το όριο της νέας πόλης. Εκεί βρίσκονται τα καταστήματα της πόλης από τις αρχές του 20ού αιώνα. Σήμερα μπορεί κανείς να βρει πολλά γραφικά μαγαζάκια και καφενεία. Εκεί βρίσκονται και οι σταθμοί αστικών και υπεραστικών λεωφορείων. Στα Δυτικά της παλιάς πόλης βρίσκεται η Νέα Χώρα. Είναι η περιοχή που κατοίκησαν οι μετανάστες από τη Μικρά Ασία μετά την καταστροφή του 1922. Είναι πολύ ήσυχη και όμορφη περιοχή. Κοντά στην παραλία της βρίσκονται ο Ναυτικός Όμιλος Χανίων και το παλιό εργοστάσιο της ΑΒΕΑ, που είναι η πρώτη βιομηχανική μονάδα της Κρήτης το 19ο αιώνα και σήμερα φιλοξενεί σχολείο.

Στα ανατολικά της παλιάς πόλης βρίσκεται η παραλία του Κουμ-Καπί (Kum-Kapisi, Arab: η Πύλη της Άμμου). Στα τέλη του 19ου αιώνα κατοικούνταν από Άραβες βεδουίνους (τους Χαλικούτες), όπου και του έδωσαν το όνομά του. Εκεί βρίσκεται τα τελευταία χρόνια όλη η νυχτερινή ζωή των Χανίων με πολυάριθμα ταβερνάκια, καφετέριες και μπαρ. Νότιά του βρίσκεται το εθνικό στάδιο Χανίων "Έλενα Βενιζέλου", το κρατικό ωδείο Χανίων και ο γραφικός δημοτικός κήπος (1870), που κατασκευάστηκε στα πρότυπα των ευρωπαϊκών πάρκων, και σήμερα φιλοξενεί το δημοτικό θερινό κινηματογράφο. Στην ανατολική γωνία του βρίσκεται το Ρολόι του 1924. Ανάμεσα στα Νέα Καταστήματα και το Κουμ-Καπί βρίσκεται η δημοτική αγορά Χανίων. Αποτελεί ένα σταυροειδές κτήριο, που κατασκευάστηκε το 1913 στα πρότυπα της αγοράς της Μασσαλίας και από τότε φιλοξενεί διάφορα παραδοσιακά μαγαζάκια και ταβερνάκια. Απο εκεί ξεκινά η οδός Δημοκρατίας, που περνά ανάμεσα από το δημοτικό κήπο και το στάδιο, λίγο πιο κάτω συναντά το "δεσποτικό", το αρχοντικό σπίτι του μητροπολίτη

Χανίων και καταλήγει στην πλατεία δικαστηρίων. Το πανέμορφο τουρκικό στρατιωτικό νοσοκομείο του 19ου αιώνα, όπου σήμερα φιλοξενεί τα δικαστήρια και τις υπηρεσίες της νομαρχίας Χανίων. Πίσω από τα δικαστήρια βρίσκεται ο ναός Πέτρου και Παύλου, όπου βρέθηκε το αρχαίο νεκροταφείο της πόλης.

Στα δυτικά των δικαστηρίων βρίσκεται το Πάρκο Ειρήνης και Φιλίας με το Κέντρο Νεολαίας του δήμου Χανίων. Δίπλα του βρίσκεται το Ιστορικό Αρχείο Κρήτης και το πολεμικό μουσείο, που φιλοξενείται στον ιταλικό στρατώνα του 19ου αιώνα.

Από τα δικαστήρια ξεκινά επίσης και η οδός Ηρώων Πολυτεχνείου, που οδηγεί στις συνοικίες των Ταμπακαρίων (τα παλιά βυρσοδευεία) και της Χαλέπας. Στη Χαλέπα βρίσκονται πολλά νεοκλασικά κτήρια από την περίοδο της Κρητικής Πολιτείας, όπως και τα τότε προξενεία των Μεγάλων Δυνάμεων. Εκεί βρίσκεται και η οικία του Ελ. Βενιζέλου, που φιλοξενεί το Εθνικό Ίδρυμα Μελετών "Βενιζέλος", η παλιά γαλλική σχολή, που φιλοξενεί την αρχιτεκτονική σχολή του Πολυτεχνείου Κρήτης και το ΤΕΙ Χανίων. Επίσης στη Χαλέπα βρίσκονται και πολλές εκκλησίες, όπως η Αγ. Μαγδαληνή σε Ρώσικο ρυθμό, ή η Ευαγγελίστρια χτισμένη σε ρυθμό Μπαρόκ, καθώς και το μετέπειτα παλάτι του Πρίγκιπα Γεώργιου. Στο λόφο πάνω από τη Χαλέπα, βρίσκεται ο Προφήτης Ηλίας με τους Τάφους των Ελ. και Σ. Βενιζέλου. Εκεί μπορεί κανείς να απολαύσει τον καφέ και το γλυκό του με την ομορφότερη θέα στα Χανιά. Εκεί βρίσκεται και η πολυτεχνειούπολη (campus) του Πολυτεχνείου Κρήτης (Κουνουπιδιανά). Η περιοχή είναι καταπράσινη και η θέα μαγευτική.

Στα νότια της πόλης των Χανίων βρίσκονται οι συνοικίες της δεξαμενής, όπου έγιναν πολύ σκληρές μάχες το 1941, ο Αϊ Γιάννης και ο Κουμπές, όπου βρίσκονται τούρκικοι κουμπέδες (ταφικά μνημεία). Άλλες συνοικίες της πόλης είναι τα Λενταριανά, το Πασσακάκι, το Βαρούσι, το Φράγκικο (όπου βρίσκεται το Φράγκικο νεκροταφείο), η Πελεκαπίνα (όπου βρίσκεται το μετόχι του πολιτικού το 19ου αιώνα Κ. Μάνου) και η Χρυσοπηγή με το μοναστήρι της.

Στα αξιοθέατα της πόλης των Χανίων, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνονται:

- Η Παλαιά πόλη και το Ενετικό Λιμάνι
- Το Τζαμί του Κιουτσούκ Χασάν (Γιαλί Τζαμσί)
- Το Ναυτικό Μουσείο Κρήτης (στο ενετικό λιμάνι)
- Το Αρχαιολογικό Μουσείο Χανίων (St. Francesco)
- Η Συλλογή Βυζαντινών Αρχαιοτήτων
- Η Οικία του Ελ. Βενιζέλου (Χαλέπα)
- Το Πολεμικό Μουσείο
- Το Λαογραφικό Μουσείο Χανίων
- Το Ιστορικό Αρχείο Κρήτης
- Το Κέντρο Κρητικού Δικαίου
- Το Μουσείο Σχολικής Ζωής
- Το Μουσείο Τυπογραφίας
- Η Δημοτική Πινακοθήκη
- Το Κέντρο Αρχιτεκτονικής Μεσογείου (ΚΑΜ)
- Ο Φιλολογικός Σύλλογος «ο Χρυσόστομος»

Όσον αφορά την οικονομία των Χανίων, αυτή βασίζεται στη δυναμική ανάπτυξη του τουρισμού και της γεωργίας, αφού στους δύο αυτούς τομείς εμφανίζονται συγκριτικά πλεονεκτήματα. Η ανάπτυξη αυτών των τομέων οφείλεται κυρίως στο ευνοϊκό κλίμα, καθώς και τους φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους που διαθέτει η πόλη. Επίσης, σημαντική ώθηση στην οικονομική ανάπτυξη δίδουν και οι πολλές μικρομεσαίες μεταποιητικές επιχειρήσεις, που υπάρχουν στα Χανιά (μικρές συνήθως βιοτεχνικές μονάδες). Τέλος, η πόλη των Χανίων, διαθέτει σημαντικό αριθμό κλινών, σε ξενοδοχεία όλων των κατηγοριών ενώ σε αυτή λειτουργούν επίσης πανσιόν,

ξενώνες και ενοικιαζόμενα δωμάτια, για όλα τα βαλάντια και τα γούστα. Υπάρχουν επίσης πολλά εστιατόρια - με παραδοσιακή, ελληνική αλλά και ξένη κουζίνα - ταβέρνες, ψαροταβέρνες, ουζερί, ζαχαροπλαστεία, καφενεία, παμπ, κ.λπ. σε όλες τις γειτονιές και ιδιαίτερα στο Παλιό Λιμάνι.

1.2.2 Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής στο Δήμο Χανίων

1.2.2.1 Φυσικό Περιβάλλον

Το φυσικό περιβάλλον του Δήμου Χανίων μπορεί να χαρακτηριστεί ως πλούσιο και ποικιλόμορφο, ως αποτέλεσμα της ιδιαίτερης γεωμορφολογίας και του εύκρατου κλίματος, που επικρατούν σε αυτόν.

Στα συνολικά ~343.086 στρέμματα που καταλαμβάνει ο Δήμος Χανίων, απαντώνται εκτάσεις παράκτιες, πεδινές, ημιορεινές και ορεινές, επιτρέποντας την ανάπτυξη πολλών διαφορετικών οικοσυστημάτων, καθώς και τη διατήρηση εκατοντάδων ενδημικών και όχι μόνο, φυτών και ζώων. Δάση, φυσικοί και τεχνητοί βιότοποι, λίμνες, ορεινοί όγκοι, φαράγγια, σπήλαια, ποτάμια και φυσικά εκατοντάδες χιλιόμετρα ακτογραμμής συνθέτουν το πραγματικά ιδιαίτερα τοπίο του Δήμου Χανίων.

Μεταξύ των πολλών φυσικών χαρακτηριστικών του Δήμου Χανίων αξίζει να γίνει ιδιαίτερη αναφορά στα εξής:

- **Προστατευόμενες περιοχές NATURA**

Εντός των ορίων του Δήμου Χανίων υπάρχουν συνολικά 5 προστατευόμενες περιοχές, οι οποίες καταλαμβάνουν έκταση ~ 51.500 στρεμμάτων:

- GR4340007 (TKΣ): Φαράγγι Θερίσου
- GR4340006 (TKΣ): Λίμνη Αγιάς – Πλατανιάς – Ρέμα Εκβολή Κερίτη
- GR4340008 (TKΣ): Λευκά Όρη και Παράκτια Ζώνη
- GR4340020 (ZEΠ): Λίμνη Αγιάς
- GR4340018 (ZEΠ): Νησίδα Αγ. Θεοδώρων

Η ποιότητα του περιβάλλοντος των συγκεκριμένων περιοχών μπορεί να κριθεί ως ιδιαίτερα ικανοποιητική, παρόλο που οι πιέσεις, που δέχονται από διάφορες ανθρώπινες δραστηριότητες, δεν είναι αμελητέες.

Οι κυριότερες περιοχές Natura απεικονίζονται παρακάτω:

ΠΙΝΑΚΑΣ 8: περιοχές Natura στο Δήμο Χανίων

	Όνομασία	Κωδικός	Έκταση (στρ.)
Περιοχές Natura	1. Φαράγγι Θερίσου	GR4340007 (TKΣ)	4.970
	2. Λίμνη Αγιάς - Πλατανιάς - Ρέμα και Εκβολή Κερίτη - Κοιλάδα Φάσα	GR4340006 (TKΣ)	2.913 (από τα 12.110)
	3. Λευκά Όρη και Παράκτια Ζώνη	GR4340008 (TKΣ)	42.144 (από τα 533.636)
	4. Λίμνη Αγιάς	GR4340020 (ZEΠ)	667,10
	5. Νησίδα Αγ. Θεοδώρων	GR4340018 (ZEΠ)	815,20

- **Δάση**

Δασικές περιοχές, οι οποίες εκπροσωπούνται κατά κύριο λόγο από πρίνους (βελανιδιές και πουρνάρια), πεύκα και κυπαρίσσια απαντώνται σε διάφορα τμήματα του Δήμου

Χανίων, τόσο κοντά στην καρδιά της πόλης (π.χ. Αγ. Ματθαίος), όσο και σε παράκτια (π.χ. Αγ. Απόστολοι) και ορεινά (π.χ. Θέρισος) τμήματά του. Η προστασία αυτών των πολύτιμων «πνευμόνων» του Δήμου Χανίων εστιάζεται κατά κύριο λόγο στην αποτροπή και αντιμετώπιση πυρκαγιών, στον εντοπισμό και αποτροπή παράνομων υλοτομιών και εν συνεχεία στην πρόληψη φαινόμενων ρύπανσης.

▪ **Ακτές**

Οι ακτές του Δήμου Χανίων χαρακτηρίζονται από πολύ καλή ποιότητα και αποτελούν σημαντικότερο πόλο έλξης πολλών επισκεπτών. Κατά μήκος αυτών, απαντώνται τόσο οργανωμένες παραλίες, όσο και τελείως φυσικές ακτές, οι οποίες προσφέρουν έδαφος για την ανάπτυξη πολλών διαφορετικών ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων. Το καλοκαίρι του 2011 συνολικά 11 παραλίες του Δήμου Χανίων βραβεύτηκαν με Γαλάζια Σημαία (Σταλός, Άγιοι Απόστολοι 1, Άγιοι Απόστολοι 2, Χρυσή Ακτή, Αγία Μαρίνα, Καλαμάκι, Νέα Χώρα, Μαράθι, Σταυρός, Άγιος Ονούφριος, Καλαθάς). Το συνολικό μήκος των οργανωμένων μόνο παραλιών του Δήμου Χανίων προσεγγίζει τα 10 km, ενώ το εμβαδόν τους ανέρχεται σε περίπου 226 στρέμματα. Βασικές πηγές πίεσης των ακτών αποτελούν τυπικά η παράνομη διάθεση λυμάτων, καθώς και η παρουσία πλήθος λουομένων και σκαφών, ιδιαίτερα κατά τους καλοκαιρινούς μήνες.

Παρακάτω παρατίθενται πίνακες καταγραφής των ακτών και των ποταμών που καταγράφονται στα όρια του Δήμου Χανίων καθώς και η έκτασή τους.

	Ονομασία	Χλμ.
Ακτές	1.Νέα Χώρα	0,69
	2.Κλαδισός	0,536
	3. Χρυσή Ακτή	0,55
	4. Άγιοι Απόστολοι (ανατολικά)	0,242
	5. Άγιοι Απόστολοι (κεντρικά)	0,311
	6. Άγιοι Απόστολοι (δυτικά)-Γλάρος-Καλαμάκι	1,11
	7. Κάτω Σταλός	1,29
	8. Κάτω Αγία Μαρίνα	2,63
	9. Άγιος Ονούφριος	0,075
	10. Καλαθάς	0,305
	11. Τερσανάς	0,057
	12. Σταυρός	0,22
	13. Παχιά Άμμος	0,47
	14. Λουτράκι	0,136
	15. Μαράθι	0,74
	16. Βλητές	0,356
	17. Καλάμι	0,125

	Ονομασία	Χλμ.	Πηγή άντλησης στοιχείων	Ημερομηνία Καταγραφής
Ποτάμια	Κλαδισός	6	geodata.gov.gr	4/11/2011
	Κουλιάρης	11 (από τα 18)	geodata.gov.gr	4/11/2011

▪ **Ορεινοί όγκοι**

Στο Δήμο Χανίων ανήκει μέρος του συγκροτήματος των Λευκών Ορέων, που εκτείνεται κατά μήκος από τα ανατολικά προς τα δυτικά του νησιού, με μεγάλο αριθμό βουνοκορφών και με υψηλότερη κορυφή τις Πάχνες (2.453m). Ο ορεινός αυτός όγκος

αποτελεί ένα φυσικό μουσείο διεθνούς σημασίας, καθώς περιλαμβάνει μια μοναδική ποικιλία βιοτόπων και ειδών.

Στο Δήμο Χανίων καταγράφονται οι παρακάτω ορεινοί όγκοι:

	Όνομασία
Ορεινοί Όγκοι	1. ΜΑΛΛΑΞΑΣ
	2. ΚΕΡΑΜΙΩΝ
	3. ΘΕΡΙΣΟΥ

▪ **Χλωρίδα - Πανίδα**

Η χλωρίδα του Δήμου Χανίων είναι τυπική για το σύνολο της Κρήτης και περιλαμβάνει πολλά ενδημικά είδη, τα περισσότερα εκ των οποίων βρίσκονται σε μεγάλα υψόμετρα ή σε ορισμένα φαράγγια ή περιορίζονται στα μικρά νησάκια. Ιδιαίτερη αναφορά αξίζει να γίνει σε βότανα που μπορούν να απαντηθούν σε τμήματα του Δήμου Χανίων, όπως η μαλοτήρα (*Sideritis syriaca*), το χαμομήλι (*Marticaria chamomila*), το φασκόμηλο (*Salvia fruticosa*), το δίκταμο (*Origanum dictamnus*), η μαντζουράνα (*Origanum majorana*), η μέντα (*Mentha piperita*), το τίλιο (*Tilia europaea*) και άρα πολλά άλλα και τα οποία διαθέτουν μοναδικές ιδιότητες.

Όσον αφορά στην πανίδα του Δήμου Χανίων, αυτή περιλαμβάνει πλήθος θηλαστικών, με κύριο σπανιότερο εκπρόσωπο τον Κρητικό Αίγαγο (κρι-κρι), ο οποίος περιορίζεται στα Λευκά Όρη και σε ακατοίκητες νησίδες (π.χ. Αγ. Θεοδώρων). Απουσιάζουν μεγάλα επικίνδυνα θηλαστικά, όπως αρκούδες, λύκοι, κτλ., που απαντώνται στην Ηπειρωτική κυρίως Ελλάδα, αλλά υπάρχει σημαντική παρουσία αντιπροσωπευτικών ειδών πτηνοπανίδας, αμφίβιων, και ερπετών, όπως και στο σύνολο του νησιού της Κρήτης.

Η Δήμος Χανίων, όπως και το σύνολο της Κρήτης βρίσκεται σε σεισμογενή περιοχή, η οποία δίνει συχνές και μικρές κατά κύριο λόγο σεισμικές δονήσεις, καθιστώντας αναγκαία τόσο την θωράκιση των κατασκευών, όσο και την οργάνωση μιας δυνατής Πολιτικής Προστασίας.

Η ποιότητα του φυσικού περιβάλλοντος μπορεί να θεωρηθεί ως πολύ ικανοποιητική, καθώς η αναγνώριση λαθών του παρελθόντος, η κατασκευή αναγκαίων υποδομών, καθώς και η ευαισθητοποίηση αρχών και πολιτών σε θέματα περιβάλλοντος έχουν βελτιώσει πολύ την υφιστάμενη κατάσταση σε σχέση με το παρελθόν.

Παρακάτω ακολουθεί πίνακας καταγραφής των φυσικών και ορυκτών πόρων στο Δήμο Χανίων.

ΠΙΝΑΚΑΣ 9: Φυσικοί και Ορυκτοί Πόροι στο Δήμο Χανίων				
Φυσικοί Πόροι	Μονάδες Μέτρησης			
	Όνομασία	Έκταση (στρ.)	Πηγή άντλησης στοιχείων	Ημερομηνία Καταγραφής
Δάση	1. ΚΑΜΠΑΝΙΟΥ ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΥ	2.000	ΕΣΥΕ	2001
	2. ΘΕΡΙΣΟΥ			
	3. ΠΡΟΦΗΤΗ ΗΛΙΑ			
	4. ΓΟΥΒΕΡΝΕΤΟΥ			
	5. ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΑΣ			

	6. ΑΓΙΟΥ ΟΝΟΥΦΡΙΟΥ			
	7. ΑΓΙΟΥ ΜΑΤΘΑΙΟΥ			
	8. ΚΕΡΑΜΙΩΝ			
	9. ΔΡΑΚΩΝΑ			
	10. ΚΑΜΠΙΩΝ			
	11. ΨΥΧΡΩΝ ΠΗΓΑΔΙΩΝ			
	12. ΑΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ			
	13. ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗ			
Βιότοποι	1. ΥΓΡΟΒΙΟΤΟΠΟΣ ΜΟΡΩΝΗ			
	2. ΥΓΡΟΒΙΟΤΟΠΟΣ ΛΙΜΝΗΣ ΑΓΥΙΑΣ			
Πεδιάδες	1. ΠΕΔΙΑΔΑ ΤΗΣ ΚΥΔΩΝΙΑΣ			
Λίμνες (περιλαμβάνονται και λίμνες από φράγματα)	1. ΑΓΙΑΣ	~110	geodata.gov.gr	7/11/2011
	2. ΜΑΧΑΙΡΙΔΑΣ			
Βοσκότοποι	1. ΑΓΙΑΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (Δ.Ε. ΘΕΡΙΣΟΥ)			
	2. ΚΟΥΝΟΥΠΙΔΙΑΝΩΝ - ΣΤΕΡΝΩΝ - ΑΓ. ΟΝΟΥΦΡΙΟΥ (Δ.Ε. ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΥ)			
Ακατοίκητα Νησιά	1. ΝΗΣΟΣ ΛΑΖΑΡΕΤΑ	2		
	2. ΝΗΣΟΣ ΜΑΡΑΘΙ	1		
	3. ΝΗΣΙΔΕΣ ΣΟΥΔΑΣ	2		
Ορυκτοί Πόροι- Μεταλλεία	Ορυκτοί Πόροι (ονομασία)			
	1. ΛΑΤΟΜΕΙΟ ΑΔΡΑΝΩΝ ΧΟΡΔΑΚΙΟΥ			
	2. ΛΑΤΟΜΕΙΟ ΜΑΡΜΑΡΩΝ ΧΟΡΔΑΚΙΟΥ			

Ενδεικτικά, σημαντική προστασία του φυσικού περιβάλλοντος παρέχουν σήμερα:

- το εκτενές και διαρκώς αυξανόμενο δίκτυο συλλογής αστικών λυμάτων του Δήμου Χανίων, το οποίο έχει αποτρέψει σε σημαντικό βαθμό την ανεξέλεγκτη παράνομη διάθεση αυτών σε υδάτινους αποδέκτες,
- η λειτουργία εγκατάστασης επεξεργασίας αστικών λυμάτων με τη μέθοδο του βιολογικού καθαρισμού στην περιοχή Κουμπελής του Δήμου Χανίων, καθώς και η εξυπηρέτηση μέρους του Δήμου Χανίων (Δ.Ε. Νέας Κυδωνίας) από την αντίστοιχη μονάδα που διαθέτει ο Δήμος Πλατανιά,
- η λειτουργία εργοστασίου μηχανικής ανακύκλωσης και κομποστοποίησης αστικών απορριμμάτων στο Δήμο Χανίων, καθώς και η ύπαρξη χώρου υγειονομικής ταφής υπολειμμάτων,
- η εγκατάσταση κάδων ανακύκλωσης διαφορετικών υλικών (π.χ. πλαστικό, γυαλί, κα.), που επιτρέπουν το διαχωρισμό των απορριμμάτων στην πηγή και την εκτροπή σημαντικού μέρους αυτών από τη διαδικασία της υγειονομικής ταφής, κ.α..

Αντιθέτως, βασικούς παράγοντες υποβάθμισης της ποιότητας του περιβάλλοντος στο Δήμο Χανίων αποτελούν ενδεικτικά:

- οι επιπτώσεις από σημαντικότερα λάθη του παρελθόντος (π.χ. χαράδρα Κουρουπητού, διάθεση ανεπεξέργαστων αστικών λυμάτων στη θάλασσα, κα.),
- η παρουσία σημαντικών εν δυνάμει ρυπογόνων δραστηριοτήτων στα διοικητικά όρια του Δήμου Χανίων (π.χ. εγκαταστάσεις SEVESO, στρατιωτικές εγκαταστάσεις, χώροι αποθήκευσης υγρών και αέριων καυσίμων, πεδία βολής, αεροδρόμια και εμπορικά λιμάνια, κα.),
- η αδυναμία διαχείρισης συγκεκριμένων απορριμμάτων (π.χ. αδρανών),
- η εμφάνιση παραβατικών δράσεων (π.χ. παράνομη διάθεση αποβλήτων, όπως κατσίγαρου, ογκωδών, κτλ., παράνομη υλοτομία, κ.α.),
- η υπερβόσκηση και υπεραλιεία κ.α..

1.2.2.2 Αστικό Περιβάλλον

Η εναρμόνιση του αστικού περιβάλλοντος με το πλούσιο φυσικό περιβάλλον του Δήμου Χανίων και η ελαχιστοποίηση της αλλοίωσης / υποβάθμισης του δεύτερου από τις ανθρώπινες δραστηριότητες, αποτελούν σημαντικότερο στόχο, ο οποίος έχει επιτευχθεί σε ικανοποιητικό βαθμό στον Δήμο Χανίων, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν παρατηρούνται προβλήματα ή δεν υπάρχουν περιθώρια περαιτέρω βελτίωσης.

Μέσα στα όρια του Δήμου Χανίων παρατηρείται το φαινόμενο της αστικοποίησης, υπό την έννοια ότι περισσότερος από τον μισό πληθυσμό του Δήμου, συγκεντρώνεται στη Δημοτική Ενότητα Χανίων, η οποία σε έκταση αποτελεί μόλις το ~ 3,7 % της συνολικής έκτασής του. Παρόλα αυτά η ποιότητα του αστικού περιβάλλοντος είναι ακόμη αρκετά καλή, χωρίς να παρατηρούνται αξιοσημείωτα προβλήματα ρύπανσης, π.χ. ατμοσφαιρικής, στο κέντρο της πόλης.

Οι επιμέρους δημοτικές ενότητες του Δήμου Χανίων παρουσιάζουν αρκετά διαφορετικό χαρακτήρα και κατ' επέκταση διαφορετικές περιβαλλοντικές ανάγκες. Για παράδειγμα στο «αστικό κέντρο» (Δ. Ε. Χανίων) απαιτείται έμφαση στην καθαριότητα και τη δημιουργία βασικών υποδομών (π.χ. δίκτυα όμβριων, αποχέτευσης, κα.), ενώ στις φυσικές γεωργικές και δασικές περιοχές (Δ.Ε. Θερίσου και Κεραμιών) απαιτείται έμφαση στην πυροπροστασία, κατασκευή δικτύων άρδευσης, πρόληψη και καταστολή παράνομων ενεργειών (π.χ. απορρίψεις μπαζών και λυμάτων, υλοτομίες, κα.).

Οι βασικές υποδομές του Δήμου Χανίων, όπως αυτές αναφέρονται ονομαστικά παρακάτω, μπορούν να θεωρηθούν ότι βρίσκονται σε αρκετά καλό επίπεδο, με αρκετά όμως περιθώρια βελτίωσης, εκσυγχρονισμού και επέκτασης, τα οποία επιβάλλονται από τις διαρκώς αυξανόμενες ανάγκες του Δήμου Χανίων, την πρόοδο της τεχνολογίας, τις αναπόφευκτες φθορές που δημιουργούνται με την πάροδο του χρόνου και τις διαρκώς αυστηρότερες επιταγές της Εθνικής και Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας.

▪ Οδικό Δίκτυο

Το εκτενές οδικό δίκτυο του Δήμου Χανίων περιλαμβάνει τόσο τμήματα Εθνικής οδού, όσο και δευτερεύοντες επαρχιακούς και τοπικούς δρόμους, εντός και εκτός σχεδίων πόλεως, οι οποίοι διαθέτουν διαφορετικά χαρακτηριστικά, καλύπτουν διαφορετικές ανάγκες και χρήζουν διαφορετικής αντιμετώπισης. Η συντήρηση και η επέκταση του εν λόγω δικτύου είναι διαρκής, αντιμετωπίζοντας όμως αρκετά εμπόδια λόγω έλλειψης χρηματοδοτήσεων και ύπαρξης πολλών εμπλεκόμενων αρμόδιων φορέων, πέραν του Δήμου Χανίων.

▪ **Μεταφορές**

Ο Δήμος Χανίων διαθέτει επιβατικό και εμπορικό λιμάνι στη Σούδα, καθώς και Διεθνές Αερολιμένα στο Ακρωτήρι (Ι. Δασκαλογιάννης). Το λιμάνι της Σούδας συνδέεται κυρίως με το λιμάνι του Πειραιά, μέσω ημερησίων δρομολογίων, ενώ παράλληλα υποδέχεται και κρουαζιερόπλοια. Ο δε αερολιμένας συνδέεται με την Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη με καθημερινές πτήσεις, ενώ το μεγαλύτερο μέρος του χρόνου συνδέεται επίσης και με πολλές πρωτεύουσες και πόλεις του εξωτερικού με απευθείας πτήσεις charter. Ως προς τις οδικές μεταφορές, ο Δήμος Χανίων εξυπηρετείται από αστικό και υπεραστικό ΚΤΕΛ με δεκάδες δρομολόγια καθημερινά, τα οποία συνδέουν το κέντρο της πόλης με συνοικίες του Δήμου, αλλά και με βασικές πόλεις ολόκληρου του νησιού.

▪ **Πολιτική Προστασία**

Ο Δήμος Χανίων διαθέτει εξοπλισμός για την ανάπτυξη δράσεων πολιτικής προστασίας και την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών. Ο διαθέσιμος εξοπλισμός καταγράφεται στον πίνακα 7.

ΠΙΝΑΚΑΣ 10: Υποδομές & Δράσεις Πολιτικής Προστασίας Δήμου Χανίων		
Πολιτική Προστασία	Πλήθος	Περιγραφή
Υποδομές - Εξοπλισμός	1	ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΜΑΤΘΑΙΟΥ. ΠΛΗΡΩΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΕΝΟΣ ΜΕ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΥΡΟΣΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΜΕ ΑΦΡΟΥΣ ΠΥΡΟΣΒΕΣΗΣ, ΜΑΝΙΚΕΣ, ΔΙΚΡΟΥΝΑ, ΜΑΣΚΕΣ, ΚΡΑΝΗ, ΕΥΛΟΚΟΠΤΙΚΑ, ΑΣΥΡΜΑΤΟΥΣ, ΦΤΥΑΡΙΑ, ΚΑΣΜΑΔΕΣ, ΤΣΕΚΟΥΡΙΑ, ΨΑΛΙΔΙΑ, ΚΟΠΗΣ, ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ, ΜΕ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ, ΦΑΞ, ΤΗΛΕΦΩΝΑ.
	3	ΗΜΙΦΟΡΤΗΓΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΜΕ ΚΑΡΟΤΣΑ ΠΟΥ ΦΕΡΟΥΝ ΑΝΤΛΙΑ ΚΑΙ ΔΕΞΑΜΕΝΗ ΝΕΡΟΥ
	1	ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟ ΟΧΗΜΑ 5 ΤΟΝΩΝ
	1	ΒΥΤΙΟΦΟΡΟ ΟΧΗΜΑ ΝΕΡΟΥ 10 ΤΟΝΩΝ ΜΕ ΑΝΤΛΙΑ ΝΕΡΟΥ
Δράσεις - Ενέργειες - Προγράμματα		ΣΥΝΤΑΞΗ ΜΝΗΜΟΝΙΩΝ - ΣΧΕΔΙΩΝ ΔΡΑΣΗΣ
		ΠΥΡΟΣΠΡΟΣΤΑΣΙΑ (ΑΠΟΨΙΛΩΣΕΙΣ / ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΙ, κ.α..)
		ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ

▪ **Μονάδες Παραγωγής Ενέργειας**

Εντός των ορίων του Δήμου Χανίων βρίσκεται μονάδα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας της ΔΕΗ (Ξυλοκαμάρα - Δ.Ε. Ελ. Βενιζέλου) , η οποία καλύπτει ανάγκες ολόκληρου του νησιού. Επίσης, υπάρχουν μικρές ιδιωτικές μονάδες παραγωγής ενέργειας, οι οποίες αξιοποιούν ανανεώσιμες πηγές.

▪ **Δίκτυα Αποχέτευσης – Άρδευσης – Ύδρευσης – Όμβριων**

Τα εν λόγω δίκτυα, αν και θεωρούνται βασικά, έχουν αρκετά περιθώρια επέκτασης, προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες ολόκληρου του νέου Καλλικρατικού Δήμου Χανίων. Και σε αυτήν την περίπτωση, η ύπαρξη αρκετών διαφορετικών εμπλεκόμενων φορέων, αρκετές φορές περιπλέκει την όλη κατάσταση.

▪ **Δίκτυο Συλλογής Απορριμμάτων - Ανακύκλωσης**

Στο μεγαλύτερο μέρος του Δήμου Χανίων υπάρχει σύστημα κάδων συλλογής απορριμμάτων, με δυνατότητα διαχωρισμού ανακυκλώσιμων υλικών και συγκεκριμένα πλαστικού, χαρτιού και χαρτονιού, σιδηρούχων υλικών και γυαλιού. Δεδομένης της διαρκούς αυξανόμενης ανταπόκρισης των πολιτών στο κάλεσμα για διαχωρισμό στην

πηγή, ο αριθμός των συγκεκριμένων κάδων, αλλά ενδεχομένως και ο αριθμός των διαθέσιμων διακριτών κάδων, οφείλει να αυξηθεί. Επίσης, πρέπει να γίνει πρόβλεψη για τη συλλογή ειδικών απορριμμάτων (π.χ. μπαταριών, ηλεκτρικών συσκευών, ογκωδών, προϊόντων εκσκαφών), έτσι ώστε οι πολίτες να έχουν τη δυνατότητα να διαχειριστούν σωστά τα απορρίμματά τους και να μην εξαναγκάζονται να τα αναμείξουν με τα κοινά οικιακά τους απορρίμματα ή να προβούν σε μη θεμιτούς τρόπους διάθεσής τους.

▪ **Εγκατάσταση Επεξεργασίας Αστικών Λυμάτων**

Η βασική εγκατάσταση επεξεργασίας αστικών λυμάτων στον Κουμπελή του Δήμου Χανίων λειτουργεί αρκετά ικανοποιητικά εδώ και χρόνια, με μοναδικό ίσως περιοδικό πρόβλημα εκείνο των οσμών. Η πρόβλεψη για επέκτασή της και εκσυγχρονισμό της, καθώς και η συνεχής συντήρησή της αναμένεται να καλύψει τις υφιστάμενες ανάγκες σε σημαντικότατο βαθμό. Παράλληλα, η ύπαρξη μιας δεύτερης μονάδας στα διοικητικά όρια του Δήμου Πλατανιά, η οποία όμως εξυπηρετεί εν μέρει τη Δ.Ε. Νέας Κυδωνίας του Δήμου Χανίων, αποτελεί σημαντικότατη βοήθεια.

▪ **Εργοστάσιο Μηχανικής Ανακύκλωσης και Κομποστοποίησης Απορριμμάτων**

Η συγκεκριμένη μονάδα, η οποία δημιουργήθηκε στον απόηχο της χαράδρας του Κουρουπητού και του σχετικού προστίμου από την Ευρωπαϊκή Ένωση, αποτελεί μια από τις ελάχιστες παρόμοιες υφιστάμενες μονάδες στον Ελλαδικό χώρο. Η λειτουργία της αποτελεί μοναδική λύση της διαχείρισης των παραγόμενων στο Δήμο Χανίων αστικών απορριμμάτων, τα οποία διαρκώς αυξάνονται, επιτρέποντας την σύγκλιση προς τις απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

▪ **Χώρος Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων**

Ο εν λόγω χώρος, βρίσκεται δίπλα στο προαναφερόμενο εργοστάσιο και δέχεται όλα τα υπολείμματα απορριμμάτων, τα οποία δεν μπορούν να αξιοποιηθούν εναλλακτικά. Η έκταση του συγκεκριμένου χώρου, τόσο λόγω λάθους πρακτικών στην αρχή της χρήσης του, όσο και λόγω των διαρκώς αυξανόμενων ποσοτήτων, σήμερα δεν μπορεί να θεωρηθεί επαρκής για τα ερχόμενα χρόνια, επιβάλλοντας την επέκτασή του ή την εξεύρεση άλλων εναλλακτικών λύσεων.

Όσον αφορά στα πολεοδομικά χαρακτηριστικά του Δήμου Χανίων, υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης, καθώς τα υπάρχοντα σχέδια πόλεως και οικισμών αφενός δεν έχουν υλοποιηθεί πλήρως ακόμη και αφετέρου πρέπει να επεκταθούν περαιτέρω, ώστε να θέσουν σωστές βάσεις για την διαρκώς εντονότερη οικιστική ανάπτυξη.

1.2.2.3 Αξιολόγηση υφιστάμενης κατάστασης του Τομέα «Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής»

Στο θεματικό τομέα «Προστασία του Περιβάλλοντος και Βελτίωση της ποιότητας Ζωής» εντοπίστηκαν τα κυριότερα προβλήματα, περιορισμοί, δυνατότητες και ευκαιρίες τοπικού ενδιαφέροντος που επηρεάζουν την ανάπτυξη του Δήμου. Τα θέματα που αναλύονται στους παρακάτω πίνακες swot είναι:

- 1) Προστασία και διαχείριση φυσικών πόρων (υδατικοί και εδαφικοί πόροι, ορεινοί όγκοι, δάση, ακτές και θαλάσσιο περιβάλλον, προστατευόμενες περιοχές)
- 2) Ρύπανση περιβάλλοντος – δημοτικά εργαστήρια
- 3) Διαχείριση στερεών αποβλήτων

- 4) Οδικό δίκτυο – Οδοποιία
- 5) Πολιτική Προστασία
- 6) Κοινόχρηστοι χώροι (χώροι πρασίνου, αναψυχής, πλατείες, προστασία κοινοχρήστων χώρων)
- 7) Καθαριότητα οδών και κοινοχρήστων χώρων – Αποκομιδή απορριμμάτων
- 8) Στάθμευση

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ : ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ – ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΘΕΜΑ : ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ (ΥΔΑΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΕΛΑΦΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ, ΟΡΕΙΝΟΙ ΟΓΚΟΙ, ΔΑΣΗ, ΑΚΤΕΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ, ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ)

Προβλήματα & Περιορισμοί

Προβλήματα

- Ο «Καλλικρατικός» Δήμος των Χανίων διαθέτει πλέον σύνθετο και πλούσιο φυσικό περιβάλλον (ακτές και ορεινούς όγκους, προστατευόμενες περιοχές, κα.), το οποίο χρήζει προστασίας και ορθής διαχείρισης εν γένει.
- Οι σύγχρονες δραστηριότητες εντός του Δήμου Χανίων αποτελούν αναπόφευκτα εν δυνάμει ρυπαντές του φυσικού περιβάλλοντος (π.χ. των υδατικών πόρων).
- Η διαχείριση των υδατικών πόρων χρήζει βελτιστοποίησης, καθώς ο αριθμός των εμπλεκόμενων υπηρεσιών, οι διαρκώς αυξανόμενες ανάγκες ύδατος προς κατανάλωση, αλλά και οι επικρατούσες κλιματολογικές συνθήκες συχνά οδηγούν στην ελαχιστοποίηση των διαθέσιμων αποθεμάτων, ιδιαίτερα τους καλοκαιρινούς μήνες.
- Οι ορεινοί όγκοι του Δήμου Χανίων σε πολλά σημεία τους χαρακτηρίζονται ως απότομοι, δύσβατοι και απομονωμένοι, ευνοώντας από την μια πλευρά την προστασία αυτών και της πανίδας-χλωρίδας που διαθέτουν, αλλά παράλληλα «καλύπτοντας» τυχόν παραβατικές συμπεριφορές (π.χ. παράνομη εναπόθεση απορριμμάτων, παράνομο κυνήγι, κα.) και δυσχεραίνοντας την όποια προσπάθεια ελέγχου τους.
- Η γεωργική γη στα όρια του Δήμου Χανίων έχει έντονη παρουσία και χρήζει προστασίας.
- Τα δάση και οι προστατευόμενες περιοχές απαιτούν προστασία από καταστροφικά φαινόμενα (π.χ. πυρκαγιές).
- Οι ακτές και το θαλάσσιο περιβάλλον του Δήμου Χανίων αποτελούν βασικότατο χαρακτηριστικό του ως τουριστικό προορισμό και απαιτούν συνεχή και ουσιαστική προστασία.

Δυνατότητες & Ευκαιρίες

Δυνατότητες

- Δημιουργία και λειτουργία ενός δημοτικού εργαστηρίου για την στενή παρακολούθηση της ποιότητας των φυσικών του πόρων, εντοπίζοντας στο αρχικό του στάδιο οποιοδήποτε ενδεχόμενο φαινόμενο υποβάθμισης αυτών.
- Υιοθέτηση προγραμμάτων ευαισθητοποίησης των πολιτών για την εξοικονόμηση φυσικών πόρων (π.χ. νερού), παρέχοντας ενδεχομένως κάποια ανταποδοτικά κίνητρα.
- Εκπόνηση προγραμμάτων περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης των πολιτών (και ειδικά των παιδιών), στοχεύοντας στην προστασία και εξοικονόμηση των φυσικών πόρων, σε συνδυασμό με την ανάπτυξη εθελοντικών δράσεων.
- Συνεργασία με άλλους φορείς (π.χ. Πυροσβεστική) για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, παρέχοντας κάθε διαθέσιμο εξοπλισμό, υλικά, εργασία και προσωπικό στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του ως Δήμος.
- Διεξαγωγή προληπτικών δράσεων προστασίας φυσικών πόρων (π.χ. καθαρισμός ακτών, αποψιλώσεις για πυροπροστασία, κα.).
- Υιοθέτηση γενικά περιβαλλοντικών πολιτικών που προστατεύουν έμμεσα τους φυσικούς πόρους (π.χ. ελαχιστοποίηση της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας στα δημοτικά κτίρια, εφαρμογή αρχών βιοκλιματικής, προώθηση πράσινων τεχνολογιών, κα.).

<p><u>Κίνδυνοι ή Περιορισμοί</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Η υποβάθμιση της ποιότητας των φυσικών πόρων είναι δυνατόν να λαμβάνει χώρα σταδιακά και να μην γίνεται αντιληπτή, παρά μόνο όταν έχει πλέον φτάσει σε πολύ προχωρημένο και ενδεχομένως μη εύκολα αναστρέψιμο σημείο, ειδικά αν δεν λαμβάνει χώρα περιοδικός προληπτικός έλεγχος (π.χ. δειγματοληψίες και αναλύσεις). • Η αλόγιστη χρήση των διαθέσιμων φυσικών πόρων μπορεί να οδηγήσει σε σημαντικότητα μείωση και υποβάθμιση αυτών. • Η φυσική ισορροπία του όλου οικοσυστήματος του Δήμου Χανίων, αλλά και του πρώην Νομού γενικότερα, είναι λεπτή και ευάλωτη. • Οι φυσικοί πόροι και το περιβάλλον γενικότερα συνδέονται άμεσα με την τροφική αλυσίδα και κατ' επέκταση την ανθρώπινη υγεία. 	<p><u>Ευκαιρίες</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Αξιοποίηση προγραμμάτων χρηματοδότησης δράσεων περιβαλλοντικής προστασίας γενικότερα, σε συνεργασία με άλλους εμπλεκόμενους φορείς. • Αξιοποίηση γνώσεων και εμπειρίας οικείων Ανώτατων Εκπαιδευτικών και Ερευνητικών Ιδρυμάτων (π.χ. Πολυτεχνείου Κρήτης) σε θέματα διαχείρισης στερεών αποβλήτων.
<p style="text-align: center;"><u>Κρίσιμα ζητήματα τοπικής ανάπτυξης</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ανάπτυξη δυνατοτήτων ουσιαστικής προστασίας του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας. • Δημιουργία αισθήματος ασφάλειας στους πολίτες, αλλά και τους επισκέπτες του Δήμου Χανίων. • Έμμεση προστασία των οικονομικών δραστηριοτήτων, που σχετίζονται και απαιτούν καλή ποιότητα περιβάλλοντος (π.χ. τουρισμός, γεωργία, κτλ.). • Το κόστος (όχι μόνο οικονομικό, αλλά και ανθρώπινο και περιβαλλοντικό) πρόληψης φαινομένων υποβάθμισης του περιβάλλοντος, λόγω αλόγιστης χρήσης των φυσικών πόρων είναι υποπολλαπλάσιο από εκείνο της καταστολής ή αναστροφής των επιπτώσεών τους, εφόσον αυτό είναι εφικτό. • Ικανοποίηση εθνικών και ευρωπαϊκών απαιτήσεων. 	

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ : ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ – ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
ΘΕΜΑ : ΡΥΠΑΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ – ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

<u>Προβλήματα & Περιορισμοί</u>	<u>Δυνατότητες & Ευκαιρίες</u>
<p><u>Προβλήματα</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Η παρακολούθηση της ποιότητας του περιβάλλοντος (επιφανειακών και υπογείων υδάτων, εδάφους, κα.) δεν είναι εφικτή εκ μέρους του Δήμου Χανίων, αφενός λόγω έλλειψης των αναγκαίων εργαστηριακών υποδομών και αφετέρου λόγω του υψηλού κόστους ανάθεσης ενός τέτοιου έργου σε ειδικό διαπιστευμένο εργαστήριο. • Δεν υπάρχει δυνατότητα λήψης μέτρων / δράσεων για την προστασία του περιβάλλοντος και κατ' επέκταση της δημόσιας υγείας, βάσει συγκεκριμένων αναλυτικών στοιχείων/ μετρήσεων. • Δεν υπάρχει ιστορική βάση δεδομένων ποιοτικών χαρακτηριστικών επιμέρους περιβαλλοντικών μέσων στο Δήμο Χανίων. • Οι εν δυνάμει ρυπογόνες δραστηριότητες εντός ή πλησίον των ορίων του Δήμου Χανίων διαρκώς αυξάνονται. 	<p><u>Δυνατότητες</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Δημιουργία Κέντρου Περιβαλλοντικής Εποπτείας, το οποίο θα επικεντρώνεται στη δειγματοληψία και ανάλυση περιβαλλοντικών δειγμάτων, προς εντοπισμό και υπόδειξη πιθανών φαινομένων ρύπανσης. • Στελέχωση του εργαστηρίου με προσωπικό, που διαθέτει την αναγκαία τεχνογνωσία για τη λειτουργία του. • Συνεργασία με άλλες υπηρεσίες (π.χ. ΔΕΥΑΧ), οι οποίες διαθέτουν γνώση και εμπειρία σε θέματα περιβαλλοντικού ελέγχου. •
<p><u>Κίνδυνοι ή Περιορισμοί</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Μη εντοπισμός και άγνοια για ενδεχόμενα φαινόμενα ρύπανσης και τις επιπτώσεις αυτών σε αρχικό / πρώιμο στάδιο, λόγω απουσίας τακτικών δειγματοληψιών και αναλύσεων. • Δυνατότητα ταχύτατης εξέλιξης, ενδεχομένως σε μη αναστρέψιμο σημείο, πιθανών φαινομένων ρύπανσης. • Ενδεχόμενη έκθεση ανθρώπων και ζώων οργανισμών γενικότερα, σε ρύπους, λόγω άγνοιας κινδύνου. 	<p><u>Ευκαιρίες</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ύπαρξη χρηματοδότησης για την εκπόνηση τέτοιου είδους δράσης, εντός των ορίων του Δήμου Χανίων.
<p><u>Κρίσιμα ζητήματα τοπικής ανάπτυξης</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ανάπτυξη δυνατοτήτων ουσιαστικής προστασίας του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας. • Δημιουργία αισθήματος ασφάλειας στους πολίτες, αλλά και τους επισκέπτες του Δήμου Χανίων (π.χ. μέσω της πιστοποίησης της ποιότητας των περιβαλλοντικών μέσων που περιλαμβάνει). • Έμμεση προστασία των οικονομικών δραστηριοτήτων, που σχετίζονται και απαιτούν καλή ποιότητα περιβάλλοντος (π.χ. τουρισμός, γεωργία, κτλ.). 	

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ : ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ – ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
ΘΕΜΑ :ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΣΤΕΡΕΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

Προβλήματα & Περιορισμοί

Προβλήματα

- Ο «Καλλικρατικός» Δήμος των Χανίων διαθέτει πλέον μεγάλη ποικιλία, αλλά και ποσότητα παραγόμενων στερεών αποβλήτων, λόγω των πολλών διαφορετικών δραστηριοτήτων, που αναπτύσσονται στα όρια αυτού (οικιακά απορρίμματα, αδρανή, βιομηχανικά απόβλητα, κτλ.).
- Η λύση της υγειονομικής ταφής των στερεών απορριμμάτων στον Χ.Υ.Τ.Α. της Κορακιάς έχει συγκεκριμένο χρόνο ζωής, καθιστώντας αναγκαία αφενός την ελαχιστοποίηση των αποβλήτων που καταλήγουν σε αυτόν και αφετέρου την εξεύρεση νέων (ενδεχομένων εναλλακτικών) λύσεων για το μέλλον.
- Το κακό παρελθόν του Νομού Χανίων στο θέμα της διαχείρισης των στερεών αποβλήτων (Κουρουπητός) έχει προκαλέσει την έντονη επιφύλαξη και την απουσία εμπιστοσύνης εκ μέρους των πολιτών.
- Η ύπαρξη φαινόμενων ακατάλληλης και παράνομης εναπόθεσης στερεών, πολλές φορές επικίνδυνων, αποβλήτων (π.χ. αδρανών ή μεγάλων ηλεκτρικών οικιακών ή αμιαντούχων υλικών συσκευών) σε πλαγιές εκ μέρους πολιτών είναι δυστυχώς συχνή.

Δυνατότητες & Ευκαιρίες

Δυνατότητες

- Δημιουργία επαρκούς δικτύου κάδων συλλογής στερεών αποβλήτων, με την παροχή δυνατοτήτων διαχωρισμού αυτών στην πηγή (π.χ. διαθεσιμότητα διαφορετικών κάδων για πλαστικό, χαρτί, γυαλί, αδρανή, κτλ.), σε συνεργασία με άλλους εμπλεκόμενους φορείς (π.χ. Δ.Ε.ΔΙ.Σ.Α.).
- Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών για την αναγκαιότητα περιορισμένης παραγωγής και ορθού διαχωρισμού των παραγόμενων στερεών αποβλήτων, καθώς και των διαθέσιμων επιλογών.
- Προσφορά οδηγιών - λύσεων (σε συνεργασία με κατάλληλους φορείς) στους πολίτες για τη διαχείριση επικίνδυνων υλικών (π.χ. αμιαντούχων υλικών, φυτοφαρμάκων, κα.), τα οποία σήμερα δεν γνωρίζουν πως μπορούν να διαχειριστούν και μοιραία καταλήγουν στον Χ.Υ.Τ.Α. Κορακιάς ή απορρίπτονται ανεξέλεγκτα στο περιβάλλον.
- Απλούστευση και συντόμευση διαδικασιών συλλογής ειδικών στερεών αποβλήτων (π.χ. αδρανών).
- Εξεύρεση κατάλληλων λύσεων επεξεργασίας και διάθεσης ειδικών στερεών αποβλήτων (π.χ. δημιουργία ειδικού χώρου για τη προσωρινή εναπόθεση, την επεξεργασία και την τελική διάθεση αδρανών υλικών).
- Εντοπισμός και αποτροπή δράσεων που σχετίζονται με ακατάλληλη διαχείριση στερεών αποβλήτων εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου Χανίων.
- Ανάπτυξη και ενίσχυση εθελοντικών δράσεων.

Κίνδυνοι ή Περιορισμοί

- Η ορθή διαχείριση των παραγόμενων στερεών αποβλήτων αποτελεί σημαντικότερη πρόκληση, η οποία περιλαμβάνει δράσεις τόσο προληπτικού χαρακτήρα (μείωση/ ελαχιστοποίηση των παραγόμενων ποσοτήτων – διαχωρισμός ανακυκλώσιμων υλικών, κτλ.), όσο και κατασταλτικού χαρακτήρα (συλλογή, μεταφορά, επεξεργασία και τελική διάθεση στερεών αποβλήτων).
- Οι διαρκώς αυστηρότερες απαιτήσεις της Ε.Ε., αλλά και της Εθνικής Νομοθεσίας, απαιτούν την υιοθέτηση καλών πρακτικών διαχείρισης στερεών αποβλήτων, όπως χωριστής συλλογής (π.χ. ανακυκλώσιμων και μη απορριμμάτων, επικίνδυνων απορριμμάτων, όπως μπαταριών, κτλ.), αλλά και εναλλακτικών τρόπων επεξεργασίας / διαχείρισης (π.χ. εκτροπή σημαντικού ποσοστού βιοδιασπάσιμου κλάσμα-τος από χώρους υγειονομικής ταφής, κομποστοποίηση, κα.).
- Ο σχεδιασμός της διαχείρισης των στερεών αποβλήτων πραγματοποιείται σε επίπεδο περιφέρειας και όχι σε τοπικό μόνο επίπεδο.

Ευκαιρίες

- Αξιοποίηση προγραμμάτων χρηματοδότησης δράσεων ορθής και εναλλακτικής ολοκληρωμένης διαχείρισης στερεών αποβλήτων και περιβαλλοντικής προστασίας γενικότερα, σε συνεργασία με άλλους εμπλεκόμενους φορείς.
- Αξιοποίηση γνώσεων και εμπειρίας οικείων Ανώτατων Εκπαιδευτικών και Ερευνητικών Ιδρυμάτων (π.χ. Πολυτεχνείου Κρήτης) σε θέματα διαχείρισης στερεών αποβλήτων.

Κρίσιμα ζητήματα τοπικής ανάπτυξης

- Ανάπτυξη δυνατοτήτων ουσιαστικής προστασίας του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας.
- Δημιουργία αισθήματος ασφάλειας στους πολίτες, αλλά και τους επισκέπτες του Δήμου Χανίων.
- Έμμεση προστασία των οικονομικών δραστηριοτήτων, που σχετίζονται και απαιτούν καλή ποιότητα περιβάλλοντος (π.χ. τουρισμός, αγρο-οικο-τουρισμός, γεωργία, κτλ.).
- Το κόστος (όχι μόνο οικονομικό, αλλά και ανθρώπινο και περιβαλλοντικό) πρόληψης φαινομένων υποβάθμισης του περιβάλλοντος, λόγω ακατάλληλης διαχείρισης στερεών αποβλήτων είναι υποπολλαπλάσιο από εκείνο της καταστολής ή αναστροφής των επιπτώσεών τους, εφόσον αυτό είναι εφικτό.
- Ικανοποίηση εθνικών και ευρωπαϊκών απαιτήσεων.

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ : ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ – ΦΥΣΙΚΟ & ΟΙΚΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΘΕΜΑ : ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ - ΟΔΟΠΟΙΑ

Προβλήματα & Περιορισμοί

Προβλήματα

- Ο νέος Καλλικρατικός Δήμος Χανίων διαθέτει πλέον αρκετούς διάσπαρτους οικισμούς, η πρόσβαση στους οποίους πρέπει να είναι ανεμπόδιστη και ομαλή.
- Το οδικό δίκτυο του νέου Καλλικρατικού Δήμου Χανίων είναι πλέον σημαντικά μεγάλο και εντάσσεται σε παραπάνω από μια κατηγορίες (π.χ. οδοί σχεδίου πόλεως, επαρχιακοί δρόμοι, αγροτικοί δρόμοι, κτλ.), καθιστώντας δύσκολη την συντήρηση αυτού.
- Οι σημαντικά διαφορετικές μικρο-κλιματικές συνθήκες που επικρατούν στα επιμέρους τμήματα του Δήμου Χανίων επιβάλλουν διαφορετικές προδιαγραφές στην κατασκευή και συντήρηση των αντίστοιχων οδικών τμημάτων (π.χ. οδοί σχεδίου πόλεως Χανίων και οδοί που οδηγούν προς Ομαλό ή Θέρισσο).
- Οι μη συντονισμένες εργασίες πολλών διαφορετικών υπηρεσιών (π.χ. ΔΕΥΑΧ, ΟΤΕ, ΔΕΗ) σε δρόμους του Δήμου Χανίων, έχουν ως αποτέλεσμα την δημιουργία πολλών «μπαλωμάτων» και εν γένει την υποβάθμιση του οδοστρώματος.
- Η αυξανόμενη οικιστική ανάπτυξη επιβάλλει τη δυνατόν ταχύτερη διάνοιξη όλων των προβλεπόμενων από τα υφιστάμενα σχέδια πόλεως οδών.

Δυνατότητες & Ευκαιρίες

Δυνατότητες

- Αξιοποίηση της έμπειρης Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου Χανίων.
- Καταγραφή, ιεράρχηση και προώθηση των απαιτούμενων έργων οδοποιίας εντός του Δήμου Χανίων.
- Συνεννόηση και συνεργασία με άλλες υπηρεσίες, των οποίων οι εργασίες επηρεάζουν την κατάσταση των οδοστρωμάτων, ώστε να μην δημιουργούνται φθορές και γενικότερα προβλήματα.

Κίνδυνοι ή Περιορισμοί

- Το σύνολο του οδικού δικτύου που υπάρχει εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου Χανίων δεν αποτελεί μόνο δική του αρμοδιότητα, αλλά και άλλων φορέων.
- Η διάνοιξη νέων οδικών τμημάτων ή διαπλάτυνση υφιστάμενων συχνά απαιτεί απαλλοτριώσεις, οι οποίες αποτελούν σημαντικό παράγοντα επιβράδυνσης.
- Τα έργα οδοποιίας (διάνοιξης νέων τμημάτων ή και συντήρησης παλιών) παρουσιάζουν γενικά σημαντικό κόστος.

Ευκαιρίες

- Αξιοποίηση προγραμμάτων χρηματοδότησης έργων οδοποιίας.

Κρίσιμα ζητήματα τοπικής ανάπτυξης

- Ικανοποίηση αναγκών κατοίκων και επισκεπτών και εξασφάλιση της ασφάλειάς τους μέσω της ανάπτυξης ενός ασφαλούς οδικού δικτύου.
- Προβολή και ενίσχυση επισκεψιμότητας απομακρυσμένων, πολιτιστικά και περιβαλλοντικά σημαντικών περιοχών του Δήμου Χανίων.
- Έμμεση προστασία των οικονομικών δραστηριοτήτων, που απαιτούν καλό οδικό δίκτυο (π.χ. τουρισμός, μεταφορά αγαθών, κτλ.).
- Αναβάθμιση Δήμου Χανίων.

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ : ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ – ΦΥΣΙΚΟ & ΟΙΚΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΘΕΜΑ: ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

<u>Προβλήματα & Περιορισμοί</u>	<u>Δυνατότητες & Ευκαιρίες</u>
<p><u>Προβλήματα</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Ο Δήμος Χανίων αν και οφείλει να διαθέτει πλήρες σχέδιο, αλλά και εξοπλισμό (στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του), αντιμετώπισης βασικών, τουλάχιστον, καταστροφών (φυσικών και μη) (π.χ. σεισμό, πλημμυρών/τσουνάμι, πυρκαγιών (δασικών και μη), κα.), όντας νεοσύστατος, δεν έχει αναπτύξει ακόμη τα απαιτούμενα σχέδια και μνημόνια δράσης για το σύνολο της νέας έκτασής του, ενώ όσον αφορά στον εξοπλισμό του, επίσης παρουσιάζει αρκετές ελλείψεις.	<p><u>Δυνατότητες</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Ο Δήμος Χανίων διαθέτει προσωπικό πολλών διαφορετικών ειδικοτήτων και εμπειριών, ενισχύοντας την ικανότητά του να οργανώσει μια ομάδα σύνταξης των αναγκαίων σχεδίων και μνημονίων.• Υπάρχουν αρκετές μελέτες του ΤΕΕ και των τοπικών Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, οι οποίες μπορούν να βοηθήσουν στην συγκέντρωση πολύτιμων πληροφοριών.• Υπάρχουν πολλές ενεργές εθελοντικές ομάδες στα όρια του, οι οποίες μπορούν να συμβάλλουν σημαντικά τόσο στην οργάνωση, όσο και στην υλοποίηση των απαιτούμενων δράσεων Πολιτικής Προστασίας του Δήμου Χανίων, μέσω της γνώσης, της εμπειρίας και της προθυμίας των μελών τους.
<p><u>Κίνδυνοι ή Περιορισμοί</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Ο Δήμος Χανίων έχει αποκτήσει σημαντική έκταση, πληθυσμό και ποικιλομορφία, καθώς περιλαμβάνει τόσο αστικές πεδινές και παράκτιες περιοχές, όσο και ορεινές αγροτικές – δασικές περιοχές, περιοχές NATURA, κτλ., γεγονός το οποίο αυξάνει το είδος και την έκταση των ενδεχόμενων καταστροφών, που ίσως κληθεί να αντιμετωπίσει στα όριά του.• Η θέση της Κρήτης και το πλούσιο σεισμικό ιστορικό της υποδεικνύουν σημαντική σεισμική επικινδυνότητα.• Η ιστορικότητα, η επισκεψιμότητα, τα χαρακτηριστικά, αλλά και παλαιότητα της Παλιάς Πόλης των Χανίων επιβάλλουν την λήψη κατάλληλων μέτρων αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών.• Το εκτενέστατο παραλιακό μέτωπο, το οποίο διαθέτει ο Δήμος Χανίων, περιλαμβάνει κατοικημένες περιοχές, τουριστικά αξιοθέατα με μεγάλη επισκεψιμότητα, αθλητικά κέντρα, οργανωμένες και μη ακτές κολύμβησης, εμπορικά και στρατιωτικά λιμάνια, κ.α. είναι ευάλωτο σε περίπτωση εμφάνισης τσουνάμι.• Η μεγάλη επισκεψιμότητα του Δήμου Χανίων από τουρίστες, καθιστά αναγκαία την ενημέρωση και τη λήψη μέτρων προστασίας αυτών, σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης.• Εντός του Δήμου Χανίων λαμβάνουν χώρα δράσεις	<p><u>Ευκαιρίες</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Η Ε.Ε. προωθεί την οργάνωση των κρατών μελών της σε θέματα Πολιτικής Προστασίας και ιδιαίτερα τη μεταξύ τους συνεργασία, μέσω του υφιστάμενου σχετικού Ευρωπαϊκού Μηχανισμού. Ως εκ τούτου χρηματοδοτεί την υλοποίηση ασκήσεων, μια εκ των οποίων διεξάγει η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης, με τη συμμετοχή του Δήμου Χανίων. Με αφορμή την συγκεκριμένη άσκηση υπάρχει η δυνατότητα εκπαίδευσης του προσωπικού του Δήμου Χανίων.• Η Ε.Ε. χρηματοδοτεί την υλοποίηση δράσεων οργάνωσης Πολιτικής Προστασίας, αλλά και προμήθειας σχετικού εξοπλισμού, με στόχο την πρόληψη και αντιμετώπιση καταστροφών.• Υπάρχει σχετική πρόσκληση υποβολής προτάσεων προς χρηματοδότηση στο Ε.Π. Κρήτης & Νήσων Αιγαίου 2007-2013, η οποία μπορεί να αξιοποιηθεί από το Δήμο Χανίων.

βιομηχανικού χαρακτήρα (π.χ. σταθμός παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, χώροι αποθήκευσης υγρών και αέριων καυσίμων, κα.), οι οποίες ενδεχομένως να παρουσιάζουν ευπάθεια/επικινδυνότητα σε περίπτωση φυσικής ή μη καταστροφής.

Κρίσιμα ζητήματα τοπικής ανάπτυξης

- Η έλλειψη προετοιμασίας, ενημέρωσης και εκπαίδευσης των πολιτών σε περίπτωση φυσικών και μη καταστροφών, μπορεί να κοστίζει πολλές ζωές και δευτερευόντως υποδομές σε περίπτωση εμφάνισής τους.
- Το κόστος (όχι μόνο οικονομικό, αλλά και ανθρώπινο και περιβαλλοντικό) πρόληψης καταστροφών είναι υποπολλαπλάσιο από εκείνο της καταστολής ή αναστροφής των επιπτώσεών τους (π.χ. πυρκαγιές), εφόσον αυτό είναι εφικτό.
- Η πλήρης και αποτελεσματική οργάνωση της Πολιτικής Προστασίας αποτελεί σημαντικότερο πλεονέκτημα οποιουδήποτε τουριστικού προορισμού, παρέχοντας ασφάλεια στα κράτη που στέλνουν τους πολίτες τους σε αυτόν.
- Όλες οι οικονομικές δραστηριότητες εντός του Δήμου Χανίων (π.χ. γεωργία, κτηνοτροφία, τουρισμός, βιοτεχνία, κτλ.) προϋποθέτουν την προστασία του περιβάλλοντος (π.χ. έναντι πυρκαγιών, φαινόμενων ρύπανσης εδάφους και υδάτων λόγω τεχνολογικών ατυχημάτων) και της ανθρώπινης ζωής, αποκτώντας έτσι άμεση σύνδεση με το αντικείμενο της Πολιτικής Προστασίας.

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ : ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ – ΟΙΚΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΘΕΜΑ: ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΟΙ ΧΩΡΟΙ (ΧΩΡΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΥ, ΑΝΑΨΥΧΗΣ, ΠΛΑΤΕΙΕΣ, ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΩΝ ΧΩΡΩΝ)

<u>Προβλήματα & Περιορισμοί</u>	<u>Δυνατότητες & Ευκαιρίες</u>
<u>Προβλήματα</u> <ul style="list-style-type: none">• Έλλειψη κοινόχρηστων χώρων και χώρων πρασίνου σε αρκετές περιοχές του Δήμου Χανίων, είτε λόγω του ότι δεν έχουν προβλεφθεί, είτε λόγω του ότι δεν έχουν κατασκευαστεί ακόμη.• Η συντήρηση των κοινόχρηστων χώρων και των χώρων πρασίνου είναι δυστυχώς κοστοβόρα, λόγω των αρκετών ζημιών που παρατηρούνται συχνά.• Η περιφρούρηση των κοινόχρηστων χώρων ιδιαίτερα τις βραδινές ώρες και ο σωστός φωτισμός αυτών είναι πολύ σημαντικός για την αποφυγή ανάπτυξης παραβατικών δράσεων εντός αυτών και την ασφάλεια των πολιτών, που θέλουν να τους αξιοποιήσουν.	<u>Δυνατότητες</u> <ul style="list-style-type: none">• Συντήρηση υπαρχόντων χώρων και κατασκευή νέων για την εξυπηρέτηση των αναγκών των πολιτών.
<u>Κίνδυνοι ή Περιορισμοί</u> <ul style="list-style-type: none">• Η αμέλεια και/ ή έλλειψη κοινόχρηστων χώρων και χώρων πρασίνου μπορεί να οδηγήσει σε απομόνωση των πολιτών και την απουσία των πολύτιμων «γειτονιών» από τη ζωή των παιδιών και όχι μόνο.	<u>Ευκαιρίες</u> <ul style="list-style-type: none">• Αξιοποίηση προγραμμάτων χρηματοδότησης αστικών παρεμβάσεων / αναπλάσεων.
<u>Κρίσιμα ζητήματα τοπικής ανάπτυξης</u>	
<ul style="list-style-type: none">• Ενίσχυση της κοινωνικότητας των πολιτών.• Δημιουργία αισθήματος ικανοποίησης/ θαυμασμού στους πολίτες, αλλά και τους επισκέπτες του Δήμου Χανίων.• Έμμεση προστασία των οικονομικών δραστηριοτήτων, που σχετίζονται και απαιτούν καλή ποιότητα περιβάλλοντος (π.χ. τουρισμός, κτλ.).• Αισθητική θωράκιση του Δήμου Χανίων.	

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ : ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ – ΟΙΚΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΘΕΜΑ : ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑ ΟΔΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΩΝ ΧΩΡΩΝ – ΑΠΟΚΟΜΙΔΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ

Προβλήματα & Περιορισμοί	Δυνατότητες & Ευκαιρίες
<p><u>Προβλήματα</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Ο νέος Δήμος Χανίων έχει μεγάλη πλέον έκταση, καθιστώντας το έργο της αποκομιδής των απορριμμάτων πιο δύσκολο, λόγω των πολλών και διασπαρμένων – απομακρυσμένων οικισμών.• Ο όγκος των προς συλλογή απορριμμάτων, καθώς και το είδος αυτών έχει αλλάξει σημαντικά για το Δήμο Χανίων μετά την εφαρμογή του προγράμματος Καλλικράτη.• Η καθαριότητα των οδών και των πολλών, διεσπαρμένων και απομακρυσμένων κοινόχρηστων χώρων αποτελεί εξίσου δύσκολο έργο.• Το υπάρχον σύστημα συλλογής απορριμμάτων λαμβάνει υπόψη κατά κύριο λόγο τα οικιακά απορρίμματα, αφήνοντας «κενά» όσον αφορά κάποια άλλα «δύσκολα» (ενδεχομένως και επικίνδυνα) απορρίμματα (π.χ. αδρανή) και έχοντας πολλά περιθώρια βελτίωσης όσον αφορά στον διαχωρισμό των απορριμμάτων (π.χ. ανακυκλώσιμα υλικά.• Δεν εφαρμόζεται κάποιο βελτιστοποιημένο σύστημα όσον αφορά στην αποκομιδή των απορριμμάτων (π.χ. βελτιστοποίηση δρομολογίων απορριμματοφόρων, καταγραφή χιλιομέτρων και όγκου απορριμμάτων, ελαχιστοποίηση των διανυόμενων χιλιομέτρων, επιλογή βέλτιστου αριθμού και τύπου κάδων, κα), το οποίο θα επέτρεπε στον Δήμο Χανίων να έχει έναν καλό έλεγχο της όλης κατάστασης και να προσδιορίσει τυχόν σημεία που χρήζουν βελτίωσης.• Το μόνιμο προσωπικό, που εκπονεί το έργο της καθαριότητας και της αποκομιδής των απορριμμάτων, είναι ελάχιστο, καθιστώντας αναγκαία την πρόσληψη εποχιακού προσωπικού ή την ανάθεση του συγκεκριμένου έργου σε κάποιον κατάλληλο εργολάβο.• Η περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση και ευσυνειδησία των πολιτών παρουσιάζει περιθώρια περαιτέρω βελτίωσης, προκειμένου και αυτοί να συμβάλουν στην διατήρηση της καθαρότητας της πόλης.	<p><u>Δυνατότητες</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Βελτιστοποίηση του όλου συστήματος αποκομιδής απορριμμάτων (αριθμός, θέση και είδος κάδων, τύπος, αριθμός και διαδρομές απορριμματοφόρων, κτλ.), μέσω της εκπόνησης κατάλληλης μελέτης από το έμπειρο προσωπικό της Δ/σης Τεχνικών Υπηρεσιών.• Υιοθέτηση προγραμμάτων ευαισθητοποίησης των πολιτών, σε συνδυασμό με την ανάπτυξη εθελοντικών δράσεων.

<p><u>Κίνδυνοι ή Περιορισμοί</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Η καθαρότητα του Δήμου αποτελεί τον καθρέφτη αυτού τόσο στους ίδιους του πολίτες του, όσο και στους επισκέπτες του, εξασφαλίζοντας την υγεία τους. 	<p><u>Ευκαιρίες</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Αξιοποίηση προγραμμάτων χρηματοδότησης δράσεων που σχετίζονται με την καθαριότητα οδών και κοινόχρηστων χώρων, σε συνεργασία με άλλους εμπλεκόμενους φορείς.
<p style="text-align: center;"><u>Κρίσιμα ζητήματα τοπικής ανάπτυξης</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ανάπτυξη δυνατοτήτων ουσιαστικής προστασίας του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας. • Δημιουργία αισθήματος ασφάλειας στους πολίτες, αλλά και τους επισκέπτες του Δήμου Χανίων. • Έμμεση προστασία των οικονομικών δραστηριοτήτων, που σχετίζονται και απαιτούν καλή ποιότητα περιβάλλοντος (π.χ. τουρισμός, κτλ.). 	

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ : ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ – ΟΙΚΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΘΕΜΑ: ΣΤΑΘΜΕΥΣΗ

<u>Προβλήματα & Περιορισμοί</u>	<u>Δυνατότητες & Ευκαιρίες</u>
<p><u>Προβλήματα</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Οι υπάρχοντες δημοτικοί χώροι στάθμευσης δεν επαρκούν για την κάλυψη των αναγκών των κατοίκων της πόλης, πόσο μάλλον των επισκεπτών της, οι οποίοι σε ορισμένες περιόδους (καλοκαίρι) μπορούν να φτάσουν τις μερικές χιλιάδες. • Ορισμένοι ελεύθεροι χώροι στάθμευσης εντός της πόλης (π.χ. Ανατολική Τάφρος) παρότι χρησιμοποιούνται εδώ και χρόνια δεν έχουν λάβει καμία απολύτως διαμόρφωση, με αποτέλεσμα να παρουσιάζουν σημαντικότερα προβλήματα (π.χ. έντονες ανωμαλίες εδάφους). • Υπάρχουν ημιτελείς χώροι στάθμευσης (π.χ. Δημοτικός χώρος στάθμευσης επί της οδού Περίδου) 	<p><u>Δυνατότητες</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ολοκλήρωση υφιστάμενων - προβλεπόμενων υποδομών στάθμευσης. • Χωροθέτηση και κατασκευή νέων επαρκών χώρων στάθμευσης.
<p><u>Κίνδυνοι ή Περιορισμοί</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Έντονη εμφάνιση φαινόμενης παράνομης στάθμευσης – στάσης σε κεντρικότερα σημεία της πόλης. • Ανάπτυξη σημαντικών κυκλοφοριακών προβλημάτων, με ότι συνέπειες αυτά έχουν (από περιβαλλοντικές έως και ψυχολογικές/ κοινωνικές). • Ύπαρξη διαφυγόντων κερδών για το Δήμο Χανίων. 	<p><u>Ευκαιρίες</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Αξιοποίηση κατάλληλων προγραμμάτων χρηματοδότησης.
<p><u>Κρίσιμα ζητήματα τοπικής ανάπτυξης</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Εξασφάλιση κυκλοφοριακής ομαλότητας και έμμεσης προστασίας του περιβάλλοντος. • Δημιουργία αισθήματος καλής οργάνωσης και ποιότητας ζωής στους κατοίκους, αλλά και τους επισκέπτες του Δήμου Χανίων. • Δημιουργία πηγών εσόδων για το Δήμο Χανίων. 	

1.2.3. Κοινωνική Πολιτική, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός στο Δήμο Χανίων

1.2.3.1 Κοινωνική Πολιτική

Η Κοινωνική Πολιτική από πλευράς Τοπικής Αυτοδιοίκησης αναφέρεται στην καταγραφή, ιεράρχηση και κάλυψη κοινωνικών κινδύνων και αναγκών μέσα από σύνολα ρυθμίσεων ή και παροχών σε τομείς όπως:

- ο η υγεία
- ο η απασχόληση
- ο η πρόνοια, οι υπηρεσίες της οποίας νοούνται ως το σύνολο παρεμβάσεων που στοχεύουν στην εξατομικευμένη φροντίδα και κάλυψη αναγκών συνδεδεμένων ιδίως με: την παιδική μέριμνα, την προστασία της τρίτης ηλικίας, την ενίσχυση της οικογένειας, την υποστήριξη ατόμων με αναπηρίες κ.α.

Στις ειδικότερες στοχεύσεις της κοινωνικής πολιτικής των ΟΤΑ περιλαμβάνεται:

- η εξομάλυνση των ποσοτικών και ποιοτικών προβλημάτων που αφορούν τις συνθήκες διαβίωσης των λιγότερο ευνοημένων πληθυσμιακών ομάδων
- η βελτίωση των όρων ζωής και η υποστήριξη των ευπαθών ομάδων του τοπικού πληθυσμού

Στο πλαίσιο αυτό ο Δήμος Χανίων αναπτύσσει πρωτοβουλίες/δράσεις για την υποστήριξη των κοινωνικά ευπαθών ομάδων του πληθυσμού, σχεδιάζοντας και υλοποιώντας προγράμματα και δράσεις κοινωνικής υποστήριξης σε πολλές περιοχές του Δήμου. Ειδικότερα, οι αναπτυσσόμενες δράσεις αφορούν στους τομείς:

- Κοινωνικής υποστήριξης
- Υποστήριξης προσχολικής και παιδικής ηλικίας
- Συμβουλευτικής
- Υποστήριξης Τρίτης Ηλικίας
- ΑμεΑ
- Αξιοποίησης ελεύθερου χρόνου
- Διαρκής υποστήριξης Ευπαθών Κοινωνικών Ομάδων (ΕΚΟ)
- Παροχής υλικής βοήθειας

Οι υπηρεσίες του Δήμου Χανίων που εμπλέκονται στο σχεδιασμό και υλοποίηση προγραμμάτων και δράσεων στους τομείς της κοινωνικής πολιτικής και της πρόνοιας είναι οι κάτωθι :

1. το Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής, Προστασίας ΑμεΑ και Ισότητας της Διεύθυνσης Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού, το οποίο αποτελείται από τις εξής υπηρεσιακές μονάδες (Πίνακας :

- Γραφείο Σχεδιασμού, Συντονισμού και Παρακολούθησης Κοινωνικών Πολιτικών και προώθησης της Ισότητας
- Γραφείο Εφαρμογής Προγραμμάτων Κοινωνικής Προστασίας
- Γραφείο Ατόμων με Αναπηρία (ΑμεΑ)
- Γραφείο Πρόληψης και Προαγωγής της Δημόσιας Υγείας

ΠΙΝΑΚΑΣ 11: Δομή & Γενικές Αρμοδιότητες Τμήματος Κοινωνικής Πολιτικής, Προστασίας ΑμεΑ και Ισότητας

A/A	Υπηρεσιακή Μονάδα	Συνοπτική Περιγραφή Αντικειμένου
1	Γραφείο Σχεδιασμού, Συντονισμού και Παρακολούθησης Κοινωνικών Πολιτικών και προώθησης της Ισότητας	Σχεδιάζει, συντονίζει, παρακολουθεί και εφαρμόζει κοινωνικές πολιτικές που αποσκοπούν στην υποστήριξη και την κοινωνική φροντίδα της οικογένειας, του παιδιού, των εφήβων, των ηλικιωμένων, των ατόμων με αναπηρία, ευπαθών κοινωνικών ομάδων καθώς και στην προώθηση της ισότητας των φύλων και του εθελοντισμού.
2	Γραφείο Εφαρμογής Προγραμμάτων Κοινωνικής Προστασίας	Εφαρμόζει προγράμματα κοινωνικής προστασίας που στοχεύουν στη στήριξη αστέγων, οικονομικά αδυνάτων πολιτών και ευπαθών κοινωνικών ομάδων του πληθυσμού.
3	Γραφείο Ατόμων με Αναπηρία (ΑμεΑ)	Αναπτύσσει δράσεις και προγράμματα για την ισότιμη ένταξη των ατόμων με αναπηρία στην κοινωνική και επαγγελματική ζωή.
4	Γραφείο Πρόληψης και Προαγωγής της Δημόσιας Υγείας	Αναπτύσσει προγράμματα και δράσεις για την πρόληψη και προαγωγή της Δημόσιας Υγείας.

2. από το **Δημοτικό Οργανισμό Κοινωνικής Πολιτικής και Παιδείας – ΔΟΚΟΙΠΠ**, Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (Πίνακας 13).

3. από την **Κοινωφελή Επιχείρηση Πολιτισμού & Περιβάλλοντος Δήμου Χανίων-Κέντρο Αρχιτεκτονικής της Μεσογείου, ΚΕΠΠΕΔΗΧ-ΚΑΜ**, Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου.

4. Από το **Δημοτικό Γηροκομείο Χανίων**, Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου.

ΠΙΝΑΚΑΣ 12: Πρόγραμμα-Δράσεις ΔΟΚΟΙΠΠ ανά τομέα παρέμβασης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ-ΔΡΑΣΕΙΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	ΠΑΙΔΙΚΗ-ΕΦΗΒΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ	ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ	ΑμεΑ	ΙΑΤΡΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ	ΥΛΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ	ΤΡΙΤΗ ΗΛΙΚΙΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ	X	X	X	X	X	X	X	
ΑΝΟΙΚΤΟ ΛΑΪΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ								X
ΣΧΟΛΗ ΓΟΝΕΩΝ	X	X	X					
ΟΜΑΔΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΕΦΗΒΩΝ	X	X						
ΤΜΗΜΑΤΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΓΟΝΕΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ	X	X	X	X	X			
ΚΥΚΛΟΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΩΝ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΓΟΝΕΙΣ	X	X	X		X			
ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ-ΗΜΕΡΙΑΔΕΣ	X	X	X	X	X		X	X
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ		X			X			

Αναλυτικότερα, οι αρμοδιότητες, τα υλοποιούμενα προγράμματα και οι ειδικές δομές των υπηρεσιών που ασκούν κοινωνική πολιτική στα όρια του Δήμου Χανίων, παρουσιάζονται παρακάτω:

1. Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής, Προστασίας ΑμεΑ και Ισότητας

Το Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής, Προστασίας ΑμεΑ και Ισότητας του Δήμου Χανίων, αποτελείται από τέσσερα γραφεία: α) το γραφείο Σχεδιασμού, Συντονισμού και Παρακολούθησης Κοινωνικών Πολιτικών και προώθησης της Ισότητας-Εθελοντισμού, β) το γραφείο Εφαρμογής Προγραμμάτων Κοινωνικής Προστασίας, γ) το Γραφείο Ατόμων με Αναπηρία (ΑμεΑ) και δ) το γραφείο Πρόληψης και Προαγωγής της Δημόσιας Υγείας.

(α) Το γραφείο Σχεδιασμού, Συντονισμού και Παρακολούθησης Κοινωνικών Πολιτικών και προώθησης της Ισότητας-Εθελοντισμού:

- 1) Διεξάγει κοινωνικές έρευνες, σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή κοινωνικών πολιτικών ή συμμετέχει σε δράσεις που αποσκοπούν στην υποστήριξη και κοινωνική φροντίδα της βρεφικής - παιδικής ηλικίας και της τρίτης ηλικίας, με την ίδρυση και λειτουργία νομικών προσώπων, ιδρυμάτων και επιχειρήσεων (παιδικοί και βρεφονηπιακοί σταθμοί, βρεφοκομεία, ορφανοτροφεία, κέντρα ανοικτής περίθαλψης και ημερήσιας φροντίδας, ψυχαγωγίας και αναψυχής ηλικιωμένων, γηροκομείων κλπ).
- 2) Σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων ή συμμετέχει σε προγράμματα και δράσεις για την ένταξη αθίγγανων, παλιννοστούντων ομογενών, μεταναστών, και προσφύγων στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ζωή της τοπικής κοινωνίας.
- 3) Διεξάγει κοινωνικές έρευνες, σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή κοινωνικών πολιτικών που αφορούν την κοινωνική φροντίδα της οικογένειας, του παιδιού, των εφήβων, των ηλικιωμένων, των ατόμων με αναπηρία καθώς και ευπαθών κοινωνικών ομάδων.
- 4) Σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή κοινωνικών πολιτικών ή συμμετέχει σε δράσεις που στοχεύουν στην υποστήριξη και φροντίδα της υγείας των δημοτών με την ίδρυση και λειτουργία εγκαταστάσεων για την παροχή υπηρεσιών υγείας και την προαγωγή της ψυχικής υγείας (με τη δημιουργία δημοτικών και κοινοτικών ιατρείων, κέντρων αγωγής υγείας, κέντρων υποστήριξης και αποκατάστασης ατόμων με αναπηρία, κέντρων ψυχικής υγείας, κέντρων συμβουλευτικής στήριξης των θυμάτων της ενδοοικογενειακής βίας και βίας κατά συνοικούντων προσώπων και κέντρων πρόληψης κατά εξαρτησιογόνων ουσιών).
- 5) Σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων και πρωτοβουλιών που στοχεύουν στην πρόληψη της παραβατικότητας στην περιοχή του Δήμου, με τη δημιουργία Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης Παραβατικότητας.
- 6) Μεριμνά για την προώθηση και ανάπτυξη του εθελοντισμού και της κοινωνικής αλληλεγγύης με τη δημιουργία τοπικών δικτύων κοινωνικής αλληλεγγύης, εθελοντικών οργανώσεων και ομάδων εθελοντών.
- 7) Συντονίζει, παρακολουθεί και αξιολογεί την άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής σε τοπικό επίπεδο (π.χ. μέσω της εκπόνησης και περιοδικής αναπροσαρμογής ενός «Τοπικού Συμφώνου Κοινωνικής Πολιτικής»)
- 8) Οργανώνει, παρακολουθεί και αξιολογεί τη δικτύωση τοπικών φορέων Κοινωνικής Φροντίδας, όπως:
 - οι κοινωνικές υπηρεσίες του Δήμου

- οι κοινωνικές υπηρεσίες του Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου και της Κοινωφελούς Επιχείρησης του Δήμου
 - οι Μ.Κ.Ο.
 - οι υπηρεσίες και δομές Κοινωνικής προστασίας της Περιφέρειας και του Κράτους
 - τα αντιπροσωπευτικά σώματα των ομάδων-χρηστών
- 9) Σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων και μέτρων που στοχεύουν στην ισότητα γυναικών και ανδρών σε όλους τους τομείς. Στο πλαίσιο αυτό μεριμνά για:
- (α) τη λήψη μέτρων για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και των παιδιών
 - (β) την ανάπτυξη δράσεων για την καταπολέμηση των κοινωνικών στερεότυπων με βάση το φύλο
 - (γ) την ανάπτυξη ειδικών προγραμμάτων για ευπαθείς ομάδες γυναικών
 - (δ) την ανάπτυξη δράσεων για την αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στην απασχόληση
 - (ε) τη λήψη μέτρων για την εναρμόνιση επαγγελματικών και οικογενειακών υποχρεώσεων
 - (στ) την ανάπτυξη δράσεων για την κοινωνική και πολιτική συμμετοχή των γυναικών και την προώθησή τους στα κέντρα λήψης αποφάσεων.

(β) Το γραφείο Εφαρμογής Προγραμμάτων Κοινωνικής Προστασίας:

- 1) Μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων κοινωνικής πρόνοιας που στοχεύουν στη στήριξη αστέγων και οικονομικά αδυνάτων πολιτών. Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις:
- (α) Μεριμνά για την παροχή οικονομικής ενίσχυσης των αυτοστεγαζομένων, για τη σχετική μίσθωση ακινήτων, τη ρύθμιση διαφόρων θεμάτων κοινωνικής κατοικίας και την επιβολή κυρώσεων για παραβάσεις της οικείας νομοθεσίας,
 - (β) Εκδίδει πιστοποιητικά οικονομικής αδυναμίας.
 - (γ) Μεριμνά για την καταβολή των επιδομάτων των Ατόμων με Αναπηρία (ΑμεΑ), όπως π.χ. σε τυφλούς, κωφάλαλους, ανασφάλιστους παραπληγικούς, τετραπληγικούς και ακρωτηριασμένους, διανοητικά καθυστερημένους, ανάκανους προς εργασία, υποφέροντες από εγκεφαλική παράλυση (σπαστικούς), απροστάτευτους ανήλικους, υποφέροντες από αιμολυτική αναιμία και βαριά ανάπηρους, καθώς και σε λοιπά άτομα δικαιούμενα παροχής κοινωνικής προστασίας, σύμφωνα με τις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας, καθώς και των οικείων κανονιστικών ρυθμίσεων.
 - (δ) Εισηγείται την δωρεάν παραχώρηση της χρήσης οικημάτων ένεκα απορίας ή για άλλους σοβαρούς λόγους.
 - (ε) Προβαίνει στην αναγνώριση δικαιούχων στεγαστικής συνδρομής.
 - (στ) Εισηγείται την έκδοση αποφάσεων παροχής κοινωνικής προστασίας.
 - (ζ) Εισηγείται την χορήγηση αδειών διενέργειας λαχειοφόρων αγορών, εράνων και φιλανθρωπικών αγορών.
 - (η) Χορηγεί κάρτες αναπηρίας έπειτα από γνωμάτευση της Επιτροπής Πιστοποίησης Αναπηρίας.
- 2) Επιμελείται των θεμάτων που αφορούν ασφαλισμένους του ΟΓΑ δημότες και εκδίδει βιβλιάρια και βεβαιώσεις σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία που διέπει τους ασφαλισμένους αυτούς.

- 3) Παρέχει γραμματειακή υποστήριξη προς τη Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού και τα Τμήματά της (τήρηση πρωτοκόλλου, διεκπεραίωση και αρχειοθέτηση αλληλογραφίας, θέματα προσωπικού κλπ).
- 4) Χορηγεί άδεια ίδρυσης και λειτουργίας δημοτικών και ιδιωτικών παιδικών ή βρεφονηπιακών σταθμών.
- 5) Ασκεί έλεγχο και εποπτεία στα ιδρύματα παιδικής προστασίας ιδιωτικού δικαίου (ιδιωτικοί παιδικοί σταθμοί) και ευθύνεται για τη λειτουργία των παιδικών εξοχών.
- 6) Χορηγεί άδεια ίδρυσης και λειτουργίας ιδρυμάτων παιδικής πρόνοιας σε ιδιώτες, καθώς και σε συλλόγους ή σωματεία που επιδιώκουν φιλανθρωπικούς σκοπούς.
- 7) Ασκεί εποπτεία επί των φιλανθρωπικών σωματείων και ιδρυμάτων, εγκρίνει τον προϋπολογισμό τους και παρακολουθεί και ελέγχει τις επιχορηγήσεις, που δίδονται σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου με κοινωφελείς σκοπούς.
- 8) Μεριμνά για τον διορισμό των μελών διοικητικών συμβουλίων και εποπτεύει και ρυθμίζει θέματα λειτουργίας ιδρυμάτων προστασίας και αγωγής οικογένειας του παιδιού, (όπως Κέντρων Παιδικής Μέριμνας, Παιδικών Σταθμών, Παιδικών Εξοχών, παραρτημάτων ΠΓΚΠΑ και ΚΕΠΕΠ).
- 9) Χορηγεί άδεια ίδρυσης και λειτουργίας ιδιωτικών επιχειρήσεων περίθαλψης ηλικιωμένων ή ατόμων, που πάσχουν ανίατα από κινητική αναπηρία.
- 10) Μεριμνά για τον ορισμό μελών του Διοικητικού Συμβουλίου των Ταμείων Πρόνοιας και Προστασίας Πολυτέκνων, όταν η έδρα των Ταμείων είναι στο Δήμο.

Πέραν των παραπάνω, το γραφείο Εφαρμογής Προγραμμάτων Κοινωνικής Προστασίας-ΑμεΑ συνεργάζεται με το Ν.Π.Δ.Δ. του Δήμου Χανίων με την επωνυμία «*Δημοτικός Οργανισμός Κοινωνικής Πολιτικής και Παιδείας - ΔΟΚΟΠΠΠ*» για την υλοποίηση δράσεων και προγραμμάτων κοινωνικής πολιτικής. Στο πλαίσιο αυτό ενδεικτικά:

- (α) Ασκεί κοινωνική εργασία με άτομα, οικογένειες και κοινωνικές ομάδες,
- (β) Λειτουργεί μονάδες συμβουλευτικής, ψυχολογικής και κοινωνικής υποστήριξης.
- (γ) Συνεργάζεται με σχολεία της περιοχής του Δήμου για ενημέρωση σε κοινωνικά θέματα (AIDS, ναρκωτικά κλπ) και σε συνεργασία με τους συλλόγους γονέων διοργανώνει Σχολές Γονέων.
- (δ) Υλοποιεί προγράμματα πρόληψης και αντιμετώπισης ψυχοκοινωνικών και οικονομικών προβλημάτων (προσφύγων, μεταναστών, παλιννοστούντων, φυλακισμένων, υπερηλίκων κ.λ.π.).
- (ε) Υλοποιεί δράσεις προστασίας περιθαλπομένων σε ιδρύματα κλειστής περίθαλψης
- (στ) Υλοποιεί δράσεις προστασίας μονογονεϊκών οικογενειών.

(γ) το Γραφείο Ατόμων με Αναπηρία (ΑμεΑ):

Είναι αρμόδιο για τα θέματα των ατόμων με αναπηρίες σχετικά με την κοινωνική και επαγγελματική τους ένταξη. Σκοπός είναι η ανάπτυξη δράσεων και προγραμμάτων για την ισότιμη ένταξη των αναπήρων στην κοινωνική και επαγγελματική ζωή. Για το σκοπό αυτό το Γραφείο έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

1. Πληροφόρηση - ενημέρωση των ίδιων των ατόμων με αναπηρίες και της τοπικής κοινωνίας για θέματα που τους αφορούν.
2. Ανάπτυξη προσωπικών και κοινωνικών δεξιοτήτων των συμμετεχόντων.
3. Δημιουργική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου.
4. Ψυχο-κοινωνική στήριξη των ίδιων των ατόμων με αναπηρίες και των οικογενειών τους.

5. Ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας.
6. Ημερήσια φροντίδα και απασχόληση παιδιών.
7. Καταγράφει τα προβλήματα των ατόμων με αναπηρίες και εισηγείται προτάσεις για τις αναγκαίες παρεμβάσεις.
8. Επαγγελματικό προσανατολισμό και συμβουλευτική.
9. Υποστήριξη για την προώθηση στην εργασία.
10. Ανάπτυξη δραστηριοτήτων προ-επαγγελματικής εκπαίδευσης.
11. Ανάπτυξη και λειτουργία παραγωγικών εργαστηρίων με βάση τις τοπικές ανάγκες.

(δ) το γραφείο Πρόληψης και Προαγωγής της Δημόσιας Υγείας:

- 1) Σχεδιάζει, προγραμματίζει και μεριμνά για την εφαρμογή μέτρων για την προστασία της δημόσιας υγείας. Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις:
 - (α) Μεριμνά για τον υγειονομικό έλεγχο των δημοτικών δεξαμενών νερού.
 - (β) Μεριμνά για τον υγειονομικό έλεγχο των καταστημάτων και επιχειρήσεων,
 - (γ) Μεριμνά για τον έλεγχο της ηχορύπανσης, της κοινής ησυχίας και της εκπομπής ρύπων, θορύβων και άλλων επιβαρύνσεων του περιβάλλοντος από τροχοφόρα,
 - (δ) Χορηγεί βιβλιάρια υγείας στους εκδοροσφαγείς.
 - (ε) Παρέχει συνδρομή στο έργο του Ε.Φ.Ε.Τ. και διενεργεί ελέγχους ή άλλες πράξεις, που ζητούν τα εντεταλμένα όργανα του Ε.Φ.Ε.Τ. και σύμφωνα με τις οδηγίες τους.
 - (στ) Μεριμνά για την τήρηση των κανόνων υγιεινής στα δημόσια και ιδιωτικά σχολεία της περιοχής.
- 2) Σχεδιάζει, προγραμματίζει μια μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων μέτρων για την προαγωγή της δημόσιας υγείας. Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις:
 - (α) Μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων εμβολιασμών.
 - (β) Μεριμνά για την υλοποίηση: ι) προγραμμάτων δημόσιας υγιεινής που οργανώνονται από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ή από άλλα Υπουργεία, το κόστος των οποίων βαρύνει απευθείας τον προϋπολογισμό του αντίστοιχου Υπουργείου ιι) εκτάκτων προγραμμάτων δημόσιας υγείας, τα οποία εκτελούνται με έκτακτη χρηματοδότηση ιιι) προγραμμάτων δημόσιας υγείας που χρηματοδοτούνται από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
 - (γ) Εκδίδει τοπικές υγειονομικές διατάξεις και λαμβάνει μέτρα σε θέματα δημόσιας υγιεινής.
 - (δ) Μεριμνά για την πληροφόρηση των δημοτών για θέματα δημόσιας υγείας.
 - (ε) Οργανώνει αυτοτελώς ή σε συνεργασία με τις αντίστοιχες περιφερειακές υπηρεσίες ή υπηρεσίες του Εθνικού Συστήματος Υγείας ειδικά προγράμματα-δράσεις για την προστασία και προαγωγή της Δημόσιας Υγείας στην περιοχή αρμοδιότητας του Δήμου, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.
- 3) Ρυθμίζει διάφορα διοικητικά ζητήματα που σχετίζονται με τη δημόσια υγεία στην περιοχή του Δήμου. Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με τις δικαιοδοσίες που δίδονται στο Δήμο με τις ισχύουσες διατάξεις:
 - (α) Εισηγείται τον ορισμό ιατρών προς εξέταση επαγγελματιών και εργαζομένων σε καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος για τη χορήγηση σε αυτούς βιβλιαρίων υγείας.

(β) Εισηγείται την επιβολή κυρώσεων σε ιατρούς, οι οποίοι πωλούν φάρμακα χωρίς άδεια, καθώς και σε βάρος ιατρών και φαρμακοποιών για κατοχή ή πώληση δειγμάτων φαρμάκων.

(γ) Εισηγείται τον ορισμό ελεγκτή γιατρού ΟΓΑ για τα Ν.Π.Δ.Δ. της περιοχής του Δήμου.

2. Δημοτικός Οργανισμός Κοινωνικής Πολιτικής και Παιδείας (ΔΟΚΟΙΠΠ)

Ο ΔΟΚΟΙΠΠ αποτελεί ΝΠΔΔ του Δήμου Χανίων με σκοπό την οργάνωση λειτουργιών και δραστηριοτήτων καθώς επίσης και την παροχή υπηρεσιών που αναφέρονται στους τομείς της Κοινωνικής Πολιτικής και Αλληλεγγύης και Παιδείας. Ειδικά για τον τομέα Κοινωνικής Πολιτικής και Αλληλεγγύης, οι αρμοδιότητες του Νομικού Προσώπου περιλαμβάνουν:

- την εφαρμογή πολιτικών ή η συμμετοχή σε δράσεις που αποσκοπούν στην υποστήριξη και κοινωνική φροντίδα της βρεφικής και παιδικής ηλικίας και της τρίτης ηλικίας με την σύσταση και λειτουργία κέντρων ανοιχτής προστασίας ηλικιωμένων (ΚΑΠΗ), βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών και η μελέτη και εφαρμογή σχετικών κοινωνικών προγραμμάτων
- το σχεδιασμό και τη καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού, όπως ανέργων νέων, γυναικών, ηλικιωμένων, απόρων κλπ
- την προώθηση προγραμμάτων στήριξης της ενότητας και της οικογένειας που είναι η βασική μονάδα της κοινωνίας.
- την εφαρμογή πολιτικών και η συμμετοχή σε δράσεις και προγράμματα, που στοχεύουν στη μέριμνα, υποστήριξη και φροντίδα ευπαθών κοινωνικών ομάδων με την παροχή υπηρεσιών υγείας και την προαγωγή ψυχικής υγείας, όπως δημιουργία δημοτικών ιατρείων, κέντρων αγωγής υγείας, υποστήριξης και αποκατάστασης ατόμων με αναπηρία, κέντρων ψυχικής υγείας, συμβουλευτικής στήριξης των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας και βίας κατά συνοικούντων προσώπων και κέντρων πρόληψης κατά εξαρτησιογόνων ουσιών.
- την υλοποίηση ή η συμμετοχή σε ολοκληρωμένα τοπικά σχέδια και προγράμματα δράσης και πρωτοβουλίες για την εφαρμογή και ανάπτυξη πολιτικών προώθησης της απασχόλησης και της κοινωνικής ενσωμάτωσης διαφόρων κατηγοριών ανέργων, στο πλαίσιο των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών
- την προώθηση και ενίσχυση της επιχειρηματικότητας με την ανάπτυξη συμβουλευτικών δράσεων που παρέχονται προς τους ανέργους, με στόχο την υποστήριξη και την ενθάρρυνση τους για την εξεύρεση απασχόλησης καθώς και στην προώθηση ίσων ευκαιριών πρόσβασης στην αγορά εργασίας
- τη σχεδίαση, η οργάνωση, ο συντονισμός και η εφαρμογή προγραμμάτων και πρωτοβουλιών για την πρόληψη της παραβατικότητας στην περιφέρεια του Δήμου Χανίων
- το σχεδιασμό και την εφαρμογή προγραμμάτων ή τη συμμετοχή σε προγράμματα και δράσεις για την ένταξη παλιννοστούτων ομογενών, μεταναστών και προσφύγων στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ζωή της τοπικής κοινωνίας
- τη προώθηση και ανάπτυξη του εθελοντισμού και την κοινωνικής αλληλεγγύης με τη δημιουργία τοπικού δικτύου κοινωνικής αλληλεγγύης, εθελοντικών οργανώσεων και ομάδων εθελοντών που θα δραστηριοποιούνται για την επίτευξη των στόχων και την υποβοήθηση του έργου της κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης του Δήμου.
- τη διοργάνωση ημερίδων, εκδηλώσεων κλπ σε ομάδες του πληθυσμού με θέματα συναφή με την κοινωνική πρόνοια και υγεία.

Όσον αφορά τις κοινωνικές δομές που λειτουργούν υπό την ευθύνη και διοίκηση του ΔΟΚΟΙΠΠ, αυτές είναι:

Παιδικόί Σταθμοί: Μία από τις βασικές δραστηριότητες του ΔΟΚΟΙΠΠ του Δήμου Χανίων, είναι η λειτουργία των δέκα Παιδικών Σταθμών και του ενός Βρεφονηπιακού Σταθμού, που είναι κυρίαρχα χώροι αγωγής και ασφαλούς διαμονής για τα παιδιά προσχολικής ηλικίας και απευθύνονται σε νήπια από 18 μηνών έως και παιδιά 6 ετών. Σκοπός των Παιδικών Σταθμών είναι:

- Να παρέχουν ενιαία προσχολική αγωγή σύμφωνα με τα πλέον σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα
- Να βοηθούν τα παιδιά να αναπτυχθούν ολόπλευρα, σωματικά, νοητικά, συναισθηματικά και κοινωνικά.
- Να εξαλείφουν κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο τις διαφορές που τυχόν προκύπτουν από το πολιτιστικό, οικονομικό και μορφωτικό επίπεδο των γονέων τους.
- Να εξυπηρετούν τους γονείς και παράλληλα να τους ευαισθητοποιούν πάνω σε θέματα σύγχρονης παιδαγωγικής και ψυχολογίας.
- Να βοηθούν τα παιδιά της προσχολικής ηλικίας στην ομαλή μετάβαση τους από το οικογενειακό στο σχολικό περιβάλλον.
- Να παρέχουν ημερήσια διατροφή και φροντίδα στα παιδιά που φιλοξενούν, τηρώντας τους κανόνες υγιεινής και ασφαλείας.

Κέντρα Παιδικής Δημιουργίας: Στο Δήμο Χανίων – μέσω του ΔΟΚΟΙΠΠ - λειτουργούν τρία Κέντρα Παιδικής Δημιουργίας τα οποία φιλοξενούν παιδιά από 6-13 ετών και λειτουργούν ως μέσα δημιουργικής απασχόλησης κατά τις ώρες 11:00-18:30 μ.μ. Κατά τη διάρκεια της λειτουργίας τους, τα παιδιά έχουν τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν επιμορφωτικά προγράμματα, όπως διαλέξεις, παρουσιάσεις βιβλίων από συγγραφείς, επισκέψεις σε μουσεία, πολιτιστικές εκδηλώσεις, εκπαιδευτικές και ψυχαγωγικές εκδρομές καθώς και εικαστικά προγράμματα όπως μαθήματα κεραμικής, πηλού, ζωγραφικής και χαρακτηριστικής αλλά και μαθήματα παραδοσιακών χορών. Παράλληλα, τα Κέντρα λειτουργούν ως δανειστικές βιβλιοθήκες, ως αναγνωστήρια καθώς και σαν παιγνιοθήκες.

Ουσιαστικός στόχος της ύπαρξης και λειτουργίας των κέντρων παιδικής δημιουργίας είναι η εποικοδομητική απασχόληση των παιδιών, που συμμετέχουν στα προγράμματα, και συγκεκριμένα η ανάπτυξη της δημιουργικής φαντασίας μέσα από το ομαδικό παιχνίδι και την ανάγνωση των παιδικών βιβλίων, η ψυχαγωγία μέσα από την εκμάθηση εικαστικών τεχνών καθώς και η ενημέρωσή τους για πολιτιστικά και όχι μόνο θέματα μέσα από τις πολιτιστικές εκδηλώσεις και τις διαλέξεις. Τα ΚΠΔ δίνουν τη δυνατότητα στα παιδιά να αξιοποιήσουν δημιουργικά τον ελεύθερο χρόνο τους, να δραστηριοποιηθούν μέσα σε ομάδες, να επικοινωνούν, να εκφράζονται, να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες και ευθύνες, να δημιουργούν, να σχεδιάζουν, να αποκτούν δεξιότητες και εμπειρίες ζωής και γενικά να αναπτύσσονται και να ωριμάζουν σαν προσωπικότητες. Αποτελούν πόλο έλξης για τα παιδιά της γειτονιάς, τα οποία βρίσκουν κοινό χώρο να μοιραστούν τις σκέψεις τους και να κάνουν φίλους. Ακόμα και αν δεν υπάρχουν στις σύγχρονες μέρες μας οι δρόμοι της γειτονιάς ως χώρος παιχνιδιού και ψυχαγωγίας, τα επικείμενα κέντρα έχουν προσφέρει επιτυχώς την καθημερινή δημιουργική και κοινωνική απασχόληση των παιδιών μας.

Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (ΚΑΠΗ): Στο Δήμο Χανίων – μέσω του ΔΟΚΟΙΠΠ - λειτουργούν οκτώ (8) συνολικά ΚΑΠΗ τα οποία εξυπηρετούν περισσότερους από 3.500 ηλικιωμένους. Το σημαντικότερο σημείο στην έννοια της ανοιχτής προστασίας των ηλικιωμένων είναι η παραμονή τους στην κοινότητα και σε ότι συμπεριλαμβάνεται μέσα σε αυτήν: στο οικείο περιβάλλον της οικογένειας, της γειτονιάς, του φιλικού περίγυρου. Φαινόμενα όπως η «ασυλοποίηση» και ο «ιδρυματισμός» και πολλές φορές η «κατάθλιψη», έκαναν επιτακτική την ανάγκη προστασίας και παραμονής της Τρίτης ηλικίας στον φυσικό της χώρο μακριά από τον απρόσωπο χαρακτήρα των Ιδρυμάτων κλειστής περίθαλψης και άλλης μορφής ασύλων.

Στα πλαίσια αυτά, σκοπός των ΚΑΠΗ είναι:

- Η πρόληψη βιολογικών, ψυχολογικών και κοινωνικών προβλημάτων των ηλικιωμένων, ώστε να παραμείνουν αυτόνομα, ισότιμα και ενεργά μέλη του κοινωνικού συνόλου.
- Η διαφώτιση και η συνεργασία του κοινωνικού συνόλου και των ειδικών φορέων σχετικά με τα προβλήματα και τις ανάγκες των ηλικιωμένων.
- Η έρευνα θεμάτων σχετικά με τους ηλικιωμένους. Πολύ σημαντική τομή σε αυτό το τρίτο σημείο είναι η πρόληψη όπου αυτή διακρίνεται σε:
 - πρωτογενή (εμβολιασμοί, συμβουλές για την αποφυγή ατυχημάτων)
 - δευτερογενή (ιατρικές εξετάσεις που έχουν σκοπό την έγκαιρη διάγνωση, ώστε να αποφευχθεί η μακροχρόνια πολλές φορές θεραπεία)
- Η πρόληψη είναι μια αξιόλογη προσέγγιση της τρίτης ηλικίας όπου οι ηλικιωμένοι δεν αντιμετωπίζονται ως άνθρωποι που έχουν ολοκληρώσει τον ανθρώπινο κύκλο της ζωής τους αλλά ως πρόσωπα με ιδιαίτερες ανάγκες περίθαλψης και προστασίας στην δεδομένη αυτή φάση της ζωής τους.

Οι ειδικές υπηρεσίες που τα ΚΑΠΗ προσφέρουν είναι:

- Κοινωνική Εργασία στους ίδιους και στο άμεσο περιβάλλον.
- Φροντίδα και οδηγίες για Ιατροφαρμακευτική και Ν οσοκομειακή περίθαλψη.
- Φυσικοθεραπεία.
- Εργοθεραπεία.
- Λειτουργία ομάδων αυτενέργειας των μελών των ΚΑΠΗ που βοηθούν τα μέλη σε δραστηριοποίηση.
- Επιμόρφωση, διαλέξεις, μελέτη θεμάτων, επισκέψεις σε Μουσεία και Αρχαιολογικούς χώρους.
- Συμμετοχή σε θερινές κατασκηνώσεις.
- Οργανωμένη ψυχαγωγία με πούλμαν.
- Βοήθεια στο σπίτι για άτομα που έχουν ανάγκη εξυπηρέτησης.
- Εντευκτήριο (coffee-shop) όπου προσφέρονται ροφήματα/αναψυκτικά σε τιμές κόστους όπου η συντροφιά και η συνέντευξη με άλλα μέλη έχουν τον πρώτο ρόλο.
- Το σύνθημα προσωπικό των ΚΑΠΗ είναι:
 - Κοινωνικός Λειτουργός (Προισταμένη Αρχή του ΚΑΠΗ)
 - Επισκέπτης/ια Υγείας - Νοσηλεύτης/ια
 - Εργοθεραπευτής/ια
 - Φυσικοθεραπευτής/ια.
 - Οικογενειακός Βοηθός

Πέραν των παραπάνω δομών ο ΔΟΚΟΠΠ υλοποιεί και τις παρακάτω δράσεις/προγράμματα:

Ανοιχτό Λαϊκό Πανεπιστήμιο Δήμου Χανίων: Αποβλέποντας σε μια σύγχρονη επιστημονική ενημέρωση και επιμόρφωση των δημοτών του, ο Δήμος Χανίων σε συνεργασία με τον ΔΟΚΟΠΠ διοργανώνει το «Ανοιχτό Λαϊκό Πανεπιστήμιο» (Α.Λ.Π.). Σε αυτό διακεκριμένοι ειδικοί επιστήμονες από όλα τα Ελληνικά Πανεπιστήμια αναπτύσσουν με τρόπο ακριβή αλλά και κατανοητό από όλους, επίκαιρα θέματα της αρμοδιότητάς τους που παρουσιάζουν γενικότερο ενδιαφέρον. Στο Α.Λ.Π. μπορούν να εγγραφούν όσοι πολίτες επιθυμούν ανάλογα με τα ενδιαφέροντα τους καταβάλλοντας ένα συμβολικό δικαίωμα - συμμετοχής. Μετά το τέλος του κύκλου διαλέξεων - μαθημάτων χορηγείται σχετικό δίπλωμα συμμετοχής. Η λειτουργία του Α.Λ.Π. από τον Οκτώβριο του 2006 οπότε και ξεκίνησε τη λειτουργία του, προσέλκυσε το ενδιαφέρον πολλών δημοτών του Δ. Χανίων και όχι μόνο, που επιζητούν την πρόσβαση στην γνώση μέσα από τη διαρκή εκπαίδευση. Ο ουσιαστικός στόχος του Α.Λ.Π είναι να αποτελέσει θεσμό για την πόλη και το Δήμο των Χανίων, με ότι αυτό συνεπάγεται για τον τόπο και τους ανθρώπους του.

Σχολή γονέων: Απευθύνεται σε όλους τους γονείς της πόλης που αναζητούν την ενημέρωση και την αναζήτηση νέων πιο λειτουργικών τρόπων επικοινωνίας αλλά και επίλυσης θεμάτων που αφορούν το οικογενειακό περιβάλλον. Κατά τη λειτουργία της σχολής δίνεται η ευκαιρία στους γονείς να συζητήσουν για θέματα που τους απασχολούν σχετικά με τις ανάγκες των παιδιών σε κάθε στάδιο της ανάπτυξής τους ,να μοιραστούν συναισθήματα και εμπειρίες με απώτερο στόχο την επίτευξη της ψυχικής ηρεμίας στο ενδο-οικογενειακό περιβάλλον .

Ομάδες επικοινωνίας εφήβων: Η ομάδα επικοινωνίας εφήβων οργανώθηκε με βασικό στόχο να βοηθήσει τους εφήβους να συγκροτήσουν μια υγιή προσωπικότητα που θα βελτιώσει την εικόνα εαυτού και την αυτοπεποίθησή τους τόσο μέσα στην οικογενειακή και στη διαπροσωπική ζωή όσο και στο μαθηματικό τους ρόλο. Οι ομάδες λειτουργούν στα πλαίσια του σχολείου .

Τμήματα υποστήριξης γονέων παιδιών με αναπηρία: Στόχος του προγράμματος είναι η αποτελεσματική υποστήριξη των γονέων κατά την άσκηση του πολυσύνθετου και δύσκολου ρόλου τους. Κατά τη λειτουργία του προγράμματος οι γονείς έχουν τη δυνατότητα να ανταλλάξουν απόψεις, να εκφράσουν τα συναισθήματά τους και να ενημερωθούν για θέματα που αφορούν τη διαπαιδαγώγηση παιδιών με αναπηρία.

Κύκλοι επιμορφωτικών συναντήσεων για γονείς: Από το 1998 και κάθε χρόνο κατά τους μήνες Απρίλιο - Μάιο πραγματοποιείται Κύκλος Επιμορφωτικών Συναντήσεων για γονείς. Στόχος των σεμιναρίων είναι η επιμόρφωση των γονέων πάνω σε θέματα Παιδαγωγικής, Ιατρικής, Ψυχολογίας και τη στήριξη κι ενίσχυση των γονέων στο δύσκολο έργο τους. Τα Σεμινάρια αυτά πραγματοποιούνται από Ψυχολόγους, Παιδοψυχολόγους, Ψυχιάτρους, Ιατρούς και λοιπούς Ειδικούς επιστήμονες.

Εκδηλώσεις – Ημερίδες: Συχνά πραγματοποιούνται ομιλίες και άλλες εκδηλώσεις, σε συνεργασία με άλλους αρμόδιους φορείς και με θέματα όπως τη δωρεά οργάνων σώματος, τον καρκίνο του μαστού, τον εθελοντισμό, ποδηλατικούς γύρους κλπ, με στόχο την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών σε μια θεμάτων.

Προγράμματα Αγωγής Υγείας: Ο ΔΟΚΟΙΠΠ με στόχο την πρόληψη και αγωγή υγείας του πληθυσμού διοργανώνει σχετικές ενημερωτικές ομιλίες, διαλέξεις, συζητήσεις και άλλες δράσεις σε σχολεία, Παιδικούς σταθμούς στα Κ.Π.Δ του Οργανισμού και στα ΚΑΠΗ του Δήμου.

Τέλος, αξίζει να επισημανθεί ότι στο ΔΟΚΟΙΠΠ λειτουργεί οργανωμένη **Κοινωνική Υπηρεσία** η οποία έχει ως στόχο την παροχή υπηρεσιών συμβουλευτικού και υποστηρικτικού χαρακτήρα, για την προαγωγή της ψυχικής υγείας του ατόμου καθώς και για την πρόληψη και επίλυση ατομικών και κοινωνικών δυσκολιών. Η κοινωνική υπηρεσία του ΔΟΚΟΙΠΠ, στεγάζεται στο Δημαρχείο Χανίων, στο κέντρο της πόλης, και είναι εύκολα προσβάσιμη σε καθένα που θέλει να πληροφορηθεί, να ενημερωθεί ή και να ζητήσει βοήθεια για κάποιο πρόβλημά του. Εξυπηρετεί άμεσα και αντιμετωπίζει έκτατα και μακροχρόνια προβλήματα. Στα πλαίσια αυτά γίνεται καταγραφή της κάθε περίπτωσης, παρέχεται στήριξη, συμβουλευτική και παραπομπή σε άλλους αρμόδιους Φορείς ή Υπηρεσίες, εάν αυτό απαιτείται. Παράλληλα, υπάρχει επικοινωνία και συνεργασία με όλους τους Κοινωνικούς Φορείς-Υπηρεσίες για την όσο το δυνατό πιο άμεση και αποτελεσματική εξυπηρέτηση κάθε περίπτωσης. Συχνά παρέχεται οικονομική ή σε είδος ενίσχυση σε πολίτες που αντιμετωπίζουν κοινωνικοοικονομικά προβλήματα.

3. Κοινοφελής Επιχείρηση Πολιτισμού και Περιβάλλοντος Δήμου Χανίων-Κέντρο Αρχιτεκτονικής της Μεσογείου (ΚΕΠΠΕΔΗΧ-ΚΑΜ)

Συμπληρωματικά στις παραπάνω υπηρεσιακές μονάδες του Δήμου Χανίων που ασκούν αρμοδιότητες κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης, λειτουργεί και η ΚΕΠΠΕΔΗΧ-ΚΑΜ με σκοπό:

- τη συμμετοχή σε δράσεις και προγράμματα που στοχεύουν στη μέριμνα , υποστήριξη και φροντίδα ευπαθών και ευάλωτων κοινωνικών ομάδων (Βοήθεια στο Σπίτι κ.α.)
- τη συμμετοχή σε δράσεις και προγράμματα που αποσκοπούν στην υποστήριξη και κοινωνική φροντίδα της βρεφικής και παιδικής ηλικίας και της τρίτης ηλικίας, με τη λειτουργία παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών, κέντρων ημερήσιας φροντίδας, ψυχαγωγίας και αναψυχής ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ) και η εφαρμογή σχετικών κοινωνικών προγραμμάτων.

Ειδικότερα, η ΚΕΠΠΕΔΗΧ-ΚΑΜ λειτουργεί μεταξύ άλλων τις παρακάτω κοινωνικές δομές/προγράμματα:

«Βοήθεια στο Σπίτι»: Στα πλαίσια του προγράμματος «Ενέργειες Ενίσχυσης της Κοινωνικής Συνοχής και Βελτίωσης της Ποιότητας Ζωής των Ηλικιωμένων και Ατόμων που χρίζουν κατ' οίκων Βοήθειας» στο Δήμο Χανίων λειτουργούν οκτώ (8) χρηματοδοτούμενες δομές του προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι» εκ των οποίων οι επτά δομές λειτουργούν από την ΚΗΠΕΔΗΧ-ΚΑΜ (και η άλλη μια από το ΔΟΚΟΙΠΠ).

Αντικείμενο του εν λόγω προγράμματος αποτελεί η παροχή υπηρεσιών φροντίδας κατ' οίκον σε ηλικιωμένα άτομα (άνω των 65 ετών) και σε μη ηλικιωμένα άτομα - μη αυτοεξυπηρετούμενα ή και μερικώς αυτοεξυπηρετούμενα (ΑμεΑ, κτλ.) - που χρίζουν κατ' οίκον βοήθειας, με σκοπό την εξασφάλιση αξιοπρεπούς διαβίωσης και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους.

Η κάθε δομή είναι στελεχωμένη κατ' ελάχιστο με τις εξής ειδικότητες:

- 1. Κοινωνικό Λειτουργό**
- 2. Νοσηλεύτη/τρια**
- 3. Οικογενειακή Βοηθό**

Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ): Στο Δήμο Χανίων – μέσω της ΚΕΠΠΕΔΗΧ-ΚΑΜ – λειτουργεί ένα Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ) το οποίο εδρεύει στην Δ.Ε. Ελ. Βενιζέλου και το οποίο εξυπηρετεί 25-30 ηλικιωμένους οι οποίοι αντιμετωπίζουν προβλήματα αυτοεξυπηρέτησης (κινητικές δυσκολίες – άνοια κ.λ.π.) και το οικογενειακό περιβάλλον τους που έχει αναλάβει τη φροντίδα αυτών εργάζεται ή αντιμετωπίζει σοβαρά κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα ή προβλήματα υγείας και αδυνατεί να ανταποκριθεί στη φροντίδα που έχει αναλάβει. Το ΚΗΦΗ αναπληρώνει αυτό το κενό με την παροχή οργανωμένης κοινωνικής φροντίδας, από ειδικευμένο προσωπικό, εθελοντές και άλλους φορείς κοινωνικής αλληλεγγύης της κοινότητας, σε κατάλληλα διαμορφωμένους χώρους ημερήσιας ή/ και ολιγόωρης παραμονής.

4. Δημοτικό Γηροκομείο

Το Δημοτικό Γηροκομείο Χανίων αποτελεί ΝΠΔΔ, σκοπός του οποίου είναι η στέγαση, φροντίδα και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη ηλικιωμένων ατόμων, όχι μόνο από το Δήμο Χανίων αλλά από το σύνολο του Νομού. Το Δημοτικό Γηροκομείο φιλοξενεί σήμερα 120 ηλικιωμένους. Οι προτεραιότητες της Δημοτικής Αρχής και της Διοίκησης του Ιδρύματος για την βέλτιστη λειτουργία αυτού και την αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών τους προς τους ηλικιωμένους συμπολίτες μας περιλαμβάνουν:

- την αντιμετώπιση των αναγκών συντήρησης του Ιδρύματος - του οποίου πολλές κτιριακές εγκαταστάσεις έχουν υπερβεί την 50ετία - με την εκπόνηση μελέτης και την εκτέλεση έργου εκτεταμένων ανακατασκευών εσωτερικών-εξωτερικών χώρων και αντικατάσταση και συμπλήρωση του ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού.
- τη συνεχή ανανέωση και συμπλήρωση του εξοπλισμού του.
- την προμήθεια ειδικού λεωφορείου για την μετακίνηση των ηλικιωμένων.
- την κάλυψη της διαρκώς αυξανόμενης ανάγκης των συμπολιτών μας για κλίνες νοσηλείας. Ήδη βαίνει προς ολοκλήρωση η μελέτη της νέας πτέρυγας δυναμικότητας 70 κλινών.
- τη συνεχή αναβάθμιση του επιπέδου των υπηρεσιών του ώστε να εξακολουθεί να διατηρεί επάξια τον ρόλο του καλύτερου ιδρύματος στον χώρο του τουλάχιστον στην Ελλάδα.

Μια γενική εικόνα των κοινωνικών υποδομών που λειτουργούν ανά Δημοτική Ενότητα και ανά φορέα διοίκησης στο Δήμο Χανίων παρουσιάζεται στον Πίνακα 13.

ΠΙΝΑΚΑΣ 13: Κοινωνικές υποδομές ανά Δημοτική Ενότητα

Α/Α	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ/ ΔΟΜΕΣ	ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	Δ.Ε. ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΥ	Δ.Ε. Ε.Α. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ	Δ.Ε. ΘΕΡΣΣΟΥ	Δ.Ε. ΚΕΡΑΜΙΩΝ	Δ.Ε. Ν. ΚΥΔΩΝΙΑΣ	Δ.Ε. ΣΟΥΔΑΣ	Δ.Ε. ΧΑΝΙΩΝ	ΥΠΟΝΥΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗ ΣΕΙΣ	
ΠΑΙΔΙ	1	ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ	ΔΟΚΟΠΗ		1	1			3	6	11	Εκκρεμούν 72 αιτήσεις βρεφών και 70 παιδιών
		Αριθμός φιλοξενούμενων παιδιών			63	30			110	302	505	
	2	ΠΑΙΔΙΚΟΙ- ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ (χρηματοδοτούμενη δομή)	ΚΕΠΠΕΔΗΧ- ΚΑΜ	1	1	1					4	
		Αριθμός φιλοξενούμενων παιδιών (με χρηματοδότηση)		57	45	45			45		192	
		Αριθμός φιλοξενούμενων παιδιών (με τροφεία)			35	15					50	
	3	ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ (ΚΠΔ)	ΔΟΚΟΠΗ							3	3	
		Αριθμός εγγεγραμμένων παιδιών								3.300	3.300	
	4	ΚΕΝΤΡΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ (ΚΔΑΠ)	ΔΟΚΟΠΗ							1	1	
		Αριθμός εγγεγραμμένων παιδιών								225	225	
	5	ΚΕΝΤΡΟ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ	ΔΟΚΟΠΗ	1						1	2	
ΤΡΙΤΗ ΗΛΙΚΙΑ	1	ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ ΧΑΝΙΩΝ							1		
		Αριθμός φιλοξενούμενων								120		
	2	ΚΑΠΗ	ΔΟΚΟΠΗ	1					1	6	8	
		Αριθμός μελών		247					700	2830	3777	
	3	"ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ" (χρηματοδοτούμενη δομή)	ΚΕΠΠΕΔΗΧ- ΚΑΜ	1	1	1			1	3	8	Στη Δ.Ε. Σούδας το Πρόγραμμα παρέχει και νοσηλευτική φροντίδα σ' όλα τα μέλη του ΚΑΠΗ Σούδας
		Αριθμός επωφελούμενων		110	100	120			60	185	575	
4	ΚΗΦΗ (χρηματοδοτούμενη δομή)	ΚΕΠΠΕΔΗΧ- ΚΑΜ		1						1		
	Αριθμός επωφελούμενων			25						25		

*Το "Βοήθεια στο Σπίτι" της Δ.Ε. Σούδας ανήκει διοικητικά στο ΔΟΚΟΠΗ

Όσον αφορά τους λοιπούς φορείς/δομές που παρέχουν υπηρεσίες στον τομέα της κοινωνικής φροντίδας και αλληλεγγύης στο Δήμο Χανίων, αυτοί παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα.

A/A	ΠΙΝΑΚΑΣ 14: Λοιποί Φορείς / Δομές Κοινωνικής Πρόνοιας που λειτουργούν στα όρια του Δήμου Χανίων
1	16ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ-ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ
2	1ο ΕΙΔΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΧΑΝΙΩΝ (ΝΟΗΤΙΚΗ ΥΣΤΕΡΗΣΗ) & 1ο ΝΗΣΙΑΓΩΓΕΙΟ ΧΑΝΙΩΝ
3	2ο ΕΙΔΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΧΑΝΙΩΝ & 2ο ΕΙΔΙΚΟ ΝΗΣΙΑΓΩΓΕΙΟ ΧΑΝΙΩΝ (ΕΓΚΕΦΑΛΙΚΗ ΠΑΡΑΛΥΣΗ)
4	3ο ΕΙΔΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΧΑΝΙΩΝ (ΑΥΤΙΣΜΟΣ)
5	7ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ -ΤΜΗΜΑ ΕΝΤΑΞΗΣ ΚΩΦΩΝ
6	7ο ΕΝΙΑΙΟ ΛΥΚΕΙΟ ΧΑΝΙΩΝ (ΤΜΗΜΑ ΕΝΤΑΞΗΣ ΚΩΦΩΝ)
7	ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ "ΑΕΤΟΙ"
8	ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟΥ ΧΡΟΝΙΩΝ ΠΑΘΗΣΕΩΝ ΧΑΝΙΩΝ
9	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
10	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ -ΓΡΑΦΕΙΟ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ
11	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΧΑΝΙΩΝ
12	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΧΑΝΙΩΝ-ΠΑΙΔΙΚΗ ΕΞΟΧΗ ΚΑΛΑΘΑ
13	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
14	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΝΟΜΑΡΧΙΑΣ ΧΑΝΙΩΝ
15	ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΧΑΝΙΩΝ-ΕΠΙΜΕΛΗΤΩΝ
16	ΔΙΚΤΥΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
17	ΕΙΔΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ
18	ΕΛ.Ε.Π.Α.Α.Π.
19	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΝΟΣΟΥ ΑΛΤΖΧΑΙΜΕΡ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΩΝ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ
20	ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
21	ΕΝΟΡΙΑΚΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ "ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΛΕΙΑΔΑ"
22	ΕΝΩΣΗ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗ ΒΙΑ ΚΑΤΉ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ
23	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΙΔΙΚΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ & ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ
24	ΘΕΟΧΑΡΙΔΕΙΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ ΝΕΩΝ
25	ΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟ ΧΡΟΝΙΩΝ ΠΑΘΗΣΕΩΝ ΧΑΝΙΩΝ
26	ΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟ ΨΥΧΙΚΩΝ ΠΑΘΗΣΕΩΝ ΧΑΝΙΩΝ-ΔΙΚΤΥΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ
27	ΙΑΤΡΟΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΧΑΝΙΩΝ
28	ΙΚΑ : ΙΔΡΥΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΧΑΝΙΩΝ-ΣΤΑΘΜΟΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΜΑΝΑΣ, ΠΑΙΔΙΟΥ&ΕΦΗΒΟΥ
29	ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΕΥΝΑΣ -ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΩΝ ΑΝΟΙΚΩΝ ΑΣΘΕΝΩΝ ALZHEIMER-ΚΕΝΤΡΟ ΗΜΕΡΑΣ
30	ΚΑΠΗ: ΚΕΝΤΡΟ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΝΕΩΝ ΚΡΗΤΗΣ
31	ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΕΙΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗΣ ΚΥΔΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ "ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ"
32	ΚΔΑΥ: ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΑΓΝΩΣΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
33	ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ
34	ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΕΞΑΡΤΗΣΙΟΓΟΝΩΝ ΟΥΣΙΩΝ ΝΟΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ
35	ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΛΗΨΗΣ -ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ
36	ΚΕΣΥΠ: ΚΕΝΤΡΟ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
37	ΚΗΦΑΜΕΑ: ΚΕΝΤΡΟ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ
38	ΚΗΦΑΠ: ΚΕΝΤΡΟ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΑΥΤΙΣΤΙΚΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΝΟΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ "Η ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ"
39	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΓΕΝΙΚΟΥ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ ΧΑΝΙΩΝ

40	ΜΟΝΑΔΑ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΑΤΩΝ ΟΚΑΝΑ ΧΑΝΙΩΝ
41	ΠΑΓΚΡΗΤΙΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ
42	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗΣ ΚΥΔΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ
43	ΣΤ' ΚΑΠΗ: ΚΕΝΤΡΟ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ
44	ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΙΜΙΑΣ "ΑΓΙΟΙ ΑΝΑΡΓΥΡΟΙ"
45	ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΔΙΑΒΗΤΙΚΩΝ
46	ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΙΛΟΠΤΩΧΟΙ ΑΔΕΛΦΟΙ-ΦΙΛΟΠΤΩΧΟ ΣΥΣΣΙΤΙΟ "Ο ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ" ΣΠΛΑΝΤΖΙΑΣ
47	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΚΩΦΩΝ ΧΑΝΙΩΝ
48	ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ
49	ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ "Ο ΑΓΙΟΣ ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ"
50	ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ
51	ΦΙΛΟΠΤΩΧΑ ΣΥΣΣΙΤΙΑ "ΑΓΙΟΥ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥ" ΛΕΝΤΑΡΙΑΝΑ
52	ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΓΕΝΙΚΟΥ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ

1.2.3.2 Παιδεία-Εκπαίδευση

Στο Δήμο Χανίων λειτουργεί μεγάλος αριθμός υποδομών εκπαίδευσης και των τριών εκπαιδευτικών βαθμίδων. Είναι χαρακτηριστικό πως το σύνολο των εκπαιδευτικών υποδομών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευση ανέρχονται σε 165. Στον πίνακα 15 παρουσιάζονται συγκεντρωτικά όλες οι υποδομές εκπαίδευσης που λειτουργούν στα όρια του Δήμου ανά Δημοτική Ενότητα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 15: Υποδομές Εκπαίδευσης & Δια Βίου Μάθησης Δήμου Χανίων								
Υποδομές/ Δημ. Ενότητα	Σύνολο	Δ.Ε. Χανίων	Δ.Ε. Ακρωτηρίου	Δ.Ε. Ελ. Βενιζέλου	Δ.Ε. Σούδας	Δ.Ε. Θερίσου	Δ.Ε. Ν. Κυδωνίας	Δ.Ε. Κεραμίων
Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση	127	63	18	15	7	12	10	2
Νηπιαγωγεία (όλες οι κατηγορίες)	82	41	11	10	4	8	7	1
Νηπιαγωγεία	77	39	9	9	4	8	7	1
Ειδικά Νηπιαγωγεία	3	2		1				
Ιδιωτικά Νηπιαγωγεία	2		2					
Δημοτικά Σχολεία (όλες οι κατηγορίες)	45	22	7	5	3	4	3	1
Δημοτικά Σχολεία	40	20	5	4	3	4	3	1
Ειδικά Δημοτικά Σχολεία	3	2		1				
Ιδιωτικά Δημοτικά Σχολεία	2		2					
Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση	38	19	9	5	2	1	2	0
Γυμνάσια (όλες οι κατηγορίες)	17	9	3	2	1	1	1	0
Γυμνάσια	12	7	1	2	1		1	
Ειδικά Γυμνάσια	1	1						
Εσπερινά	1	1						

Γυμνάσια								
Μουσικά Γυμνάσια	1					1		
Ιδιωτικά Γυμνάσια	2		2					
Λύκεια (όλες οι κατηγορίες)	21	10	6	3	1	0	1	0
Γενικά Λύκεια	8	4	1	1	1		1	
Εσπερινά Γενικά Λύκεια	1	1						
ΕΠΑΛ	4	2	1	1				
ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΕΠΑΛ	1	1						
ΣΕΚ	2	1		1				
Επαγγελματικές Σχολές (ΕΠΑΣ)	1	1						
Ειδικά Σχολεία (ΕΕΕΕΚ)	1		1					
ΙΕΚ	1		1					
Ιδιωτικά Λύκεια	2		2					
Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας	1	1						
Σχολή Γονέων	1	1						
Σχολή Μεταναστών	1	1						
Τριτοβάθμια Εκπαίδευση	2	1	1					
Πολυτεχνείο	1		1					
ΑΤΕΙ	1	1						

1.2.3.2.1 Σχολικές Επιτροπές Δήμου Χανίων

Στο νέο Δήμο Χανίων μετά την εφαρμογή του Ν. 3852/10 (άρθρο 103) λειτουργούν πλέον δύο Σχολικές Επιτροπές:

α) η Σχολική Επιτροπή Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης του Δήμου Χανίων

Οι 63 Σχολικές Επιτροπές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης που βρίσκονταν και λειτουργούσαν εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου Χανίων, πριν από τις 31/12/2011, συγχωνεύθηκαν με το ΦΕΚ 1125/03-06-11, σε μια ίδια και ενιαία Σχολική Επιτροπή με την επωνυμία «Σχολική Επιτροπή Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Δήμου Χανίων».

β) η Σχολική Επιτροπή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του Δήμου Χανίων

Οι 21 Σχολικές Επιτροπές της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης που βρίσκονταν και λειτουργούσαν εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου Χανίων, πριν από τις 31/12/2011, συγχωνεύθηκαν με το ΦΕΚ 1075/31-05-2011, σε μια ίδια και ενιαία Σχολική Επιτροπή με την επωνυμία «Σχολική Επιτροπή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Δήμου Χανίων».

Σκοπός των σχολικών επιτροπών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης είναι η διαχείριση των πιστώσεων που τους διατίθενται για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας των αντίστοιχων σχολείων (θέρμανσης, φωτισμού, ύδρευσης, τηλεφώνου, αποχέτευσης, αγοράς αναλώσιμων υλικών κ.λπ.), η αμοιβή

καθαριστριών, η εκτέλεση έργων για την επισκευή και συντήρηση των αντίστοιχων σχολείων και του κάθε είδους εξοπλισμού τους, η εισήγηση προς τις αντίστοιχες διευθύνσεις για τον εφοδιασμό από τον Οργανισμό Σχολικών Κτιρίων των αντίστοιχων σχολείων με έπιπλα και εξοπλιστικά είδη και από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων με βιβλία για τις αντίστοιχες σχολικές βιβλιοθήκες, η διαχείριση των εσόδων από την ενδεχόμενη εκμετάλλευση των σχολικών κυλικείων, καθώς και η λήψη κάθε άλλου μέτρου που κρίνεται αναγκαίο για τη στήριξη της διοικητικής λειτουργίας των σχολικών μονάδων.

Οι πόροι των πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων σχολικών επιτροπών προέρχονται από: α) την ετήσια τακτική επιχορήγηση από τους ΚΑΠ, β) τη τυχόν έκτακτη επιχορήγηση το ύψος της οποίας διαμορφώνεται ανάλογα με τις εκάστοτε ανάγκες που οδηγούν στην καταβολή της έκτακτης επιχορήγησης, γ) τους προσόδους της σχολικής περιουσίας, δ) τις εκποιήσεις περιουσιακών στοιχείων, ε) τις κάθε είδους εισφορές, δωρεές, κληρονομίες και κληροδοσίες, και στ) κάθε άλλη νόμιμη πηγή.

1.2.3.3 Πολιτισμός

1.2.3.3.1 Πολιτιστικές Υποδομές

Ο Δήμος Χανίων χαρακτηρίζεται για την πολιτιστική κληρονομιά, κουλτούρα και την ιστορία του. Είναι ένας Δήμος που αναλογικά με το μέγεθος του διαθέτει πολύ σημαντικά μνημεία, αξιόλογες συλλογές αλλά και μία τεράστια ιστορία, η οποία κρύβεται σε κάθε γωνιά του, η οποία, δυστυχώς, δεν έχει ακόμα αναδειχθεί και αξιοποιηθεί στο έπακρον.

Ο Δήμος Χανίων διαθέτει επίσης ένα μεγάλο αριθμό υποδομών/χώρων αφιερωμένων στον πολιτισμό. Βιβλιοθήκες, Δημοτική Πινακοθήκη, θερινός Δημοτικός Κινηματογράφος, πολιτιστικά και εκθεσιακά κέντρα, πολυχώροι πολιτισμοί και θέατρα αποτελούν ορισμένες από τις υποδομές που έχουν καθιερωθεί στον πολιτιστικό χάρτη – όχι μόνο της Κρήτης αλλά - της χώρας κεντρίζοντας και συμβάλλοντας στην καλλιέργεια του ενδιαφέροντος για κάθε είδους τέχνη στο Δήμο μας. Συνοπτικά στο Δήμο Χανίων εντοπίζονται οι παρακάτω πολιτιστικές υποδομές – κρατικές και δημοτικές - ανά Δημοτική Ενότητα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 16: Πολιτιστικές Υποδομές Δήμου Χανίων									
Υποδομές - Χώροι - Δομές	Πλήθος	Δ.Ε. Χανίων	Δ.Ε. Ακρωτηρίου	Δ.Ε. Ελ. Βενιζέλου	Δ.Ε. Σούδας	Δ.Ε. Θερσίσου	Δ.Ε. Ν. Κυδωνίας	Δ.Ε. Κεραμίων	ΣΥΝΟΛΟ
Αρχαιολογικοί Χώροι*	69	7	27	11	6	2	15	1	138
Μουσεία	17	9	4	2	1	1			34
Δημοτικές Βιβλιοθήκες	2	2							4
Φιλαρμονική	1	1							2
ΔΗΠΕΘΕ	1	1							2
Δημοτικοί Κινηματογράφοι	1	1							2
Ωδεία	2	2							4
Πινακοθήκες	1	1							2

Συλλογές	6	4	2						12
Πάρκο Διάσωσης Χλωρίδας & Πανίδας	1		1						2
ΣΥΝΟΛΟ	101	28	34	13	7	3	15	1	202

** Οι αρχαιολογικοί χώροι ανά Δημοτική Ενότητα καταγράφονται αναλυτικά στο παράρτημα.*

Όσον αφορά τα σημαντικότερα Μουσεία και Συλλογές που εντοπίζονται στο Δήμο Χανίων, αυτά παρουσιάζονται παρακάτω:

1. Αρχαιολογικό Μουσείο οδού Χάληδων.
2. Συλλογή Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων στον Τοπανά.
3. Ιστορικό Αρχείο Κρήτης με τις ιστορικές και λαογραφικές συλλογές.
4. Ίδρυμα - Μουσείο Ελευθερίου Βενιζέλου στην περιοχή Χαλέπα.
5. Πολεμικό Μουσείο Χανίων
6. Μουσείο Τυπογραφίας Χανίων
7. Ιδιωτικό Λαογραφικό «Κρητικό Σπίτι» στην οδό Χάληδων.
8. Λαογραφικό Μουσείο Σούδας (Ν. Φρονιμάκη).
9. Μουσείο Χημείας Χανίων.
10. Συλλογή Βοτάνων και άλλης χλωρίδας στο Μ.Α.Ι.Χ.
11. Πάρκο Διάσωσης Χλωρίδας και Πανίδας του Πολυτεχνείου Κρήτης.
12. Εκκλησιαστικό Μουσείο Ι. Μονής Χρυσοπηγής.
13. Λαογραφικό Μουσείο Ι. Μονής Χρυσοπηγής.
14. Εκκλησιαστικό Μουσείο Ι.Μ. Αγίας Τριάδας Ακρωτηρίου.
15. Εκκλησιαστικό Μουσείο Ι.Μ. Γουβερνέτου
16. Δημοτική Πινακοθήκη Χανίων στην οδό Χάληδων.
17. Μουσείο Εθνικής Ομάδας Ποδοσφαίρου από τον «Γαλανόλευκο Φάρο».
18. Μουσείο Σχολικής Ζωής στα Χανιά.
19. Συλλογή Μουσικών Οργάνων από τη γη στο Μον. Καρόλου στα Χανιά.
20. Εκκλησιαστικό και Λαογραφικό Μουσείο στην Ι.Μ. Κορακιών.
21. Μουσείο Πρώτου Γυμνασίου Χανίων.
22. Μουσείο Εθνικής Αντίστασης στο Θέρισσο.
23. Λαογραφική Συλλογή Ι.Λ.Α.Ε.Κ. Χανιά.
24. Λαογραφικό Μουσείο στις Στέρνες Ακρωτηρίου.
25. Ιδιωτική Συλλογή Απολιθωμάτων Ιακώβου Τσουρουνάκη, στον Προφ. Ηλία Χανίων.

Για τη δημιουργία νέων θεματικών μουσείων, η Δημοτική Αρχή επεξεργάζεται διάφορες προτάσεις όπως π.χ. η μετατροπή του πατρικού σπιτιού του Μίκη Θεοδωράκη στον Γαλατά σε επισκέψιμο εκθεσιακό/συνεδριακό χώρο-μουσείο, η υλοποίηση των οποίων αναμένεται όχι μόνο να εμπλουτίσει το πολιτιστικό προϊόν του Δήμου Χανίων αλλά και να ενισχύσει το πολιτιστικό απόθεμα αυτού.

1.2.3.3.2 Χώροι Πολιτιστικών Εκδηλώσεων και Συνεδρίων

Στα όρια του Δήμου Χανίων εντοπίζονται επίσης αρκετοί χώροι για τη διενέργεια ημερίδων, συνεδρίων, εκθέσεων καθώς και πολιτιστικών και λοιπών καλλιτεχνικών εκδηλώσεων. Στον παρακάτω πίνακα καταγράφονται οι σημαντικότεροι συνεδριακοί-εκθεσιακοί χώροι και οι λοιποί χώροι διεξαγωγής πολιτιστικών εκδηλώσεων ανά δημοτική ενότητα και η χρήση ανά φορέα αυτών.

ΠΙΝΑΚΑΣ 17: Σημαντικότεροι συνεδριακοί-εκθεσιακοί χώροι & λοιποί χώροι διεξαγωγής πολιτιστικών εκδηλώσεων στα όρια του Δήμου Χανίων

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΔΗΜ. ΕΝΟΤΗΤΑ	ΧΡΗΣΗ
Παλιό Τελωνείο	Χανίων	Κ.Ε.Π.Ε.Δ.Η.Χ.-Κ.Α.Μ.
Νεώριο Μόρο	Χανίων	Ιστιοπλοϊκός Όμιλος Χανίων
ΚΑΜ-Μεγάλο Αρσενάλι	Χανίων	Κ.Ε.Π.Ε.Δ.Η.Χ.-Κ.Α.Μ.
Αίθουσα Συνεδριάσεων Δ.Σ. Δήμου Χανίων	Χανίων	Δήμος Χανίων
Αίθουσα τύπου Δήμου Χανίων	Χανίων	Δήμος Χανίων
Αίθουσα Συσκέσεων ΠΕΔΚ	Χανίων	Π.Ε.Δ. Κρήτης
Αίθουσα συσκέσεων αποκεντρωμένου Δημοτικού Καταστήματος Σούδας	Σούδας	Δήμος Χανίων
Αίθουσα συσκέσεων αποκεντρωμένου Δημοτικού Καταστήματος Ν. Κυδωνίας	Ν. Κυδωνίας	Δήμος Χανίων
Δημοτικός Κήπος	Χανίων	Δήμος Χανίων
Πάρκο Ειρήνης και Φιλίας	Χανίων	Δήμος Χανίων
Γυαλί Τζαμισί (εκθεσιακός χώρος)	Χανίων	Νομαρχιακό Λιμενικό Ταμείο Χανίων
Ανατολική Τάφρος	Χανίων	Υπουργείο Πολιτισμού
Δυτική Τάφρος	Χανίων	Υπουργείο Πολιτισμού
Ανοικτό αμφιθέατρο στις εργατικές κατοικίες Λενταριανών	Χανίων	Δήμος Χανίων
Φρούριο Φιρκά	Χανίων	Ναυτικό Μουσείο Χανίων
Πύλη Sabbionara	Χανίων	Δήμος Χανίων
Θέατρο Ανατολικής Τάφρου	Χανίων	ΚΕΠΕΔΗΧ
Θέατρο « Δημήτρης Βλησίδης»	Χανίων	Δήμος Χανίων
Βίλα Κούνδουρου	Χανίων	Δήμος Χανίων
Θερινός Δημοτικός Κινηματογράφος	Χανίων	ΚΕΠΕΔΗΧ
Θέατρο Πάρκου Ειρήνης και Φιλίας	Χανίων	Δήμος Χανίων
Φρούριο Ιτζεδίν	Σούδας	Υπουργείο Οικονομικών
Φρούριο αρχαίας Απτέρας	Σούδας	Υπουργείο Πολιτισμού
Άγιοι Απόστολοι (Άλσος και χώρος παρκινγκ)	Ν. Κυδωνίας	Δήμος Χανίων
Τάφοι Βενιζέλων στον Ιερό Ναό Προφήτη Ηλία	Ακρωτηρίου	Δήμος Χανίων
Λίμνη Αγιάς	Θερίσου	Δ.Ε.Υ.Α.Χ.
Πλατεία όπισθεν Γυαλί Τζαμισί	Χανίων	Υπουργείο Οικονομικών
Άυλιος χώρος Ιερού Ναού Αγίας Βαρβάρας στην Δημοτική Ενότητα Ελ. Βενιζέλου	Ελ.Βενιζέλου	Δήμος Χανίων
Πλατεία Κατωχωρίου Κεραμιών	Κεραμιών	Δήμος Χανίων
Πλατεία Δρακώνας Κεραμιών	Κεραμιών	Δήμος Χανίων
Πλατεία Κάμπων Κεραμιών	Κεραμιών	Δήμος Χανίων

1.2.3.3 Πολιτιστικές Εκδηλώσεις

Με σκοπό την ανάδειξη και διατήρηση της τοπικής και πολιτισμικής ταυτότητας του τόπου μας, διοργανώνονται από το Δήμο Χανίων πλήθος πολιτιστικών εκδηλώσεων και εκθέσεων, τοπικών εορτών και παγκόσμιων ημερών, οι οποίες έχουν καθιερωθεί και εορτάζονται κάθε χρόνο. Οι κυριότερες εξ αυτών παρουσιάζονται παρακάτω ανά κατηγορία:

1. Εκθέσεις

Αγροτικός Αύγουστος: Η έκθεση του Αγροτικού Αυγούστου – η οποία διοργανώνεται τα τελευταία 13 χρόνια - έχει καταστεί πλέον θεσμός στο Δήμο Χανίων. Πραγματοποιείται εντός του πρώτου δεκαπενθήμερου του Αυγούστου και αποτελεί μία έκθεση κρητικών αγροτικών προϊόντων και ειδών λαϊκής τέχνης με στόχο την προώθηση των τοπικών αγροτικών προϊόντων, την ανάδειξη των ποιοτικών προϊόντων της Κρήτης, την προβολή της τοπικής μας παράδοσης και κληρονομιάς, καθώς και την προσέλκυση ενδιαφερόμενων επενδυτών για τη δημιουργία συνεργασιών και τη διενέργεια εξαγωγών. Στην έκθεση συμμετέχουν και φορείς που ασχολούνται με την τουριστική και παραγωγική ανάπτυξη της Κρήτης, προβάλλοντας όχι μόνο τα τοπικά προϊόντα αλλά και τις ιδιαίτερες δυνατότητες φιλοξενίας που προσφέρει ο τόπος μας.

Ο Αγροτικός Αύγουστος για το 2011 πραγματοποιήθηκε με πολύ μεγάλη επιτυχία – για πρώτη φορά – στο χώρο της Δυτικής Τάφρου του Ενετικού Λιμένα Χανίων από τις 4 έως τις 9 Αυγούστου 2011 και είχε ως θέμα τη «Συμβολαιακή Γεωργία». Τέλος, αξίζει να επισημανθεί πως για πρώτη φορά το 2011 η έκθεση του Αγροτικού Αυγούστου μεταφέρθηκε και εκτός Ν. Χανίων και πιο συγκεκριμένα στην Αθήνα, από τις 30 Σεπτεμβρίου έως τις 3 Οκτωβρίου 2011 με πλήθος πολιτών να την επισκέπτονται.

2. Φεστιβάλ

- **Πολιτιστικό Καλοκαίρι Δήμου Χανίων:** Με πρωτοβουλία του Δήμου Χανίων διοργανώνεται κάθε χρόνο κατά την καλοκαιρινή περίοδο, από το μήνα Ιούλιο έως και τα τέλη Σεπτεμβρίου, το Πολιτιστικό Καλοκαίρι του Δήμου Χανίων το οποίο περιλαμβάνει πληθώρα πολιτιστικών εκδηλώσεων, όπως θεατρικές και μουσικές παραστάσεις, συναυλίες, χορευτικές παραστάσεις κ.α.

3. Θεματικές εορτές παράδοσης

- **Γιορτή Τσικουδιάς:** Κάθε χρόνο το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Σεπτεμβρίου διοργανώνονται από το Δήμο Χανίων γιορτές τσικουδιάς σε συνεργασία με τους πολιτιστικούς συλλόγους των Δημοτικών Ενοτήτων, με σκοπό την αναβίωση των εθίμων του τόπου μας και των παραδοσιακών προϊόντων της Κρήτης, ένα από τα οποία είναι και η τσικουδιά.
- **Γιορτή σαρδέλας:** Κάθε χρόνο, ο Δήμος Χανίων σε συνεργασία με πολιτιστικούς συλλόγους διοργανώνει τη γιορτή της σαρδέλας στις Δημοτικές Ενότητες Χανίων και Σούδας, στις οποίες περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων μουσικοχορευτικά δρώμενα και παραδοσιακό κέρασμα στους Δημότες.
- **Γιορτή Κλείδωνα:** Με πρωτοβουλία του Δήμου κάθε χρόνο, στις 24 Ιουνίου, διοργανώνονται γιορτές Κλείδωνα σε διάφορες Δημοτικές Ενότητες που περιλαμβάνουν μουσικές και χορευτικές παραστάσεις με θέμα την αναβίωση του εν λόγω εθίμου.

4. Εθνικές και Τοπικές Επέτειοι - Ημέρες Μνήμης

- **Εορτασμός εθνικών επετείων 28^{ης} Οκτωβρίου και 25^{ης} Μαρτίου:** Στα πλαίσια των εορτασμών των δύο ιστορικών επετείων διοργανώνονται παρελάσεις στη Δημοτική Ενότητα Χανίων (και σε επιλεγμένες Δημοτικές Ενότητες), επιμνημόσυνες δεήσεις και καταθέσεις στεφάνων.
- **Μάχη της Κρήτης:** Εκδηλώσεις τιμής για τη Μάχη της Κρήτης πραγματοποιούνται περί το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Μαΐου. Κατά τις εκδηλώσεις αυτές τιμάται η ιστορική μάχη της Κρήτης, που κατά πολλούς έκρινε σε μεγάλο βαθμό και την έκβαση του Β' παγκοσμίου πολέμου. Οι εκδηλώσεις για τη Μάχη της Κρήτης αποτελούν κάθε χρόνο σημείο αναφοράς με υψηλές παρουσίες.
- **Επέτειος του Βομβαρδισμού του Επαναστατικού Στρατοπέδου Ακρωτηρίου:** Κατά την εκδήλωση αυτή τιμάται η Επέτειος του Βομβαρδισμού του Επαναστατικού Στρατοπέδου Ακρωτηρίου με κατάθεση στεφάνων και απόδοση τιμών στο άγαλμα του «Καγιαλέ» που βρίσκεται στην Δημοτική Ενότητα Ακρωτηρίου.
- **Εκδηλώσεις για την επέτειο της Επανάστασης του Θερίσου:** Με αφορμή την επέτειο της επανάστασης του Θερίσου, κάθε Μάρτιο διοργανώνονται σε συνεργασία με το Ίδρυμα Ερευνών και Μελετών «Ελευθέριος Βενιζέλος» και την Περιφερειακή Ενότητα Χανίων εκδηλώσεις που περιλαμβάνουν επιμνημόσυνες δεήσεις και επισκέψεις στο Μουσείο Θερίσου.
- **Εκδηλώσεις για την ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα :** Με αφορμή την επέτειο της ένωσης της νήσου Κρήτης με την Ελλάδα την 1^η Δεκεμβρίου 1913 διοργανώνονται σε συνεργασία με την Περιφερειακή Ενότητα Χανίων εκδηλώσεις που περιλαμβάνουν φωτογραφικές εκθέσεις, ομιλίες και διαλέξεις.
- **Ημέρα Εθνικής Μνήμης των Πεσόντων και των Αγνοούμενων κατά την τουρκική εισβολή στην Κύπρο (24 Ιουλίου):** Κατά την εκδήλωση αυτή τιμάται η μνήμη των Πεσόντων και των Αγνοούμενων που θυσιάστηκαν μαχόμενοι κατά την τουρκική εισβολή στην Κύπρο με απόδοση τιμών στο Μνημείο που βρίσκεται στο πάρκο Ειρήνης και Φιλίας των Λαών.
- **Ημέρα Εθνικής Μνήμης της Γενοκτονίας των Ελλήνων της Μικράς Ασίας από το Τουρκικό Κράτος (14 Σεπτεμβρίου):** Κατά την εκδήλωση αυτή τιμάται η μνήμη των Ελλήνων της Μικράς Ασίας που εκδιώχθηκαν από το Τουρκικό Κράτος με επιμνημόσυνη δέηση, κατάθεση στεφάνων και απόδοση τιμών στο Μνημείο που βρίσκεται στην συμβολή των οδών Κισσάμου και Μάρκου Μπότσαρη.
- **Εκδήλωση Μνήμης και Τιμής για την Επέτειο της Έναρξης του Απελευθερωτικού Αγώνα της ΕΟΚΑ κατά των Άγγλων και την επέτειο Απαγχονισμού των Μιχαλάκη Καραολή και Ανδρέα Δημητρίου:** Στο πλαίσιο της εκδήλωσης το μήνα Μάιο διοργανώνεται επιμνημόσυνη δέηση με κατάθεση στεφάνων και απόδοση τιμών .
- **Εορτασμός της Ημέρας Ηνωμένων Εθνών (24 Οκτωβρίου):** Στο πλαίσιο των εορτασμών για την Παγκόσμια Ημέρα Ηνωμένων Εθνών διοργανώνεται επιμνημόσυνη δέηση με κατάθεση στεφάνων και απόδοση τιμών στο Ηρώο Πεσόντων (Πάρκο Ειρήνης και Φιλίας)
- **Επιμνημόσυνη δέηση στο μνημείο εκτελεσθέντων (29 Αυγούστου 1944) στην Αγιά:** Στις 13 Αυγούστου 1944 οι Γερμανοί κατακτητές έκαψαν χωριά στα Εννιά Χωριά, στη Λίμνη και στο Κουνέλι (Βαθύ). Στις 29 του ίδιου μήνα εκτέλεσαν στον Γολγοθά 25 πατριώτες και γι' αυτό το λόγο στήθηκε μνημείο στην Αγιά προς

τιμή των θυμάτων της ναζιστικής θηριωδίας. Με πρωτοβουλία του Δήμου κάθε χρόνο γίνεται επιμνημόσυνη δέηση στο εν λόγω μνημείο.

- **Εορτασμός της εθνικής εξέγερσης του Πολυτεχνείου:** Κάθε χρόνο την τρίτη εβδομάδα του Νοεμβρίου πραγματοποιούνται εορταστικές εκδηλώσεις (εκθέσεις φωτογραφίας, προβολές κινηματογραφικών ταινιών, ομιλίες) με θέμα τα γεγονότα που έλαβαν χώρα στο Πολυτεχνείο στις 17 Νοεμβρίου 1973.
- **Ημέρα Μνήμης για τον Αντιστράτηγο Εμμ. Χατζηδάκη (22 Ιουλίου):** Κατά την εκδήλωση αυτή τιμάται η μνήμη του Διοικητή της 173 Μοίρας Αντιαρματικού Πυροβολικού Εμμ. Χατζηδάκη με επιμνημόσυνη δέηση, κατάθεση στεφάνων και απόδοση τιμών στο Καλάμι.
- **Ηλιάκεια:** Κάθε χρόνο, το Μάιο, διοργανώνονται εκδηλώσεις μνήμης και τιμής για τον ήρωα Σμηναγό Κώστα Ηλιάκη μαζί με το τον Δήμο Καρπάθου.

5. Εκδηλώσεις

- **Ναυτική Εβδομάδα:** Κάθε δύο χρόνια σε συνεργασία με το Ναύσταθμο Κρήτης, διοργανώνεται η Ναυτική Εβδομάδα που περιλαμβάνει πλήθος εκδηλώσεων. Η Ναυτική Εβδομάδα, διοργανώνεται παράλληλα και σε άλλα λιμάνια της χώρας με σκοπό να αναδειχθεί η συμβολή του Πολεμικού, του Λιμενικού Σώματος και του Εμπορικού Ναυτικού στην εθνική άμυνα, στην οικονομική πρόοδο της χώρας και στις καθημερινές κοινωνικές ανάγκες. Πολλές από τις εκδηλώσεις της Ναυτικής Εβδομάδας, πραγματοποιούνται σε μνημεία του Δήμου (π.χ. Φρούριο Ιτζεδίν, Παλαίκαστρο, Νησίδα Σούδας).
- **Εκδήλωση του Φάρου Πολιτισμού:** Κάθε χρόνο τον Αύγουστο πραγματοποιούνται εκδηλώσεις Πολιτισμού, που περιλαμβάνουν εκθέσεις και δρώμενα εκφράζοντας την ειρήνη, την συνεργασία και την συναδέλφωση των λαών της Μεσογείου.
- **Εκδηλώσεις εορτασμού ανάρτησης γαλάζιων σημαίων:** Κάθε χρόνο πραγματοποιούνται τελετές ανάρτησης των Γαλάζιων Σημαιών στις παραλίες του Δήμου, που πληρούν τις προϋποθέσεις απονομής γαλάζιων σημαίων.
- **Εορτασμός της πανσέληνου του Αυγούστου:** Με αφορμή το ολόγιομο φεγγάρι του Αυγούστου πραγματοποιούνται υπαίθριες μουσικές εκδηλώσεις σε διάφορα σημεία και χώρους πολιτισμού του Δήμου Χανίων.
- **Εκδήλωση Φιλοτελισμού:** Κατά την εκδήλωση αυτή που συνήθως συμπίπτει με την Ημέρα των Ταχυδρομείων (9 Οκτωβρίου) διοργανώνονται διάφορες εκθέσεις σε συνεργασία με την Ελληνική Φιλοτελική Εταιρεία.
- **Εκδηλώσεις Αποκριάς-Καθαρά Δευτέρας:** Κατά το τελευταίο τριήμερο της Αποκριάς, διοργανώνονται διάφορες αποκριάτικες εκδηλώσεις, παρέλαση ομάδων μεταμφιεσμένων και εκδηλώσεις για τον εορτασμό της Καθαρής Δευτέρας.
- **Εκδηλώσεις για την ημέρα της Πρωτομαγιάς:** Την ημέρα της Πρωτομαγιάς πραγματοποιούνται εκδηλώσεις με πρωτοβουλία του Δήμου σε διάφορα σημεία των δημοτικών ενοτήτων με στόχο τον εορτασμό της άνοιξης και την ημέρα – ορόσημο των εργατικών αγώνων.
- **Χριστουγεννιάτικες και Πρωτοχρονιάτικες Εκδηλώσεις:** Στο πλαίσιο των Χριστουγεννιάτικων και Πρωτοχρονιάτικων εκδηλώσεων οργανώνονται διάφορα πολιτιστικά δρώμενα, όπως: αναβίωση εθίμων, κατασκευές χριστουγεννιάτικων ειδών, θεατρικές και μουσικές παραστάσεις.
- **Εβδομάδα των Παθών:** Την εβδομάδα πριν από το Πάσχα (γνωστή και ως Μεγαλοβδόμαδα) πραγματοποιούνται μουσικές εκδηλώσεις σε πολλά σημεία του Δήμου σε συνεργασία με την φιλαρμονική ορχήστρα.

6. Παγκόσμιες και Πανευρωπαϊκές Ημέρες

- **Εορτασμός της Πανευρωπαϊκής Ημέρας Χωρίς Αυτοκίνητο:** Στο πλαίσιο των εορτασμών της Πανευρωπαϊκής Ημέρας Χωρίς Αυτοκίνητο (22 Σεπτεμβρίου) διακόπτεται συμβολικά η κυκλοφορία στους δρόμους με ταυτόχρονη διοργάνωση διαφόρων καλλιτεχνικών δρώμενων με σκοπό την ανάδειξη της βιώσιμης κινητικότητας και της εναλλακτικής μετακίνησης.
- **Εορτασμός της παγκόσμιας ημέρας κατά του AIDS:** Στα πλαίσια του εορτασμού της παγκόσμιας κατά του AIDS, κάθε χρόνο στις 1 Δεκεμβρίου, πραγματοποιούνται με πρωτοβουλία του Δήμου διαλέξεις και ομιλίες με θέμα την καταπολέμηση αυτής της ασθένειας.
- **Εορτασμός της παγκόσμιας ημέρας κατά του καρκίνου:** Στα πλαίσια του εορτασμού της παγκόσμιας ημέρας κατά του καρκίνου κάθε χρόνο στις 4 Φεβρουαρίου πραγματοποιούνται, με πρωτοβουλία του Δήμου, ομιλίες και διαλέξεις με θέμα την μεγαλύτερη μάστιγα της εποχής μας.
- **Εορτασμός της παγκόσμιας ημέρας ποίησης και της ημέρας κατά του ρατσισμού:** Στα πλαίσια του εορτασμού της παγκόσμιας ημέρας ποίησης και της ημέρας κατά του ρατσισμού πραγματοποιούνται κάθε χρόνο στις 21 Μαρτίου, με πρωτοβουλία του Δήμου, διαλέξεις και ποιητικές βραδιές
- **Εορτασμός της παγκόσμιας ημέρας της γης:** Κάθε χρόνο στις 22 Απριλίου πραγματοποιούνται εορταστικές εκδηλώσεις (εκθέσεις φωτογραφίας, προβολές κινηματογραφικών ταινιών, ομιλίες) με θέμα το περιβάλλον.
- **Εορτασμός της παγκόσμιας ημέρας της μουσικής:** Κάθε χρόνο στις 21 Ιουνίου διοργανώνονται μουσικές εκδηλώσεις και υπαίθρια φεστιβάλ στα πλαίσια του εορτασμού της παγκόσμιας ημέρας μουσικής.
- **Εορτασμός της παγκόσμιας ημέρας της γυναίκας:** Στα πλαίσια του εορτασμού της παγκόσμιας ημέρας της γυναίκας κάθε χρόνο στις 8 Μαρτίου με πρωτοβουλία του Δήμου πραγματοποιούνται θεατρικά, μουσικά δρώμενα και ομιλίες με θέμα τον ρόλο της γυναίκας στην σημερινή κοινωνία.
- **Εορτασμός της παγκόσμιας ημέρας των ζώων:** Στα πλαίσια του εορτασμού της παγκόσμιας ημέρας των ζώων κάθε χρόνο στις 4 Οκτωβρίου με πρωτοβουλία του Δήμου πραγματοποιούνται ομιλίες, διαλέξεις, εκθέσεις φωτογραφίας κ.λ.π. με θέμα τα ζώα.

1.2.3.3.4 Πολιτιστικοί Σύλλογοι

Στο Δήμο Χανίων δραστηριοποιούνται 50 πολιτιστικοί σύλλογοι, οι οποίοι με τις πρωτοβουλίες τους, συμβάλλουν στην προαγωγή δράσεων πολιτισμού και διατήρησης της τοπικής παράδοσης. Οι πολιτιστικοί σύλλογοι ανά Δημοτική Ενότητα καταγράφονται στον πίνακα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 18: Πολιτιστικοί Σύλλογοι ανά Δημοτική Ενότητα	
A/A	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΥ
1	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΡΩΝΙΟΥ “Η ΟΜΟΝΟΙΑ”
2	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΤΑΥΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΥ
3	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΧΩΡΔΑΚΙΟΥ “Η ΣΚΛΟΚΑ”
4	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΚΙ ΕΞΩΡΑΪΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΤΕΡΝΩΝ “ΜΙΝΩΑ”
5	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΟΡΑΚΙΩΝ ΚΟΡΑΚΙΕΣ
6	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΓ. ΟΝΟΥΦΡΙΟΥ
7	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΟΥΝΟΥΠΙΔΙΑΝΩΝ “Η ΕΛΛΩΤΙΑ”
8	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΘΙΑΝΩΝ “ΕΙΡΗΝΗ”

9	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΛΑΘΑ
10	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΟΥΖΟΥΡΑ
11	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΚΙ ΕΞΩΡΑΪΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΙΘΑΡΙΟΥ
12	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΑΖΙΝΟΥ "Ο ΓΚΑΛΑΓΚΑΔΩΣ"
13	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΜΠΑΝΙΟΥ

A/A	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ
1	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΝΕΡΟΚΟΥΡΟΥ
2	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΠΑΡΕΑ "ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ"
3	ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗΣ ΛΑΪΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ "Η ΧΡΥΣΟΠΗΓΗ"
4	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΑΣΑΚΑΚΙΟΥ "ΠΑΣΑΚΑΚΙ - ΧΑΡΑΚΙΑΣ"
5	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΟΚΚΙΝΟΥ ΜΕΤΟΧΙΟΥ "ΑΓ. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ"

A/A	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΘΕΡΙΣΙΟΥ
1	ΣΥΛ.ΓΥΝΑΙΚΩΝ "ΧΑΝΙΩΤΙΣΣΑ ΓΥΝΑΙΚΑ"
2	ΠΟΛ/ΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΒΑΜΒΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΠΛΑΤΑΝΟΣ
3	ΠΟΛ/ΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΓ.ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΛΥΒΙΤΗΣ
4	ΠΟΛ/ΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΒΑΡΥΠΕΤΡΟΥ

A/A	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΝΕΑΣ ΚΥΔΩΝΙΑΣ
1	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΓ. ΜΑΡΙΝΑΣ "ΤΑ ΘΟΔΩΡΟΥ"
2	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΤΑΛΟΥ
3	ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ ΦΙΛΩΝ ΤΗΣ ΜΑΧΗΣ ΓΑΛΑΤΑ ΓΑΛΑΤΑΣ
4	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ "ΤΟ ΡΟΔΟ"

A/A	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΟΥΔΑΣ
1	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΠΤΕΡΑΣ
2	ΒΕΡΕΚΥΝΘΟΣ
3	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΟΥΔΑΣ
4	ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΥΡΙΩΝ ΚΑΙ ΔΕΣΠΟΙΝΙΔΩΝ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ
5	ΒΙΟ.ΠΑ.Χ
6	ΧΟΡΕΥΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΑΡΟΔΑΜΟΣ
7	ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΥΡΙΩΝ ΚΑΙ ΔΕΣΠΟΙΝΙΔΩΝ ΤΣΙΚΑΛΑΡΙΩΝ
8	ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑΡΧΩΝ
9	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΣΙΚΑΛΑΡΙΩΝ
10	1ο ΚΑΙ 4ο ΣΥΣΤΗΜΑ ΝΑΥΤΟΠΡΟΣΚΟΠΩΝ

A/A	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΧΑΝΙΩΝ
1	ΧΟΡΕΥΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΧΑΝΙΩΝ "Ο ΨΗΛΟΡΕΙΤΗΣ"
2	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ "ΕΤΕΟΚΡΗΤΕΣ"
3	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ "ΡΙΖΙΤΕΣ"
4	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ "ΛΕΥΚΑ ΟΡΗ"
5	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ "ΣΦΑΚΙΑ"
6	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ "ΚΡΗΤΙΚΕΣ ΜΑΔΑΡΕΣ"
7	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ "ΛΕΒΕΝΤΟΓΕΝΝΑ ΚΡΗΤΗ"
8	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΚΡΗΤΗΣ
9	ΚΑΙΝΟΥΡΓΓΙΟΧΩΡΙΤΙΣΣΕΣ
10	ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΧΑΝΙΩΝ
11	ΛΥΚΕΙΟ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ ΧΑΝΙΩΝ
12	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ "ΣΤΑΥΡΑΕΤΟΙ"
13	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ "Ο ΦΑΡΟΣ"
14	ΠΑΓΚΡΗΤΙΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΒΡΑΚΟΦΟΡΩΝ

1.2.3.4 Αδελφοποιήσεις Δήμου Χανίων με άλλους Δήμους

Ο Δήμος Χανίων έχει συνάψει σχέσεις αδελφοποίησης και φιλίας με αρκετούς Δήμους από την Ελλάδα και το εξωτερικό, καλλιεργώντας με τον τρόπο αυτό ισχυρούς δεσμούς αλληλεγγύης και συνεργασίας σε διάφορους τομείς, όπως π.χ. στον πολιτισμό, τουρισμό κλπ. Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται συνοπτικά οι συνεργασίες αυτές, ενώ αμέσως μετά ακολουθεί μια μικρή αναφορά στις δράσεις αδελφοποιήσεις που έχουν διενεργηθεί:

ΠΙΝΑΚΑΣ 19: Αδελφοποιήσεις/ Δικτυώσεις Δήμου Χανίων		
A/A	Δήμος	Αριθμός Αποφάσεων Δ.Σ.
1	Wellington της Νέας Ζηλανδίας	320/1995, 321/1995, 392/2000, 472/2000, 350/2004
2	Έγκωμης Κύπρου	200/2001
3	Ερμούπολης Σύρου	537/2007, 790/2007, 141/2008
4	Καρπάθου	419/2007, 791/2007
5	Αξιούπολης	309/2008, 388/2008, 515/2008, 168/2010
6	Πάφου Κύπρου	322/2010
7	Αμμοχώστου Κύπρου	366/2009, 77/2010, 78/2010, 113/2010, 321/2010
8	Πόλης Χρυσοχούς Κύπρου	16/25-1-2010 (Πρώην Δ.Ν. Κυδωνίας), 363/11

- **Αδελφοποίηση με το Δήμο Wellington της Νέας Ζηλανδίας:** Ο Δήμος Χανίων αδελφοποιήθηκε το 1984 με το Δήμο Ουέλινγκτον της Νέας Ζηλανδίας. Μεταξύ των δύο δήμων έχουν αναπτυχθεί ισχυροί δεσμοί φιλίας και συνεργασίας, που πηγάζουν από τη ύπαρξη συμμαχικών δυνάμεων στη Μάχη της Κρήτης, την αντιστασιακή δράση ενάντια στη Γερμανική εισβολή 1941 που έλαβε χώρα στην Κρήτη κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Ο Δήμος Ουέλινγκτον της Νέας Ζηλανδίας έχει καθιερώσει τον εορτασμό της «Ημέρα Χανίων» στις 21 Μαΐου, με αφορμή την επίσημη ημέρα εορτασμού της Μάχης της Κρήτης στα Χανιά.
- **Αδελφοποίηση με το Δήμο Έγκωμης Κύπρου:** Το 2001 με την υπ' αριθμ. 200/2001 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Χανίων συνυπογράφηκε με τον Δήμαρχο Έγκωμης το πρωτόκολλο αδελφοποίησης μεταξύ των δύο δήμων.
- **Αδελφοποίηση με το Δήμο Ερμούπολης Σύρου:** Με τις υπ' αριθμ. 537/2007 και 790/2007 αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου Χανίων συνυπογράφηκε με τον Δήμαρχο Ερμούπολης Σύρου πρωτόκολλο αδελφοποίησης μεταξύ των δύο δήμων. Με βάση τις παραπάνω αποφάσεις και την ΑΔΣ 141/2008 υπογράφηκε στις 27 Σεπτεμβρίου 2008 η β' φάση της αδελφοποίησης.
- **Αδελφοποίηση με το Δήμο Καρπάθου:** Ο Δήμος Χανίων υπέγραψε πρωτόκολλο αδελφοποίησης με το Δήμο Καρπάθου με τις υπ' αριθμ. 419/2007 και 791/2007 αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου Χανίων.
- **Αδελφοποίηση με το Δήμο Αξιούπολης:** Ο Δήμος Χανίων σε συνέχεια των υπ' αριθμ. 309/2008, 388/2008, 515/2008 και 168/2010 αποφάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου Χανίων υπέγραψε πρωτόκολλο αδελφοποίησης του Δήμου Χανίων με το Δήμο Αξιούπολης.

- **Αδελφοποίηση με το Δήμο Πάφου Κύπρου:** Με τις υπ' αριθμ. 217/2008 και 322/2010 αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου Χανίων εγκρίθηκε η διαδικασία αδελφοποίησης (α' και β' φάση) του Δήμου Χανίων με το Δήμο Πάφου Κύπρου. Απώτερος στόχος της αδελφοποίησης των δύο δήμων είναι η αναβάθμιση των διμερών σχέσεων, η περαιτέρω συνεργασία σε θέματα τουρισμού και πολιτισμού και οι δυνατότητες αξιοποίησης Ευρωπαϊκών προγραμμάτων και πόρων.
- **Αδελφοποίηση με το Δήμο Αμμοχώστου Κύπρου:** Με τις υπ' αριθ. 366/2009, 77/2010, 78/2010, 113/2010 και 321/2010 αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου Χανίων, εγκρίθηκε η διαδικασία αδελφοποίησης (α' και β' φάση) του Δήμου Χανίων με το Δήμο Αμμοχώστου Κύπρου και υπεγράφησαν τα πρωτόκολλα Αδελφοποίησης, Φιλίας και Συνεργασίας.
- **Αδελφοποίηση με το Δήμο Πόλης Χρυσοχούς Κύπρου:** Το 2011, στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος «Europe For Citizens - Town Twinning», και της επικαιροποίησης της αδελφοποίησης μεταξύ του Δήμου Πόλης Χρυσοχούς της Κύπρου και του νέου Δήμου Χανίων, αντιπροσωπεία του Δήμου Χανίων με επικεφαλής τον Δήμαρχο Χανίων, έγινε δεκτή από τον Δήμαρχο της Πόλης Χρυσοχούς. Το αρχικό πρωτόκολλο αδελφοποίησης είχε υπογραφεί στις 14/09/2010 από τον πρώην Δήμο Νέας Κυδωνίας, ο οποίος εντάχθηκε στο νέο Καλλικρατικό Δήμο Χανίων, με το Δήμο Πόλης Χρυσοχούς της Κύπρου, βάσει της απόφασης 16/25-1-2010 του πρώην Δήμου Νέας Κυδωνίας. Η τελετή Α' Φάσης Αδελφοποίησης πραγματοποιήθηκε στο Δημαρχείο της Πόλης Χρυσοχούς, παρουσία της αποστολής του Δήμου Χανίων, του Δημάρχου και του Δημοτικού Συμβουλίου της Πόλης Χρυσοχούς καθώς και του Επισκόπου Αρσινόης.

1.2.3.5 Αθλητισμός

Ο αθλητισμός αποτελεί κοινωνικό αγαθό και σαν τέτοιο πρέπει να προσφέρεται σε όλους τους πολίτες. Στο πλαίσιο αυτό κάθε προσπάθεια για την αθλητική ανάπτυξη και δράση, χαρακτηρίζεται από τη Δημοτική Αρχή ως επένδυση στο αύριο, όχι μονάχα για τη νεολαία του τόπου μας αλλά για όλους τους δημότες, κάθε ηλικίας. Γενικός στόχος για τη Δημοτική Αρχή αποτελεί “η αποκέντρωση των αθλητικών δραστηριοτήτων σε όλες τις περιοχές του νέου δήμου, η ανάπτυξη του μαζικού-λαϊκού αθλητισμού, η σύνδεση του αθλητισμού σε τοπικό επίπεδο με άλλους χώρους άσκησης πολιτικής (π.χ. εκπαίδευση, τουρισμός, κ.α.) και η δημιουργία περισσότερων και καλύτερων αθλητικών χώρων, ανοιχτών και προσβάσιμων σε όλους τους πολίτες”.

Μετά την εφαρμογή του προγράμματος «Καλλικράτη», ο νέος Δήμος Χανίων διαθέτει ένα εκτεταμένο δίκτυο σύγχρονων και οργανωμένων αθλητικών εγκαταστάσεων που είναι σε θέση να καλύψει τις ανάγκες σωματικής άσκησης και ψυχαγωγίας των κατοίκων, κάθε ηλικίας αυτού. Το δίκτυο αυτό, περιλαμβάνει γήπεδα ποδοσφαίρου (Αγ. Αποστόλων, Βαρυπέτρου, Περιβολίων, Νεροκούρου, Σούδας, Μοναχής Ελιάς, Καθιανών, Στερνών, Μουρνιών, Γαλατά) και κλειστά στάδια και γυμναστήρια (Κλαδισού, Ναυταθλητικό Κέντρο Σούδας, Κλειστό Σούδας, Καμπάνι, Αμπεριάς, Παλιάς Ηλεκτρικής και Χρυσοπηγής, κ.α.).

Συγκεντρωτικός πίνακας με τις αθλητικές υποδομές ανά δημοτική ενότητα παρουσιάζεται παρακάτω.

ΠΙΝΑΚΑΣ 20: Αθλητικές υποδομές στο Δήμο Χανίων (2011)

Αθλητική Υποδομή	ΣΥΝΟΛΟ	Δημοτική Ενότητα						
		Χανίων	Ακρωτηρίου	Ελ. Βενιζέλου	Σούδας	Θερίσου	Ν. Κυδωνίας	Κεραμιών
ΓΗΠΕΔΑ	9	1	1	1	1	1	4	
ΚΛΕΙΣΤΑ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΑ	8	3	1	1	2		1	
ΚΟΛΥΜΒΗΤΗΡΙΑ	1	1						
ΕΘΝΙΚΑ ΣΤΑΔΙΑ	1	1						
ΝΑΥΤΑΘΛΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ	1				1			
ΣΥΝΟΛΟ	20	6	2	2	4	1	5	0

Στις εγκαταστάσεις των ανωτέρω αθλητικών κέντρων φιλοξενούνται και προπονούνται καθημερινά από Δευτέρα έως Παρασκευή το σύνολο των αθλητικών Σωματείων του Δήμου Χανίων σε όλα τα αθλήματα (Χαντ-μπολ, Καλαθοσφαίρισης, Πετοσφαίρισης, Ενόργανης Γυμναστικής, Ρυθμικής Γυμναστικής, Άρσης Βαρών, Ξιφασκίας, κ.α.) ενώ τα Σαββατοκύριακα διεξάγονται σε αυτά οι αγώνες των πρωταθλημάτων όλων των κατηγοριών στα οποία τα Σωματεία συμμετέχουν. Επίσης στις εν λόγω αθλητικές εγκαταστάσεις υλοποιούνται με ευθύνη του Δήμου Χανίων μια σειρά από Προγράμματα Μαζικού Αθλητισμού (800 αθλούμενοι) αλλά και Εργασιακού Αθλητισμού (450 αθλούμενοι), τα οποία έχουν ως στόχο αφενός την προαγωγή της υγείας των πολιτών και αφετέρου την δημιουργική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου τους, αλλά και την ψυχαγωγία και εκτόνωση από το άγχος και την καθημερινότητα.

Αναλυτικά, οι αθλητικές υποδομές του Δήμου Χανίων ανά Δημοτική Ενότητα είναι οι εξής:

[α] Δημοτική Ενότητα Χανίων

1. Δημοτικό Αθλητικό Κέντρο Κλαδισού (450 αθλούμενοι)

Το κλειστό Γυμναστήριο βρίσκεται στην περιοχή του ποταμού Κλαδισού στη Νέα Χώρα και σε απόσταση δύο (2) χιλιομέτρων από το κέντρο της πόλης των Χανίων. Είναι χωρητικότητας 2.500 καθημένων θεατών και εκπροσώπων του γραπτού και ηλεκτρονικού τύπου (2.000 μόνιμες θέσεις και 500 πτυσσόμενες).

Περιλαμβάνει μια κύρια αίθουσα αθλοπαιδιών και γυμναστικής (κεντρική σάλα) διαστάσεων 50X30X10μ ύψος. Ο αγωνιστικός χώρος είναι κατασκευασμένος από ξύλο (παρκέ), σύμφωνα με τις προδιαγραφές της Γ.Γ.Α. και πληροί όλες τις προϋποθέσεις.

Τα αθλήματα που μπορούν να φιλοξενηθούν για προπονήσεις και αγώνες είναι:

- Καλαθοσφαίριση
- Πετοσφαίριση
- Χειροσφαίριση
- Άρση βαρών
- Ρυθμική και Ενόργανη Γυμναστική, κ.α.

Το κλειστό Γυμναστήριο περιλαμβάνει ακόμα:

- μια (1) βοηθητική αίθουσα προπόνησης αθλοπαιδιών,
- μια (1) αίθουσα προπόνησης βαρέων αθλημάτων,
- αποδυτήρια (αθλητών, προπονητών και διαιτητών),
- δυο (2) ειδικούς χώρους για φυσιοθεραπεία και σάουνα,
- γραφεία διοίκησης,
- κυλικεία,
- WC (κοινού και ΑΜΕΑ) και
- περιβάλλοντα χώρο

Διαθέτει επίσης: κλιματισμό (θέρμανση - ψύξη), χώρο σεμιναρίων, αίθουσα VIP αίθουσα Τύπου, ιατρείο - πρώτες βοήθειες και άνετο παρκινγκ.

Οι ώρες λειτουργίας του κλειστού Γυμναστηρίου είναι: 08:00 - 23:00 (Δευτέρα - Παρασκευή).

Στο Γυμναστήριο προπονούνται τα κάτωθι Σωματεία :

- Καλαθοσφαίριση : Α.Ο. ΚΥΔΩΝ , Ο.Α. ΧΑΝΙΩΝ
- Χειροσφαίριση :Α.Ο. ΚΥΔΩΝ, Ε.Α.Χ. ΧΑΝΙΑ
- Πετοσφαίριση : Σ.Φ.Π. ΚΕΝΤΑΥΡΟΣ
- Άρση Βαρών : Α.Ο. ΚΥΔΩΝ
- Ενόργανη : Α.Ο. ΚΥΔΩΝ
- Ρυθμική : Α.Ο. ΚΥΔΩΝ, Γ.Σ. ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

2. Δημοτικό Αθλητικό κέντρο Μοναχής Ελιάς (250 αθλούμενοι)

Το Αθλητικό κέντρο της Μοναχής Ελιάς βρίσκεται σε απόσταση τριών (3) χιλιομέτρων από το κέντρο της πόλης των Χανίων. Είναι χωρητικότητας 450 καθημένων θεατών. Περιλαμβάνει ένα μεγάλο γήπεδο με συνθετικό χλοοτάπητα, ένα γήπεδο προπόνησης με φυσικό χλοοτάπητα, ένα γήπεδο 8χ8 με συνθετικό χλοοτάπητα και ένα γήπεδο 5χ5 με συνθετικό χλοοτάπητα. Το Αθλητικό κέντρο της Μοναχής Ελιάς διαθέτει αποδυτήρια αθλητών (2), και διαιτητών (1).

Οι ώρες λειτουργίας του Αθλητικού κέντρου της Μοναχής Ελιάς είναι: 15:00 - 20:30 (Δευτέρα - Παρασκευή). Στο εν λόγω γήπεδο μπορούν να φιλοξενηθούν προπονήσεις και αγώνες Ποδοσφαίρου.

Στο Αθλητικό κέντρο της Μοναχής Ελιάς προπονούνται τα κάτωθι Σωματεία*:

- ΙΩΝΙΑ 2000,
- ΔΟΞΑ ΠΑΧΙΑΝΩΝ,
- ΚΡΗΤΙΚΟΣ ΑΣΤΕΡΑΣ,
- ΠΑΓΧΑΝΙΑΚΟΣ,
- ΝΕΟΣ ΑΣΤΕΡΑΣ,
- Ε.Π.Σ. ΧΑΝΙΩΝ,
- Α.Ο. ΧΑΝΙΑ (Άνδρες και Γυναίκες)

* Όλα τα σωματεία - πλην του Α.Ο. ΧΑΝΙΑ χρησιμοποιούν το Αθλητικό κέντρο της Μοναχής Ελιάς και σαν έδρα.

3. Αθλητικό κέντρο Παλιάς Ηλεκτρικής (350 αθλούμενοι)

Το κλειστό Γυμναστήριο της Παλιάς Ηλεκτρικής βρίσκεται σε απόσταση ενός (1) χιλιομέτρου από το κέντρο της πόλης των Χανίων. Περιλαμβάνει μια κύρια αίθουσα

αθλοπαιδιών και γυμναστικής (κεντρική σάλα). Ο αγωνιστικός χώρος είναι από συνθετικό αθλητικό δάπεδο.

Τα αθλήματα που μπορούν να φιλοξενηθούν για προπονήσεις είναι:

- Καλαθοσφαίριση
- Πετοσφαίριση

Το κλειστό Γυμναστήριο περιλαμβάνει ακόμα:

- μια (1) βοηθητική αίθουσα προπόνησης, (στην οποία τα τελευταία χρόνια δραστηριοποιείται η Αθλητική Λέσχη Ξιφασκίας Χανίων),
- μια (1) αίθουσα για τα προγράμματα Μαζικού αθλητισμού που υλοποιεί ο Δήμος Χανίων,
- μια (1) αίθουσα με όργανα γυμναστικής,
- αποδυτήρια αθλητών (2),
- έναν χώρο γραφείου και στο εσωτερικό πατάρι τρία επιπλέον γραφεία.

Εξωτερικά του Γυμναστηρίου υπάρχουν ένα (1) γήπεδο Μπάσκετ, ένα (1) γήπεδο Τένις και ένας χώρος αποδυτηρίων με προδιαγραφές για ΑμεΑ. Το Γυμναστήριο διαθέτει επίσης θέρμανση.

Οι ώρες λειτουργίας του κλειστού Γυμναστηρίου είναι: 08:00 - 23:00 (Δευτέρα - Παρασκευή).

Στο Γυμναστήριο προπονούνται τα κάτωθι Σωματεία:

- **Καλαθοσφαίριση** : Α.Ο. ΚΥΔΩΝ, Ο.Α. ΧΑΝΙΩΝ
- **Πετοσφαίριση**: Α.Ο. ΚΥΔΩΝ, ΑΕΤΟΙ ΧΑΝΙΩΝ, Σ.Φ.Π. ΧΑΝΙΑ, Ο.Φ.Χ. ΠΑΓΧΑΝΙΑΚΟΣ
- **Ξιφασκία** : ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΛΕΣΧΗ ΞΙΦΑΣΚΙΑΣ ΧΑΝΙΩΝ

4. Κλειστό Γυμναστήριο Σχολικού Συγκροτήματος «Αμπεριάς» (200 αθλούμενοι)

Το κλειστό Γυμναστήριο του Σχολικού Συγκροτήματος της Αμπεριάς βρίσκεται σε απόσταση δύο (2) χιλιομέτρων από το κέντρο της πόλης των Χανίων. Περιλαμβάνει μια αίθουσα αθλοπαιδιών. Ο αγωνιστικός χώρος είναι από συνθετικό αθλητικό δάπεδο.

Τα αθλήματα που μπορούν να φιλοξενηθούν για προπονήσεις Ακαδημιών (καθώς οι διαστάσεις του αγωνιστικού χώρου είναι μικρές) είναι:

- Καλαθοσφαίριση
- Πετοσφαίριση

Το κλειστό Γυμναστήριο περιλαμβάνει ακόμα: ένα (1) χώρο γραφείου (των ΚΦΑ του Σχολικού Συγκροτήματος) και δύο (2) αποδυτήρια, ένα στο ισόγειο και ένα στο εσωτερικό πατάρι. Εξωτερικά υπάρχουν τρία (3) γήπεδα Μπάσκετ, δύο (2) γήπεδα βόλεϊ και ένα (1) γήπεδο χάντμπολ.

Οι ώρες λειτουργίας του κλειστού Γυμναστηρίου (για χρήση από τα Σωματεία) είναι:

- 16:00 - 22:00 (Δευτέρα - Παρασκευή)
- 09.00 – 14.00 (Σάββατο)

Στο Γυμναστήριο προπονούνται τα κάτωθι Σωματεία :

- Καλαθοσφαίριση : Α.Ο. ΚΥΔΩΝ, Ο.Α. ΧΑΝΙΩΝ
- Πετοσφαίριση : Α.Ο. ΚΥΔΩΝ, Σ.Φ.Π. ΧΑΝΙΑ, Ο.Φ.Χ. ΠΑΓΧΑΝΙΑΚΟΣ,

[β] Δημοτική Ενότητα Νέας Κυδωνίας

1. Γήπεδο Ποδοσφαίρου Αγίων Αποστόλων (250 αθλούμενοι)

Το Γήπεδο των Αγίων Αποστόλων βρίσκεται στην ομώνυμη περιοχή της Δημοτικής Ενότητας Νέας Κυδωνίας και σε απόσταση τεσσάρων (4) περίπου χιλιομέτρων από το κέντρο της πόλης των Χανίων. Το Γήπεδο έχει χωρητικότητα 150 καθημένων θεατών.

Διαθέτει μια (1) αίθουσα γυμναστηρίου, αποδυτήρια αθλητών (3) και διαιτητών (1), καθώς και κυλικείο. Ο αγωνιστικός χώρος του γηπέδου είναι από συνθετικό χλοοτάπητα. Στο εν λόγω γήπεδο μπορούν να φιλοξενηθούν προπονήσεις και αγώνες Ποδοσφαίρου.

Οι ώρες λειτουργίας του Γηπέδου είναι:

- 15:00 - 22:30 (Δευτέρα – Παρασκευή)
- 08.00 – 13.00 (Σάββατο).

Στο Γήπεδο των Αγ. Αποστόλων προπονούνται τα κάτωθι Σωματεία:

- **Ποδόσφαιρο:** ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥ, ΙΔΟΜΕΝΕΑΣ, ΓΡΑΝΙΤΗΣ, Α.Ε. ΚΥΔΩΝΙΑΣ

2. Γήπεδο Ποδοσφαίρου Αγίας Μαρίας

Το Γήπεδο της Αγίας Μαρίας βρίσκεται σε απόσταση οκτώ (8) χιλιομέτρων από το κέντρο της πόλης των Χανίων. Διαθέτει μια αίθουσα Γυμναστηρίου, αποδυτήρια αθλητών (2) και διαιτητών (1). Ο αγωνιστικός του χώρος είναι από χώμα. Στο εν λόγω γήπεδο φιλοξενοούνται προπονήσεις και αγώνες Ποδοσφαίρου.

3. Δημοτικό Γυμναστήριο Δαράτσου (50 αθλούμενοι)

Το Δημοτικό Γυμναστήριο Δαράτσου βρίσκεται σε απόσταση τεσσάρων (4) περίπου χιλιομέτρων από το κέντρο της πόλης των Χανίων. Ο χώρος των εγκαταστάσεων του περιλαμβάνει μία (1) αίθουσα με όργανα Γυμναστικής, δύο (2) τουαλέτες και μια (1) αποθήκη.

4. Γήπεδο Beach Volley Αγίων Αποστόλων

Το Γήπεδο Beach Volley των Αγίων Αποστόλων βρίσκεται σε απόσταση τεσσάρων (4) χιλιομέτρων από το κέντρο της πόλης των Χανίων. Ο χώρος των εγκαταστάσεων περιλαμβάνει:

- Τέσσερα (4) αγωνιστικά γήπεδα περικυκλωμένα με δίχτυα για να μην «φεύγουν» οι μπάλες και ξεχωριστή παροχή νερού σε καθ' ένα απ' αυτά για τις ζεστές μέρες του καλοκαιριού.
- Δύο (2) αποδυτήρια με δύο (2) εσωτερικά ντους και άλλα δύο (2) ντους σε ανοικτό (εξωτερικό) χώρο.
- Οκτώ (8) κερκίδες οι οποίες φιλοξενούν περίπου 700 άτομα. Οι έξι (6) απ' αυτές είναι σκεπαστές για προστασία απ' τον ήλιο.
- Στερεοφωνική εγκατάσταση.
- Προβολείς για διεξαγωγή βραδινών αγώνων.

Τα αθλήματα που μπορούν να φιλοξενηθούν στο γήπεδο για προπονήσεις και αγώνες είναι:

- Beach Volley
- Ποδοβόλει

5. Γήπεδο Ρακέτας Αγίων Αποστόλων

Το Γήπεδο για Ρακέτες των Αγίων Αποστόλων βρίσκεται σε απόσταση τεσσάρων (4) χιλιομέτρων από το κέντρο της πόλης των Χανίων. Διαθέτει ένα (1) γήπεδο Ρακέτας. Στο εν λόγω γήπεδο μπορούν να φιλοξενηθούν προπονήσεις και αγώνες Ρακέτας.

[γ] Δημοτική Ενότητα Ακρωτηρίου

1. Κλειστό Δημοτικό Γυμναστήριο Καμπάνι Ακρωτηρίου (200 αθλούμενοι)

Το κλειστό Γυμναστήριο βρίσκεται στην περιοχή Καμπάνι της Δημοτικής Ενότητας Ακρωτηρίου, δίπλα από το πάρκο κυκλοφοριακής Αγωγής. Το κλειστό γυμναστήριο εξυπηρετεί τις αθλητικές ανάγκες των ομάδων της περιοχής.

Το συγκρότημα του Κλειστού Γυμναστηρίου αποτελείται από τρία (3) βασικά τμήματα:

- Την αίθουσα αθλοπαιδιών και γυμναστικής ο οποίος είναι ένας ενιαίος χώρος με καθαρές διαστάσεις 22,70 X 34,00 μ. και απολύτως ελεύθερο ύψος 9.20 μ
- Το συγκρότημα των βοηθητικών της αίθουσας χώρων αποτελείται από τους χώρους εξυπηρέτησης των αθλούμενων, των προπονητών, διαιτητών κτλ. τους χώρους διοικητικής υποστήριξης, την αποθήκη οργάνων και το μηχανοστάσιο.
- Τις κερκίδες οι οποίες έχουν χωρητικότητα 380 θεατών περίπου και τους βοηθητικούς χώρους εισόδων των θεατών στις κερκίδες από τον περιβάλλοντα χώρο, χώρους υγιεινής (W.C.) για το κοινό, ένα μικρό κυλικείο και μια αποθήκη.

2. Γήπεδο Ποδοσφαίρου Καθιανών (200 αθλούμενοι)

Το Γήπεδο των Καθιανών βρίσκεται σε απόσταση δέκα (10) χιλιομέτρων από το κέντρο της πόλης των Χανίων. Είναι χωρητικότητας 525 καθήμενων θεατών. Διαθέτει αποδυτήρια αθλητών (2), και διαιτητών (1). Ο αγωνιστικός χώρος είναι από συνθετικό χλοοτάπητα. Στο εν λόγω γήπεδο μπορούν να φιλοξενηθούν προπονήσεις και αγώνες ποδόσφαιρου.

Οι ώρες λειτουργίας του Γηπέδου είναι:

- 15:00 - 21:00 (Δευτέρα - Παρασκευή).

Στο Γήπεδο Καθιανών προπονούνται τα κάτωθι **Ποδοσφαιρικά Σωματεία:**
ΠΑΝΑΚΡΩΤΗΡΙΑΚΟΣ, ΕΝΩΣΗ ΘΥΕΛΛΑ ΚΑΜΙΝΙΩΝ

[δ] Δημοτική Ενότητα Σούδας

1. Κλειστό Δημοτικό Γυμναστήριο Σούδας (100 αθλούμενοι)

Το κλειστό Γυμναστήριο βρίσκεται στην περιοχή της άνω Σούδας, δίπλα από το περιφερειακό ιατρείο και το Γήπεδο ποδοσφαίρου. Το κλειστό γυμναστήριο εξυπηρετεί τις αθλητικές ανάγκες των ομάδων και των σχολείων της περιοχής.

Το συγκρότημα του Κλειστού Γυμναστηρίου αποτελείται από τρία (3) βασικά τμήματα:

- Την αίθουσα αθλοπαιδιών και γυμναστικής ο οποίος είναι ένας ενιαίος χώρος με καθαρές διαστάσεις 22,70X34,00 μ. και απολύτως ελεύθερο ύψος 9.20 μ
- Το συγκρότημα των βοηθητικών της αίθουσας χώρων αποτελείται από τους χώρους εξυπηρέτησης των αθλούμενων, των προπονητών, διαιτητών κτλ. τους χώρους διοικητικής υποστήριξης, την αποθήκη οργάνων και το μηχανοστάσιο.
- Τις κερκίδες οι οποίες έχουν χωρητικότητα 380 θεατών περίπου και τους βοηθητικούς χώρους εισόδων των θεατών στις κερκίδες από τον περιβάλλοντα χώρο, χώρους υγιεινής (W.C.) για το κοινό, ένα μικρό κυλικείο και μια αποθήκη.

2. Ναυταθλητικό κέντρο Σούδας (200 αθλούμενοι)

Το Δημοτικό Ναυταθλητικό Κέντρο Σούδας βρίσκεται στην παραλιμμένα περιοχή του κόλπου της Σούδας. Απέχει από το λιμάνι της Σούδας 1,2 χλμ. από τον Αερολιμένα Χανίων 10 χλμ. και από την Εθνική Οδό Χανίων - Ρεθύμνου 1,5 χλμ.

Η κατασκευή του Δημοτικού Ναυταθλητικού Κέντρου Σούδας ολοκληρώθηκε το 1989. Το 2003 πραγματοποιήθηκαν σημαντικές εργασίες συντήρησης, βελτίωσης και επέκτασης των εγκαταστάσεων οι οποίες εντάχθηκαν στο πρόγραμμα «Ελλάδα 2004» της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού, συνολικού προϋπολογισμού 1 εκ. €. Το κέντρο έχει ενταχθεί στο δίκτυο προολυμπιακών προπονητήριων και έχει συμπεριληφθεί στον προπονητικό οδηγό των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004.

Σήμερα το Δημοτικό Ναυταθλητικό Κέντρο Σούδας, που είναι ένα από τα ελάχιστα της χώρας και το μοναδικό στη Νότια Ελλάδα, αποτελεί ένα από τα πλέον σύγχρονα Ναυταθλητικά Κέντρα της Μεσογείου καθώς επίσης συγκαταλέγεται στα καλύτερα Ναυταθλητικά Κέντρα των Βαλκανίων. Το υπήνεμο του κόλπου της Σούδας προσφέρει ιδανικές συνθήκες για την προπόνηση και την καλλιέργεια Ναυταθλητικών Αθλημάτων. Ο θαλάσσιος στίβος που δημιουργείται από τον όρμο της Σούδας, με ανέμους σταθερής κατεύθυνσης και μέτριας έντασης, με χαμηλό έως ανύπαρκτο κυματισμό είναι ιδανικός για την προπόνηση όλων των μικρών ιστιοπλοϊκών σκαφών.

Η Κωπηλασία, η Ιστιοπλοΐα, το Κανόε - Καγιάκ, το Τένις, η Ποδηλασία, το Tae Kwon Do, το Βόλεϊ είναι αθλήματα που ήδη δραστηριοποιούνται στους χώρους του Κέντρου. Παράλληλα υλοποιούνται προγράμματα μαζικού αθλητισμού για παιδιά και γυναίκες στην ειδικά διαμορφωμένη αίθουσα που διαθέτει. Επίσης στο κέντρο προπονούνται οι μαθητές των τμημάτων αθλητικής διευκόλυνσης που λειτουργούν στο Γυμνάσιο και στο Ενιαίο Λύκειο Σούδας.

Στο Ναυταθλητικό Κέντρο Σούδας έχουν φιλοξενηθεί σημαντικές αθλητικές διοργανώσεις (Διεθνείς Κωπηλατικοί Αγώνες, Διεθνή Τουρνουά Τένις -Sattelite, Futures- Πανελλήνια Πρωταθλήματα Κωπηλασίας και Τένις αγώνες επίδειξης Tae - Kwon - Do, διασυλλογικοί αγώνες βόλεϊ και ποδηλασίας, ευρωπαϊκοί αγώνες ιστιοπλοΐας).

2.1. Κτιριακή υποδομή

Ο βασικός κτιριακός κορμός του Ναυταθλητικού Κέντρου αποτελείται από τέσσερα μεγάλα κτίρια. Τα τρία από αυτά ενώνονται μεταξύ τους με χαμηλότερα κτίρια

βοηθητικών χώρων και διαδρόμους. Η συνολική επιφάνεια των στεγασμένων χώρων ξεπερνάει τα 2300 τ.μ. και περιλαμβάνει:

- Κλειστό κωπηλατήριο συνολικού εμβαδού 300 τ.μ.
- Τέσσερα λεμβαρχεία,
- Αίθουσα πολλαπλών χρήσεων
- Αίθουσα εκγύμνασης - ενδυνάμωσης με βάρη και ηλεκτρονικά όργανα.
- Ειδικά διαμορφωμένους χώρους και όργανα για την προπόνηση των αθλητών της κωπηλασίας.
- Επαρκής χώρους αποδυτηρίων με λουτρά, σάουνες, τουαλέτες αθλητών - κοινού.
- Αίθουσα αεροβικής
- Πλήρως εξοπλισμένο Ιατρείο - Φυσικοθεραπευτήριο
- Γραφείο Διοίκησης
- Ειδικά διαμορφωμένο χώρο σεμιναρίων με σύγχρονα οπτικοακουστικά μέσα.
- Σύγχρονους ηλεκτρονικούς υπολογιστές με πρόσβαση στο internet.
- Κυλικείο
- Αίθουσα αναμονής για αθλητές και επισκέπτες.

Η επιφάνεια των μη στεγασμένων χώρων περιλαμβάνει :

- Τέσσερα γήπεδα τένις - hard courts
- Χώρους στάθμευσης για 300 οχήματα ιδιωτικής χρήσης.
- Μεγάλους αύλειους χώρους και χώρους πρασίνου.

2.2. Λειτουργία Δημοτικού Γυμναστηρίου Σούδας

Τέλος σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο του Ναυταθλητικού Κέντρου Σούδας λειτουργεί το Δημοτικό Γυμναστήριο Σούδας προσφέροντας στους κατοίκους της Δημοτικής Ενότητας Σούδας - και όχι μόνο - ποιοτική και σύγχρονη εκγύμναση η οποία προσφέρεται από ειδικά εκπαιδευμένο προσωπικό ενώ διαθέτει από τα πλέον σύγχρονα όργανα (κωπηλατοεργόμετρα - διάδρομοι - σάουνα κ.α).

Οι ώρες λειτουργίας του Γυμναστηρίου είναι:

- 17:00 - 21:00 καθημερινά εκτός Σαββάτου και Κυριακής.

3. Γήπεδο Ποδοσφαίρου Σούδας (250 αθλούμενοι)

Το Δημοτικό Γήπεδο ποδοσφαίρου βρίσκεται στην περιοχή της Άνω Σούδας και γειτνιάζει με το κλειστό Γυμναστήριο. Ο χώρος που καταλαμβάνουν οι εγκαταστάσεις του είναι περίπου 8 στρέμματα. Το 2003 ολοκληρώθηκε η κατασκευή χλοοτάπητα. Το γήπεδο διαθέτει κερκίδες 250 θέσεων. Στο χώρο του Γηπέδου αθλούνται τα ποδοσφαιρικά Σωματεία «ΑΡΗΣ ΣΟΥΔΑΣ» και «ΠΟΣΕΙΔΩΝ» καθώς και οι Ακαδημίες τους. Επίσης προπονούνται οι μαθητές των τμημάτων αθλητικής διευκόλυνσης που λειτουργούν στο Γυμνάσιο και στο Ενιαίο Λύκειο Σούδας

[ε] Δημοτική Ενότητα Ελ. Βενιζέλου

1. Κλειστό Γυμναστήριο Γυμνασίου Χρυσοπηγής (100 αθλούμενοι)

Το κλειστό Γυμναστήριο του σχολικού συγκροτήματος της Χρυσοπηγής βρίσκεται σε απόσταση τριών (3) χιλιομέτρων από το κέντρο της πόλης των Χανίων. Περιλαμβάνει μια αίθουσα αθλοπαιδιών. Ο αγωνιστικός χώρος είναι από συνθετικό αθλητικό δάπεδο.

Τα αθλήματα που μπορούν να φιλοξενηθούν για προπονήσεις είναι:

- Καλαθοσφαίριση
- Πετοσφαίριση

Οι ώρες λειτουργίας του κλειστού Γυμναστηρίου για χρήση από τα Σωματεία είναι:

- 16:00 - 22:00 (Δευτέρα - Παρασκευή)
- 09.00 – 14.00 (Σάββατο).

Στο Γυμναστήριο προπονούνται τα κάτωθι Σωματεία :

Καλαθοσφαίριση : Α.Ο.ΚΥΔΩΝ , ΟΑ ΧΑΝΙΩΝ

Πετοσφαίριση : ΑΟ ΚΥΔΩΝ, ΟΦΧ ΠΑΓΧΑΝΙΑΚΟΣ

2. Γήπεδο Νεροκούρου (150 αθλούμενοι)

Το Γήπεδο στα Νεροκούρου βρίσκεται σε απόσταση πέντε (5) χιλιομέτρων από το κέντρο της πόλης των Χανίων. Είναι χωρητικότητας 150-200 καθήμενων θεατών.

Διαθέτει αποδυτήρια αθλητών (2), και διαιτητών (1). Ο αγωνιστικός του χώρος είναι από συνθετικό χλοοτάπητα. Στο γήπεδο μπορούν να φιλοξενηθούν προπονήσεις και αγώνες Ποδοσφαίρου.

Οι ώρες λειτουργίας του γηπέδου είναι:

- 15:00 - 21:00 (Δευτέρα - Παρασκευή).

Στο Γήπεδο στα Νεροκούρου προπονούνται τα κάτωθι **Ποδοσφαιρικά Σωματεία** :

ΝΕΡΟΚΟΥΡΟΥ, ΙΚΑΡΟΣ ΧΑΝΙΩΝ, ΚΕΡΑΜΕΙΑ, ΦΩΣΤΗΡΑΣ ΑΓ.ΣΑΡΑΝΤΟΥ, ΙΝΚΑ ΧΑΝΙΩΝ.

[στ] Δημοτική Ενότητα Θερύσου

1. Γήπεδο Περιβολίων (100 αθλούμενοι)

Το Γήπεδο των Περιβολίων βρίσκεται σε απόσταση τριών (3) χιλιομέτρων από το κέντρο της πόλης των Χανίων. Είναι χωρητικότητας 2.500 καθήμενων θεατών και εκπροσώπων του γραπτού και ηλεκτρονικού τύπου.

Διαθέτει μια (1) αίθουσα Γυμναστηρίου, αποδυτήρια αθλητών (2) και διαιτητών(1), ιατρείο, χώρο φυσιοθεραπείας, σάουνα και κυλικείο. Ο αγωνιστικός του χώρος είναι από φυσικό χλοοτάπητα. Στο εν λόγω γήπεδο μπορούν να φιλοξενηθούν προπονήσεις και αγώνες ποδόσφαιρου και στίβου.

Οι ώρες λειτουργίας του Γηπέδου είναι:

- 08:00 - 23:00 (Δευτέρα - Παρασκευή).

Στο Γήπεδο των Περιβολίων προπονούνται τα κάτωθι Σωματεία :

Ποδόσφαιρο: Α.Ο. ΠΕΡΙΒΟΛΙΩΝ

Στίβος: Γ.Σ. ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

1.2.3.5.1 Αθλητικές διοργανώσεις

Ο Δήμος Χανίων για την προαγωγή δράσεων αθλητισμού και την καλλιέργεια ομαδικού-αθλητικού πνεύματος διοργανώνει κάθε χρόνο μια σειρά αθλητικών προγραμμάτων και εκδηλώσεων για τους δημότες, οι σημαντικότερες των οποίων καταγράφονται στον πίνακα 21.

ΠΙΝΑΚΑΣ 21: Σημαντικότερες αθλητικές διοργανώσεις Δήμου Χανίων

A/A	Τίτλος Διοργάνωσης	Χρηματοδότηση	Σύντομη Περιγραφή	Χώρος(οι) διεξαγωγής	Έτη που υλοποιείται	Συμμετογή αθλητών/ομάδων το τελευταίο έτος	Διάρκεια (σε εβδομάδες)
1	ΕΡΓΑΣΙΑΚΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΚΑΛΑΘΟΣΦΑΙΡΙΣΗΣ	Ίδιοι Πόροι	Στόχος των εργασιακών προγραμμάτων είναι η καλλιέργεια του αθλητικού πνεύματος με σκοπό την μετάδοσή του σε ευρύτερους χώρους η δημιουργική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου, η ψυχαγωγία και η ανάπτυξη διαπροσωπικών σχέσεων. Επίσης, δίνει την ευκαιρία σε κάθε είδους εργαζόμενο, να ξεφύγει από το άγχος και από τον ανταγωνισμό που του δημιουργεί το περιβάλλον της εργασίας του, προσφέροντας του εκτόνωση, ψυχαγωγία και βελτίωση της σωματικής και αθλητικής του απόδοσης.	ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ ΠΑΛΛΙΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ-ΚΛΕΙΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ ΣΟΥΔΑΣ - ΚΛΕΙΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΥ	10	320	36
2	ΕΡΓΑΣΙΑΚΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ	Ίδιοι Πόροι	Στόχος των εργασιακών προγραμμάτων είναι η καλλιέργεια του αθλητικού πνεύματος με σκοπό την μετάδοσή του σε ευρύτερους χώρους η δημιουργική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου, η ψυχαγωγία και η ανάπτυξη διαπροσωπικών σχέσεων. Επίσης δίνει την ευκαιρία σε κάθε είδους εργαζόμενο, να ξεφύγει από το άγχος και από τον ανταγωνισμό που του δημιουργεί το περιβάλλον της εργασίας του, προσφέροντας του εκτόνωση, ψυχαγωγία και βελτίωση της σωματικής και αθλητικής του απόδοσης.	ΜΟΝΑΧΗ ΕΛΙΑ - ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ: Α) ΓΗΠΕΔΟ ΜΕ ΠΛΑΣΤΙΚΟ ΧΛΟΟΤΑΠΗΤΑ, Β) ΓΗΠΕΔΟ ΜΕ ΦΥΣΙΚΟ ΧΛΟΟΤΑΠΗΤΑ, Γ)ΓΗΠΕΔΟ 5Χ5, Δ) ΓΗΠΕΔΟ 8Χ8 ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ	6		
3	ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ (ΜΑΖΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ)	ΔΗΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ ΚΑΙ (Γ.Γ.Α.) ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ	Εφαρμόζεται τα τέσσερα τελευταία χρόνια στους παιδικούς σταθμούς του Δήμου Χανίων με τη συμμετοχή όλων των παιδιών και αποβλέπει στη «μύηση» των παιδιών στον αθλητισμό συμβάλλοντας να αναπτυχθούν οι βασικές κινητικές ικανότητες των παιδιών.	1ος, 2ος, 3ος, 4ος, 5ος, 6ος ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ	19	120	32
4	ΑΘΛΗΣΗ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΑ (ΜΑΖΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ)	ΔΗΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ ΚΑΙ (Γ.Γ.Α.) ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ	Μέσω των εν λόγω προγραμμάτων δίνεται η δυνατότητα σχεδιασμού και εφαρμογής δράσεων φυσικών και αθλητικών δραστηριοτήτων, όπως δρόμων υγείας, ορειβασίας, πεζοπορίας, αγώνων μεταξύ ανεξάρτητων ομάδων, χορών, ρυθμικής κινητικής αγωγής και αεροβικής γυμναστικής. με σκοπό την φυσική άσκηση και την κινητική αναγυχή.	ΕΑΚ ΧΑΝΙΩΝ- ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ ΠΑΛΛΙΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗ-ΚΛΕΙΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ ΚΛΑΔΙΣΟΥ, ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΥ, ΔΑΡΑΤΣΟΥ ΣΟΥΔΑΣ)	19	170	32

			Δίνεται η δυνατότητα προγραμματισμού και εφαρμογής προγραμμάτων φυσικών και κινητικών δραστηριοτήτων με κατάλληλες ασκήσεις για την τρίτη ηλικία. Εφαρμόζεται τα τέσσερα τελευταία χρόνια στα Κ.Α.Π.Η. και στο Γηροκομείο του Δήμου Χανίων με ικανοποιητική συμμετοχή και αποβλέπει στην βελτίωση της φυσικής κατάστασης και της ψυχολογίας των αθλούμενων μέσα από την δημιουργική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου τους με μια σειρά από δραστηριότητες.				
5	ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΗΝ ΤΡΙΤΗ ΗΛΙΚΙΑ(ΜΑΖΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ)	ΔΗΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ ΚΑΙ (Γ.Γ.Α.) ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ	Δίνεται η δυνατότητα προγραμματισμού και εφαρμογής προγραμμάτων φυσικών και κινητικών δραστηριοτήτων με κατάλληλες ασκήσεις για την τρίτη ηλικία. Εφαρμόζεται τα τέσσερα τελευταία χρόνια στα Κ.Α.Π.Η. και στο Γηροκομείο του Δήμου Χανίων με ικανοποιητική συμμετοχή και αποβλέπει στην βελτίωση της φυσικής κατάστασης και της ψυχολογίας των αθλούμενων μέσα από την δημιουργική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου τους με μια σειρά από δραστηριότητες.	Α΄-Β΄-Γ΄ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΚΑΠΗ-Δ΄-Ε΄-ΣΤ΄ ΚΑΠΗ	19	84	32
6	ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ (ΜΑΖΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ)	ΔΗΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ ΚΑΙ (Γ.Γ.Α.) ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ	Απευθύνεται σε παιδιά ηλικίας 6-12 ετών (εκτός ωραρίου σχολείου), με σκοπό την μύηση και εξάσκηση σε συγκεκριμένα αθλήματα. Στόχος είναι η σωστή κινητική και φυσική ανάπτυξη των παιδιών.	8ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΑΜΠΕΡΙΑΣ	19	50	32
7	ΟΛΟΗΜΕΡΟ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ (ΚΑΘΕ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ)	Ίδιοι Πόροι	Την καλοκαιρινή περίοδο διοργανώνεται Ολοήμερο Οικολογικό Σχολείο το οποίο έχει σαν στόχο την αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου των παιδιών, την ανάπτυξη των σωματικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων τους, την ευαισθητοποίηση και την ενημέρωσή τους για τα προβλήματα που αντιμετωπίζει σήμερα το περιβάλλον, μέσα από την επαφή και την γνωριμία με την πανίδα και χλωρίδα του τόπου μας. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει τρεις θεματικές ενότητες. Η πρώτη ενότητα περιέχει θεωρητικά μαθήματα για την χλωρίδα, την πανίδα του τόπου μας, την υγιεινή διατροφή, την ανακύκλωση, την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος και τους βιότοπους. Η δεύτερη ενότητα περιλαμβάνει μαθήματα εργαστηρίου όπως ζωγραφική, γλυπτική και κατασκευές. Τέλος η τρίτη ενότητα απαρτίζεται με μαθήματα φυσικής αγωγής όπως κολύμπι, υδατοσφαίριση, βόλεϊ, ποδόσφαιρο, μπάσκετ, χάντμπολ, κινητικά παιχνίδια και παραδοσιακούς χορούς.	ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ ΚΛΑΔΙΣΣΟΥ	15	3 ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΑΠΟ 150 ΠΑΙΔΙΑ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 4 ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ

8	ΤΟΥΡΝΟΥΑ ΠΟΔΟΒΟΛΕΥ	Ίδιοι Πόροι	Το εν λόγω τουρνουά διοργανώνεται απο το 2005 με μεγάλη συμμετοχή και υπέροχο θέαμα έχοντας ως στόχο με στόχο την καλλιέργεια και την εξάπλωση του δημοφιλούς αυτού αθλήματος	ΑΓ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥΣ	11	ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ 10 ΟΜΑΔΕΣ	2 ΜΕΡΕΣ
9	BEACH VOLLEY	Ίδιοι Πόροι	Η διοργάνωση αυτή διεξάγεται από το 1993 στα Χανιά, ενώ συμπεριλήφθηκε για πρώτη φορά στο Πανελλήνιο Πρωτάθλημα το 1996. Η συγκεκριμένη διοργάνωση γνωρίζει κάθε χρόνο την απόλυτη επιτυχία με πολύ μεγάλη συμμετοχή αθλητών και με υψηλό αγωνιστικό επίπεδο.	ΑΓ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥΣ	15	ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ 10 ΟΜΑΔΕΣ	2 ΜΕΡΕΣ
10	ΜΠΑΣΚΕΤ "3 on 3"	ΔΗΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ ΚΑΙ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΚΑΛΑΘΟΣΦΑΙΡΙΣΗΣ	Το καθιερωμένο, γνωστό και καταξιωμένο πλέον τουρνουά μπάσκετ «3 με 3», περιλαμβάνει το κλασσικό, παραδοσιακό μονό του μπάσκετ, στο οποίο έχουν δικαίωμα συμμετοχής παιδιά που πηγαίνουν σε δημοτικά, γυμνάσια, λύκεια και χωρίζονται με βάση τις ηλικίες τους σε κατηγορίες. Η Ελληνική Ομοσπονδία Καλαθοσφαίρισης σε συνεργασία με το Δήμο Χανίων διοργάνωσαν για πρώτη φορά στα Χανιά το «3 με 3» στην οδό Κυδωνίας μπροστά από το Δημαρχείο Χανίων, το Σαββατοκύριακο 24-24 Σεπτεμβρίου 2011.	ΠΟΛΗ ΧΑΝΙΩΝ (ΟΔΟΣ ΚΥΔΩΝΙΑΣ)	2	250	2 ΜΕΡΕΣ
11	ΣΧΟΛΙΚΑ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑΤΑ	ΔΗΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	Στο πρωτάθλημα αυτό συμμετέχουν μαθητές απο την α'βάθμια εκπαίδευση με κύριο στόχο την καλλιέργεια του αθλητικού πνεύματος και της ευγενούς άμιλλας από την παιδική ηλικία, την παρακίνηση όλο και περισσότερων παιδιών να ασχοληθούν με τον αθλητισμό, τη ψυχαγωγία και την κοινωνικοποίηση τους που επιτυγχάνεται με την συμμετοχή τους στους αγώνες.	ΔΗΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ	10		1 ΜΕΡΑ
12	ΓΥΡΟΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΤΩΝ ΧΑΝΙΩΝ	ΔΗΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΔΡΟΜΕΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΧΑΝΙΩΝ	Με στόχο, μικροί και μεγάλοι να έρθουν κοντά στον αθλητισμό διοργανώνεται ο Γύρος της Πόλης των Χανίων. Η εν λόγω διοργάνωση συμβάλει στη διάδοση του αθλητισμού σε όλες τις ηλικίες, προσφέρει μοναδικές στιγμές ψυχαγωγίας στους πολίτες των Χανίων και αναδεικνύει μια άλλη διάσταση του αθλητισμού συμβάλλοντας στην προώθηση του στόχου αθλητισμός και άσκηση να γίνουν αναπόσπαστο κομμάτι της καθημερινής μας ζωής.	ΠΟΛΗ ΧΑΝΙΩΝ 4 ΧΙΛΙΟΜΕΤΡΑ	1	500	1ΜΕΡΑ

1.2.3.6 Αξιολόγηση υφιστάμενης κατάστασης του Τομέα «Κοινωνική Πολιτική, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός»

Στο θεματικό τομέα «Κοινωνική Πολιτική, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός» εντοπίστηκαν τα κυριότερα προβλήματα, περιορισμοί, δυνατότητες και ευκαιρίες που επηρεάζουν την ανάπτυξη του Δήμου και η ανάλυσή τους θα συνεισφέρει στον εντοπισμό των κρίσιμων ζητημάτων και στο σχεδιασμό νέων πολιτικών δράσης.

Τα θέματα που αναλύονται στους παρακάτω πίνακες swot αναφέρονται στους επιμέρους τομείς: α) της Κοινωνικής Πολιτικής, β) της Παιδείας, γ) του Πολιτισμού και δ) του Αθλητισμού.

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ -ΠΑΙΔΕΙΑ- ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ- ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ	
ΘΕΜΑ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	
Δυνατότητες & Ευκαιρίες	Προβλήματα & Περιορισμοί
<p><u>Δυνατότητες</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ικανοποιητικό και εκτεταμένο δίκτυο υποδομών του Δήμου για τη κάλυψη των κοινωνικών αναγκών. • Εξειδικευμένη και συνεχής παροχή κοινωνικών υπηρεσιών ανά τομέα κοινωνικών αναγκών (προσχολική ηλικία, παιδική ηλικία, Τρίτη Ηλικία, Ευπαθείς Κοινωνικά Ομάδες, ΑμεΑ, κλπ). • Σημαντικές πρωτοβουλίες και ευαισθητοποίηση του Δήμου σε σχέση με τη κοινωνική ενσωμάτωση ευπαθών κοινωνικά ομάδων (Παλιννοστούντες, μετανάστες, ΑΜΕΑ, μονογονεϊκές οικογένειες, μακροχρόνια άνεργοι, αναλφάβητοι κλπ). • Ύπαρξη υποδομής, εμπειρίας και τεχνογνωσίας αξιοποίησης αναπτυξιακών προγραμμάτων στον κοινωνικό τομέα, σε περιφερειακό, εθνικό και διακρατικό επίπεδο. • Αποτελεσματική συνεργασία του Δήμου με φορείς και οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στα όρια του Δήμου στο τομέα της προώθησης της κοινωνικής ενσωμάτωσης και αντιμετώπισης των κοινωνικών αναγκών ευπαθών κοινωνικά ομάδων αλλά και στο τομέα της πρόληψης. • Ανάπτυξη εθελοντισμού. 	<p><u>Προβλήματα</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Εξαιρετικά ασταθές και απρόβλεπτο εξωτερικό περιβάλλον • Έλλειψη επαρκών και διασφαλισμένων πόρων για κοινωνικά προγράμματα • Ελλιπής στελέχωση τόσο των κοινωνικών υπηρεσιών /δομών όσο και των υπηρεσιών διοικητικής υποστήριξης • Αβεβαιότητα ως προς το μέλλον των χρηματοδοτούμενων δομών (μετά τις 31/12/11) • Συνεχείς μεταβολές στο θεσμικό πλαίσιο • Μεταφορά νέων αρμοδιοτήτων στο Δήμο με ελλιπές θεσμικό πλαίσιο • Ανάγκη επέκτασης των υποδομών και αύξησης του εξοπλισμού των κοινωνικών υπηρεσιών • Κατάτμηση παρερχόμενων κοινωνικών υπηρεσιών από τρεις φορείς του Δήμου (Δήμο/ΔΟΚΟΠΠΠ / ΚΕΠΕΔΗΧ-ΚΑΜ) με συνέπεια: <ul style="list-style-type: none"> ○ τη δυσκολία στο συντονισμό, παρακολούθηση και αποτίμηση των παρερχόμενων κοινωνικών υπηρεσιών ○ τις αλληλοεπικαλύψεις μεταξύ των κοινωνικών δομών του Δήμου • Περιορισμένη κάλυψη αναγκών ειδικών κοινωνικών ομάδων, όπως είναι οι άστεγοι, άποροι. • Η συνεχής επιδεινούμενη οικονομική κατάσταση προκαλεί παράλληλη ένταση υφιστάμενων κοινωνικών προβλημάτων, όπως είναι η ανεργία και η αύξηση των άπορων/άστεγων πολιτών γεγονός που δημιουργεί επιπλέον ανάγκες σε κοινωνικές υποδομές • Έλλειψη ιδιόκτητων κτιριακών

	υποδομών για τη λειτουργία των κοινωνικών δόμων
<u>Ευκαιρίες</u> <ul style="list-style-type: none"> • Ύπαρξη πληθυσμού με έντονη κοινωνική ευαισθητοποίηση για τα προβλήματα και τις ανάγκες των «ευπαθών ομάδων» και την υποστήριξη πρωτοβουλιών κοινωνικής πολιτικής /ανάπτυξη δράσεων εθελοντισμού. • Σημαντική και έντονη δραστηριοποίηση ΜΚΟ και άλλων τοπικών και υπερτοπικών δομών κοινωνικής υποστήριξης και αλληλεγγύης • Χρηματοδοτούμενα προγράμματα για δράσεις /δομές πρόνοιας 	<u>Περιορισμοί</u> <ul style="list-style-type: none"> • Μείωση κρατικών επιχορηγήσεων/χρηματοδοτήσεων • Αναστολή /περιορισμός προσλήψεων προσωπικού • Θεσμικό πλαίσιο
<u>Κρίσιμα Ζητήματα Τοπικής Ανάπτυξης</u>	
<ul style="list-style-type: none"> • Διασφάλιση συνέχισης λειτουργίας κοινωνικών δομών και υπηρεσιών (χρηματοδοτούμενων και μη) και αναβάθμιση παρεχόμενων υπηρεσιών αυτού. • Ανάγκη επέκτασης κοινωνικών προγραμμάτων σε όλες τις Δημοτικές Ενότητες. • Βελτιστοποίηση λειτουργίας υφιστάμενων κοινωνικών δομών με αξιοποίηση του συνόλου του ανθρώπινου δυναμικού και εξορθολογισμού των δαπανών αυτών. • Ανάπτυξη και ενεργοποίηση εθελοντισμού • Συστηματικότερη διεξαγωγή κοινωνικών ερευνών, έγκαιρο σχεδιασμό και τεκμηριωμένη εφαρμογή κοινωνικών πολιτικών. • Βελτίωση των διαδικασιών συντονισμού, παρακολούθησης και αποτίμησης της λειτουργίας των κοινωνικών υποδομών σε σχέση με τις ανάγκες. 	

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ -ΠΑΙΔΕΙΑ- ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ- ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

ΘΕΜΑ: ΠΑΙΔΕΙΑ

Δυνατότητες & Ευκαιρίες	Προβλήματα & Περιορισμοί
<p><u>Δυνατότητες</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Σημαντικός αριθμός εκαπιδευτικών υποδομών.• Ύπαρξη σημαντικών εκπαιδευτικών δράσεων και θεσμών.• Ικανοποιητική κάλυψη των αναγκών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.• Κατασκευή νέων σχολικών συγκροτημάτων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για την κάλυψη των αναγκών της αναμενόμενης πληθυσμιακής αύξησης.• Ικανοποιητικός αριθμός εκπαιδευτικών αιθουσών πολλαπλών χρήσεων και ύπαρξη σχεδιασμού για την αντιμετώπιση σχετικών ελλείψεων.• Βελτίωση υλικοτεχνικής υποδομής σχολικών συγκροτημάτων.• Περαιτέρω συνεργασία του Δήμου με τα Ακαδημαϊκά Ιδρύματα και τους ερευνητικούς φορείς για την προώθηση δραστηριοτήτων έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας στα όρια του Δήμου.	<p><u>Προβλήματα</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Εξαιρετικά ασταθές και απρόβλεπτο εξωτερικό περιβάλλον• Περικοπή κρατικών πόρων• Σημαντικές ελλείψεις σε εκπαιδευτικό προσωπικό και μειωμένη χρηματοδότηση για λειτουργικές δαπάνες• Καταλληλότητα σχολικών κτιρίων (ασφάλεια, λειτουργικότητα κ.λ.π)• Μη ιδιόκτητες εγκαταστάσεις-Στέγαση της πλειοψηφίας των νηπιαγωγείων σε μισθωμένες εγκαταστάσεις• Ανάγκη κατασκευής νέων σχολικών συγκροτημάτων για την αντιμετώπιση των αναγκών και την εξάλειψη της λειτουργίας των σχολείων με διπλοβάρδια• Ανάγκη προσθήκης αιθουσών σε υφιστάμενα σχολικά συγκροτήματα.• Μέτρια κάλυψη των σύγχρονων εκπαιδευτικών αναγκών (εργαστήρια, αίθουσες πολλαπλών χρήσεων) από τις υφιστάμενες κτιριακές εγκαταστάσεις των σχολικών συγκροτημάτων.
<p><u>Ευκαιρίες</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Αξιοποίηση ευρωπαϊκών/εθνικών χρηματοδοτικών προγραμμάτων (ΕΣΠΑ κλπ)	<p><u>Περιορισμοί</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Έλλειψη οικονομικών πόρων
<p><u>Κρίσιμα Ζητήματα Τοπικής Ανάπτυξης</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Βελτίωση της σχολικής στέγης• Αξιοποίηση χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων (δια βίου μάθησης κ.λ.π)• Οργάνωση δικτύου εθελοντών για εκπαιδευτικές δράσεις	

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ -ΠΑΙΔΕΙΑ- ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ- ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

ΘΕΜΑ: ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Δυνατότητες & Ευκαιρίες	Προβλήματα & Περιορισμοί
<p><u>Δυνατότητες</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Ύπαρξη σημαντικών πολιτιστικών υποδομών υπερτοπικής σημασίας (πχ ΚΑΜ, Δημοτική Πινακοθήκη, κ.α.)• Διοργάνωση μεγάλου αριθμού πολιτιστικών εκδηλώσεων και δράσεων.• Διασφάλιση – με τα αναγκαία μέσα και πόρους - της ομαλής λειτουργίας, σωστής συντήρησης και διαχείρισης αλλά και ανάδειξης όλων των υπαρχουσών πολιτιστικών υποδομών του νέου Δήμου• Υψηλό επίπεδο ανταπόκρισης και συμμετοχής των πολιτών στις πολιτιστικές δραστηριότητες του Δήμου.• Αποτελεσματική συνεργασία του Δήμου με τους πολιτιστικούς φορείς και συλλόγους των Χανίων.• Ενθάρρυνση-ενίσχυση της ερασιτεχνικής θεατρικής έκφρασης και δημιουργίας.• Περαιτέρω ενίσχυση της λειτουργίας δομών όπως το Κέντρο Αρχιτεκτονικής της Μεσογείου (Κ.Α.Μ.) με απώτερο σκοπό την ανάδειξη τους σε δυναμικούς πόλους πολιτιστικών δραστηριοτήτων εκδηλώσεων.	<p><u>Προβλήματα</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Περιορισμένοι οικονομικοί πόροι για την υλοποίηση πολιτιστικών δράσεων.• Έλλειψη επαρκούς εξειδικευμένου προσωπικού για την υποστήριξη των πολιτιστικών εκδηλώσεων (τεχνικοί ήχου, κ.α.)• Ελλιπής σύνδεση των δράσεων καλλιτεχνικής εκπαίδευσης και ιστορικής παράδοσης με τις δομές εκπαίδευσης• Ανάγκη σημαντικών παρεμβάσεων για τη βελτίωση και τον εκσυγχρονισμό των υπαρχουσών πολιτιστικών υποδομών
<p><u>Ευκαιρίες</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Αξιοποίηση ευρωπαϊκών και εθνικών χρηματοδοτικών προγραμμάτων• Διοργάνωση πολιτιστικών γεγονότων και εκδηλώσεων που προάγουν το πολιτισμό και τη καλλιτεχνική δημιουργία του τόπου μας αλλά και τη φιλία μεταξύ των λαών (π.χ. «Φεστιβάλ των Εθνών»).• Υλοποίηση προγράμματος επισκέψεων και ξενάγησης μαθητών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης – σε συνεργασία με τη Δ/ση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Ν. Χανίων – σε ιστορικούς και αρχαιολογικούς χώρους	<p><u>Περιορισμοί</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Έλλειψη οικονομικών πόρων
<p style="text-align: center;"><u>Κρίσιμα Ζητήματα Τοπικής Ανάπτυξης</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Διασφάλιση – με τα αναγκαία μέσα και πόρους - της ομαλής λειτουργίας, σωστής συντήρησης και διαχείρισης αλλά και ανάδειξης όλων των υπαρχουσών πολιτιστικών υποδομών του νέου Δήμου• Ενίσχυση ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου για την καλύτερη υποστήριξης-διοργάνωση των πολιτιστικών εκδηλώσεων• Πραγματοποίηση παρεμβάσεων στις υποδομές πολιτισμού και εκσυγχρονισμό του εξοπλισμού• Ανάπτυξη νέων συνεργασιών με τοπικούς πολιτιστικούς φορείς.• Ενθάρρυνση-ενίσχυση της ερασιτεχνικής θεατρικής έκφρασης και δημιουργίας• Αξιοποίηση ευρωπαϊκών και εθνικών χρηματοδοτικών προγραμμάτων	

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ -ΠΑΙΔΕΙΑ- ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ- ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

ΘΕΜΑ: ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Δυνατότητες & Ευκαιρίες	Προβλήματα & Περιορισμοί
<p><u>Δυνατότητες</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Μεγάλος αριθμός αθλητικών υποδομών.• Ύπαρξη ικανοποιητικού εξοπλισμού για την εξυπηρέτηση των αθλητικών εγκαταστάσεων.• Σημαντική δραστηριοποίηση πολλών αθλητικών συλλόγων και αξιοποίηση των υποδομών.• Θετική και αποτελεσματική συνεργασία με τους Αθλητικούς Συλλόγους.• Υψηλή ικανοποίηση κατοίκων από την παροχή υπηρεσιών αθλητικού χαρακτήρα.• Ικανοποιητικός αριθμός και ποικιλία αθλητικών δραστηριοτήτων.• Ύπαρξη τμημάτων μαζικού αθλητισμού.• Σύνταξη νέου κανονισμού λειτουργίας αθλητικών εγκαταστάσεων• Ενημέρωση κι ευαισθητοποίηση των κατοίκων της περιοχής σε σχέση με τα οφέλη του αθλητισμού για την εξασφάλιση της μεγαλύτερης δυνατής συμμετοχής τους, στο σύνολο των παρεχόμενων αθλητικών δραστηριοτήτων• Καταγραφή όλων των αθλητικών χώρων που βρίσκονται στα όρια του νέου δήμου και διαμόρφωση ενός «χάρτη» αθλητικών υποδομών και εγκαταστάσεων,• Ενίσχυση και αναβάθμιση του θεσμού του εργασιακού αθλητισμού, αξιοποιώντας όλες τις υπάρχουσες αθλητικές εγκαταστάσεις.• Ανάπτυξη ειδικών προγραμμάτων για την άθληση των ατόμων με αναπηρία	<p><u>Προβλήματα</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Εξαιρετικά ασταθές και απρόβλεπτο εξωτερικό περιβάλλον• Έλλειψη επαρκών οικονομικών πόρων σε συνδυασμό με το υψηλό κόστος λειτουργίας και συντήρησης των αθλητικών εγκαταστάσεων• Ελλιπής στελέχωση αθλητικών υποδομών και υπηρεσιών διοικητικής υποστήριξης• Αβεβαιότητα ως προς το μέλλον των χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων (π.χ. μαζικής άθλησης)• Ελλιπής εξοπλισμός σε αθλητικές υποδομές που εδρεύουν στις δημοτικές ενότητες.• Μη καταβολή μισθώματος από σωματεία/συλλόγους που κάνουν χρήση των δημοτικών αθλητικών εγκαταστάσεων
<p><u>Ευκαιρίες</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Ολοκλήρωση κατασκευής και λειτουργία εκκρεμών αθλητικών έργων, όπως το κλειστό Κολυμβητήριο και το Ποδηλατοδρόμιο Ακρωτηρίου• Χωροθέτηση συμπληρωματικών αθλητικών υποδομών και εγκαταστάσεων• Αξιοποίηση ηλιακών συστημάτων στη λειτουργία των δημοτικών αθλητικών εγκαταστάσεων για εξοικονόμηση ενέργειας και πόρων• Εξεύρεση χορηγιών για την υλοποίηση αθλητικών δράσεων• Προγράμματα μαζικού αθλητισμού	<p><u>Περιορισμοί</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Η μείωση των χρηματοδοτήσεων από τη ΓΓΑ για τη συντήρηση/λειτουργία αθλητικών υποδομών• Αναστολή /περιορισμός προσλήψεων• Η οικιστική ανάπτυξη - ολοκλήρωση επέκτασης του Δήμου και η πληθυσμιακή αύξηση της περιοχής αναμένεται σύντομα να δημιουργήσει επιπλέον ανάγκες σε επίπεδο αθλητικών εγκαταστάσεων (κλειστά γυμναστήρια, γήπεδο ποδοσφαίρου και στάδιο στίβου) και αθλητικών δραστηριοτήτων.

Κρίσιμα Ζητήματα Τοπικής Ανάπτυξης

- Επανεξέταση τρόπου λειτουργίας υπάρχουσών αθλητικών υποδομών και ορθή αξιοποίηση των υφιστάμενων διαθέσιμων πόρων (ανθρώπινο δυναμικό, εξοπλισμός κ.λ.π.) ώστε να μεγιστοποιηθούν οι παρεχόμενες υπηρεσίες στο πολίτη με προσανατολισμό στο μαζικό αθλητισμό
- Η ολοκλήρωση και λειτουργία νέων υποδομών, όπως το κολυμβητήριο και ποδηλατοδρόμιο στο Ακρωτήριο.
- Αξιοποίηση και βελτίωση των υφιστάμενων εγκαταστάσεων για την άθληση-εκγύμναση όλων των δημοτών (π.χ. κλειστό Κλαδισού, κολυμβητήριο NOX, ναυταθλητικό κέντρο Σούδας-γήπεδα αντισφαίρισης, αθλητικών κέντρων «Μοναχής Ελιάς» και «Παλαιάς Ηλεκτρικής» κ.α.).
- Συνεργασία με όλους τους αθλητικούς φορείς του νέου Δήμου (σωματεία-ενώσεις κλπ) για την εκπόνηση στρατηγικού σχεδίου ανάπτυξης αθλητικών δραστηριοτήτων όλων των επίπεδων.
- Στήριξη των αθλητικών σωματείων του νέου Δήμου, με κύρια έμφαση στην υλικοτεχνική ενίσχυση των τμημάτων υποδομής αυτών.
- Λειτουργία των αθλητικών υποδομών, σε καθημερινή βάση, ώστε οι πολίτες των Χανίων να ενσωματώσουν την άθληση στην καθημερινότητά τους, για μια καλύτερη ποιότητα ζωής και υγείας και για την αρμονική ανάπτυξη του σώματος και της ψυχής.
- Συνέχιση χρηματοδότησης υλοποίησης προγραμμάτων μαζικού αθλητισμού, που θα απευθύνονται σε όλες τις ομάδες του πληθυσμού (γυναίκες, ηλικιωμένοι, νέοι και παιδιά, σχολικής και προσχολικής ηλικίας).

1.2.4. Τοπική οικονομία και απασχόληση στο Δήμο Χανίων

Η παρούσα ενότητα παρουσιάζει τα βασικότερα χαρακτηριστικά της τοπικής οικονομίας του Δήμου Χανίων. Η τοπική οικονομία περιλαμβάνει όλα εκείνα τα “εξωγενή χαρακτηριστικά” που επηρεάζουν αλλά και διαμορφώνουν το πλαίσιο δράσης της Δημοτικής Αρχής για τη διασφάλιση της αναπτυξιακής προοπτικής. Στόχος είναι η αξιοποίηση των δυνατοτήτων και των συγκριτικών πλεονεκτημάτων με τον ταυτόχρονο περιορισμός των αδυναμιών και επίλυση των κρίσιμων ζητημάτων που σχετίζονται με τον παραγωγικό τομέα. Ανάμεσα σε άλλα, παραθέτουμε χαρακτηριστικά που σχετίζονται με την δραστηριότητα του παραγωγικού τομέα με αναφορές στον όγκο παραγωγής, στο μέγεθος και τη σύνθεση του παραγωγικά «ενεργού» πληθυσμού, στην ανεργία και τις αναπτυξιακές υποδομές τόσο του Δήμου όσο και της ευρύτερης περιοχής των Χανίων.

1.2.4.1 Η εξέλιξη και τα χαρακτηριστικά του Δείκτη Δραστηριότητας του Δήμου Χανίων (Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός)

Στοιχεία, τόσο ποσοτικά όσο και ποιοτικά, για την αγορά εργασίας - εργατικό δυναμικό, απασχόληση και κατ' επέκταση ανεργία - προκύπτουν σε επίπεδο πρωτοβαθμίων ΟΤΑ μόνο από την Απογραφή Πληθυσμού.

Ο δείκτης Δραστηριότητας του Δήμου Χανίων διαχρονικά αυξάνει γεγονός που αναδεικνύει τον αναπτυξιακό δυναμισμό της περιοχής (Πίνακας 22). Συγκεκριμένα και σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής (1991), ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός (Ο.Ε.Π.)² του Δήμου (όλων των Δημοτικών Ενοτήτων), ανερχόταν σε 30.870 άτομα,

² Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός χαρακτηρίζεται για την απογραφή πληθυσμού:

1. **απασχολούμενοι** που διακρίνονται σε δύο κατηγορίες α) οι απασχολούμενοι 10 ετών και άνω που δήλωσαν ότι εργάζονται με σκοπό το κέρδος ή την αμοιβή ή ακόμη ως άμισθοι βοηθοί στην οικογενειακή επιχείρηση εφόσον εργάζονται σε αυτήν τουλάχιστον το 1/3 του κανονικού

αριθμός που ισοδυναμούσε με το 60,7% του Ο.Ε.Π. του συνόλου του Νομού Χανίων. Το 2001, ο Ο.Ε.Π στο Δήμο Χανίων ανήλθε στα 42.478 άτομα, αντιπροσωπεύοντας το 66,3% του Ο.Ε.Π. του συνόλου του Νομού Χανίων, παρουσιάζοντας μία αξιοσημείωτη αύξηση της τάξης των 11.608 ατόμων ή 37,6 εκατοστιαίων μονάδων σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο.

ΠΙΝΑΚΑΣ 22: Οικονομικά ενεργός πληθυσμός στο Δήμο Χανίων (1991-2001)						
Περιγραφή	1991	2001	Μεταβολή % 1991-2001	1991	2001	Μεταβολή % 1991-2001
	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός			Οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός		
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	3.886.157	4.621.848	18,9	5.048.005	5.265.889	4,3
ΝΟΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ	50.834	64.060	26,0	63.677	69.857	9,7
ΔΗΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ	30.870	42.478	37,6	39.130	43.798	11,9
Πηγή: ΕΣΥΕ (1991, 2001)						

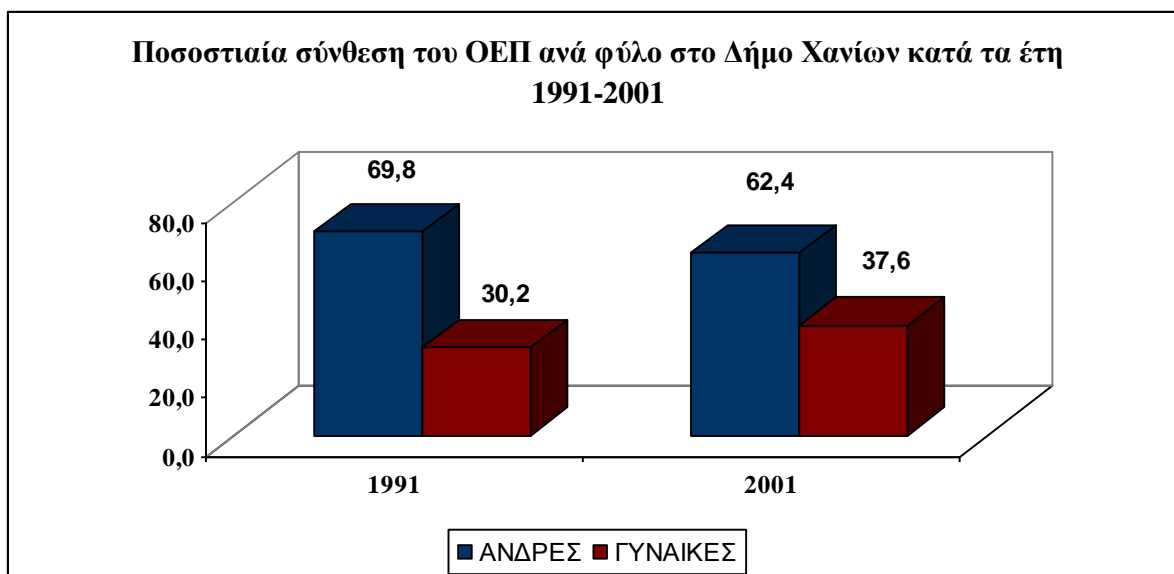
Από την άλλη, το 1991, ο οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός ήταν 39.130 άτομα αντιπροσωπεύοντας το 61,4% του οικονομικά μη ενεργού πληθυσμού του Νομού Χανίων, ενώ το 2001 ο οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός του Δήμου έφτανε τα 43.798 άτομα ή το 62,6% του οικονομικά μη ενεργού πληθυσμού του Νομού Χανίων, παρουσιάζοντας αύξηση 4.668 ατόμων ή 11,9 εκατοστιαίων μονάδων.

Είναι φανερό από τα παραπάνω ότι ο Ο.Ε.Π. του Δήμου παρουσιάζει αύξηση έναντι του μη οικονομικά ενεργού πληθυσμού - ο οποίος αυξάνεται αλλά με πολύ χαμηλότερους ρυθμούς από τον Ο.Ε.Π – και μάλιστα σε ποσοστό διπλάσιο από το αντίστοιχο που καταγράφεται σε επίπεδο χώρας. Το γεγονός αυτό της αύξησης του Ο.Ε.Π. προέρχεται κυρίως από την θετική μεταβολή του πληθυσμού του Δήμου Χανίων και από την εισαγωγή μη οικονομικά ενεργών ατόμων στο εργατικό δυναμικό.

Η περαιτέρω ανάλυση της κατά φύλο σύνθεσης του Ο.Ε.Π. του Δήμου Χανίων στα έτη 1991 - 2001 αναδεικνύει την υπεροχή του ανδρικού φύλου στη σύνθεση του Ο.Ε.Π. Ο ανδρικός πληθυσμός με ποσοστό 62,4% εξακολουθεί να αποτελεί το μεγαλύτερο ποσοστό του Ο.Ε.Π. του Δήμου ενώ ο γυναικείος πληθυσμός υπολείπεται σε ποσοστό 37,6% το 2001. Ωστόσο, η διαχρονική εξέλιξη του γυναικείου πληθυσμού ως ποσοστού του ΟΕΠ παρουσιάζει θετική αύξηση κατά 7,4 ποσοστιαίες μονάδες σε αντίθεση με τον ανδρικό πληθυσμό που μεταβάλλεται αντιστρόφως ανάλογα.

ωραρίου ή περισσότερο από 90 μέρες το χρόνο και επομένως εργάστηκαν πάνω από 15 ώρες την προηγούμενη εβδομάδα από την απογραφή και β) άτομα που απάντησαν ότι εργάζονται αλλά την προηγούμενη εβδομάδα εργάστηκαν λιγότερο από 15 ώρες ή καθόλου (άρα στο ΟΕΠ εντάσσονται και οι μερικός απασχολούμενοι και οι εποχικός απασχολούμενοι).

- Οι άνεργοι :** άτομα ηλικίας 10 ετών και πάνω που δηλώνουν ότι ζητούν εργασία

1.2.4.2 Η διάρθρωση του ΟΕΠ κατά τομέα και κλάδο οικονομικής δραστηριότητας

Η οικονομική διάρθρωση του Νομού και κατ' επέκταση του Δήμου Χανίων χαρακτηρίζεται από σταδιακό περιορισμό του τομέα της μεταποίησης και από διόγκωση συγκεκριμένων κλάδων του τριτογενούς τομέα (κατά βάση του τουρισμού). Βέβαια, δυναμική συμμετοχή εμφανίζει και ο πρωτογενής τομέας, με την παραδοσιακή γεωργική παραγωγή αγροτικών προϊόντων ποιότητας. Βασικό πρόβλημα αποτελεί η έντονη κυκλικότητα και εποχικότητα των δραστηριοτήτων της τοπικής οικονομίας.

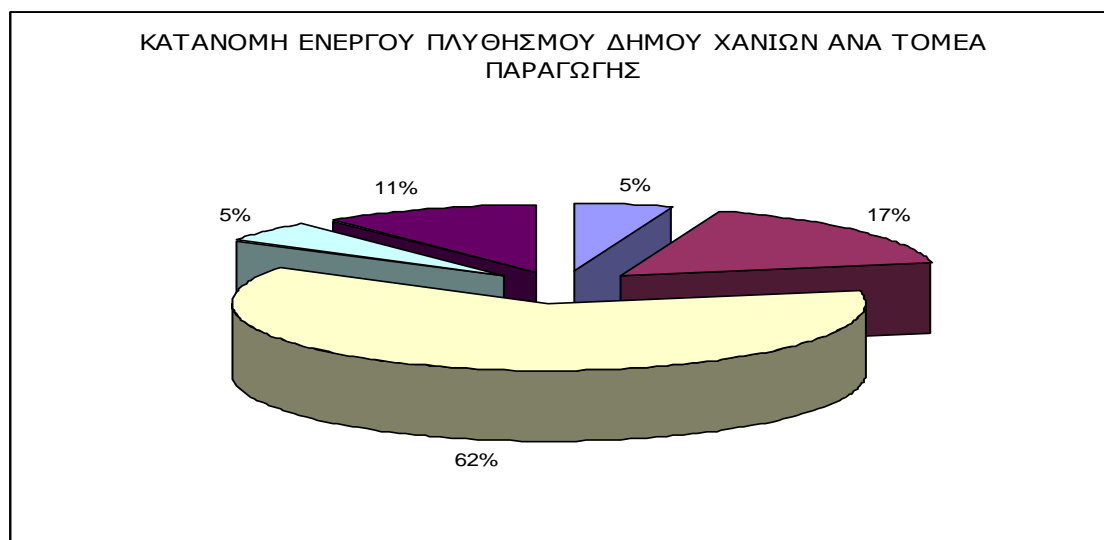
ΠΙΝΑΚΑΣ 23: Οικονομικά Ενεργός και μη Πληθυσμός, Απασχολούμενοι κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας και άνεργοι

Γεωγραφική Ενότητα	Οικονομικώς ενεργοί							Οικονομικώς μη ενεργοί
	Σύνολο	Απασχολούμενοι					Άνεργοι	
		Σύνολο	Πρωτογενής Τομέας	Δευτερογενής Τομέας	Τριτογενής Τομέας	Δε δήλωσαν κλάδο οικονομικής δραστηριότητας	Σύνολο	
ΔΗΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ	42.924	38.148	2.184	7.259	26.506	2.199	4.776	43.898
ΝΟΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ	63.098	56.419	11.069	9.658	32.946	2.746	6.679	68.964
ΚΡΗΤΗ	259.041	231.333	54.170	37.213	128.542	11.408	27.708	268.671

Πηγή: ΕΣΥΕ (2001), Μόνιμος Πληθυσμός, Οικονομικά Στοιχεία, ΠΙΝΑΚΑΣ 32

Σύμφωνα με στοιχεία που προέκυψαν από την απογραφή του 2001 η κατανομή του οικονομικώς ενεργού πληθυσμού (μόνιμου πληθυσμού του Δήμου Χανίων, του Νομού και της Περιφέρειας), στους τρεις τομείς παραγωγής Πρωτογενή – Δευτερογενή – Τριτογενή παρουσιάζεται στον παραπάνω πίνακα. Στον τριτογενή

τομέα απασχολείται το 61,75% του ενεργού πληθυσμού του Δήμου και συγκεκριμένα 26.506 εργαζόμενοι. Ακολουθεί ο Δευτερογενής Τομέας με 7.259, ποσοστό 16,91% του εργατικού ενεργού δυναμικού, και τέλος ο πρωτογενής τομέας με 2.184 εργαζόμενους και ποσοστό 5,09%. Δε δήλωσαν κλάδο οικονομικής δραστηριότητας 2.199 εργαζόμενοι, ποσοστό 5,12% και άνεργοι ήταν το 11,13% του ενεργού πληθυσμού, συνολικά 4.776.

Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός του Δήμου Χανίων αποτελεί το 68% του οικονομικά ενεργού προσωπικού του Νομού, ενώ παράλληλα αποτελεί το 16,57% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού που μόνιμα κατοικεί σε περιφερειακό επίπεδο. Κατά την απογραφή του μόνιμα οικονομικά ενεργού πληθυσμού στις εκάστοτε Δημοτικές Ενότητες του Δήμου Χανίων το 2001 προέκυψε ότι περίπου το 57% απασχολείται στη Δημοτική Ενότητα Χανίων. Γενικά μπορούμε να συμπεράνουμε ότι υπάρχει πληθυσμιακή συγκέντρωση γύρω από το κέντρο των Χανίων. Επίσης το μεγαλύτερο μέρος του οικονομικά ενεργά πληθυσμού απασχολείται στον τριτογενή τομέα, τομέα των υπηρεσιών. Αναλυτικότερα η διάρθρωση του οικονομικά ενεργού πληθυσμού ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 24: Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός -ανάλυση ανά Δημοτική Ενότητα

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	Οικονομικώς ενεργοί							Οικονομικώς μη ενεργοί
	Σύνολο	Απασχολούμενοι					Άνεργοι	
		Σύνολο	Πρωτογενής Τομέας	Δευτερογενής Τομέας	Τριτογενής Τομέας	Δε δήλωσαν κλάδο οικονομικής δραστηριότητας	Σύνολο	
Δ.Ε ΧΑΝΙΩΝ	24.414	21.860	698	4.156	15.817	1.189	2.554	25.356
Δ.Ε ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΥ	4.607	4.159	260	619	3.052	228	448	4.036
Δ.Ε ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ	4.595	3.983	242	956	2.515	270	612	4.692
Δ.Ε ΘΕΡΙΣΟΥ	2.870	2.557	424	582	1.488	63	313	2.796
Δ.Ε ΚΕΡΑΜΙΩΝ	465	459	266	53	132	8	6	708

Δ.Ε Ν. ΚΥΔΩΝΙΑΣ	3.505	2.962	183	521	1.998	260	543	2.909
Δ.Ε. ΣΟΥΔΑΣ	2.468	2.168	111	372	1.504	181	300	3.401
ΣΥΝΟΛΟ	42.924	38.148	2.184	7.259	26.506	2.199	4.776	43.898
Πηγή: Πηγή: ΕΣΥΕ (2001), Μόνιμος Πληθυσμός, Οικονομικά Στοιχεία, ΠΙΝΑΚΑΣ 32								

Η κατανομή του (μόνιμου) οικονομικά ενεργού πληθυσμός στο Νομό Χανίων, σύμφωνα με την απογραφή του 2001, ανά κλάδο και επαγγελματική δραστηριότητα παρατίθεται στον παρακάτω πίνακα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 25: Κατανομή Ο.Ε.Π. κατά παραγωγικό τομέα και δραστηριότητα στο Ν. Χανίων

Ομάδες ατομικών επαγγελμάτων

Ομάδες κλάδων οικονομικής δραστηριότητας	Σύνολο	Μέλη των βουλευομένων σωμάτων, ανώτερα διοικητικά και διευθυντικά στελέχη του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα	Πρόσωπα που ασκούν επιστημονικά καλλιτεχνικά και συναφή επαγγέλματα	Τεχνολόγοι τεχνικοί βοηθοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	Υπάλληλοι γραφείου και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές σε καταστήματα και υπαίθριες αγορές	Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι δασοκόμοι και αλιείς	Ειδικευμένοι τεχνίτες και ασκούντες συναφή τεχνικά επαγγέλματα	Χειριστές μηχανημάτων σταθερών βιομηχανικών εγκαταστάσεων και συναρμολογητές	Ανειδίκευτοι εργάτες χειρώνακτες και μικροεπαγγελματίες	Δήλωσαν ανεπαρκώς ή ασαφώς το επάγγελμά τους	Νέοι	Δε δήλωσαν επάγγελμα
Γεωργία, κτηνοτροφία, θήρα, δασοκομία.	11338	6	24	7	23	52	9499	7	20	1677	15	0	8
Αλιεία.	257	1	0	2	0	0	217	0	0	37	0	0	0
Ορυχεία και λατομεία.	42	3	0	0	1	3	0	11	20	4	0	0	0
Μεταποιητικές βιομηχανίες.	3587	202	96	175	123	112	0	2115	488	192	67	0	17
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου και νερού.	507	11	37	24	151	1	0	201	43	25	13	0	1
Κατασκευές.	6113	143	57	33	47	5	8	4409	338	1050	17	0	6
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκενή αυτοκινήτων οχημάτων, μοτοσυκλετών και ειδών ατομικής και οικιακής χρήσης.	7767	2361	163	213	524	2930	19	1028	257	226	35	0	11
Ξενοδοχεία και εστιατόρια.	5855	1273	16	80	614	2937	52	212	44	590	25	0	12
Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες.	3401	121	36	292	631	234	1	206	1558	241	63	0	18
Ομάδες κλάδων οικονομικής δραστηριότητας	Σύνολο	Μέλη των βουλευομένων σωμάτων, ανώτερα	Πρόσωπα που ασκούν επιστημονικά καλλιτεχνικά	Τεχνολόγοι τεχνικοί βοηθοί και ασκούντες	Υπάλληλοι γραφείου και ασκούντες	Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών	Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι δασοκόμοι	Ειδικευμένοι τεχνίτες και ασκούντες συναφή	Χειριστές μηχανημάτων σταθερών βιομηχανικών	Ανειδίκευτοι εργάτες χειρώνακτες και	Δήλωσαν ανεπαρκώς ή ασαφώς το	Νέοι	Δε δήλωσαν επάγγελμα

		διοικητικά και διευθυντικά στελέχη του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα	και συναφή επαγγέλματα	συναφή επαγγέλματα	συναφή επαγγέλματα	και παλιητές σε καταστήματα και υπαίθριες αγορές	και αλιείς	τεχνικά επαγγέλματα	εγκαταστάσεων και συναρμολογητές	μικροεπαγ- γελματίες	επάγγελμά τους		
Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί.	982	119	37	284	493	10	1	3	2	32	1	0	0
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας, εκμισθώσεις και επιχειρηματικές δραστηριότητες.	2716	85	980	622	354	157	14	63	100	304	32	0	5
Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση.	6509	93	382	569	1156	3214	56	451	141	282	88	0	77
Εκπαίδευση.	3680	114	3124	156	133	22	1	12	9	72	36	0	1
Υγεία και κοινωνική μέριμνα.	2791	35	793	977	222	440	7	73	72	140	27	0	5
Δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών υπέρ του κοινωνικού ή ατομικού χαρακτήρα.	1717	73	379	196	170	481	10	56	100	207	34	0	11
Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό.	749	0	1	4	0	185	1	4	2	550	1	0	1
Ετερόδοκοι οργανισμοί και όργανα.	37	3	5	0	8	11	0	3	2	3	1	0	1
Δήλωσαν ασαφώς ή ανεπαρκώς τον κλάδο ή δε δήλωσαν κλάδο οικονομικής δραστηριότητας.	3073	77	38	106	174	25	7	121	52	151	1029	0	1293
Νέοι	2939	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2939	0
ΝΟΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ (Σύνολο)	64060	4720	6168	3740	4824	10819	9893	8975	3248	5783	1484	2939	1467

Πηγή: ΕΣΥΕ (2001), Μόνιμος Πληθυσμός, Οικονομικά Στοιχεία, ΠΙΝΑΚΑΣ 9

Από την κατανομή του οικονομικά ενεργού πληθυσμού το 2001 σε επίπεδο Νομού, θέτοντας ως κριτήριο παρατήρησης το φύλο σε σχέση με την απασχόληση κατά τομέα και την επαγγελματική δραστηριότητα προκύπτει ότι η συμμετοχή του γυναικείου φύλου στην αγορά εργασίας ήταν σε χαμηλά επίπεδα τόσο σε αριθμό όσο και σε ποσοστό. Σε σύνολο 64.060 καταγεγραμμένου οικονομικώς ενεργά πληθυσμού στα Χανιά το 36,70% (23.454) αποτελεί γυναικείο πληθυσμό ενώ το 63,30% (40.606) αποτελεί ενεργό οικονομικώς πληθυσμό ανδρικού φύλου.

ΠΙΝΑΚΑΣ 26: Ο.Ε.Π. κατά φύλο, τομέα και επαγγελματική δραστηριότητα στο Ν. Χανίων			
ΚΛΑΔΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	ΑΡΕΝΕΣ	ΘΗΛΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Γεωργία, κτηνοτροφία, θήρα, δασοκομία	7162	4176	11338
Αλιεία	187	70	257
Ορυχεία, λατομεία	41	1	42
Μεταποιητικές βιομηχανίες	2819	768	3587
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, νερού	433	74	507
Κατασκευές	6001	112	6113
Εμπόριο, επισκευές	4594	3173	7767
Ξενοδοχεία, εστιατόρια	2823	3032	5855
Μεταφορές, αποθήκευση, επικοινωνίες	2818	583	3401
Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	501	481	982
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας εκμισθώσεις, επιχειρηματικές δραστηριότητες	1290	1426	2716
Δημόσια διοίκηση, άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	5012	1497	6509
Εκπαίδευση	1346	2334	3680
Υγεία, κοινωνική μέριμνα	967	1824	2791
Άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες	942	775	1717
Ίδρωτικά νοικοκυριά που απασχολούν προσωπικό	28	721	749
Εταιρόδικοι οργανισμοί και όργανα	17	20	37
Νέοι	1628	1311	2939
Δήλωσαν ασαφώς ή δε δήλωσαν κλάδο οικονομικής δραστηριότητας	1997	1076	3073
Σύνολο	40606	23454	64060
Πηγή: ΕΣΥΕ (2001), Μόνιμος Πληθυσμός, Οικονομικά Στοιχεία, ΠΙΝΑΚΑΣ 9			

1.2.4.3 Ο Δείκτης Ανεργίας και η εξέλιξη του

Την περίοδο 2004-2008 το ποσοστό ανεργίας³ στο Νομό Χανίων κυμάνθηκε σε χαμηλότερα επίπεδα συγκριτικά με εκείνο που διαμορφώθηκε σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.

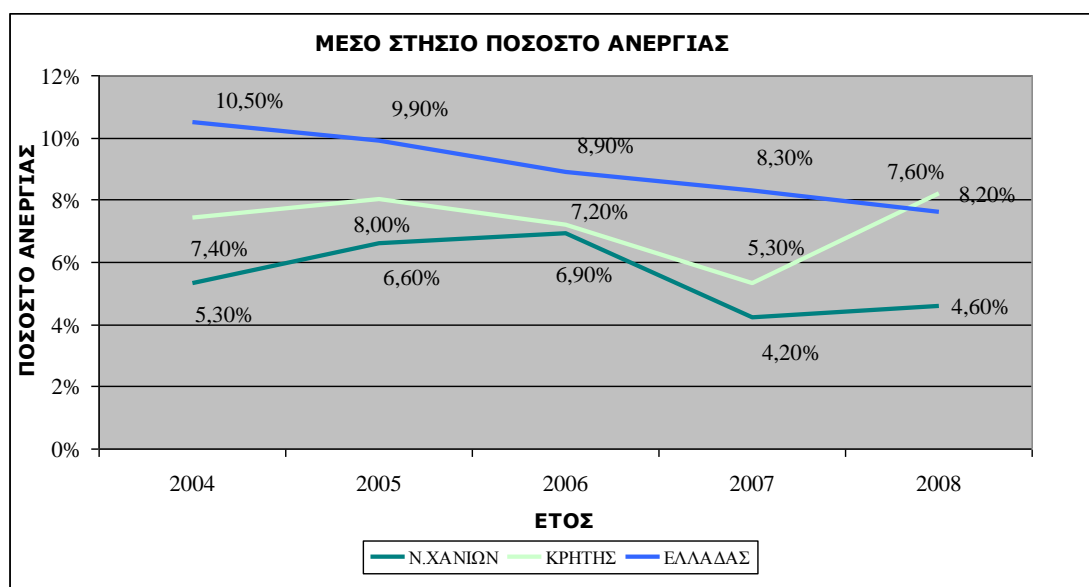
Η εικόνα αυτή άλλαξε το 2008 με την ανεργία να βρίσκεται οριακά σε υψηλότερα επίπεδα σε σχέση με το αντίστοιχο ποσοστό στη χώρα. Το χαμηλότερο επίπεδο ανεργίας διαμορφώθηκε το 2007 με ποσοστό 4,2% και το υψηλότερο το 2004 με ποσοστό 5,3%.

³ Ως ποσοστό ανεργίας ορίζεται η αναλογία επί της % των ανέργων στο σύνολο του εργατικού δυναμικού. Το εργατικό δυναμικό αποτελεί το άθροισμα ανέργων και απασχολουμένων. Ο αριθμός των ανέργων προκύπτει ως άθροισμα των καταχωρημένων ανέργων στα μητρώα του ΟΑΕΔ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 27: Ποσοστό Ανεργίας					
	2004	2005	2006	2007	2008
Ν. ΧΑΝΙΩΝ	5,3%	6,6%	6,9%	4,2%	4,6%
ΚΡΗΤΗΣ	7,4%	8,0%	7,2%	5,3%	8,2%
ΕΛΛΑΔΑΣ	10,5%	9,9%	8,9%	8,3%	7,6%

Πηγή: ΕΣΥΕ (2009), Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, Δ Τρίμηνο 2008

Σημειώνεται ότι κατά την περίοδο 2004-2006 υπήρξε συγκρατημένα καθοδική τάση στον αριθμό των ανέργων με τη μεγαλύτερη μείωση, της τάξης του 1,9%, να σημειώνεται την περίοδο 2006-2007. Σύμφωνα με προσωρινά στοιχεία, προερχόμενα από Δελτία Τύπου της Στατιστικής Υπηρεσίας Ελλάδος, ο αριθμός των ανέργων μετά το 2009 σημειώνει ανοδική τάση τόσο σε περιφερειακό όσο και εθνικό επίπεδο. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με εκτιμήσεις της στατιστικής υπηρεσίας το τέταρτο τρίμηνο του 2009 και του 2010 η ανεργία σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο διαμορφώθηκε: για το 2009 10,1% στην περιφέρεια Κρήτης και 10,3% σε εθνικό επίπεδο, για το 2010: 13% σε περιφερειακό επίπεδο και 14,2% σε εθνικό. Σε κάθε περίπτωση, η ανεργία στην Κρήτη κυμαίνεται σε χαμηλότερα επίπεδο σε σχέση με τον εθνικό μέσο όρο. Αναφορικά η τάση στο ποσοστό ανεργίας σε επίπεδο Νομού, Περιφέρειας και χώρας παρουσιάζεται στο παρακάτω διάγραμμα:

Γενικότερα τα κρίσιμα ζητήματα που αφορούν τον τομέα της Απασχόλησης καθώς και τις δυνατότητες/ευκαιρίες για την προώθηση της απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο συνοψίζονται παρακάτω.

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ - ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ
ΘΕΜΑ: ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Δυνατότητες & Ευκαιρίες	Προβλήματα & Περιορισμοί
<p><u>Δυνατότητες</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Χαμηλότερος δείκτης ανεργίας του Νομού Χανίων σε σχέση με το σύνολο της Χώρας • Ικανοποιητικό Επίπεδο Κατάρτισης Εργαζομένων • Εξειδίκευση σε Παραγωγή και Ανάπτυξη Τοπικών Προϊόντων • Υψηλό Μορφωτικό Επίπεδο, μεγάλο ποσοστό αποφοίτων πανεπιστημιακής εκπαίδευσης, επιστημονικής κατάρτισης • Σημαντική κινητικότητα εξειδικευμένου προσωπικού το οποίο συνεισφέρει στην ανταλλαγή επιστημονικού προσωπικού στην παραγωγή, στην προσφορά γνώσεων και στην ανάπτυξη νέων τεχνολογιών. 	<p><u>Προβλήματα</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Βαθμιαία Αύξηση του Ποσοστού Ανεργίας στο σύνολο της ελληνικής επικράτειας • Άνιση κατανομή του εισοδήματος και της απασχόλησης μεταξύ των Δημοτικών Διαμερισμάτων του Δήμου Χανίων με έντονη συγκέντρωση των θέσεων εργασίας και της παραγωγικής υποδομής στο κέντρο της πόλης • Μειωμένη συμμετοχή των γυναικών στο εργατικό δυναμικό και δυσκολία εισόδου των ανέργων γυναικών στην αγορά εργασίας • Ύπαρξη κυκλικής ανεργίας (ή αλλιώς η ανεργίας ανεπαρκούς ζήτησης), η οποία οφείλεται στην μειωμένη ζήτηση προϊόντων και υπηρεσιών λόγω της οικονομικής κρίσης.
<p><u>Ευκαιρίες</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Βελτίωση Δεξιοτήτων Ανθρώπινου Δυναμικού με προώθηση δράσεων που στοχεύουν στη δια βίου μάθηση και την πολύ-ειδίκευση • Βελτίωση των υποδομών εκπαίδευσης με αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών • Προώθηση των τοπικών παραδοσιακών επαγγελμάτων και ενίσχυση της τοπικής επιχειρηματικής δραστηριότητας • Προώθηση της εθελοντικής εργασίας και της κοινωνικής προσφοράς. • Λειτουργία αυτοτελούς Γραφείου Προώθησης της Απασχόλησης στο Δήμο Χανίων 	<p><u>Περιορισμοί</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Απαξίωση δεξιοτήτων των απασχολούμενων και γενικότερα της δυνατότητας για έναρξη επιχειρηματικής δραστηριότητας • Ένταση φαινομένου κοινωνικού αποκλεισμού ομάδων με μειωμένες δυνατότητες εύρεσης εργασίας, όπως τα ΑΜΕΑ • Η απαισιοδοξία για τη βιωσιμότητα της τοπικής αγοράς – οικονομίας, λόγω της παγκόσμιας οικονομικής ύφεσης διευρύνει το πρόβλημα της ανεργίας και μειώνει την πιθανότητα εύρεσης εργασίας. • Εποχιακή εργασία κυκλικότητα

Κρίσιμα Ζητήματα Τοπικής Ανάπτυξης

- Βελτίωση Δεξιοτήτων του Ανθρώπινου Δυναμικού μέσα από μέριμνα του Δήμου για οργάνωση δράσεων «Δια-βίου Μάθησης»
- Αξιοποίηση Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ που στοχεύουν στην «Κοινωνία της γνώσης»
- Αξιοποίηση του ανθρωπίνου δυναμικού μέσα από αναπτυξιακά έργα στην περιοχή
- Στήριξη της γυναικείας επιχειρηματικότητας με δημιουργία δημοτικών συλλόγων εκπαίδευσης και προώθησης “παραδοσιακών” επαγγελμάτων
- Προώθηση πολιτικών ένταξης μειονοτικών ομάδων στην αγορά εργασίας μέσα από προγράμματα κατάρτισης -κοινωνικής ένταξης με συνεργασία του Δήμου τοπικών φορέων και κέντρων εκπαίδευσης
- Ενίσχυση της τοπικής οικονομίας και της απασχόλησης μέσα από συνεργασίες του Δήμου με ερευνητικούς φορείς για την προώθηση της τυποποίησης, βελτίωση της ποιότητας των αγροτικών προϊόντων και σύναψη εμπορικών δραστηριοτήτων σε εθνικό και διεθνές επίπεδο
- Οργάνωση «κέντρου οικονομικής ενημέρωσης» από το Δήμο Χανίων, ως παρατηρητήριο της τοπικής αγοράς με παροχή υπηρεσιών πληροφόρησης για θέματα χρηματοδοτικών προτάσεων – επιχορηγήσεων νέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στην περιοχή, ανάλυσης των τάσεων της αγοράς των Χανίων, διενέργεια επαφών με συλλογικούς φορείς για βελτίωση της παραγωγικότητας και ενίσχυση της απασχόλησης

1.2.4.4 Οικονομική Διάρθρωση – Αναπτυξιακή Δομή

Το κατά κεφαλήν Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (Α.Εγχ.Π.), για το Νομό Χανίων⁴ για τα έτη 2000, 2005 και 2008, διαμορφώθηκε σε 12.226€, 15.803€ και 19.681€ αντίστοιχα. Το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν του Νομού Χανίων, συγκρινόμενο με το αντίστοιχο μέγεθος της επικράτειας την περίοδο αναφοράς, διαμορφώνεται περίπου στο 90% του εθνικού επιπέδου. Συνολικά υπήρξε αύξηση στο Εγχώριο Προϊόν κατά 58% την περίοδο 2001-2008. Σχετική παράθεση των στοιχείων παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΝΑΦΟΡΑΣ	Έτος			Ποσοστιαία Μεταβολή		
	2001	2005	2008	2001- 2005	2005-2008	2001- 2008
ΝΟΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ	12.226€	15.803€	19.681€	29%	25%	61%
ΚΡΗΤΗ	13.095€	17.494€	21.157€	34%	21%	62%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΟΣ	13.372€	17.545€	21.084€	31%	20%	58%
Επίπεδο ΑΕΠ Νομού Χανίων / Σύνολο Ελλάδος	91%	90%	93%			

Πηγή: ΕΣΥΕ, ΚΕΤΑ

Σημαντικός τομέας οικονομικής συνεισφοράς στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν του Νομού Χανίων είναι ο **τριτογενής τομέας** ο οποίος περιλαμβάνει εισοδήματα που προέρχονται από κλάδους υπηρεσιών, εμπορίου και λοιπών δραστηριοτήτων. Από την ανάλυση της συνεισφοράς ανά κλάδο στην τοπική οικονομία παρατηρείται ότι το έτος 2008 το 71,61% (1.322.000.000€) των εισοδημάτων του Νομού προήλθε από τον τριτογενή τομέα παραγωγής, το 20,53% (379.000.000€) από το δευτερογενή και το

⁴ Ακαθάριστο κατά κεφαλήν Εγχώριο Προϊόν (Α.εγχ.Π): δείκτης οικονομικής ανάπτυξης ο οποίος προκύπτει από το συνολικά παραγόμενο εισόδημα του ενεργά εργασιακά πληθυσμού που δραστηριοποιείται στο Νομό προς το σύνολο του πραγματικού πληθυσμού.

7,85% (145.000.000€) από τον πρωτογενή. Παραθέτοντας διαθέσιμα από τη Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος στοιχεία για τη συνεισφορά κάθε επαγγελματικού κλάδου στην οικονομική δραστηριότητα παρατηρείται μερική συρρίκνωση του πρωτογενή τομέα, σημαντική συρρίκνωση του δευτερογενή και σημαντική αύξηση των εισοδημάτων που προέρχονται από τον τριτογενή τομέα. Τέλος, ο Νομός Χανίων συνεισφέρει το 25% των συνολικών εισοδημάτων της περιφέρειας, ενώ η κατανομή των εισοδημάτων ανά τομέα παραγωγής σε επίπεδο Νομού Χανίων ακολουθεί την ίδια κατανομή που προκύπτει σε περιφερειακό επίπεδο.

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθενται στοιχεία σχετικά με την οικονομική δραστηριότητα ανά κλάδο:

ΠΙΝΑΚΑΣ 29: Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία κατά Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας					
Γεωργία, δασοκομία, αλιεία					
	2000	2005*	2006*	2007*	2008*
Νομός Χανίων	155.000.000	167.000.000	178.000.000	159.000.000	145.000.000
Κρήτη	650.000.000	780.000.000	713.000.000	682.000.000	626.000.000
Βιομηχανία Συμπεριλαμβανομένης και της ενέργειας					
	2000	2005*	2006*	2007*	2008*
Νομός Χανίων	57.000.000	126.000.000	153.000.000	160.000.000	176.000.000
Κρήτη	626.000.000	545.000.000	582.000.000	760.000.000	851.000.000
Κατασκευές					
	2000	2005*	2006*	2007*	2008*
Νομός Χανίων	129.000.000	185.000.000	190.000.000	214.000.000	203.000.000
Κρήτη	474.000.000	619.000.000	712.000.000	738.000.000	723.000.000
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευές οχημάτων και ειδών οικιακής χρήσης, ξενοδοχεία και εστιατόρια, μεταφορές και επικοινωνίες					
	2000	2005*	2006*	2007*	2008*
Νομός Χανίων	489.000.000	126.000.000	153.000.000	160.000.000	176.000.000
Κρήτη	2.418.000.000	545.000.000	582.000.000	760.000.000	851.000.000
Χρηματοπιστωτική Διαμεσολάβηση, διαχείριση ακίνητης περιουσίας, εκμίσθωση και επιχειρηματικές δραστηριότητες					
	2000	2005*	2006*	2007*	2008*
Νομός Χανίων	281.000.000	375.000.000	412.000.000	455.000.000	478.000.000
Κρήτη	1.069.000.000	1.434.000.000	1.569.000.000	1.713.000.000	1.798.000.000
Άλλες Υπηρεσίες					
	2000	2005*	2006*	2007*	2008*
Νομός Χανίων	367.000.000	528.000.000	582.000.000	625.000.000	668.000.000
Κρήτη	1.480.000.000	2.146.000.000	2.355.000.000	2.540.000.000	2.788.000.000
* Εκτιμήσεις Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας Ελλάδος					
Πηγή: ΕΣΥΕ, Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία κατά Κλάδο (Α6)					

Τα χαρακτηριστικά του Δήμου Χανίων ανά τομέα παραγωγής η αναπτυξιακή δομή καθώς και οι υποδομές που συνεισφέρουν στον τομέα παραγωγικής δραστηριότητας παρουσιάζονται παρακάτω:

- ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

Η παραγωγή του αγροτικού τομέα καλύπτει ένα μεγάλο εύρος των μεσογειακών προϊόντων, ωστόσο επικεντρώνεται περισσότερο στις ελαιοκαλλιέργειες, στα παράγωγα του αμπελιού, στα πρώιμα οπωροκηπευτικά, στα εσπεριδοειδή και στην τυροκομία. Όσον αφορά τις καλλιέργειες στο Δήμο Χανίων αναδεικνύεται η εξειδίκευση σε παραδοσιακές καλλιέργειες, όπως η ελαιοκαλλιέργεια και η αμπελοργία.

Παρά την ουσιαστική του συνεισφορά στα μακροοικονομικά μεγέθη (Α.Ε.Π. κλπ.), ο πρωτογενής τομέας χαρακτηρίζεται από μακροχρόνια αδυναμία υποδομών λόγω του μικρού και πολυτεμαχισμένου γεωργικού κλήρου. Χαρακτηριστικό είναι ότι η Κρήτη υπολείπεται αρκετά του μέσου όρου της χώρας σε αρδευόμενες εκτάσεις. Επίσης, το ποσοστό της καλλιεργήσιμης γης είναι χαμηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό του εθνικού μέσου όρου. Οι καλλιεργήσιμες εκτάσεις στο Δήμο Χανίων ανά Δημοτική Ενότητα, σύμφωνα με επεξεργασία στοιχείων της απογραφής του 2001, διαμορφώνονται σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα ως εξής:

Δημοτική Ενότητα	Εκτάσεις σε στρέμματα
Δ.Ε. Χανίων	2.400
Δ.Ε. Ακρωτηρίου	51.300
Δ.Ε. Ελευθερίου Βενιζέλου	8.700
Δ.Ε. Σούδας	9.800
Δ.Ε. Θερίσου	24.900
Δ.Ε. Νέας Κυδωνίας	17.100
Δ.Ε. Κεραμιών	26.400
ΣΥΝΟΛΟ	140.600
Πηγή: ΕΣΥΕ (2001)	

Συνολικά το 25% των καλλιεργήσιμων εκτάσεων του Δήμου Χανίων βρίσκονται στη Δημοτική Ενότητα Ακρωτηρίου, ενώ έπεται η Δημοτική Ενότητα Κεραμιών με ποσοστό 19% και ακολουθεί η Δημοτική Ενότητα Θερίσου. Η Δημοτική Ενότητα Χανίων κατέχει τη μικρότερη έκταση καλλιεργειών, καθώς χαρακτηρίζεται ως αστική περιοχή με έντονα αναπτυγμένα στοιχεία που χαρακτηρίζουν τον τριτογενή τομέα παραγωγής. Σύμφωνα με εκτιμήσεις σε επίπεδο Νομού Χανίων η γεωργική παραγωγή μπορεί να αναλυθεί ως εξής:

Είδος Καλλιέργειας	Ποσότητα Παραγωγής (σε τόνους)
Νωπά Κηπευτικά	65.338
Κονδυλώδη (Πατάτες, Σακχαρότευτλα)	9.400
Οπώρες (Μηλοειδή, Πυρηνόκαρπα, Ακρόδρυα, Εσπεριδοειδή, Διάφορα)	88.323
Αμπέλια (Σταφύλια για κρασί, επιτραπέζια, σταφίδα)	1.980
Ελαιόδεντρα (Ελιές Βρώσυμες, Ελιές για παραγωγή Ελαιολάδου)	25.150
Πηγή: Διεύθυνση Αγροτικής Ανάπτυξης, Περιφερειακή Διεύθυνση Χανίων (2011)	

Στο Δήμο Χανίων την περίοδο 2010-2011 παρήχθησαν 5.249.274 κιλά ελαιολάδου εκ των οποίων το 73,48% (3.856.938) ήταν έξτρα παρθένο, το 9,56% (502.031) παρθένο και το 19,96% (502.031) λαμπάντε.

Ειδικά όσον αφορά την παραγωγή ελαιολάδου, ιδιαίτερη αναφορά αξίζει να γίνει στην πρωτοβουλία του Δήμου Χανίων ο οποίος προχώρησε στην κυκλοφορία του πρώτου ελαιόλαδου συμβολαιακής γεωργίας με την ονομασία "Της Κρήτης το ομαδικό". Το εν λόγω ελαιόλαδο είναι έξτρα παρθένο με πιστοποιητικό γνησιότητας και ποιότητας και στη διαδικασία παραγωγής εμπλέκονται πιστοποιημένοι παραγωγοί που απευθύνονται σε ελαιουργεία, τα οποία στη συνέχεια έρχονται σε συμφωνία με τον τυποποιητή που από την πλευρά του έρχεται σε συμφωνία με τον διακινητή που προωθεί το προϊόν στην αγορά (Πλαίσιο 1).

ΠΛΑΙΣΙΟ 1

“Της Κρήτης το Ομαδικό”: Από το Δήμο Χανίων το πρώτο λάδι συμβολαιακής γεωργίας

«Με πρωτοβουλία του Δήμου Χανίων κυκλοφόρησε το πρώτο ελαιόλαδο συμβολαιακής γεωργίας με την ονομασία "Της Κρήτης το Ομαδικό" και με συμμετοχή 25 παραγωγών ελαιόλαδου. Ο Δήμος Χανίων ήταν αυτός που ξεκίνησε τις διαδικασίες για να "βγει" στην αγορά έξτρα παρθένο ελαιόλαδο με πιστοποιητικό γνησιότητας και ποιότητας. Στη διαδικασία παραγωγής του εμπλέκονται πιστοποιημένοι παραγωγοί που απευθύνονται στα συνεργαζόμενα ελαιουργεία. Στη συνέχεια τα ελαιουργεία έρχονται σε συμφωνία με τον τυποποιητή που από την πλευρά του έρχεται σε συμφωνία με τον διακινητή που προωθεί το προϊόν στην αγορά.»

Όλοι οι συμβαλλόμενοι είναι πιστοποιημένοι, ενώ το προϊόν που παράγεται είναι προστατευμένης γεωγραφικής προέλευσης. Η αναγνώριση του ελαιόλαδου γίνεται με εργαστηριακή ανάλυση πριν και μετά τη συσκευασία του. Πριν τη συσκευασία το λάδι σφραγίζεται σε ειδικές ανοξείδωτες δεξαμενές, ενώ το πιστοποιητικό γνησιότητας και ποιότητας δίνεται από εργαστήριο του Μεσογειακού Αγρονομικού Ινστιτούτου Χανίων. Όλες οι συσκευασίες είναι αριθμημένες και πάνω σε αυτές αναγράφεται η πιστοποίηση του προϊόντος και κάθε συσκευασία φέρει το πιστοποιητικό γνησιότητας και ποιότητας. Το προϊόν πωλείται σε αριθμημένα μεταλλικά δοχεία του ενός και των πέντε λίτρων, πάνω στα οποία αναγράφεται ημερομηνία λήξης.

Οι πρώτες ποσότητες που παρήχθησαν αφορούσαν 30 τόνους λάδι με τον παραγωγό να εισπράττει 2,5 ευρώ το λίτρο, σταθερή τιμή για το διάστημα των 3 ετών που ισχύει η συμφωνία. Η τιμή για τον καταναλωτή είναι 3,95 το λίτρο συν 13% ΦΠΑ. Ιδιαίτερα σημαντικό είναι το ότι για το συγκεκριμένο προϊόν υπάρχει έντονο ενδιαφέρον από την αμερικανική αγορά»

Όσον αφορά το ζωικό πληθυσμό ανά Δημοτική Ενότητα του Δήμου Χανίων, αυτός αποτυπώνεται στον παρακάτω πίνακα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 32: Ζωικός Πληθυσμός ανά Δημοτική Ενότητα του Δήμου Χανίων	
Δημοτική Ενότητα	Αριθμός*
Δ.Ε. Χανίων	6.460
Δ.Ε. Ακρωτηρίου	88.854
Δ.Ε. Ελευθερίου Βενιζέλου	15.184
Δ.Ε. Σούδας	5.408
Δ.Ε. Θερίσου	33.890
Δ.Ε. Νέας Κυδωνίας	7.910
Δ.Ε. Κεραμιών	59.926
Σύνολο	217.632
* Περιλαμβάνει αθροιστικά ζώα, πτηνά και κυψέλες μελισσών	
Πηγή: ΕΣΥΕ (2005), Επεξεργασία Στοιχείων ανά Δήμο	

Από αυτόν προκύπτει ότι το 40,83% του ζωικού πληθυσμού βρίσκεται στη Δημοτική Ενότητα Ακρωτηρίου, με 27,53% ακολουθεί η Δημοτική Ενότητα Κεραμιών και η Δημοτική Ενότητα Θερίσου με ποσοστό 15,58%. Το μικρότερο ποσοστό κατέχει η Δημοτική Ενότητα Σούδας.

Σχετικά με την αλιευτική δραστηριότητα στο Δήμο Χανίων αυτή μπορεί να αποτυπωθεί παραθέτοντας τα κιλά αλίευσης αλιευμάτων και τα αλιευτικά σκάφη, που χρησιμοποιούνται από επαγγελματίες αλιείς ανά Δημοτική Ενότητα. Συγκεκριμένα η παραγωγή που προκύπτει από την αλιευτική δραστηριότητα παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 33: Αλιευτική δραστηριότητα στο Δήμο Χανίων ανά Δημοτική Ενότητα (Αλιεία/ Υδατοκαλλιέργειες*)		
Δημοτική Ενότητα	Κιλά	Σκάφη
Δ.Ε. Χανίων	1.320.000	17
Δ.Ε. Ακρωτηρίου	282.000	43
Δ.Ε. Ελευθερίου Βενιζέλου	2.000	6
Δ.Ε. Σούδας	137.100	43
Δ.Ε. Θερίσου	-	-
Δ.Ε. Νέας Κυδωνίας	17.385	34
Δ.Ε. Κεραμιών	-	-
Σύνολο	217.632	143
* Περιλαμβάνει ποσότητες Αλιευμάτων που Εκφορτώθηκαν. Αθροιστικά περιλαμβάνει ιχθύες, μαλάκια, κεφαλόποδα, οστρακοειδή		
Πηγή: ΕΣΥΕ (2005), Επεξεργασία Στοιχείων ανά Δήμο		

Γενικότερα τα κρίσιμα ζητήματα, τα προβλήματα και οι προοπτικές ανάπτυξης που αφορούν τον πρωτογενή τομέα του Δήμου Χανίων είναι τα εξής:

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ**ΘΕΜΑ: ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ**

Δυνατότητες & Ευκαιρίες	Προβλήματα & Περιορισμοί
<p><u>Δυνατότητες</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Παραγωγή τοπικών προϊόντων υψηλής ποιότητας και βιολογικής αξίας (π.χ. παρθένο ελαιόλαδο).• Σύνδεση πρωτογενή τομέα με τους κλάδους μεταποίησης και υπηρεσιών.• Δυνατότητα διαφοροποίησης της αγροτικής παραγωγής με εισαγωγή νέων ποικιλιών και υβριδίων από το εξωτερικό.• Αξιοποίηση της τεχνογνωσίας που προέρχεται από μελέτες και ερευνητικές δραστηριότητες.	<p><u>Προβλήματα</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Μικρό μέγεθος (κατακερματισμός) γεωργικού κλήρου• Αδυναμία αξιοποίησης νέων τεχνολογιών καθώς το κόστος εφαρμογής τους είναι δυσανάλογα μεγάλο σε σχέση με το μέγεθος της παραγόμενου προϊόντος• Υψηλό κόστος διάθεσης Αγροτικών Προϊόντων λόγω ανελαστικών δαπανών-υψηλού μεταφορικού κόστους• Υψηλό Κόστος Πρώτων Υλών (Λιπασμάτων, Καυσίμων κλπ.)• Έλλειψη τυποποίησης και οργανωμένης προβολής των παραγόμενων αγροτικών προϊόντων.• Πολλές μικρές μονάδες τυποποίησης με πενιχρούς πόρους για την προώθηση των παραγόμενων προϊόντων.• Αδυναμία συντονισμού για την οργανωμένη προώθηση των προϊόντων στη διεθνή αγορά.• Αδυναμία καθιέρωσης αγροτικών προϊόντων σε επίπεδο Κρήτης ως προϊόντα Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (ΠΟΠ) και Γεωγραφικής Ένδειξης (ΠΓΕ).
<p><u>Ευκαιρίες</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Παγκόσμια αναγνώριση του «Κρητικού Μοντέλου Διατροφής»• Προώθηση των εξαγωγών προς «μεγάλες αγορές» όπως η Κίνα, η Γερμανία, η Αμερική κ.α.• Παγκόσμιο “brand name” αποτελεί το Κρητικό ελαιόλαδο.• Προώθηση του «Αγροτουριστικού» μοντέλου ως καινοτόμο μοντέλο σύνδεσης του τουρισμού με την αγροτική παραγωγή.• Παγκοσμιοποίηση - Άνοιγμα της αγοράς της Κίνας.• Ζήτηση τυποποιημένου ελληνικού ελαιολάδου ονομασίας προέλευσης.• Ίδρυση Λαϊκής Αγορών μόνο τοπικών αγροτικών προϊόντων και βιολογικών.• Διοργάνωση εκθέσεων (π.χ. Αγροτικός Αύγουστος) και ανάπτυξη δράσεων	<p><u>Περιορισμοί</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Ισχυρός ανταγωνισμός σε διεθνές επίπεδο• Εγκατάλειψη της υπαίθρου και συγκέντρωση σε κέντρα τουριστικής ανάπτυξης• Συρρίκνωση του αγροτικού τομέα• Διόγκωση κλάδου των υπηρεσιών• Υποβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος• Απουσία ευέλικτων χρηματοδοτικών προγραμμάτων ενίσχυσης των αγροτικών επενδύσεων• Έλλειψη κινήτρων για ανάπτυξη του πρωτογενή τομέα• Ανάγκη για εξειδικευμένη εκπαίδευση-επιμόρφωση σε θέματα αγροτικής παραγωγής.

προώθησης και προβολής με στόχο την υποστήριξη της εξαγωγικής δραστηριότητας και την προώθηση των τοπικών αγροτικών προϊόντων.	
<u>Κρίσιμα Ζητήματα Τοπικής Ανάπτυξης</u>	
<ul style="list-style-type: none"> • Παροχή κινήτρων για ανάπτυξη διαμεσολαβητικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων • Αναδιάρθρωση καλλιεργειών • Ποιοτική Βελτίωση των παραγόμενων προϊόντων • Τυποποίηση και συσκευασία προϊόντων, κατοχύρωση σημάτων ποιότητας, ονομασίας προέλευσης κλπ. • Διαχείριση, συντήρηση, τυποποίηση, συσκευασία και μεταποίηση αγροτικών προϊόντων • Ίδρυση Λαϊκής Αγορών μόνο τοπικών αγροτικών προϊόντων και βιολογικών • Διοργάνωση εκθέσεων (π.χ. Αγροτικός Αύγουστος) και ανάπτυξη δράσεων προώθησης και διαφήμισης με στόχο την υποστήριξη της εξαγωγικής δραστηριότητας και την προώθηση των τοπικών αγροτικών προϊόντων. 	

- ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

Ο δευτερογενής τομέας στο Δήμο Χανίων δεν είναι ικανοποιητικά ανεπτυγμένος σε σχέση με την υπόλοιπη περιφέρεια, ενώ βασίζεται κυρίως στην επεξεργασία των προϊόντων του πρωτογενή τομέα. Οι κατασκευαστικές εταιρείες είναι σχετικά μικρού μεγέθους με εξαίρεση κάποιες συνεταιριστικές. Διαπιστώνονται δυσκολίες στην ανάπτυξη εμπορικών δικτύων για την προώθηση των τοπικών προϊόντων σε διεθνείς αγορές. Υπάρχουν επίσης προβλήματα διασύνδεσης μεταξύ του τομέα της παραγωγής και των ερευνητικών κέντρων.

Σημαντικότερος κλάδος του δευτερογενή τομέα είναι η μεταποίηση η οποία συνδέεται κύρια με την επεξεργασία προϊόντων του πρωτογενή τομέα, αλλά και με τους κλάδους των δομικών υλικών και των πλαστικών. Στην έκταση του Δήμου συναντάται πλήθος κυρίως μικρών (εκτός των συνεταιριστικών) μεταποιητικών επιχειρήσεων που επεξεργάζονται αγροτικά προϊόντα (παραγωγή σταφίδας, τυριού κλπ). Το 47% των μεταποιητικών επιχειρήσεων, 42 σε αριθμό, δραστηριοποιούνται στο κλάδο των Τροφίμων και Ποτών. Δραστηριοποιούνται κυρίως στην επεξεργασία αγροτικών προϊόντων και στην παραγωγή προϊόντων κρέατος.

ΠΙΝΑΚΑΣ 34: Επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται ανά κλάδο στο Δευτερογενή τομέα και εδρεύουν στο Δ. Χανίων		
α/α	Κλάδος Επιχειρηματικής Δραστηριότητας	Αρ. Επιχ/ων
1	Βιομηχανία Τροφίμων, Ποτών και καπνοβιομηχανία	42
2	Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών και προϊόντων	5
3	Βιομηχανία Δέρματος και Δερματίνων ειδών	2
4	Βιομηχανία Ξύλου και Προϊόντων Ξύλου	3
5	Παραγωγή Χαρτοπολλτού, παραγωγή χαρτιού και προϊόντων από χαρτί, εκδοτικές και εκτυπωτικές δραστηριότητες	6
6	Παραγωγή Χημικών ουσιών, χημικών προϊόντων και συνθετικών ινών	4

7	Κατασκευή προϊόντων από ελαστικό (καουτσούκ) και πλαστικές ύλες	4
8	Κατασκευή άλλων προϊόντων από μη μεταλλικά ορυκτά	8
9	Παραγωγή βασικών μετάλλων και κατασκευή μεταλλικών προϊόντων	10
10	Κατασκευή ηλεκτρικού εξοπλισμού και οπτικών συσκευών	4
11	Κατασκευή εξοπλισμού κατασκευών	1
12	Λοιπές Βιομηχανίες (μ.α.κ)	3
	Σύνολο επιχειρήσεων μεταποιητικού κλάδου	92
13	Κατασκευές	61
14	Παροχή Ηλεκτρικού Ρεύματος, Φυσικού Αερίου και Νερού	3
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	156

Πηγή: ΕΒΕ (2011)

Συνοπτικά, η εικόνα της τοπικής οικονομίας όσον αφορά την ανάπτυξη των μεταποιητικών επιχειρήσεων παρουσιάζεται παρακάτω:

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	
ΘΕΜΑ: ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	
Δυνατότητες & Ευκαιρίες	Προβλήματα & Περιορισμοί
<u>Δυνατότητες</u> <ul style="list-style-type: none"> Μείωση του κόστους με την εφαρμογή νέων τεχνολογιών στον τομέα της μεταποίησης. Δημιουργία νέου ΒΙΟΠΑ με στόχο τη συγκέντρωση όλων των μεταποιητικών επιχειρήσεων σε μια περιοχή με στόχο την ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας Μεταποίηση και εξαγωγή Κρητικών προϊόντων. 	<u>Προβλήματα</u> <ul style="list-style-type: none"> Μικρό μέγεθος επιχειρήσεων οικογενειακού χαρακτήρα, που κάνει δύσκολη την ανάπτυξη του μεταποιητικού κλάδου Υψηλό μεταφορικό κόστος λόγω του νησιωτικού χαρακτήρα της περιοχής Υψηλή εποχικότητα στη ζήτηση των μεταποιητικών προϊόντων λόγω του τουριστικού χαρακτήρα της περιοχής και της έντονης αλληλεξάρτησης του με την παραγωγικότητα των λοιπών κλάδων παραγωγής της τοπικής οικονομίας.
<u>Ευκαιρίες</u> <ul style="list-style-type: none"> Προώθηση των προϊόντων με τη διενέργεια εξαγωγικών εκθέσεων Μείωση του κόστους παραγωγής με ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών Πραγματοποίηση σεμιναρίων για την επιμόρφωση των επιχειρηματιών σε θέματα μεταποίησης και καινοτομίας 	<u>Περιορισμοί</u> <ul style="list-style-type: none"> Ασταθές οικονομικό περιβάλλον και φορολογικό καθεστώς για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις Έντονος Ανταγωνισμός σε Εθνικό και Διεθνές Επίπεδο Μεγάλες γραφειοκρατικές διαδικασίες, οι οποίες αποτελούν τροχοπέδη για την έναρξη, επέκταση, αλλαγή κάθε επιχειρηματικής δραστηριότητας Συνεχής μείωση επιδοτούμενων προγραμμάτων χρηματοδότησης με αποτέλεσμα να μην υπάρχουν κίνητρα ή πόροι για την ενίσχυση μεταποιητικών

	<p>επιχειρήσεων.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ασταθής οικονομική συγκυρία για την προώθηση καινοτόμων επιχειρηματικών δράσεων
Κρίσιμα Ζητήματα Τοπικής Ανάπτυξης	
<ul style="list-style-type: none"> • Διοργάνωση διεθνών εμπορικών εκθέσεων και προγραμμάτων προώθησης της μεταποίησης για την ενίσχυση της εξωστρέφειας των τοπικών επιχειρήσεων • Ενημέρωση και υποστήριξη επιχειρηματιών από το Τμήμα εμπορίου • Μείωση των γραφειοκρατικών διαδικασιών για την έναρξη επιχειρηματικής δραστηριότητας. 	

- ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

Οι υπηρεσίες αποτελούν τον μεγαλύτερο και δυναμικότερο τομέα της τοπικής οικονομίας και συμβάλλουν στο Ακαθάριστο Προϊόν του Νομού κατά περίπου 70%. Κινητήριοι μοχλός είναι φυσικά ο τουρισμός και οι συνδεδεμένες με αυτόν υπηρεσίες. Οι διοικητικές, εκπαιδευτικές και χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, καθώς και οι υπηρεσίες μεταφορών είναι συγκεντρωμένες κυρίως στα μεγάλα αστικά κέντρα. Λόγω του νησιωτικού χαρακτήρα της τοπικής οικονομίας και του εξαγωγικού προσανατολισμού της, έχουν αναπτυχθεί ισχυρότατες εταιρίες μεταφορών και ναυτιλιακές εταιρείες.

Διακρίνοντας μερικά εκ των σημαντικότερων χαρακτηριστικών του τριτογενούς τομέα, μπορούν να αναφερθούν:

- Η υψηλή θέση του εμπορίου και των υπηρεσιών στην οικονομική δραστηριότητα.
- Η υψηλή συμμετοχή και απασχόληση στον κλάδο των τουριστικών επιχειρήσεων.
- Η έντονη εποχικότητα της τουριστικής δραστηριότητας.
- Η μεγάλη συγκέντρωση ξενοδοχειακού δυναμικού.

Στο Δήμο Χανίων, η παραγωγική δραστηριότητα του τριτογενή τομέα, ανά κλάδο παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 35: Επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται ανά κλάδο στον Τριτογενή τομέα και εδρεύουν στο Δ. Χανίων		
Α/Α	Κλάδος Επιχειρηματικής Δραστηριότητας	Αρ. Επιχ/ων
1	Χονδρικό και Λιανικό Εμπόριο, επισκευή αυτοκινήτων οχημάτων, μοτοσυκλετών και ειδών προσωπικής και οικιακής χρήσης	239
2	Ξενοδοχεία και Εστιατόρια	182
3	Μεταφορές, Αποθήκευση και Επικοινωνία	24
4	Ενδιάμεση Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί	7
5	Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας, εκμισθώσεις και επιχειρηματικές Δραστηριότητες	51
6	Ιδιωτική Εκπαίδευση (Εκπαιδευτήρια, Σχολές Οδηγών)	6
7	Υγεία και Κοινωνική Μέριμνα	7
8	Άλλες Δραστηριότητες Παροχής υπηρεσιών υπέρ του Κοινωνικού Συνόλου και άλλων Υπηρεσιών κοινωνικού ή ατομικού Χαρακτήρα	24

Η ανάπτυξη του τουρισμού αποτελεί δομικό χαρακτηριστικό επικράτησης του τριτογενή τομέα στο Δήμο Χανίων. Στον τομέα αυτό, μεταξύ άλλων, συνεισφέρουν το φυσικό περιβάλλον και ο παραθαλάσσιος χαρακτήρας του Δήμου. Υπάρχουν και διατηρούνται οργανωμένες ακτές, με τις περισσότερες, έντεκα στο σύνολο των δημοτικών διαμερισμάτων, να βραβεύονται κάθε χρόνο για την ασφάλεια και καταλληλότητα τους με τη «Γαλάζια Σημαία».

Στο Δήμο Χανίων υπάρχουν οργανωμένα τουριστικά καταλύματα κάθε κατηγορίας. Συγκεκριμένα η ξενοδοχειακή υποδομή μπορεί συνοπτικά να αποδοθεί παραθέτοντας τον αριθμό των καταλυμάτων που υπάρχουν σε κάθε Δημοτική Ενότητα (Πίνακας 36).

ΠΙΝΑΚΑΣ 36: Καταλύματα ανά κατηγορία ξενοδοχειακής μονάδας στο Δήμο Χανίων

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΟΝΑΔΑΣ	5****		4****		3***		2**		1*	
	Μονάδες	Κλίνες	Μονάδες	Κλίνες	Μονάδες	Κλίνες	Μονάδες	Κλίνες	Μονάδες	Κλίνες
Δ.Ε Χανίων	-	-	1	147	7	596	22	1327	5	205
Δ.Ε Ακρωτηρίου	1	264	-	-	10	719	8	364	-	-
Δ.Ε Ελ.Βενιζέλου	-	-	-	-	-	-	1	56	-	-
Δ.Ε Σούδας	-	-	-	-	-	-	2	77	1	24
Δ.Ε Νέας Κυδωνίας	6	1257	8	1821	24	2167	116	7493	21	955
ΣΥΝΟΛΟ	7	1521	9	1968	41	3482	149	9317	27	1184

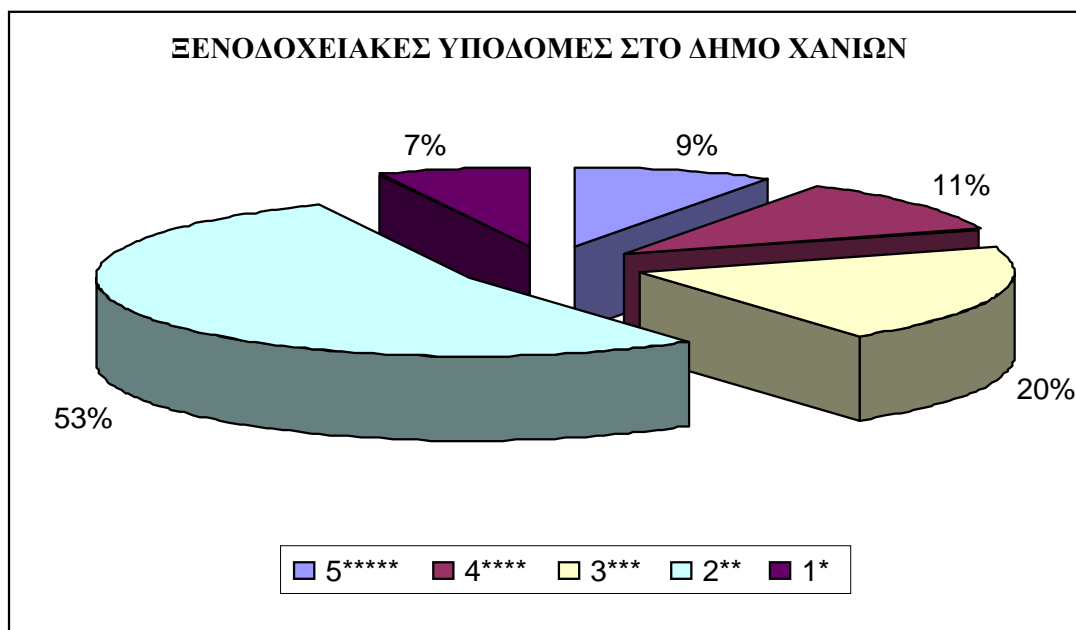
Συνολικά στο Δήμο Χανίων υπάρχουν 233 τουριστικές μονάδες με 17.472 κλίνες. Επίσης λειτουργούν διαφόρων κατηγοριών ξενοδοχειακές μονάδες. Ο μεγαλύτερος αριθμός ξενοδοχειακών μονάδων δραστηριοποιείται στη δημοτική ενότητα Νέας Κυδωνίας, η οποία κατέχει την πρωτιά στα «πεντάστερα» ξενοδοχειακά συγκροτήματα σε επίπεδο Δήμου. Συνολικά στην Δημοτική Ενότητα Νέας Κυδωνίας δραστηριοποιούνται 6 ξενοδοχειακές μονάδες πέντε αστερών και οκτώ τεσσάρων με διαθεσιμότητα 1.257 και 1.821 κλινών αντίστοιχα. Στο κέντρο της πόλης και ειδικότερα στη δημοτική ενότητα Χανίων το μεγαλύτερο μέρος των ξενοδοχειακών μονάδων είναι τριών και δύο αστερών με διαθέσιμες 596 και 1.327 κλίνες αντίστοιχα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 37: Παρουσίαση Ξενοδοχειακής Υποδομής σε επίπεδο Δήμου Χανίων – Περιφέρειας Κρήτης – Σύνολο Χώρας

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ	5*****	4****	3***	2**	1*	ΣΥΝΟΛΟ	
ΔΗΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ	Μονάδες	7	9	41	149	27	233
	Κλίνες	1521	1968	3482	9317	1184	17.472
ΚΡΗΤΗ	Μονάδες	48	216	306	711	228	1.509
	Κλίνες	22.290	42.572	28.956	43.082	10.055	146.955
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	Μονάδες	199	1.048	1.900	4.403	1.657	9.207
	Κλίνες	69.634	160.888	55.150	193.532	47.351	526.555
ΚΛΙΝΕΣ: ΔΗΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ/ΚΡΗΤΗ	ΠΟΣΟΣΤΟ	6,82%	4,62%	12,03%	21,63%	11,78%	11,89%
ΚΛΙΝΕΣ: ΔΗΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ/ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ	2,18%	1,22%	6,31%	4,81%	2,50%	3,32%

Πηγή: ΕΣΥΕ, ΚΕΤΑ (2008), *Μελέτη για την Αναπτυξιακή Φυσιογνωμία της Κρήτης*.

Ο Δήμος Χανίων κατέχει το 6,82% των διαθέσιμων ξενοδοχειακών κλινών κατηγορίας πέντε αστέρων της Περιφέρειας και το 2,18% των κλινών πέντε αστέρων σε επίπεδο χώρας. Συνολικά, το 11,89% των ξενοδοχειακών υποδομών του νησιού βρίσκονται εντός ορίων του Δήμου. Αντίστοιχα ο Δήμος Χανίων φιλοξενεί το 3,32% των ξενοδοχειακών υποδομών της Ελλάδος. Συνολικά οι ξενοδοχειακές υποδομές βάσει των διαθέσιμων κλινών ανά κατηγορία αξιολόγησης των υπηρεσιών που προσφέρουν στο φιλοξενούμενο, παρουσιάζεται στο παρακάτω διάγραμμα:

Συνοπτικά, περιγράφοντας τον αριθμό των διαθέσιμων κλινών με κριτήριο την αξιολόγηση της ποιοτικής διαβάθμισης των παρεχόμενων υπηρεσιών τους ως ποσοστό στο σύνολο των κλινών σε δημοτικό επίπεδο μπορούμε να συμπεράνουμε ότι το 53% του συνόλου των διαθέσιμων κλινών στο Δήμο Χανίων είναι κατηγορίας δυο αστέρων, ενώ ακολουθεί με 20% ο αριθμός των κλινών κατηγορίας τριών αστέρων, έπεται, με 11%, η διαθεσιμότητα των κλινών τεσσάρων αστέρων, 9% του συνόλου αποτελούν οι κλίνες πέντε αστέρων και 7% οι κλίνες ενός αστεριού.

Επιπλέον όσον αφορά τον τομέα του τουρισμού αξίζει να επισημανθούν οι σημαντικές πρωτοβουλίες που ανέλαβε από την αρχή του 2011 ο Δήμος Χανίων, όσον αφορά το τουρισμό κρουαζιέρας για την προσέλκυση εταιρειών και επισκεπτών στα Χανιά. Η νέα Δημοτική Αρχή των Χανίων, με την ανάληψη των καθηκόντων της - και αναγνωρίζοντας τις σημαντικές προοπτικές που διανοίγονται για την τοπική οικονομία και ανάπτυξη από τη νέα αυτή τουριστική αγορά - **ανέλαβε συγκεκριμένες πρωτοβουλίες** για τη διαμόρφωση ενός συγκεκριμένου επιχειρησιακού σχεδιασμού για τον τουρισμό κρουαζιέρας με απώτερο στόχο την **καθιέρωση του λιμανιού της Σούδας σε σημαντικό προορισμό κρουαζιέρας στη βάση ποιοτικών υπηρεσιών και υποδομών και την περαιτέρω ανάδειξη των τουριστικών, πολιτισμικών και περιβαλλοντικών πλεονεκτημάτων του τόπου μας.**

Όσον αφορά τις οργανωμένες αφίξεις κρουαζιερόπλοιων στα Χανιά, τη φετινή τουριστική περίοδο, αυτές αναμένεται να ξεπεράσουν τις 100 έως το τέλος του έτους, γεγονός που συνεπάγεται σημαντικά έσοδα για την τοπική οικονομία και τόνωση της

τοπικής αγοράς, οι δε συνολικές αφίξεις αλλοδαπών τουριστών με κρουαζιερόπλοια στα Χανιά, κατά το πρώτο εξάμηνο του 2011 και συγκεκριμένα την περίοδο Μαρτίου-Ιουνίου έφτασαν τις 45.084, από 113 διαφορετικές εθνικότητες.

ΠΙΝΑΚΑΣ 38: Αφίξεις Αλλοδαπών με Κρουαζιερόπλοια στο Λιμάνι Σούδας ανά Εθνικότητα (Α Εξάμηνο 2011)

ΧΩΡΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ	2011
ΗΠΑ	12892
ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	6693
ΙΤΑΛΙΑ	4756
ΚΑΝΑΔΑΣ	3637
ΙΣΡΑΗΛ	2236
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	1614
ΒΡΑΖΙΛΙΑ	1544
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	1174
ΑΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ	10538
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΑΦΙΞΕΩΝ	45084

Πηγή: Λιμεναρχείο Χανίων, Ιούλιος 2011

Από αυτούς τους τουρίστες που έχουν έρθει με κρουαζιερόπλοιο στο Νομό Χανίων, το μεγαλύτερο ποσοστό προέρχεται από τις ΗΠΑ με 28,6% και ακολουθούν οι Άγγλοι και Ιταλοί με 14,9% και 10,6%, αντίστοιχα. Σχετικά με τις υπόλοιπες εθνικότητες, αξίζει να σημειώσουμε το ποσοστό των αφίξεων των Καναδών κατά 8,1% και των Ισραηλινών κατά 5%. Διακρίνοντας τις αφίξεις αλλοδαπών ανά μήνα, παρατηρούμε ότι ο μήνας που εμφάνισε τις περισσότερες αφίξεις ήταν ο Ιούνιος με 24.818 και έπεται ο Μάιος με 11.660 και ο Απρίλιος με 8.319.

Πηγή: Λιμεναρχείο Χανίων, Ιούλιος 2011

Συνοψίζοντας, η εικόνα του τριτογενή τομέα με έμφαση στην αναπτυξιακή προοπτική που προσδίδει ο τομέας του Τουρισμού στην περιοχή παρουσιάζεται παρακάτω.

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ**ΘΕΜΑ: ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ (ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ)**

Δυνατότητες & Ευκαιρίες	Προβλήματα & Περιορισμοί
<p><u>Δυνατότητες</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Υψηλό επίπεδο τουριστικών υπηρεσιών• Ισχυρή γεωγραφική θέση• Επαρκείς υποστηρικτικές υποδομές - υπηρεσίες• Υψηλή τουριστική ζήτηση• Ανάπτυξη θεματικού τουρισμού (συνεδριακού, τουρισμού υγείας, αγροτουρισμού κ.α.)• Ανάπτυξη χειμερινού τουρισμού• Ανάδειξη και αξιοποίηση φυσικού περιβάλλοντος	<p><u>Προβλήματα</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Συγκέντρωση υποδομών τουρισμού και δυσκολία διάχυσης στην ενδοχώρα• Εποχική ζήτηση• Έλλειψη ενιαίου στρατηγικού σχεδιασμού τουριστικής προβολής και ανάπτυξης• Έντονη εξάρτηση από αποφάσεις, επιλογές και πολιτικές μεγάλων τουριστικών πρακτορείων του εξωτερικού• Αποσπασματικές και μεμονωμένες πρωτοβουλίες τουριστικής ανάπτυξης• Κίνδυνος μαζικοποίησης τουριστικού προϊόντος χωρίς διαφοροποιήσεις-έλλειψη καινοτομίας• Έλλειψη θεσμικού πλαισίου ρύθμισης των χρήσεων γης και προστασίας χρήσεων προστατευόμενων περιοχών φυσικού κάλλους• Ανεπάρκεια υποδομών υποδοχής επισκεπτών• Υστέρηση στην αξιοποίηση απορρόφησης χρηματοδοτικών πόρων για την ανάπτυξη τουριστικών δραστηριοτήτων
<p><u>Ευκαιρίες</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Ανάπτυξη γαστρονομικού τουρισμού - Προώθηση Κρητικής διατροφής• Προσέλκυση εγχώριου τουρισμού• Κατασκευή και λειτουργία μαρίνας σκαφών αναψυχής• Περαιτέρω ανάπτυξη τουρισμού κρουαζιέρα• Ανάπτυξη νέων τεχνολογιών στον τουρισμό• Ανάδειξη προστατευόμενων περιοχών φυσικού κάλλους• Δημιουργία θεματικών μουσείων• Επέκταση Αεροδρομίου Χανίων• Βελτίωση υποδομών Λιμένα Σούδας	<p><u>Περιορισμοί</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Ισχυρός ανταγωνισμός σε διεθνές επίπεδο• Έλλειψη υποδομών ανάπτυξης θεματικού τουρισμού• Εγκατάλειψη της υπαίθρου και συγκέντρωση σε κέντρα τουριστικής ανάπτυξης• Συρρίκνωση της μεταποίησης και του αγροτικού τομέα• Αλλοίωση της οικιστικής δομής• Υποβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος• Έλλειψη εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού στον τομέα του τουρισμού.
<p style="text-align: center;">Κρίσιμα Ζητήματα Τοπικής Ανάπτυξης</p> <ul style="list-style-type: none">• Αναβάθμιση - ολοκλήρωση βασικών υποδομών υποδοχής (αεροδρόμια λιμάνια, μαρίνα)• Ενίσχυση δρομολογίων αεροπορικών και ακτοπλοϊκών εσωτερικού και εξωτερικού• Ανάδειξη πολιτιστικής ταυτότητας και λοιπών παραδοσιακών τουριστικών χαρακτηριστικών της περιοχής• Διοργάνωση εκθέσεων τουρισμού για την ενίσχυση της τουριστικής προβολής του Δήμου• Επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου• Ανάπτυξη θεματικού τουρισμού• Άμεση απορρόφηση χρηματοδοτικών πόρων για την ανάπτυξη τουριστικών δραστηριοτήτων.	

1.2.4.5 Βασικές υποδομές συνδεδεμένες με την τοπική ανάπτυξη

Τέλος, για την ολοκληρωμένη παρουσίαση της υφιστάμενης κατάστασης στον τομέα της τοπικής οικονομίας και απασχόλησης κρίνεται σκόπιμο όπως παρουσιαστούν οι κυριότερες αναπτυξιακές υποδομές που βρίσκονται τόσο εντός των δημοτικών ορίων. Οι συγκεκριμένες υποδομές συνεπικουρούν στην αναπτυξιακή προοπτική της τοπικής οικονομίας του Δήμου Χανίων, στην προοπτική ενίσχυσης της παραγωγικής δυναμικότητας και διείσδυσης σε νέους παραγωγικούς τομείς. Οι παρακάτω υποδομές συνδέονται άμεσα με τον τουρισμό, την εξαγωγική δυνατότητα των αγροτικών προϊόντων, την οργάνωση του παραγωγικού ιστού στο πλαίσιο ευρύτερων συνεργασιών σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο. Συνοπτικά οι κυριότερες υποδομές είναι οι εξής:

[α] Λιμάνι Σούδας

Στο Δήμο Χανίων εντοπίζονται σημαντικές λιμενικές υποδομές από τις οποίες ξεχωρίζει το λιμάνι της Σούδας, το οποίο βρίσκεται σε απόσταση επτά χιλιομέτρων από την πόλη των Χανίων. Το λιμάνι της Σούδας χαρακτηρίζεται ως λιμάνι (επιβατικά και εμπορικά) διεθνούς εμβέλειας και μαζί με αυτό του Ηρακλείου αποτελούν τις κύριες πύλες εισόδου του νησιού της Κρήτης από τη θάλασσα. Το λιμάνι της Σούδας – το μεγαλύτερο και ασφαλέστερο φυσικό λιμάνι της Μεσογείου – πολλαπλών χρήσεων (επιβατική, τουριστική, ναυταθλητική, εκπαιδευτική και αλιευτική), είναι σε μεγάλο βαθμό προστατευμένο από τους κυματισμούς, καθώς βρίσκεται στον μυχό του όρμου της Σούδας ο οποίος είναι ανοιχτός μόνο προς τα Ανατολικά.

Τα τελευταία χρόνια αναπτύσσεται διαρκώς αποτελώντας σταυροδρόμι των σημαντικότερων θαλάσσιων οδών, και συμβάλλοντας καθοριστικά στην εμπορική, τουριστική και οικονομική ανάπτυξη του Δήμου αλλά και του Νομού Χανίων. Καθημερινά μέσω αυτού διακινούνται χιλιάδες επιβάτες, οχήματα, καθώς και εμπορεύματα πάσης φύσεως (αγροτικά, κτηνοτροφικά, κ.α.). Ενδεικτικό είναι πως στη διάρκεια της δεκαετίας 1995-2005 καταγράφηκε ετήσια αύξηση του αριθμού των διακινηθέντων επιβατών κατά 54-55%.

Επίσης την τελευταία περίοδο, το λιμάνι της Σούδας – με τις σημαντικές προσπάθειες που έχει καταβάλλει και ο Δήμος Χανίων - έχει ενταχθεί δυναμικά στα δρομολόγια διεθνών εταιριών κρουαζιέρας ως προορισμός ενώ πολύ σημαντική χαρακτηρίζεται και η ένταξη του λιμένα της Σούδας στη «**Medcruise**», την Ένωση των Μεσογειακών Λιμένων – Προορισμών Κρουαζιέρας, γεγονός που αυξάνει την δυναμική που έχει αποκτήσει η Σούδα ως προορισμός. Είναι χαρακτηριστικό πως μόνο το 2011 αφίχθησαν στο λιμάνι της Σούδας πάνω από 130 κρουαζιερόπλοια τα οποία μετέφεραν περί τους 200.000 επιβάτες.

Στο λιμάνι Σούδας διακρίνονται τρεις βασικές περιοχές/τομείς: α) η περιοχή του Επιβατικού Λιμένα, β) η περιοχή του Εμπορικού Λιμένα και γ) η περιοχή Αναψυχής – Αλιείας – Ναυταθλητισμού. Η σημερινή μέγιστη ετήσια χωρητικότητα του υφιστάμενου Λιμενικού Τμήματος Ακτοπλοΐας ανέρχεται σε περίπου 1.700.000 επιβάτες.

Ο επιβατικός λιμένας

Ο επιβατικός λιμένας είναι εγκατεστημένος στην προβλήτα «ΑΔΡΙΑΣ» όπου βρίσκονται τα κτίρια Λιμεναρχείου και Τελωνείου. Οι κτιριακές εγκαταστάσεις περιλαμβάνουν χώρο αναμονής, ισόγειο λιμενικό υπόστεγο, εμβαδού 3.000m², γραφεία, parking αυτοκινήτων και συνεργείο.

Ο εμπορικός λιμένας

Ο εμπορικός λιμένας εξυπηρετεί τη διακίνηση δημητριακών και άλλων προϊόντων (άλευρα, ζωοτροφές) των Κυλινδρόμυλων Κρήτης και της Κεντρικής Ένωσης Χανίων ΣΥΝ.Π.Ε.

(πρώην ΚΥΔΕΠ), καθώς επίσης και τη διακίνηση Γενικών και Ξηρών Χύδην και επικίνδυνων φορτίων. Περιλαμβάνει υπαίθριους χώρους αποθήσεως εμπορευματοκιβωτίων και αποθήσεως εμπορευμάτων και υπαίθριους ταινιόδρομους μεταφοράς τους. Στο χερσαίο χώρο, εκτός των σιλό της πρώην ΚΥΔΕΠ λειτουργούν δύο ισόγειες λιμενικές αποθήκες Γενικών Φορτίων 787m² η βόρεια και 765m² η νότια (με περιφραγμένο χώρο μεταξύ τους) και το κτίριο λιμενεργατών ανατολικά του οποίο προβλέπονταν η δημιουργία Πάρκου 1.300m².

Ο λιμενίσκος μικρών σκαφών και ερασιτεχνών αλιέων

Ο λιμενίσκος μικρών σκαφών και ερασιτεχνών αλιέων εξυπηρετεί τα επαγγελματικά αλιευτικά σκάφη ανοικτής θάλασσας και στο τμήμα αυτό βρίσκονται η ιχθυόσκαλα δημοσίου Χανίων και τα Γραφεία του Συλλόγου Ερασιτεχνών Αλιέων Σούδας «Ναυτίλος». Συνορεύει από τα δυτικά με τις εγκαταστάσεις του Ναυταθλητικού Κέντρου Σούδας.

[β] Αεροδρόμιο Χανίων

Το αεροδρόμιο Χανίων βρίσκεται στη χερσόνησο του Ακρωτηρίου, περίπου δεκατέσσερα χιλιόμετρα από τα Χανιά σε μια έκταση περίπου 15 στρεμμάτων. Το 2005 έγινε η ολοκλήρωση επέκτασης του αεροδρομίου που έλαβε επίσημα την ονομασία Κρατικός Αερολιμένας Χανίων "Ιωάννης Δασκαλογιάννης". Στο αεροδρόμιο των Χανίων πραγματοποιούνται πτήσεις εσωτερικού από και προς το αεροδρόμιο Αθηνών, το αεροδρόμιο Θεσσαλονίκης και άλλα αεροδρόμια στην Ελλάδα. Από τον Απρίλιο μέχρι τις αρχές Νοεμβρίου κάθε χρόνου, γίνονται επίσης πολλές απευθείας πτήσεις charter για το αεροδρόμιο των Χανίων από τη Βρετανία, τη Γερμανία, τη Σκανδιναβία και άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Η κίνηση στο αεροδρόμιο Χανίων είναι περίπου της τάξης των 1.500.000 επιβατών το χρόνο.

ΠΙΝΑΚΑΣ 39: Κίνηση επιβατών στο αεροδρόμιο Χανίων (2008-2010)

Έτος	2008	2009	2010	Μεταβολή 2008-2009	Μεταβολή 2009-2010	Μεταβολή 2008-2010
Σύνολο Πτήσεων	15.206	16.014	13.852	5,31%	-13,50%	-8,90%
Σύνολο Επιβατών (Αφίξεις- Αναχωρήσεις)	1.866.581	1.795.466	1.654.864	-3,81%	-7,83%	-11,34%
Πηγή: Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας (2011)						

Εξετάζοντας την επιβατική κίνηση κατά την περίοδο 2008-2010 παρατηρούμε ότι ενώ ο αριθμός πτήσεων αυξήθηκε κατά 5,31% από το 2008-2009, ο αριθμός αθροιστικά των επιβατών των πτήσεων άφιξης και αναχώρησης από τα Χανιά μειώθηκε κατά 3,81%. Μεγαλύτερη μεταβολή σημειώθηκε την περίοδο 2009-2010 σε επίπεδο πτήσεων, αφίξεως και αναχωρήσεων κατά 13,50%.

Αντίστοιχα σε επιβατική κίνηση υπήρξε μείωση της τάξεως του 7,83%, 25% αυξημένο ποσοστό συγκριτικά με τη μεταβολή της προηγούμενης περιόδου. Συνολικά την περίοδο 2008-2010 παρατηρήθηκε μείωση της επιβατικής κίνησης και των πτήσεων, -11,34% και -8,90% αντίστοιχα.

Ενθαρρυντικό στοιχείο αποτελεί ωστόσο η αντιστροφή αυτής της τάσης για το έτος 2011. Είναι χαρακτηριστικό πως οι αφίξεις αλλοδαπών επισκεπτών για το πρώτο εξάμηνο του 2011 στο αεροδρόμιο Χανίων έχουν φτάσει τις 225.792, σημειώνοντας μια αύξηση σε σχέση με το αντίστοιχο εξάμηνο του 2010 (213.076 αφίξεις) της τάξης του 5,97%. Βλέποντας τα

ποσοστά αφίξεων των αλλοδαπών επισκεπτών για την περίοδο αυτή, διαπιστώνουμε ότι το 74,44% προέρχεται από τις Σκανδιναβικές Χώρες, όπως είναι η Νορβηγία (22,99%), Σουηδία (19,78%), Δανία (16,64%), Φινλανδία (15,03%) και ακολουθούν αλλοδαποί επισκέπτες από την Αγγλία (6,51%), Γερμανία (4,50%) και Πολωνία (3,03%).

**ΠΙΝΑΚΑΣ 40: Αφίξεις Αλλοδαπών Με Charters
στο Αεροδρόμιο Χανίων ανά Εθνικότητα (Α' Εξαμηνιο 2011 - 2010)**

ΧΩΡΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ	2011	2010	(2011-2010)%
ΝΟΡΒΗΓΙΑ	51917	52446	-1,01%
ΣΟΥΗΔΙΑ	44671	44639	0,07%
ΔΑΝΙΑ	37578	35020	7,30%
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	33939	26084	30,11%
ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	14704	14315	2,72%
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	10159	8837	14,96%
ΠΟΛΩΝΙΑ	6850	9297	-26,32%
ΒΕΛΓΙΟ	6076	5804	4,69%
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	4985	4782	4,25%
ΤΣΕΧΙΑ	4324	4151	4,17%
ΡΩΣΙΑ	3493	1895	84,33%
ΑΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ	7096	5806	22,22%
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΑΦΙΞΕΩΝ	225792	213076	5,97%

Πηγή: Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας Χανίων, Ιούλιος 2011

Τέλος αξίζει να επισημανθεί πως σύμφωνα με τα πρόσφατα δημοσιευθέντα προσωρινά στοιχεία του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων, στο αεροδρόμιο Χανίων οι διεθνείς αφίξεις προς το αεροδρόμιο Χανίων αυξήθηκαν κατά 10,73% για το διάστημα Ιανουάριος – Οκτώβριος 2011 σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2010.

[γ] Ερευνητικά Κέντρα –Τεχνολογικά / Εκπαιδευτικά Ιδρύματα

Τα ερευνητικά κέντρα και τα ακαδημαϊκά-τεχνολογικά εκπαιδευτικά ιδρύματα, δύναται να αποτελέσουν πόλο καινοτομίας και ανάπτυξης, καθώς συνδέονται άμεσα με την παραγωγική δομή της περιοχής και την εισαγωγή καινοτομικών λύσεων σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην τοπική αλλά και όχι μόνο οικονομία. Επίσης, η ύπαρξη τους ενισχύει το «αναπτυξιακό προφίλ» της περιοχής και την προοπτική περαιτέρω συνεργασιών με επιστημονικούς φορείς σε διεθνές επίπεδο.

Τα ακαδημαϊκά/τεχνολογικά και ερευνητικά ιδρύματα που δραστηριοποιούνται στα όρια του Δήμου Χανίων, παρουσιάζονται στον πίνακα 41.

ΠΙΝΑΚΑΣ 41: Ακαδημαϊκά/ Τεχνολογικά Ιδρύματα στο Δήμο Χανίων

1. Πολυτεχνείο Κρήτης
2. ΤΕΙ Κρήτης - Παράρτημα Χανίων
3. Μεσογειακό Αγρονομικό Ινστιτούτο Χανίων
4. Ακαδημία Εμπορικού Ναυτικού Κρήτης

Το **Πολυτεχνείο Κρήτης** ιδρύθηκε το 1977 στα Χανιά και δέχτηκε τους πρώτους φοιτητές τον Οκτώβριο του 1984. Σε αυτό λειτουργούν 5 ακαδημαϊκά Τμήματα Μηχανικών. Πρόκειται για το Τμήμα Μηχανικών Παραγωγής & Διοίκησης, το Τμήμα Μηχανικών Ορυκτών Πόρων, το Τμήμα Ηλεκτρονικών Μηχανικών & Μηχανικών Υπολογιστών, το Τμήμα Μηχανικών Περιβάλλοντος και το Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, τα οποία

υποστηρίζει ακαδημαϊκά το Γενικό Τμήμα, ένα τμήμα βασικών επιστημών. Εδρεύει στην πολυτεχνιούπολη η οποία είναι κτισμένη σε πανοραμική τοποθεσία στο Ακρωτήρι Χανίων, 7 Km βορειοανατολικά της πόλης και εκτείνεται σε έκταση 2.900 στρεμμάτων. Μεταξύ άλλων, στις υποδομές του Πολυτεχνείου συμπεριλαμβάνονται 57 εργαστήρια και υψηλή τεχνολογικά υποδομή.

Το Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (ΤΕΙ) Κρήτης στα Χανιά ιδρύθηκε και άρχισε να λειτουργεί το 1985. Σήμερα λειτουργούν 2 Ακαδημαϊκά Τμήματα: Το Τμήμα Ηλεκτρονικής και το Τμήμα Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος. Στο ΤΕΙ Κρήτης στα Χανιά, μεταξύ άλλων, υπάρχουν σημαντικές εργαστηριακές υποδομές. Τέτοιες είναι το:

- Το **Εργαστήριο Σχεδιομελέτης και Κατεργασιών DML** δημιουργήθηκε με σκοπό να καλύψει τις ανάγκες εκπαίδευσης σε θέματα τεχνικών Σχεδίασης και Τεχνολογιών Παραγωγής. Επιπροσθέτως το DML υποστηρίζει τα αντικείμενα της Ρευστομηχανικής, Θερμοδυναμικής και Ηλεκτρικών Κυκλωμάτων
- Το **Εργαστήριο Ανανεώσιμων Ενεργειακών Τεχνολογιών**. Στο εργαστήριο λειτουργούν οι ακόλουθες ειδικές μονάδες: Μονάδα συλλογής και επεξεργασίας μετεωρολογικών δεδομένων με κινητό μετεωρολογικό σταθμό και δίκτυο μετεωρολογικών ιστών; Μονάδα ανάπτυξης κόμβων και δοκιμών απόδοσης συστημάτων διαχείρισης ενέργειας για κτίρια, Μονάδα Ανάπτυξης Εξειδικευμένου Λογισμικού Διαχείρισης Ενέργειας.
- Το **Εργαστήριο Περιβαλλοντικής Χημείας και Βιοχημικών Διεργασιών**: Ανήκει στον Τομέα Περιβαλλοντικής Τεχνολογίας του Τμήματος Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος του ΤΕΙ Κρήτης. Ασχολείται εκπαιδευτικά και ερευνητικά με θέματα που αφορούν στην Ρύπανση του Περιβάλλοντος (ρύπανση αέρα, νερού και εδάφους), στην Επεξεργασία και Διαχείριση των Αποβλήτων (αερίων εκπομπών, υγρών, στερεών, τοξικών και επικίνδυνων αποβλήτων) και στη μελέτη βιοχημικών διεργασιών, κυρίως σε μοριακό επίπεδο, και την επίδραση ανόργανων και οργανικών ρύπων σε αυτές. Συγκεκριμένα ερευνά την ανάπτυξη μεθόδων για τον προσδιορισμό των ρύπων σε περιβαλλοντικά δείγματα, την παρακολούθηση των χημικών και βιοχημικών διεργασιών, στις οποίες λαμβάνουν μέρος οι ρύποι στο περιβάλλον και την αντιμετώπιση και επίλυση περιβαλλοντικών προβλημάτων μέσω της ανάπτυξης αντιρρυπαντικών τεχνολογιών.
- Το **Εργαστήριο Ελέγχου Ποιότητας Υδατικών και Εδαφικών Πόρων**: Ασχολείται με τον έλεγχο και τη διαχείριση ποιότητας πόσιμων, επιφανειακών, υπόγειων και παράκτιων υδάτων. Τεχνολογίες επεξεργασίας και εμφιάλωσης νερού. Δίκτυα ύδρευσης και άρδευσης. Εδαφολογία, παθογένεια και ρύπανση εδαφών. Προσδιορισμό επιβάρυνσης με βαρέα μέταλλα και αγροχημικά υδατικών και εδαφικών πόρων. Αξιολόγηση και αποκατάσταση χερσαίων-υδάτινων-αγροτικών οικοσυστημάτων. Οικολογία. Βιολογικοί δείκτες ρύπανσης υδάτων. Αειφόρο διαχείριση υδατικών και εδαφικών πόρων.
- Το **Εργαστήριο Γεωφυσικής και Σεισμολογίας**: Σκοπός λειτουργίας του είναι η διερεύνηση γεωφυσικών θεμάτων της σεισμικής δραστηριότητας και της διαχείρισης του σεισμικού κινδύνου. Για τη μελέτη της σεισμικής δραστηριότητας έχουν εγκατασταθεί τοπικοί σταθμοί μέτρησης μικροσεισμών στην περιοχή της Κρήτης. Έμφαση έχει δοθεί στην εφαρμογή σύγχρονων τεχνολογικών μεθόδων γεωφυσικής διασκόπησης για την πρόβλεψη σεισμών με εφαρμογή τεχνολογιών που βασίζονται στην γεωηλεκτρική τομογραφία και στην υψηλή ανάλυση της σεισμικής ανάκλασης
- Το **Εργαστήριο Πληροφορικής** στοχεύει στο να παρέχει την γνώση που θα οδηγήσει στην κατανόηση του γεωπεριβάλλοντος και του τρόπου με τον οποίο τα φυσικά φαινόμενα αλλά και οι ανθρώπινες πράξεις το μεταβάλλουν και ακολούθως στην συλλογή, επεξεργασία και παρουσίαση των γεωγραφικών πληροφοριών για την

διαχείριση τους, την ανταλλαγή των πληροφοριών και την προώθηση της διεπιστημονικότητας.

Το **Μεσογειακό Αγροτικό Ινστιτούτο Χανίων (ΜΑΙΧ)** εδρεύει στο Αλσύλλιο Αγροκηπίου στα Χανιά. Στοχεύει στην ανάπτυξη της διεθνούς συνεργασίας μέσω παροχής εκπαίδευσης, σε μεταπτυχιακό επίπεδο, και ανάπτυξης συνεργασιών με στόχο τη λύση των προβλημάτων των Μεσογειακών, Βαλκανικών και άλλων αναπτυσσόμενων περιοχών. Κύριοι τομείς ενδιαφέροντος αποτελούν η αγροτική ανάπτυξη και το περιβάλλον. Ως Ινστιτούτο, συνεπικουρεί στους στόχους της Μεσογειακής και της βαλκανικής εξωτερικής πολιτικής συμμετέχοντας ενεργά στην υλοποίηση ερευνητικής και αναπτυξιακής δραστηριότητας στον αγροτικό τομέα. Οργανώνει κύκλους εκπαιδευτικών σεμιναρίων τόσο στην έδρα του, όσο και σε τρίτες Μεσογειακές και Βαλκανικές χώρες μέσω συνεργασιών με το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, καθώς και το Υπουργείο Εξωτερικών. Συντονίζει ερευνητικά δίκτυα σε Ευρωπαϊκές χώρες σε θέματα αιχμής, όπως εφαρμογές γεωπληροφορικής στο περιβάλλον και στη γεωργία. Τέλος συμβάλει στην περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, καθώς και στην προστασία του περιβάλλοντος μέσα από καινοτόμες δράσεις και υπό το πρίσμα συνεργασιών με φορείς του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, παρέχοντας εξειδικευμένες υπηρεσίες. Το ΜΑΙΧ οργανώνει τα παρακάτω εκπαιδευτικά μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών:

ΠΙΝΑΚΑΣ 42: Μεταπτυχιακά Προγράμματα στο ΜΑΙΧ Χανίων
1. Οικονομία και Διοίκηση Επιχειρήσεων
2. Αειφορική Γεωργία
3. Ποιότητα Τροφίμων και Χημεία Φυσικών Προϊόντων
4. Γεωργική Γενετική και Βιοτεχνολογία
5. Φυσικά Προϊόντα και Βιοτεχνολογία
6. Διαχείριση Περιβάλλοντος
7. Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών και Χωρική Στατιστική
8. Τηλεπισκόπηση και Επεξεργασία Εικόνας
9. Οικολογία και Διαχείριση Ανανεώσιμων Φυσικών Πόρων
10. Εκτίμηση Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, Σχεδιασμός και Διαχείριση

Η **Ακαδημία Εμπορικού Ναυτικού Κρήτης (Α.Ε.Ν.)** εδρεύει στα Χανιά και ανήκει στην τρίτη βαθμίδα της ανώτερης τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης και η διάρκεια των σπουδών σ' αυτή είναι τετραετούς διάρκειας. Η Α.Ε.Ν. έχει ως αποστολή τη δημιουργία αξιωματικών του εμπορικού ναυτικού πλήρως καταρτισμένων με ολοκληρωμένη θεωρητική και πρακτική γνώση του αντικειμένου, καθώς και την εξειδίκευση αυτών, βασισμένη στις οικονομικές και τεχνολογικές εξελίξεις στο χώρο της ναυτιλίας. Τη συνεργασία μεταξύ τους και με άλλα τριτοβάθμια εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας και του εξωτερικού, καθώς και με φορείς του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, για την επίτευξη του σκοπού τους. Τη συμμετοχή τους σε προγράμματα εφαρμογής και ανάπτυξης της ναυτικής τεχνολογίας, της διοίκησης και της εκμετάλλευσης του πλοίου. Τη συμβολή τους στον προσανατολισμό των νέων στο ναυτικό επάγγελμα.

[δ] ΒΙΟ.ΠΑ. Χανίων

Η υλοποίηση του Βιοτεχνικού Πάρκου Χανίων (ΒΙΟ.ΠΑ.) από την Ε.Τ.Β.Α. και τον Ελληνικό Οργανισμό Μικρών - Μεσαίων Επιχειρήσεων και Χειροτεχνίας (ΕΟΜΜΕΧ) ολοκληρώθηκε το 1994. Συνολικά καταλαμβάνει 136 στρέμματα και βρίσκεται στα Τσικαλαριά Σούδας, στον κόμβο της εθνικής οδού Χανίων Ρεθύμνου. Φορέας ίδρυσης του Βιοτεχνικού Πάρκου είναι σύμφωνα με το Ν. 2545/1997 (ΦΕΚ 254 Α') ο ΕΟΜΜΕΧ.

1.3. Καταγραφή & αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης: Το Εσωτερικό Περιβάλλον

1.3.1. Εισαγωγή

Στην συγκεκριμένη ενότητα επιχειρείται να γίνει μια συνολική καταγραφή του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου Χανίων. Η καταγραφή έχει ως αφετηρία τα αιρετά όργανα, συνεχίζει με τις υφιστάμενες οργανικές μονάδες όπως αυτές προσδιορίζονται από το νέο Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας, τους ανθρώπινους πόρους, τις διαδικασίες που τηρούνται αναφορικά με τη συνεργασία των συντονισμό, τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της ποιότητας των υπηρεσιών, αλλά και άλλων σημαντικών παραμέτρων όπως αυτών της επιμόρφωσης και της κατάρτισης. Επιπρόσθετα, συνεχίζει με την ανάλυση ορισμένων βασικών χαρακτηριστικών των οργανικών μονάδων ανά θεματικό τομέα ανάλυσης του Επιχειρησιακού Προγράμματος και καταλήγει με την καταγραφή της υφιστάμενης οικονομικής κατάστασης και της οικονομικής λειτουργίας του Δήμου Χανίων.

Τα συγκεκριμένα στοιχεία προέκυψαν: α) από την ανάλυση δομημένων πινάκων και ερωτηματολογίων που είχαν αποδοθεί σε όλες τις οργανικές μονάδες και τα Νομικά Πρόσωπα του Δήμου από την Επιστημονική Ομάδα Έργου και β) από την διεξαγωγή ανοιχτών συνεντεύξεων σε κάποιες από αυτές.

Ο Δήμος ουσιαστικά αποτελεί έναν από τους βασικότερους, αν όχι το βασικότερο παράγοντα τοπικής ανάπτυξης. Η ανάλυση και καταγραφή του εσωτερικού περιβάλλοντος μας επιτρέπει να αξιολογήσουμε σε ποιο βαθμό η δομή, η οργάνωση και οι μηχανισμοί που διαθέτει ο Δήμος, ικανοποιούν τις σύγχρονες προδιαγραφές παροχής ποιοτικών υπηρεσιών στον τοπικό πληθυσμό και κατά πόσο εμπεριέχουν τα στοιχεία εκείνα που ενισχύουν την αναπτυξιακή διαδικασία σε τοπικό επίπεδο.

1.3.2. Τα αιρετά όργανα Διοίκησης του Δήμου

Για την ολοκληρωμένη καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης αναφορικά με τη διάρθρωση των εσωτερικών δομών του Δήμου Χανίων θεωρήθηκε σκόπιμο να παρουσιαστούν τα αιρετά όργανα του συστήματος Δημοτικής διακυβέρνησης όπως αυτά καθορίστηκαν με το Ν. 3852/2010 («Καλλικράτης»). Σύμφωνα με αυτό, τα νέα αιρετά όργανα διοίκησης του Δήμου είναι ο **Δήμαρχος**, το **Δημοτικό Συμβούλιο**, η **Οικονομική Επιτροπή**, η **Επιτροπή Ποιότητας Ζωής** και η **Εκτελεστική Επιτροπή**.

α) Ο Δήμαρχος

Ο Δήμαρχος είναι στο επίκεντρο του συστήματος τοπικής διακυβέρνησης διότι είναι ο πολιτικοδιοικητικός προϊστάμενος του διοικητικού μηχανισμού του Δήμου και ο ηγέτης της πλειοψηφούσας δημοτικής παράταξης που καθορίζει, με την ευρεία πλειοψηφία που της δίνει το εκλογικό σύστημα, την πορεία του Δήμου διαμέσου των αποφάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου. Ο ρόλος του είναι επιτελικός, δηλαδή δίνει κατευθύνσεις για τη δράση των δημοτικών υπηρεσιών και την υλοποίηση του προγράμματος της δημοτικής αρχής. Επίσης ο Δήμαρχος ασκεί τον ρόλο του προϊσταμένου των υπηρεσιών, υποστηριζόμενος στο ρόλο του αυτόν από τον Γενικό Γραμματέα του Δήμου.

Οι αρμοδιότητες του Δημάρχου σύμφωνα με τον Νόμο 3852/2010 («Καλλικράτης») είναι οι εξής:

- α) Εκπροσωπεί το δήμο στα δικαστήρια και σε κάθε δημόσια αρχή.
- β) Εκτελεί τις αποφάσεις του δημοτικού συμβουλίου, της οικονομικής και της επιτροπής ποιότητας ζωής. Η μη εκτέλεση των αποφάσεων αυτών συνιστά σοβαρή πειθαρχική παράβαση καθήκοντος.
- γ) Ορίζει τους αντιδημάρχους, συγκαλεί και προεδρεύει της εκτελεστικής επιτροπής και συντονίζει την υλοποίηση των αποφάσεών της.
- δ) Είναι προϊστάμενος των υπηρεσιών του δήμου. Ως προϊστάμενος όλου του προσωπικού του δήμου εκδίδει τις πράξεις που προβλέπουν οι σχετικές διατάξεις για το διορισμό, τις κάθε είδους υπηρεσιακές μεταβολές και την άσκηση του πειθαρχικού ελέγχου.
- ε) Συνυπογράφει τους βεβαιωτικούς καταλόγους και τα χρηματικά εντάλματα πληρωμής των δαπανών, οι οποίες έχουν εκκαθαριστεί από την αρμόδια υπηρεσία του δήμου.
- στ) Υπογράφει τις συμβάσεις που συνάπτει ο δήμος.
- ζ) Εκδίδει τις άδειες που προβλέπονται από τις διατάξεις που διέπουν τις αρμοδιότητες του δήμου.
- η) Εκδίδει πιστοποιητικά προσωπικής και οικογενειακής κατάστασης των δημοτών, καθώς και τις βεβαιώσεις μόνιμης κατοικίας.
- θ) Συνιστά ομάδες εργασίας και ομάδες διοίκησης έργου από μέλη του δημοτικού συμβουλίου, υπαλλήλους του δήμου, υπαλλήλους του δημόσιου τομέα ή ιδιώτες για τη μελέτη και επεξεργασία θεμάτων του δήμου, καθορίζοντας τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας τους.

Στην άσκηση των καθηκόντων του ο Δήμαρχος επικουρείται από τους Αντιδημάρχους, οι οποίοι αναλαμβάνουν τις αρμοδιότητες που τους αναθέτει ο Δήμαρχος και κατά τομείς αρμοδιοτήτων για όλη την δημοτική περιφέρεια και κατά τόπο, στα όρια των συνενομένων ΟΤΑ του νόμου 2539/1997, δηλαδή των δημοτικών ενοτήτων. Ο αριθμός των Αντιδημάρχων προσδιορίζεται με βάση τον πληθυσμό και τον αριθμό των δημοτικών ενοτήτων. Στο Δήμο Χανίων ο αριθμός των Αντιδημάρχων ανέρχεται επτά (7).

Στις τοπικές αρμοδιότητες των Αντιδημάρχων περιλαμβάνονται κυρίως η ευθύνη της λειτουργίας των υπηρεσιών που εγκαθίστανται και λειτουργούν στα όρια του διαμερίσματος, η παρακολούθηση της εξέλιξης των έργων, εργασιών και δραστηριοτήτων του δήμου στα όρια δημοτικής ενότητας και υπό αυτή την έννοια παρακολουθεί την εκτέλεση του προγράμματος δράσης για την περιφέρεια της δημοτικής ενότητας, η συνεργασία με τους προέδρους των δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων για την καταγραφή και επίλυση των τοπικών προβλημάτων, η μέριμνα για την καλή κατάσταση και λειτουργία του εξοπλισμού που διατίθενται στην δημοτική κοινότητα. Ο Αντιδήμαρχος μεριμνά επίσης σε συνεργασία με τον αντίστοιχο πρόεδρο δημοτικής ή τοπικής κοινότητας για τη σύγκλιση της προβλεπόμενης από τον νόμο ετήσια συνέλευσης των κατοίκων και φορέων της τοπικής ή δημοτικής κοινότητας στην οποία συζητούνται τα προβλήματα και οι προτεραιότητες. Ο Αντιδήμαρχος διαμέσου της συμμετοχής του στην Εκτελεστική Επιτροπή ενημερώνει τον Δήμαρχο και τη δημοτική αρχή συνολικά για τα ζητήματα της τοπικής κοινότητας. Αποτελεί τον δίαυλο εισροής (input) πληροφοριών και αιτημάτων από την τοπική κοινωνία προς τον Δήμαρχο και την Εκτελεστική Επιτροπή. Δια των Αντιδημάρχων η δημοτική αρχή αποκτά διαρκή εικόνα της πορείας του δημοτικού έργου σε όλη την δημοτική περιφέρεια. Ο Αντιδήμαρχος έχει δικαίωμα να υπογράφει, μετά από εξουσιοδότηση από τον Δήμαρχο, σημαντικά έγγραφα, πιστοποιητικά, βεβαιώσεις κ.ο.κ. που διευκολύνουν την εξυπηρέτηση των κατοίκων.

β) Εκτελεστική Επιτροπή

Η Εκτελεστική Επιτροπή είναι το νέο επιτελικό όργανο που συγκροτήθηκε με το Ν. 3852/2010 σε όλους τους δήμους που έχουν περισσότερους από έναν αντιδήμαρχους και

αποτελείται από τον Δήμαρχο και τους Αντιδημάρχους. Ο ρόλος της Εκτελεστικής Επιτροπής είναι κυρίως ο συντονισμός της εκτελεστικής λειτουργίας και ειδικότερα της υλοποίησης του προγράμματος της δημοτικής αρχής. Με την καθιέρωση της Εκτελεστικής Επιτροπής η «δημαρχιακή» λειτουργία συλλογικοποιείται και αναβαθμίζεται χωρίς όμως αποδυναμώνεται η «δημαρχοκεντρική» λογική του δημοτικού συστήματος διακυβέρνησης.

Στη συνεδρίαση της Εκτελεστικής Επιτροπής μετέχουν ο Πρόεδρος τοπικής ή δημοτικής κοινότητας όταν συζητούνται θέματα που αναφέρονται ειδικά στη δημοτική ή τοπική κοινότητα και οι πρόεδροι των δημοτικών νομικών προσώπων υπηρεσιακοί παράγοντες όταν κρίνεται αναγκαίο. Η συμμετοχή αυτών των δημοτικών παραγόντων δεν μεταβάλλει την σύνθεση της εκτελεστικής επιτροπής αφού δεν έχουν δικαίωμα ψήφου. Συνεπώς η Εκτελεστική Επιτροπή συνεδριάζει σε στενή σύνθεση μόνο με τον Δήμαρχο και τους Αντιδημάρχους ή σε ευρεία ανά περίπτωση. Οι αποφάσεις λαμβάνονται πάντοτε από την στενή σύνθεση.

Η Εκτελεστική Επιτροπή ασκεί τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- Παρακολουθεί την εκτέλεση των αποφάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου.
- Συντονίζει την κατάρτιση, εισηγείται στο Δημοτικό Συμβούλιο και παρακολουθεί την εφαρμογή του επιχειρησιακού προγράμματος του δήμου. Αντίστοιχα καταρτίζει και εισηγείται το τεχνικό πρόγραμμα του δήμου και έχει την ευθύνη για την υλοποίησή του.
- Συγκεντρώνει και αξιολογεί, σύμφωνα με τις προτεραιότητες που η ίδια θέτει ως «κυβερνητικό όργανο του δήμου», τις προτάσεις των υπηρεσιών αλλά και των τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων και καταρτίζει το προσχέδιο του προϋπολογισμού και του ετήσιου προγράμματος δράσης το οποίο εισηγείται στην εκτελεστική επιτροπή.
- Έχει την ευθύνη για την πιστή εκτέλεση του προϋπολογισμού, δηλαδή για την ροή της ψήφισης των πιστώσεων, την παρακολούθηση των εκτελουμένων έργων, εργασιών και προμηθειών κ.ο.κ. στο πλαίσιο της εκτέλεσης του δημοτικού προγράμματος δράσης.

Η Εκτελεστική Επιτροπή εισηγείται επίσης στο Δημοτικό Συμβούλιο μία σειρά από κρίσιμες οργανωτικές κανονιστικές αποφάσεις, όπως είναι ο Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας, ο Κανονισμός Μέτρησης και Αξιολόγησης της Απόδοσης των δημοτικών υπηρεσιών κατά την ισχύουσα νομοθεσία, το Σχέδιο Χάρτας Δικαιωμάτων και Υποχρεώσεων των Δημοτών, Κανονισμό Πληροφόρησης των Πολιτών και Κανονισμό Διαβούλευσης. Στο πλαίσιο του συντονιστικού επιτελικού έργου της, η Εκτελεστική Επιτροπή αξιολογεί και συντονίζει τη δράση των νομικών προσώπων και των υπηρεσιών του δήμου και ενημερώνει σχετικά το Δημοτικό Συμβούλιο.

γ) Το Δημοτικό Συμβούλιο

Το Δημοτικό Συμβούλιο είναι το ανώτερο βουλευόμενο όργανο του Δήμου και έχει τη γενική αποφασιστική αρμοδιότητα, δηλαδή αποφασίζει για όλα τα θέματα τα οποία δεν ανατίθενται ρητά σε άλλο όργανο του Δήμου. Το Δημοτικό Συμβούλιο εγκρίνει τα κάθε είδους προγράμματα του Δήμου και ελέγχει την υλοποίησή τους.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της τελευταίας εκλογικής διαδικασίας (2010) το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Χανίων αποτελείται από 45 μέλη, 38 άνδρες και 7 γυναίκες προερχόμενα από πέντε συνδυασμούς. Η ποσοστιαία συμμετοχή του κάθε συνδυασμού στο Δημοτικό Συμβούλιο, όπως παρουσιάζεται και στον παρακάτω Πίνακα εμφανίζει το 60% των δημοτικών συμβούλων να ανήκουν στον επιτυχόντα συνδυασμό «Χανιά, Ο Δήμος μας Αλλάζει». Το ποσοστό του 22% κατέχει ο δεύτερος συνδυασμός, ενώ ο τρίτος καταλαμβάνει

ένα ποσοστό της τάξεως του 9% περίπου. Τέλος, ο τέταρτος και πέμπτος συνδυασμός με 7% και 2% ποσοστό ο καθένας. Το γεγονός της παρουσίας συμμετοχής πέντε διαφορετικών συνδυασμών προσδίδει έναν ιδεολογικό πλουραλισμό στο σώμα που εκφράζει με μεγαλύτερο εύρος τις αντιλήψεις της τοπικής κοινωνίας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 43: Ποσοστιαία Κατανομή αριθμού Δημοτικών Συμβούλων ανά Συνδυασμό στο Δημοτικό Συμβούλιο Χανίων

A/A	Συνολικές Έδρες	Συνδυασμός	Σύνολο ψήφων	% συμμετοχής στο ΔΣ με βάση τις έδρες
1	27	«ΧΑΝΙΑ, Ο ΔΗΜΟΣ ΜΑΣ ΑΛΛΑΖΕΙ»	17.951	60,0
2	10	«ΧΑΝΙΑ, ΑΝΟΙΧΤΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ»	11.979	22
3	4	«ΧΑΝΙΑ, 21ος ΑΙΩΝΑΣ»	7.488	9
4	3	«ΔΗΜΟΣ ΕΝΕΡΓΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ»	5.624	7
5	1	«ΛΑΪΚΗ ΣΥΣΠΕΙΡΩΣΗ»	2.467	2
	45	ΣΥΝΟΛΟ	45.509	100,0

δ) Η Οικονομική Επιτροπή

Η Οικονομική Επιτροπή είναι το όργανο που διαδέχτηκε με τον «Καλλικράτη» την «Δημαρχιακή Επιτροπή» αφού απόκτησε το μεγαλύτερο μέρος των αρμοδιοτήτων της. Η Οικονομική Επιτροπή παρακολουθεί και ελέγχει την οικονομική λειτουργία του δήμου. Συντάσσει τον προϋπολογισμό, ελέγχει την υλοποίησή του και ενημερώνει το Δημοτικό Συμβούλιο ανά τρίμηνο, προελέγχει τον απολογισμό, αποφασίζει για την έγκριση των δαπανών και τη διάθεση των πιστώσεων, καταρτίζει τους όρους δημοπρασιών και τις κατακυρώνει, μελετά την ανάγκη σύναψης δανείων. Αποφασίζει για την αποδοχή κληρονομιών, κληροδοσιών και δανείων, αποφασίζει για ζητήματα διαφάνειας και ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, αποφασίζει για την υποβολή προσφυγών στις διοικητικές αρχές και την άσκηση όλων των ενδίκων μέσων, για τον δικαστικό συμβιβασμό και εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο τον εξωδικαστικό συμβιβασμό. Εισηγείται στο Δημοτικό Συμβούλιο την επιβολή τελών, δικαιωμάτων και εισφορών, το ετήσιο σχέδιο διαχείρισης και αξιοποίησης της περιουσίας του δήμου και παρακολουθεί την εφαρμογή του ενημερώνοντας το δημοτικό συμβούλιο. Εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο τα σχέδια κανονιστικών αποφάσεων και παρακολουθεί την υλοποίησή τους.

ε) Η Επιτροπή Ποιότητας Ζωής

Σε Δήμους με πληθυσμό άνω των 10.000 κατοίκων συγκροτείται νέο όργανο αντίστοιχο της Οικονομικής Επιτροπής, η Επιτροπή Ποιότητας Ζωής. Με τη συγκρότησή της ένας κρίσιμος και διαρκώς αναπτυσσόμενος τομέας δημοτικής πολιτικής, όπως είναι τα ζητήματα περιβαλλοντικής προστασίας και ιδιαίτερα τα πολεοδομικά και χωροταξικά, γίνεται αντικείμενο ενός συλλογικού και αντιπροσωπευτικού οργάνου περισσότερο ευέλικτου από το πολυπληθές Δημοτικό Συμβούλιο ενώ έως σήμερα διαχέονται μεταξύ της δημαρχοκεντρικής εκτελεστικής λειτουργίας και της συνήθως ανοργάνωτης και χαοτικής λειτουργίας του Δημοτικού Συμβουλίου. Με τη νέα Επιτροπή όλα αυτά τα θέματα που κατά κανόνα αφορούν την σύγκρουση τοπικών συμφερόντων και υποθάλλουν τον παραγοντισμό,

ενίοτε και τη διαφθορά, γίνονται αντικείμενο ενδελεχούς εξέτασης αλλά και λήψης αποφάσεων με την παρουσία και της μειοψηφίας η οποία μπορεί να ασκήσει τον ελεγκτικό της ρόλο πιο αποτελεσματικά απ' ό τι στο πολυπληθές Δημοτικό Συμβούλιο. Στην αρμοδιότητα αυτής της Επιτροπής εντάσσονται και όλες οι αρμοδιότητες της πρώην δημορχιακής επιτροπής που αναφέρονται στην αδειοδότηση των καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος διότι τα θέματα αυτά σχετίζονται άμεσα με την προστασία του περιβάλλοντος και τον καθορισμό των χρήσεων γης.

1.3.3. Οι Επιτροπές του Δήμου Χανίων

Για την αποτελεσματικότερη λειτουργία του Δήμου Χανίων, πέραν των παραπάνω οργάνων, έχουν συγκροτηθεί Επιτροπές, οι οποίες έχουν γνωμοδοτικό/εισηγητικό χαρακτήρα προς το Δημοτικό Συμβούλιο, το Δήμαρχο ή τα άλλα αιρετά όργανα και οι οποίες μελετούν, τεκμηριώνουν και προετοιμάζουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο διάφορα θέματα ή παρεμβάσεις πολιτικής, συμβάλλοντας στην ταχύτερη και βέλτιστη προώθηση/επίλυση αυτών. Οι κυριότερες Επιτροπές του Δήμου Χανίων για το έτος 2011 παρουσιάζονται στον παρακάτω Πίνακα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 44: Σημαντικότερες Επιτροπές Δήμου Χανίων για το 2011

A/A	Ονομασία Επιτροπής	Αρ. Απόφ. Συγκρότησης	Αντικείμενο Επιτροπής
1	Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης	ΑΔΣ 57/11	Η Επιτροπή γνωμοδοτεί στο ΔΣ για θέματα τοπικού ενδιαφέροντος, για τα αναπτυξιακά προγράμματα, προγράμματα δράσης, το επιχειρησιακό και το τεχνικό πρόγραμμα του Δήμου.
2	Επιτροπής Τουριστικής Ανάπτυξης και Προβολής του Δήμου Χανίων	ΑΔΣ 108/11	Η Επιτροπή είναι αρμόδια για την επεξεργασία και εισήγηση στο ΔΣ, θεμάτων τουριστικής ανάπτυξης και προβολής του Δήμου
3	Επιτροπή Καθαριότητας	ΑΔΣ 305/2011	Η Επιτροπή γνωμοδοτεί για την επίλυση θεμάτων καθαριότητας και προστασίας του περιβάλλοντος του Δήμου
4	Επιτροπή Εκδόσεων	ΑΔΣ 161/2011	Η Επιτροπή γνωμοδοτεί για θέματα εκτυπώσεων και εκδόσεων του Δήμου
5	Επιτροπή Ονοματοθεσίας	ΑΔΣ 160/2011	Η Επιτροπή γνωμοδοτεί για την ονοματοθεσία οδών και δρόμων
6	Επιτροπή Πρασίνου, Περιβάλλοντος & Ελευθέρων Χώρων	ΑΠ 765/2011	Η Επιτροπή γνωμοδοτεί για θέματα Πρασίνου, Περιβάλλοντος και ελευθέρων χώρων
7	Επιτροπή της παρ. 2 του άρ. 3 του Ν. 2734/99 (άδεια εγκατάστασης επ' αμοιβή προσώπων)	ΑΔΣ 278/2011	Η Επιτροπή γνωμοδοτεί για τις άδειες εγκατάστασης επ' αμοιβής προσώπων σύμφωνα με το Ν.2734/99
8	Επιτροπή Εκπαίδευσης	ΑΔ 406/2011	Η Επιτροπή λαμβάνει γνώση όλων των σεμιναρίων και εισηγείται αρμοδίως για την συμμετοχή υπαλλήλων με αιτιολογημένη εισήγηση
9	Επιστημονική Επιτροπή Προγραμματικής Σύμβασης Παλιάς Πόλης	ΑΔΣ 162/11	Η Επιτροπή γνωμοδοτεί για την εφαρμογή της Προγραμματικής Σύμβασης Παλιάς Πόλης των Χανίων

10	Επιτροπή Κυκλοφοριακών Θεμάτων	ΑΔΣ 159/2011	Η Επιτροπή γνωμοδοτεί για θέματα ρύθμισης της κυκλοφορίας, μονοδρομήσεις, λειτουργία χώρων στάθμευσης, λειτουργία μετρητών ή εγκαταστάσεων ρύθμισης της στάθμευσης οχημάτων σε κοινόχρηστους χώρους
11	Επιτροπή Αδελφοποιήσεων	ΑΔΣ 31/2008	Γνωμοδοτεί για τη διενέργεια αδελφοποιήσεων με άλλους Δήμους
12	Επιτροπή Παρακολούθησης & Διαχείρισης Παραλιών Δήμου Χανίων	ΑΔΣ 304/2011	Η Επιτροπή είναι υπεύθυνη για την καθαριότητα, ασφάλεια και περιβαλλοντικά φιλική διαχείριση των παραλιών και ειδικότερα τον έλεγχο της καθαριότητας των παραλιών και των εγκαταστάσεων αυτών την τήρηση των προδιαγραφών του προγράμματος «Γαλάζιες Σημαίες» σύμφωνα με τις υποδείξεις των ελεγκτών αυτού.
13	Επιτροπή Λαϊκών Αγορών	ΑΔΣ 215/2011	Η Επιτροπή γνωμοδοτεί για την έκδοση αποφάσεων σχετικά με την ίδρυση, μετακίνηση και κατάργηση των λαϊκών αγορών του Δήμου καθώς και τον καθορισμό του αριθμού των προς διάθεση αδειών
14	Επιτροπή Αθλητισμού Δήμου Χανίων	ΑΔ 573/2011	Η Επιτροπή έχει αρμοδιότητες εισηγητικές προς το Δήμαρχο ή τον αρμόδιο για θέματα Αθλητισμού Αντιδημάρχου σχετικά με τη διοργάνωση, προετοιμασία και υλοποίηση αθλητικών δράσεων, προγραμμάτων και εκδηλώσεων του Δήμου Χανίων
15	Επιτροπή Προγραμματισμού & Παρακολούθησης Έργων Ε.Σ.Π.Α. Δήμου Χανίων	ΑΔ 614/2011	Η Επιτροπή είναι αρμόδια για την παρακολούθηση υλοποίησης χρηματοδοτούμενων έργων ΕΣΠΑ και το προγραμματισμό νέων έργων
16	Επιτροπή για χορήγηση άδειας Ίδρυσης – Λειτουργίας, Μονάδων Φροντίδας Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης (Βρεφικών – Παιδικών – Βρεφονηπιακών Σταθμών, Μονάδων Φύλαξης βρεφών και νηπίων) και Παιδικών Εξοχών από φορείς Ιδιωτικού Δικαίου, κερδοσκοπικού και μη χαρακτήρα.	ΑΔ 651/2011	Έργο της Επιτροπής είναι η γνωμοδότηση μετά από αυτοψία, εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις που ορίζει ο νόμος για χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας σε Μονάδες Φροντίδας Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης (Βρεφικών – Παιδικών – Βρεφονηπιακών Σταθμών, Φύλαξης Βρεφών και νηπίων, Βρεφονηπιακών Σταθμών, Ολοκληρωμένης Φροντίδας από Δημοτικές Επιχειρήσεις, Παιδικών Εξοχών.
17	Επιτροπή Απαλλοτριώσεων Δήμου Χανίων	ΑΔ 657/2011	Η Επιτροπή έχει την ευθύνη υποστήριξης των αρμόδιων υπηρεσιών για τη σωστότερη και πληρέστερη προετοιμασία καθώς και την επιτάχυνση των διαδικασιών απαλλοτριώσεων των

			έργων που υλοποιεί ή πρόκειται να υλοποιήσει ο Δήμος Χανίων
18	Επιτροπή του άρθρου 186 Ν.3463/2006 παρ.5(ΦΕΚ Α'114/8-6-2006) Περί Εκποίησης Ακινήτων κ.λ.π.	ΑΔ 670/2011	Εκτιμητική Επιτροπή
19	Επιτροπή για την διερεύνηση ένταξης της παλιάς πόλης ως μνημείο παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς της UNESCO	ΑΔ 724/2011	Εννεαμελής Επιτροπή αρμόδια για την διερεύνηση του θέματος της διαδικασίας ένταξης της παλιάς πόλης των Χανίων ως μνημείο παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς της UNESCO
20	Επιτροπή για την έκδοση βιβλιαρίων υγείας οικονομικά αδυνάτων και ανασφαλιστών	ΑΔ 725/2011	Έργο της Επιτροπής είναι ο έλεγχος των δικαιολογητικών και η έκδοση, θεώρηση βιβλιαρίων υγείας ή απόφαση κοινωνικής προστασίας για κάλυψη ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής περίθαλψης
21	Επιτροπή Πολεοδομικού και Αρχιτεκτονικού Ελέγχου Δήμου Χανίων	ΑΔ 731/2011	Γνωμοδοτεί για θέματα πολεοδομικού και αρχιτεκτονικού ελέγχου
22	Διαρκής Συντονιστική Επιτροπή με τίτλο «Κομβικό Σημείο Επαφής» (ΚΟΣΕ)	ΑΔ 218/2011	Το ΚΟΣΕ, διενεργεί τον αναγκαίο εσωτερικό συντονισμό με τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες του Δήμου Χανίων και αποτελεί το επίσημο σημείο επαφής και συνεργασίας των δημόσιων αρχών που εκπροσωπεί με τον Οργανισμό Κτηματολογίου και Χαρτογραφίσεων Ελλάδας (ΟΚΧΕ)
23	Επιτροπή Οριοθέτησης Παραχωρούμενων Κοινοχρήστων Χώρων	ΑΔ 262/2011	Η Επιτροπή γνωμοδοτεί για την οριοθέτηση των Παραχωρούμενων Κοινοχρήστων Χώρων
24	Επιτροπή Οριοθέτησης Χώρων Χρήσης Αιγιαλού	ΑΔ 284/2011	Έργο της Επιτροπής σύμφωνα με το άρθρο 13 του Νόμου 2971/2001, είναι η οριοθέτηση των χώρων χρήσης του αιγιαλού για την άσκηση δραστηριοτήτων και οι οποίες είναι η εκμίσθωση θαλάσσιων μέσων αναψυχής, καθισμάτων-ομπρελών, λειτουργία τροχηλάτων αναψυκτηρίων κλπ καθώς και των χώρων που θα δημοπρατηθούν(Συνεπώς απαιτείται η καταγραφή χώρων ελεύθερων για δημοπρασία).
25	Επιτροπή Επιλογής και Αγοράς Βιβλίων για τις Βιβλιοθήκες του Δήμου Χανίων	ΑΔ 320/2011	Η Επιτροπή είναι αρμόδια για την επιλογή των προς αγορά βιβλίων με βασικό κριτήριο τις ανάγκες των αναγνωστών και τις ελλείψεις των Βιβλιοθηκών του Δήμου
26	Δημοτική Επιτροπή Παιδείας	ΑΔ 403/2011	Η Επιτροπή γνωμοδοτεί για θέματα παιδείας, σχολικών επιτροπών α'/θμιας και β'/θμιας εκπαίδευσης

1.3.4. Διάρθρωση Οργανικών Μονάδων Δήμου Χανίων

Καθοριστικός παράγοντας για την εύρυθμη λειτουργία αλλά και για την επιτυχή ανταπόκριση του Δήμου Χανίων στις προκλήσεις και στις απαιτήσεις που προκύπτουν από την εφαρμογή του Προγράμματος «Καλλικράτης», αποτελεί η ύπαρξη ενός **σύγχρονου Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας** (ΟΕΥ) ο οποίος θα καθορίζει με σαφήνεια το πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας του Δήμου αλλά και τις αρμοδιότητες των υπηρεσιών αυτού.

Με το νέο ΟΕΥ του Δήμου Χανίων, επιτυγχάνεται ο ουσιαστικός εξορθολογισμός των δημοτικών υπηρεσιών αλλά και η απρόσκοπτη ενσωμάτωση των αρμοδιοτήτων που μεταβιβάστηκαν στους ΟΤΑ α' βαθμού. Ταυτόχρονα, αντιμετωπίζονται μια σειρά από δυσλειτουργίες που καταγράφονταν στους περισσότερους πρώην Δήμους σε οργανωτικο-διοικητικό επίπεδο- και ιδιαίτερα στους μικρότερους - πριν από την εφαρμογή του προγράμματος «Καλλικράτης» όπως π.χ. η αναντιστοιχία περιγραφής στους ΟΕΥ μεταξύ αρμοδιοτήτων και καθηκόντων στα επίπεδα της υπηρεσιακής δομής των Δήμων, η έλλειψη ιεραρχίας-τοποθέτησης προϊσταμένων στις οργανικές μονάδες, με αποτέλεσμα να μην υφίστανται κεντρικές υπηρεσιακές κατευθύνσεις που να εξειδικεύονται σε επιμέρους λειτουργίες και ενέργειες, ο μικρός βαθμός αξιοποίησης των δυνατοτήτων που παρέχουν οι τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών και ειδικού λογισμικού προγραμμάτων στην καθημερινή λειτουργία των δημοτικών υπηρεσιών, κ.α.

Κύρια χαρακτηριστικά του ΟΕΥ του «Καλλικρατικού» Δήμου Χανίων είναι:

- η **σαφής οριοθέτηση των αρμοδιοτήτων των υπηρεσιών**, η αποφυγή της επικάλυψης των αρμοδιοτήτων με σκοπό τον περιορισμό των δυσλειτουργιών, της σύγχυσης και της αναποτελεσματικότητας.
- η **αποφυγή του κατακερματισμού** των λειτουργιών και της διάχυσης της ευθύνης, της πολυδιάσπασης των υπηρεσιών σε πολλές μικρού μεγέθους ενότητες και της διασποράς ομοειδών αντικειμένων σε διαφορετικές μονάδες.
- η δημιουργία δομών που να προβλέπουν την **χωρική αποκέντρωση** των αρμοδιοτήτων και των υπηρεσιών στο βαθμό που χρειάζεται, ενώ παράλληλα εξασφαλίζουν τη **δυνατότητα συντονισμού και παρακολούθησης** των αποκεντρωμένων αρμοδιοτήτων και υπηρεσιών.

Για τη σύνταξή του λήφθηκαν υπόψη όλες οι σχετικές διατάξεις της νομοθεσίας καθώς και άλλα δεδομένα, ιδίως δε:

1. Ο Ν. 3852/2010 «*Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης-Πρόγραμμα Καλλικράτης*» (ΦΕΚ Α' 87, 07-06-2010) και ιδιαίτερα τα άρθρα 58-78 (σύστημα διακυβέρνησης), 79-91 (λειτουργία τοπικών/δημοτικών κοινοτήτων), 94-98 (μεταβιβαζόμενες αρμοδιότητες στους δήμους), 99-112 (διαδημοτική συνεργασία-νομικά πρόσωπα), 254, 257, 258, 266 και 284 αυτού.
2. Ο Ν.3584/2007 «*Κύρωση του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων*» (ΦΕΚ Α' 143, 28-06-2007).
3. Το γενικότερο νομικό πλαίσιο που διέπει την οργάνωση και λειτουργία των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ.
4. Τα χαρακτηριστικά της περιοχής του νέου Δήμου Χανίων, με τα προβλήματα και τις δυνατότητες ανάπτυξης του, στο βαθμό που επηρεάζουν την οργανωτική και επιχειρησιακή

λειτουργία και ετοιμότητα του νέου Δήμου (ως Οργανισμού) για την παροχή υπηρεσιών προς τους Δημότες.

5. Οι Ο.Ε.Υ των επτά πρ. Δήμων - α. Χανίων β. Ελευθερίου Βενιζέλου γ. Θερίσου δ. Νέας Κυδωνίας ε. Σούδας στ. Ακρωτηρίου και ζ. Κεραμειών – (και τις τροποποιήσεις αυτών) όπως δημοσιεύθηκαν στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, από τους οποίους προέκυψε ο νέος Δήμος Χανίων σύμφωνα με το αρθ. 1 του Ν. 3852/2010.

6. Ο αριθμός, κατά κλάδο και ειδικότητα, του μόνιμου και με σχέση εργασίας αορίστου χρόνου προσωπικού που υπηρετεί στο νέο Δήμο Χανίων, σύμφωνα με τη σχετική διαπιστωτική πράξη του Δημάρχου.

7. Τα νέα νομικά πρόσωπα του δήμου Χανίων (ΝΠΔΔ και Επιχειρήσεις), όπως αυτά προέκυψαν από συγχώνευση ή/και κατάργηση στα πλαίσια του Ν.3852/2010 (άρθρο 103, παρ. 1α’).

8. Οι υπηρεσίες που μεταφέρθηκαν στις 1-1-2011 (ή προβλέπεται να μεταφερθούν από 1-1-2013) στο Δήμο από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση/Περιφέρεια.

9. Οι δυνατότητες/υποχρεώσεις του νέου Δήμου να ασκήσει επαρκώς, στην πράξη, τις νέες μεταβιβαζόμενες, με το Πρόγραμμα «Καλλικράτης», αρμοδιότητες στους ΟΤΑ α’ βαθμού.

10. Οι προτεραιότητες της Δημοτικής Αρχής για ρόλο γενικά του νέου Δήμου και για τις λειτουργίες που θα πρέπει να αναπτύξουν οι δημοτικές υπηρεσίες και τα νομικά του πρόσωπα.

11. Η οικονομική κατάσταση του νέου Δήμου, όπως ειδικότερα προκύπτει από το συνολικό ύψος των εισπραχθέντων τακτικών εσόδων των συνενωθέντων Δήμων: α. Χανίων β. Ελευθερίου Βενιζέλου γ. Θερίσου δ. Νέας Κυδωνίας ε. Σούδας στ. Ακρωτηρίου και ζ. Κεραμειών, κατά τα έτη 2009 και 2010.

12. Τα Πρότυπα-Σχέδια των ΟΕΥ των νέων «Καλλικρατικών» Δήμων που εκπόνησε για λογαριασμό του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (ΥΠΕΣΑΗΔ), η Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης & Αυτοδιοίκησης (Ε.Ε.Τ.Α.Α.).

13. Ο «Οδηγός προσαρμογής των πρότυπων σχεδίων ΟΕΥ των νέων Δήμων» της Ε.Ε.Τ.Α.Α.

14. Οι «Οδηγίες για τις θέσεις προσωπικού και τους κλάδους προϊσταμένων των ΟΕΥ των νέων Δήμων» της Ε.Ε.Τ.Α.Α.

Άξιο αναφοράς είναι ότι για πρώτη φορά, ο Δήμος Χανίων προχώρησε – για τη σύνταξη του ΟΕΥ - σε μια διαδικασία ανοιχτής διαβούλευσης, δίνοντας τη δυνατότητα σε πολίτες και φορείς να καταθέσουν προτάσεις και απόψεις, συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό στη βέλτιστη αναδιοργάνωση των υπηρεσιών του, με γνώμονα την εύρυθμη λειτουργία του Δήμου και την καλύτερη δυνατή εξυπηρέτηση των πολιτών.

Εξετάζοντας τις οργανικές μονάδες του Δήμου Χανίων, ανάλογα με το αντικείμενο και τους σκοπούς τους, αυτές μπορούν να ομαδοποιηθούν σε δύο γενικές κατηγορίες:

(α) στις Κεντρικές Υπηρεσίες και

(β) στις Αποκεντρωμένες Ενδοδημοτικές Υπηρεσίες.

Οι **Κεντρικές Υπηρεσίες**, οι οποίες είναι εγκατεστημένες στην έδρα του Δήμου μπορούν να διακριθούν παραπέρα σε :

1. **Επιτελικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες υπαγόμενες απ’ ευθείας στο Δήμαρχο**, με αρμοδιότητες την παροχή επιτελικής υποστήριξης στα πολιτικά όργανα και στις δημοτικές υπηρεσίες, δηλαδή επεξεργασμένων στοιχείων και προτάσεων για τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων.

2. **Υπηρεσίες Υποστήριξης**, με αρμοδιότητες την παροχή διοικητικής, οικονομικής και τεχνικής υποστήριξης σε όλες τις δημοτικές υπηρεσίες.

3. **Υπηρεσίες Περιβάλλοντος και Ποιότητας Ζωής**, με αρμοδιότητες των νέων Δήμων που αφορούν την προστασία του φυσικού και του δομημένου περιβάλλοντος και την προώθηση της αστικής ανάπτυξης.
4. **Υπηρεσίες Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού**, με αρμοδιότητες των νέων Δήμων που αφορούν στην κοινωνική προστασία, στην προστασία της δημόσιας υγείας και στην παροχή υπηρεσιών στους τομείς της παιδείας, του πολιτισμού και του αθλητισμού.
5. **Υπηρεσίες Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης**, με αρμοδιότητες των νέων Δήμων που αφορούν στον πρωτογενή τομέα της παραγωγής (φυτική και ζωική παραγωγή), στη μεταποίηση και στον τριτογενή τομέα (εμπόριο, τουρισμός).

Από την άλλη, οι **Αποκεντρωμένες Ενδοδημοτικές Υπηρεσίες**, είναι εγκατεστημένες στην έδρα των δημοτικών ενοτήτων (πρώην Δήμων), εξυπηρετούν τις δημοτικές/τοπικές κοινότητες της κάθε ενότητας και περιλαμβάνουν υπηρεσίες οι οποίες υπάγονται διοικητικά σε αντίστοιχες μονάδες των κεντρικών υπηρεσιών του Δήμου.

Αναλυτικά η οργανική διάρθρωση του Δήμου Χανίων, όπως αυτή προσδιορίζεται από τον πρόσφατα ψηφισθέντα Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας (υπ. αρ. 742/2011 απόφ. ΔΣ Χανίων) έχει ως εξής:

(Α) ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΕΝΟΤΗΤΑ Α: ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΑΓΟΜΕΝΕΣ ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΣΤΟ ΔΗΜΑΡΧΟ

1. Γενικός Γραμματέας
2. **Ιδιαίτερο Γραφείο Δημάρχου**
 - a. Ιδιαίτερος Γραμματέας Δημάρχου
 - b. Ειδικοί Σύμβουλοι, Ειδικοί Συνεργάτες, Επιστημονικοί Συνεργάτες
3. **Αυτοτελές Τμήμα Διαφάνειας και Υποστήριξης του Δημότη**
 - a. Γραφείο Διαφάνειας
 - b. Γραφείο Παραπόνων και Υποστήριξης του Δημότη
4. **Αυτοτελές Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων**
5. **Αυτοτελές Γραφείο Διοικητικής Βοήθειας**
6. **Αυτοτελές Γραφείο Πληροφόρησης και Προώθησης της Απασχόλησης**
7. **Αυτοτελές Γραφείο Πολιτικής Προστασίας και Πυροσβεστικού Σταθμού**
8. **Νομική Υπηρεσία**

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

Η Γενική Διεύθυνση περιλαμβάνει τις παρακάτω οργανικές μονάδες ομαδοποιημένες σε ενότητες συναφούς σκοπού και αντικειμένου:

ΕΝΟΤΗΤΑ Β: ΕΠΙΤΕΛΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

1. **Διεύθυνση Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής** που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:
 - a) **Τμήμα Προγραμματισμού, Ποιότητας και Οργάνωσης**
 - b) **Τμήμα Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ)**

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ: ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

1. **Διεύθυνση Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης** που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

- α) Τμήμα Αγροτικής Οικονομίας και Ανάπτυξης**
 - Γραφείο Γεωργίας, Κτηνοτροφίας και Αλιείας
 - Γραφείο Αγροτικής Πληροφόρησης και Τεχνικής Υποστήριξης
 - Γραφείο Δημοτικών Σφαγείων
- β) Τμήμα Αδειοδοτήσεων και Ρύθμισης Εμπορικών Δραστηριοτήτων**
- γ) Τμήμα Τουρισμού**

ΕΝΟΤΗΤΑ Δ: ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ

1. Διεύθυνση Πολεοδομίας που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

- α) Τμήμα Έκδοσης Οικοδομικών Αδειών**
 - Γραφείο Έκδοσης Οικοδομικών Αδειών και Πληροφόρησης Γ.Ο.Κ.
 - Γραφείο Γραμματείας
- β) Τμήμα Πολεοδομικών Εφαρμογών - Διαχείρισης Πράξεων Εφαρμογής/Αναλογισμού**
 - Γραφείο Τοπογραφικού, Γ.Π.Σ. και Σχεδίου Πόλεως
 - Γραφείο Σύνταξης και Διαχείρισης Πράξεων Εφαρμογής/Αναλογισμού και Απαλλοτριώσεων
- γ) Τμήμα Ελέγχου Κατασκευών-Αυθαιρέτων**

2. Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Πρασίνου και Καθαριότητας που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

- α) Τμήμα Περιβάλλοντος και Πρασίνου**
 - Γραφείο Περιβαλλοντικών Θεμάτων
 - Γραφείο Πρασίνου
- β) Τμήμα Σχεδιασμού, Εποπτείας Καθαριότητας και Ανακύκλωσης**
- γ) Τμήμα Αποκομιδής Απορριμμάτων και Καθαριότητας**
- δ) Τμήμα Διαχείρισης, Επισκευής και Συντήρησης Οχημάτων**
 - Γραφείο Κίνησης Οχημάτων
 - Γραφείο Επισκευής και Συντήρησης Οχημάτων

ΕΝΟΤΗΤΑ Ε: ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ, ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

1. Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας, Αθλητισμού και Πολιτισμού, που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

- α) Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής, Προστασίας ΑμεΑ και Ισότητας**
 - Γραφείο Σχεδιασμού, Συντονισμού και Παρακολούθησης Κοινωνικών Πολιτικών και προώθησης της Ισότητας-Εθελοντισμού
 - Γραφείο Εφαρμογής Προγραμμάτων Κοινωνικής Προστασίας
 - Γραφείο Ατόμων με Αναπηρία (ΑμεΑ)
 - Γραφείο Πρόληψης και Προαγωγής της Δημόσιας Υγείας
- β) Τμήμα Παιδείας και Δια Βίου Μάθησης**
 - Γραφείο Παιδείας και Υποστήριξης Σχολικών Επιτροπών
 - Γραφείο Δια Βίου Μάθησης
- γ) Τμήμα Αθλητισμού και Πολιτισμού**
 - Γραφείο Αθλητισμού και Νέας Γενιάς
 - Γραφείο Πολιτισμού και Μουσικής Παιδείας-Φιλαρμονικής
- δ) Τμήμα Βιβλιοθηκών**
 - Γραφείο Δημοτικών Βιβλιοθηκών

- Γραφείο Συντήρησης και Αρχειακού Υλικού

ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΤ: ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

1. Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

α) Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης

- Γραφείο Υποστήριξης Πολιτικών Οργάνων
- Γραφείο Πρωτοκόλλου, Αρχείου και Διεκπεραίωσης
- Γραφείο Διοικητικής Μέριμνας

β) Τμήμα Δημοτικής Κατάστασης

- Γραφείο Δημοτολογίου, Ιθαγένειας και Μητρώου
- Γραφείο Ληξιαρχείου και Πολιτικών Γάμων
- Γραφείο Αλλοδαπών και Μετανάστευσης

γ) Τμήμα Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού

- Γραφείο Διοίκησης, Διαχείρισης και Επιμόρφωσης Ανθρώπινου Δυναμικού
- Γραφείο Μητρώων και Διαδικασιών Προσωπικού
- Γραφείο Υγιεινής και Ασφάλειας Εργαζομένων

2. Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

α) Τμήμα Εσόδων και Περιουσίας

- Γραφείο Τελών και Δικαιωμάτων
- Γραφείο Διαχείρισης-Αξιοποίησης Δημοτικής Περιουσίας

β) Τμήμα Δαπανών

- Γραφείο Εκκαθάρισης Δαπανών
- Γραφείο Προμηθειών

γ) Τμήμα Προϋπολογισμού και Λογιστηρίου

- Γραφείο Εκτέλεσης Προϋπολογισμού και Οικονομικής Πληροφόρησης
- Γραφείο Λογιστηρίου και Αποθηκών

δ) Τμήμα Δημοτικού Ταμείου

ε) Τμήμα Μισθοδοσίας

3. Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

α) Τμήμα Μελετών, Προγραμμάτων και Δημοτικής Περιουσίας

β) Τμήμα Επιβλέψεων και Εκτέλεσης Τεχνικών Έργων

- Γραφείο Επίβλεψης και Εκτέλεσης Έργων
- Γραφείο Έργων Αυτεπιστασίας, Επισκευών και Συντηρήσεων

γ) Τμήμα Προγραμματικής Σύμβασης Παλιάς Πόλης

δ) Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Έργων και Κυκλοφορίας

- Γραφείο Ηλεκτροφωτισμού και Εξοικονόμησης Ενέργειας,
- Γραφείο Φωτεινής Σηματοδότησης, Συγκοινωνιών και Κυκλοφορίας

ε) Τμήμα Εγκαταστάσεων και Αδειών Μεταφορών

4. Διεύθυνση Κέντρου Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ) που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες :

α) Τμήμα Εξυπηρέτησης Πολιτών

β) Τμήμα Εσωτερικής Ανταπόκρισης

5. Διεύθυνση Δημοτικής Αστυνομίας, που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

α) Τμήμα Επιχειρησιακού Σχεδιασμού

- Γραφείο Γραμματειακής Υποστήριξης και Διεκπεραίωσης
- Γραφείο Επιχειρησιακού Σχεδιασμού και Εκπαίδευσης

β) Τμήμα Γενικής Αστυνόμευσης

γ) Τμήμα Ειδικών Ελέγχων

B) ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΕΝΔΟΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΕΝΟΤΗΤΑ Α: ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΥ

1. Γραφείο Διοικητικών Θεμάτων και Εξυπηρέτησης του Πολίτη
2. Γραφείο Οικονομικών Θεμάτων
3. Γραφείο Κ.Ε.Π.

ΕΝΟΤΗΤΑ Β: ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ

1. Γραφείο Διοικητικών Θεμάτων και Εξυπηρέτησης του Πολίτη
2. Γραφείο Οικονομικών Θεμάτων
3. Γραφείο Κ.Ε.Π.

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ: ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΘΕΡΙΣΟΥ

1. Γραφείο Διοικητικών Θεμάτων και Εξυπηρέτησης του Πολίτη
2. Γραφείο Οικονομικών Θεμάτων
3. Γραφείο Κ.Ε.Π.

ΕΝΟΤΗΤΑ Δ: ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΚΕΡΑΜΙΩΝ

1. Γραφείο Διοικητικών Θεμάτων και Εξυπηρέτησης του Πολίτη
2. Γραφείο Οικονομικών Θεμάτων
3. Γραφείο Κ.Ε.Π.

ΕΝΟΤΗΤΑ Ε: ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΝΕΑΣ ΚΥΔΩΝΙΑΣ

1. Γραφείο Διοικητικών Θεμάτων και Εξυπηρέτησης του Πολίτη
2. Γραφείο Οικονομικών Θεμάτων
3. Γραφείο Δημοτικής Αστυνομίας
4. Γραφείο Κ.Ε.Π.

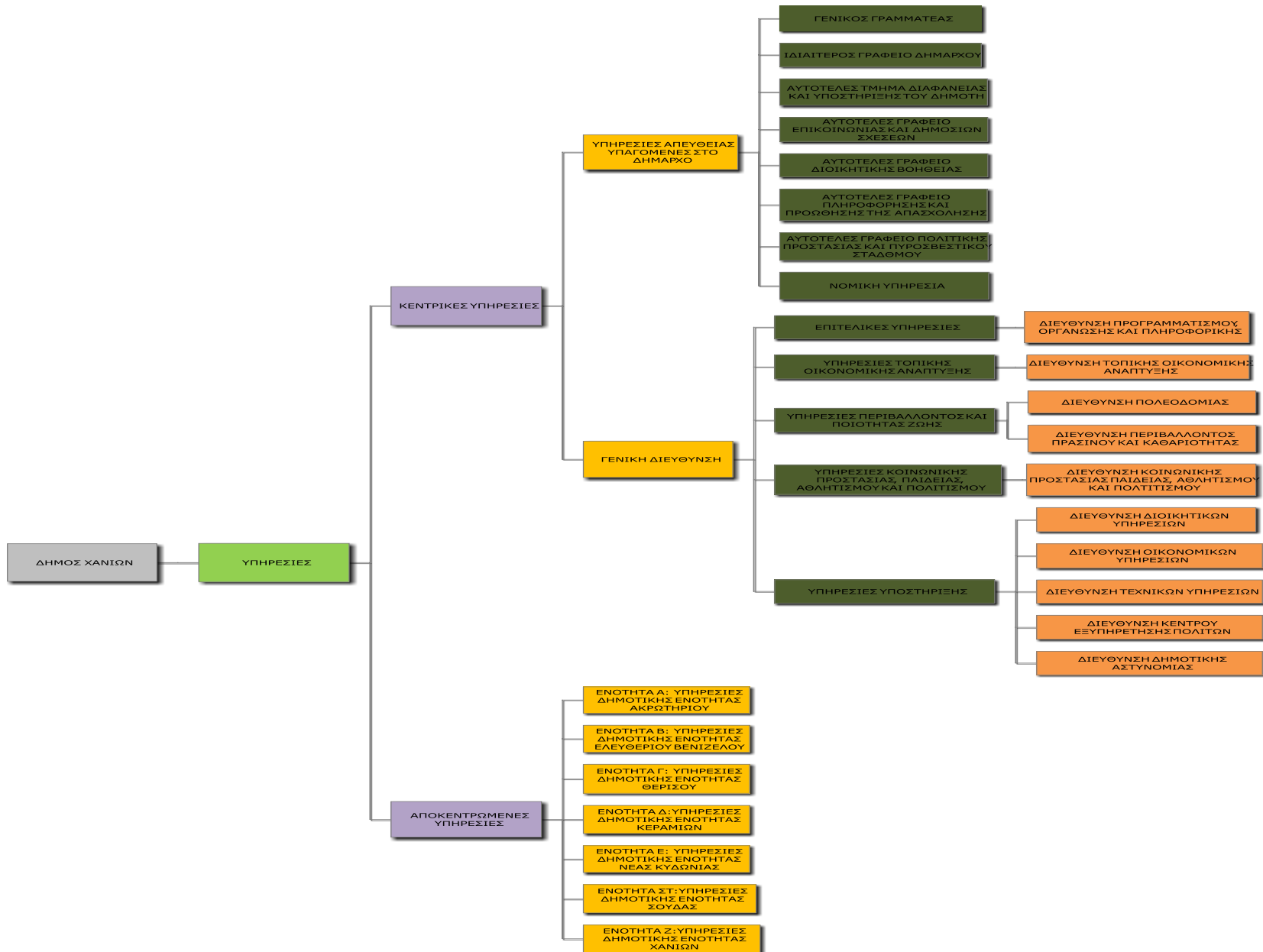
ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΤ: ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΣΟΥΔΑΣ

1. Γραφείο Διοικητικών Θεμάτων και Εξυπηρέτησης του Πολίτη
2. Γραφείο Οικονομικών Θεμάτων
3. Γραφείο Κ.Ε.Π.

ΕΝΟΤΗΤΑ Ζ: ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΧΑΝΙΩΝ

1. Γραφείο Κ.Ε.Π.

Για την καλύτερη κατανόηση της διάρθρωσης των υπηρεσιών του Δήμου ακολουθεί σχετικό Διάγραμμα.

Η κατανομή των υπηρεσιών και των Νομικών Προσώπων του Δήμου ανά δραστηριότητα και θεματικό τομέα ανάπτυξης εμφανίζεται στον παρακάτω πίνακα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 45: Κατανομή Δημοτικών Υπηρεσιών ανά Δραστηριότητα & Θεματικό Τομέα Ανάπτυξης

ΚΑΘΕΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ			ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ & ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΥΓΕΙΑ, ΠΑΙΔΕΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ	ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ & ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ & ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ, ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΟΠΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΕΠ (8 ΚΕΠ)
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΠΡΑΣΙΝΟΥ & ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ & ΠΑΙΔΕΙΑΣ – ΔΟΚΟΠΠ (ΝΠΔΔ)	ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ & ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ	ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΔΗΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ-ΚΕΝΤΡΟ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ, ΚΕΠΠΕΔΗΧ-ΚΑΜ (ΝΠΙΔ)		ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
Δ.Ε.Υ.Α. ΧΑΝΙΩΝ (ΝΠΙΔ)	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ ΧΑΝΙΩΝ (ΝΠΔΔ)		ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ & ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ			ΝΟΜΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
			ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ
			ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ & ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ
			ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ
			ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ & ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΗ
			ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ & ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

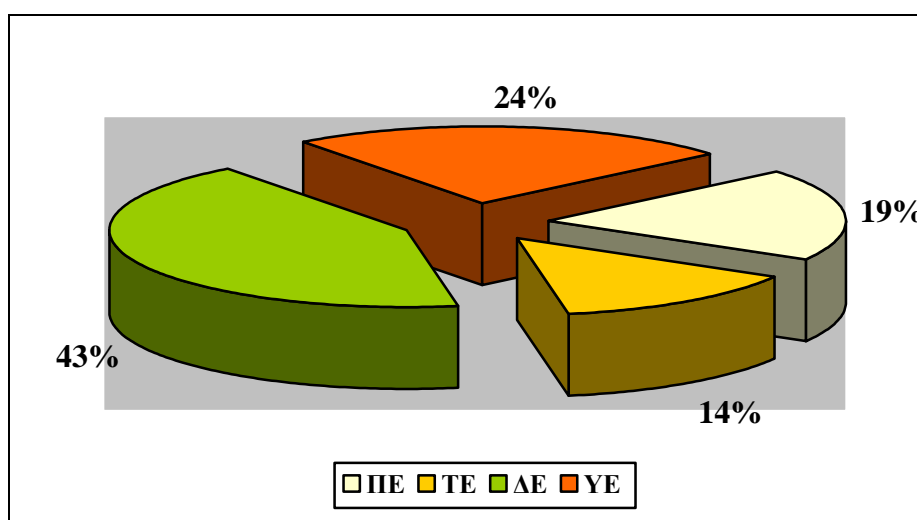
1.3.5. Ανθρώπινο Δυναμικό Δήμου Χανίων

Το προσωπικό του Δήμου Χανίων όπως προβλέπεται για όλους τους ΟΤΑ της χώρας, διακρίνεται σε τακτικό και έκτακτο. Το τακτικό προσωπικό καλύπτει τις ανάγκες των ΟΤΑ που είναι πάγιες και διαρκείς, προσλαμβάνεται σύμφωνα με τις κενές θέσεις, όπως αυτές προβλέπονται στον εκάστοτε Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας (ΟΕΥ) και διακρίνεται σε μόνιμο προσωπικό και προσωπικό ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου (ΙΔΑΧ). Επίσης για την κάλυψη των μη πάγιων αναγκών τους (εποχιακών ή πρόσκαιρων αναγκών) οι ΟΤΑ έχουν τη δυνατότητα να προσλαμβάνουν έκτακτο προσωπικό όπως με Σύμβαση Εργασίας Δικαίου Ορισμένου Χρόνου, ή προσωπικό μερικής απασχόλησης κλπ.

Σύμφωνα λοιπόν και με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, στο Δήμο Χανίων εργάζονται 661 υπάλληλοι - μόνιμοι και ΙΔΑΧ - ενώ εκκρεμεί η κάλυψη 37 θέσεων μόνιμου προσωπικού διαφόρων ειδικοτήτων από επιτυχήντες διαγωνισμών ΑΣΕΠ. Η πλειοψηφία του προσωπικού είναι απόφοιτοι της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (42,51%) και Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης (24,21%) ενώ είναι χαρακτηριστικό πως μόλις 1 στους 3 εργαζόμενους του Δήμου Χανίων προέρχεται από την ανώτερη ή ανώτατη εκπαιδευτική βαθμίδα. Στους παρακάτω πίνακες δίνονται στοιχεία αναφορικά με την σύνθεση του τακτικού προσωπικού (μόνιμων και ΙΔΑΧ), όπως αυτά ίσχυαν έως τις 30/09/2011.

**ΠΙΝΑΚΑΣ 46: Προσωπικό Δήμου Χανίων
ανά εκπαιδευτική κατηγορία**

Κλάδος	Αριθμός υπαλλήλων	%
ΠΕ	128	19,36%
ΤΕ	92	13,92%
ΔΕ	281	42,51%
ΥΕ	160	24,21%
ΣΥΝΟΛΟ	661	100,00%

ΠΙΝΑΚΑΣ 47: Προσωπικό ανά Κλάδο & Ειδικότητα στο Δήμο Χανίων

Α. ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ /ΚΛΑΔΟ/ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ				
ΚΛΑΔΟΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ	ΠΛΗΘΟΣ	ΣΥΝΟΛΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	
ΠΕ1	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ	18	ΠΕ: 121	
ΠΕ1	ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΩΝ	4		
ΠΕ1	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ-ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ	3		
ΠΕ1	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ -ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ	5		
ΠΕ	ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	14		
ΠΕ1	ΜΕΣΩΝ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ	1		
ΠΕ3	ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	25		
ΠΕ4	ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	11		
ΠΕ5	ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ, ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ, ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΩΝ – ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	7		
ΠΕ6	ΑΓΡΟΝΟΜΩΝ ΤΟΠΟΓΡΑΦΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	10		
ΠΕ9	ΓΕΩΠΟΝΩΝ	7		
ΠΕ10	ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ - ΓΥΜΝΑΣΤΩΝ	5		
ΠΕ11	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ (α) ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΤΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	1		
ΠΕ14	ΔΑΣΟΛΟΓΩΝ	1		
ΠΕ	ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ ΟΡΥΚΤΩΝ ΠΟΡΩΝ	1		
ΠΕ17	ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΑΡΑΓ. ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	2		
ΠΕ23	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ	6		
ΤΕ	ΕΡΓΟΔΗΓΩΝ	10		ΤΕ: 84
ΤΕ	ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΩΝ ΣΧΕΔΙΑΣΤΩΝ	1		
ΤΕ	ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	6		
ΤΕ	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ	1		
ΤΕ1	ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΩΝ	8		
ΤΕ2	ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ	1		
ΤΕ3	ΤΕΧΝΟΛΟΓΩΝ ΠΟΛ. ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	9		
ΤΕ5	ΤΕΧΝΟΛΟΓΩΝ ΤΟΠΟΓΡΑΦΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	2		
ΤΕ11	ΕΠΟΠΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ	2		
ΤΕ13	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ , ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ	3		
ΤΕ17	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΛΟΓΙΣΤΩΝ	19		
ΤΕ17	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ-ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ	2		
ΤΕ19	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	4		
ΤΕ23	ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ	16		
ΔΕ	ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	3		
ΔΕ1	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ	56		

ΔΕ2	ΕΠΟΠΤΩΝ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	1	ΔΕ: 197
ΔΕ3	ΤΗΛΕΦΩΝΗΤΩΝ	1	
ΔΕ5	ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ - ΕΡΓΟΔΗΓΟΙ	5	
ΔΕ19	ΜΟΥΣΙΚΩΝ	1	
ΔΕ23	ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ	43	
ΔΕ24	ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ	6	
ΔΕ26	ΜΗΧΑΝΟΤΕΧΝΙΤΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ	4	
ΔΕ27	ΗΛΕΚΤΡΟΤΕΧΝΙΤΩΝ. ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ	1	
ΔΕ28	ΧΕΙΡΙΣΤΩΝ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ	6	
ΔΕ29	ΟΔΗΓΩΝ ΑΥΤ/ΤΩΝ	26	
ΔΕ30	ΤΕΧΝΙΤΩΝ-ΟΛΕΣ ΟΙ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ	25	
ΔΕ33	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ	1	
ΔΕ35	ΔΕΝΔΡΟΚΗΠΟΥΡΩΝ Η ΔΕΝΔΡΟΚΟΜΩΝ Η ΚΗΠΟΥΡΩΝ ΑΝΘΟΚΟΜΩΝ	8	
ΔΕ38	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ Η/Υ- ΑΥΤΟΜΑΤΙΣΜΟΥ Η/Υ- ΧΕΙΡΙΣΤΩΝ Η/Υ	10	
ΥΕ1	ΚΛΗΤΗΡΩΝ – ΘΥΡΩΡΩΝ - ΓΕΝΙΚΩΝ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ	2	ΥΕ: 57
ΥΕ2	ΕΠΙΣΤΑΤΩΝ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	2	
ΥΕ16	ΕΡΓΑΤΩΝ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	24	
ΥΕ16	ΕΡΓΑΤΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ	20	
ΥΕ16	ΚΑΘΑΡΙΣΤΡΙΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	8	
ΥΕ16	ΥΔΡΟΝΟΜΕΩΝ	1	
	ΣΥΝΟΛΟ ΜΟΝΙΜΩΝ	459	459
Β. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΜΕ ΣΥΜΒΑΣΗ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΑΟΡΙΣΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ /ΚΛΑΔΟ/ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ			
ΚΛΑΔΟΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ	ΠΛΗΘΟΣ	ΣΥΝΟΛΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
ΠΕ	ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΟΙ	1	ΠΕ: 7
ΠΕ	ΠΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ- ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ	1	
ΠΕ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ	1	
ΠΕ	ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΟΙ-ΗΛΕΚΤΡ. ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ	1	
ΠΕ	ΤΟΠΟΓΡΑΦΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ	2	
ΠΕ	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	1	
ΤΕ	ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ	1	
ΤΕ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΣ	2	

ΤΕ	ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ	2	ΤΕ: 8	
ΤΕ	ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ	2		
ΤΕ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ	1		
ΔΕ	ΓΕΩΡΓΟΤΕΧΝΙΤΩΝ	1	ΔΕ: 84	
ΔΕ	ΦΥΛΑΚΕΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ	10		
ΔΕ	ΧΕΙΡΙΣΤΕΣ ΑΝΤΛΙΩΝ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ	1		
ΔΕ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ	23		
ΔΕ	ΕΠΟΠΤΕΣ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	1		
ΔΕ	ΣΧΕΔΙΑΣΤΕΣ	1		
ΔΕ	ΜΟΥΣΙΚΟΣ	11		
ΔΕ	ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ	4		
ΔΕ	ΤΕΧΝΙΤΗΣ ΟΧΗΜΑΤΩΝ	2		
ΔΕ	ΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ	4		
ΔΕ	ΟΔΗΓΩΝ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	4		
ΔΕ	ΟΔΗΓΟΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ	1		
ΔΕ	ΤΕΧΝΙΤΩΝ ΞΥΛΟΥΡΓΩΝ	1		
ΔΕ	ΤΕΧΝΙΤΩΝ ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	1		
ΔΕ	ΣΙΔΗΡΟΥΡΓΟΣ (ΤΕΧΝΙΤΗΣ)	3		
ΔΕ	ΤΕΧΝΙΤΗΣ (ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ)	10		
ΔΕ	ΧΕΙΡΙΣΤΗΣ Η/Υ	6		
ΥΕ	ΕΡΓΑΤΩΝ ΓΕΝΙΚΑ	19		ΥΕ: 103
ΥΕ	ΚΛΗΤΗΡΩΝ	1		
ΥΕ	ΚΑΘΑΡΙΣΤΡΙΑ ΓΡΑΦΕΙΩΝ	2		
ΥΕ	ΕΡΓΑΤΗΣ ΑΜΟΙΒΕΤΑΙ ΤΕΧΝΙΤΗΣ	2		
ΥΕ	ΕΡΓΑΤΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ	2		
ΥΕ	ΕΡΓΑΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	28		
ΥΕ	ΚΑΘΑΡΙΣΤΩΝ/ΣΤΡΙΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	49		
	ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΑΧ	266	266	

ΠΙΝΑΚΑΣ 48: Οργανικές, προσωποπαγείς & κενές θέσεις Ο.Ε.Υ. Δήμου Χανίων						
ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ			ΙΔΑΧ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ			
	1	2	3	1	2	3
	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤ ΩΝ ΣΕ ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ (ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤ ΩΝ ΣΕ ΠΡΟΣΩΠΟΠΑΓ ΕΙΣ ΘΕΣΕΙΣ (ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ)	ΚΕΝΕΣ ΟΡΓΑΝΙΚ ΕΣ ΘΕΣΕΙΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤ ΩΝ ΣΕ ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ (ΙΔΑΧ)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤ ΩΝ ΣΕ ΠΡΟΣΩΠΟΠΑΓ ΕΙΣ ΘΕΣΕΙΣ (ΙΔΑΧ)	ΚΕΝΕΣ ΟΡΓΑΝΙΚ ΕΣ ΘΕΣΕΙΣ (ΙΔΑΧ)
ΣΥΝΟΛ Ο	409	50	494	133	69	22

Επίσης στο Δήμο Χανίων υπάρχουν και οι ακόλουθες θέσεις ειδικού προσωπικού:

- (α) Μία (1) θέση Γενικού Γραμματέα.
- (β) Μία (1) θέση Ιδιαίτερου Γραμματέα Δημάρχου.
- (γ) Επτά (7) θέσεις Ειδικών Συμβούλων ή Ειδικών Συνεργατών ή Επιστημονικών Συνεργατών.
- (δ) Έξι (6) θέσεις Δικηγόρων με έμμισθη εντολή.

1.3.6. Επιμόρφωση-κατάρτιση Προσωπικού Δήμου Χανίων

Οι σύγχρονες ανάγκες εξειδίκευσης, η απαιτούμενη διεπιστημονική προσέγγιση των γνωστικών αντικειμένων, το εύρος δράσεων εμπλοκής των ΟΤΑ, ο όγκος της πληροφορίας είναι μερικές μόνο από τις παραμέτρους που ουσιαστικά ανάγουν ως αναγκαίο στοιχείο για την αποτελεσματική λειτουργία ενός οργανισμού, την ύπαρξη διαρθρωμένης πολιτικής επιμόρφωσης και κατάρτισης ώστε το προσωπικό αλλά και οι αιρετοί ενός ΟΤΑ να βρίσκονται σε μια διαρκή διαδικασία δια βίου μάθησης, προκειμένου να ανταποκριθούν στις συνεχώς εξελισσόμενες ανάγκες.

Στο πλαίσιο αυτό η Δημοτική Αρχή του Δήμου Χανίων εφαρμόζει οργανωμένες πολιτικές για την επιμόρφωση, κατάρτιση και την εν γένει εκπαίδευση του προσωπικού του Δήμου Χανίων οι οποίες εντάσσονται σε ένα συνολικό προγραμματισμό αναφορικά με την κάλυψη των αναγκών επιμόρφωσης και κατάρτισης και οι οποίες ενθαρρύνουν το προσωπικό του Δήμου να συμμετέχει σε σχετικά - με το αντικείμενο των αρμοδιοτήτων τους - προγράμματα επιμόρφωσης και κατάρτισης, τα οποία διοργανώνονται είτε από φορείς του Δημοσίου είτε από ιδιωτικούς.

Είναι χαρακτηριστικό πως - σύμφωνα με τα τηρούμενα στοιχεία της Επιτροπής Εκπαίδευσης του Δήμου Χανίων - Πρόεδρος της οποίας έχει οριστεί με απόφαση Δημάρχου ο Γενικός Γραμματέας του Δήμου Χανίων - ο συνολικός αριθμός των υπαλλήλων που συμμετείχαν σε προγράμματα επιμόρφωσης-κατάρτισης, από 1 Ιανουαρίου έως 31 Οκτωβρίου 2011, ανερχόταν σε 77 υπαλλήλους ή σε 8 περίπου υπάλληλους κάθε μήνα, η δε μέση διάρκεια κατάρτισης αυτών ανερχόταν στις δύο ημέρες (Πίνακας 49).

Επίσης από τα ίδια στοιχεία προκύπτει πως το ποσοστό των καταρτιζομένων υπαλλήλων ως προς το σύνολο του προσωπικού ανέρχεται σε 12% περίπου, ποσοστό ιδιαίτερα υψηλό αν

αναλογιστεί κανείς ότι το ποσοστό αυτό αφορά τη χρονική περίοδο των δέκα πρώτων μηνών του 2011 αλλά και το γεγονός ότι έως το τέλος του 2011 εκκρεμεί η επιμόρφωση-κατάρτιση περισσότερων των 30 υπαλλήλων.

ΠΙΝΑΚΑΣ 49: Συμμετοχή υπαλλήλων Δήμου Χανίων σε επιμορφωτικά προγράμματα/σεμινάρια (1/1/2011-31/10/2011)

Αριθμός καταρτιζομένων υπαλλήλων	Αριθμός καταρτιζομένων υπαλλήλων ανά μήνα	Μέση Διάρκεια Επιμόρφωσης (σε ημέρες)	% καταρτιζομένων υπαλλήλων ως προς το σύνολο του προσωπικού
77	7,7	2	11,6

1.3.7. Συστήματα και Μέθοδοι Διασφάλισης Ποιότητας

Η παροχή δημόσιων υπηρεσιών σε τοπικό επίπεδο προϋποθέτει την ύπαρξη ενός συστήματος και μιας μεθοδολογίας προγραμματισμού και διαχείρισης των οικονομικών πόρων προκειμένου να καλυφθεί η τοπική ζήτηση. Η τελευταία αποτυπώνεται τόσο σε ποσοτικό επίπεδο με το εκφρασμένο μέγεθος των αναγκών των πολιτών και των χρηστών των τοπικών δημόσιων υπηρεσιών όσο και σε ποιοτικό επίπεδο μέσω του αιτήματος για βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών. Η προώθηση διαδικασιών αποκέντρωσης με στόχο την καλύτερη αντιμετώπιση των τοπικών αναγκών κινείται παράλληλα με την ανάπτυξη τεχνικών σχεδιασμού και διαχείρισης των επιμέρους συνιστωσών μιας δημοτικής λειτουργίας ή δραστηριότητας. Η ανάπτυξη των μηχανισμών παροχής δημόσιων υπηρεσιών οδηγεί στην αποκέντρωση και την αυτοδιοίκηση και ως εκ τούτου η βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών προϋποθέτει την ποιοτική βελτίωση των μηχανισμών της τοπικής αυτοδιοίκησης. Η αναβάθμιση του ρόλου της εστιάζεται στον προσανατολισμό του προγραμματισμού και της δημόσιας διοίκησης σε μεθόδους και εργαλεία διαχείρισης επιδόσεων, σε μηχανισμούς αξιολόγησης των δραστηριοτήτων, σε πολιτικές στρατηγικού σχεδιασμού και τακτικού προγραμματισμού και γενικότερα στην ύπαρξη μιας ολοκληρωμένης, σαφούς και ευέλικτης πολιτικής διοίκησης των εσωτερικών λειτουργιών και των παρεχόμενων υπηρεσιών του ΟΤΑ.

Ο εκσυγχρονισμός της δημόσιας διοίκησης περιλαμβάνει την αναγνώριση των αρχών προγραμματισμού και διαχείρισης που διέπουν τον ιδιωτικό τομέα και την κατάλληλη και αναγκαία προσαρμογή τους σε συνθήκες δημόσιας μη κερδοσκοπικής παροχής αγαθών και υπηρεσιών. Πρόκειται για ένα νέο πρότυπο οργάνωσης και διοίκησης, μία εντελώς διαφορετική νοοτροπία και κουλτούρα που επιχειρεί να συνδυάσει πρακτικές και τεχνικές σύγχρονης διαχείρισης με τις βασικές αξίες της παροχής δημόσιων υπηρεσιών.

Η εφαρμογή του εκσυγχρονισμού στην Τοπική Αυτοδιοίκηση σημαίνει τη μετατόπιση του κέντρου βάρους από τις εισροές προς τις εκροές και τα αποτελέσματα. Δηλαδή την ανάπτυξη ενός συστήματος διοίκησης, το οποίο δίνει προτεραιότητα στην εκπλήρωση συγκεκριμένων αποτελεσμάτων παρά στην ιεράρχηση των παρεχόμενων αγαθών και υπηρεσιών ανάλογα με τους περιορισμούς που θέτουν οι δημοτικοί προϋπολογισμοί. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι ο σαφής προσδιορισμός των στόχων, της παρακολούθησης των λειτουργιών και δραστηριοτήτων και η εφαρμογή ελεγκτικών μεθόδων. Οι απαιτήσεις της κεντρικής διοίκησης αλλά και των πολιτών για την επίτευξη συγκεκριμένων στόχων πρέπει να είναι υψηλές και αυστηρές υπαγορεύοντας το πλαίσιο λειτουργίας και δραστηριοποίησης των ΟΤΑ. Αντίθετα όμως, ο τρόπος επίτευξης τους πρέπει να ανήκει σε απόφαση καθαρά της ηγεσίας του ΟΤΑ ως προς την

ακολουθούμενη μέθοδο, πρακτική και μέσα. Συνεπάγεται, λοιπόν, η αναγκαιότητα της διοικητικής και στρατηγικής αυτονομίας των ΟΤΑ.

Για την ανάπτυξη και την καλύτερη λειτουργία ενός οργανισμού θα πρέπει να επιτευχθεί η παραγωγή ενός ποιοτικού αποτελέσματος. Ένας Δήμος λοιπόν για να αναπτυχθεί, δεν φτάνει απλά να παρέχει υπηρεσίες, αλλά να παρέχει ποιοτικές και αποτελεσματικές υπηρεσίες. Στο Δήμο Χανίων, όπως και στην πλειοψηφία των ΟΤΑ της χώρας (με εξαίρεση ίσως τα ΚΕΠ), δεν υφίσταται ολοκληρωμένη μορφή ποσοτικοποίησης και αξιολόγησης των διαδικασιών ή εφαρμογή κάποιου ολοκληρωμένου συστήματος και μεθόδου διασφάλισης ποιότητας, με επιπτώσεις στα παρακάτω πεδία λειτουργίας του ΟΤΑ:

- στην αξιολόγηση βασισμένη σε πραγματικά στοιχεία, δηλαδή σε ένα σύνολο κριτηρίων που έχουν γίνει ευρέως αποδεκτά από όλο τον ευρωπαϊκό δημόσιο τομέα
- στις ευκαιρίες να αναγνωριστεί η πρόοδος που έχει συντελεστεί και να εντοπιστούν πεδία εξαιρετικών αποδόσεων
- στην ύπαρξη ενός μέσου διασφάλισης της συνέπειας και της συνέχειας ως προς το τι πρέπει να γίνει για να βελτιωθεί η οργάνωση
- στη δημιουργία ενός συνδέσμου μεταξύ των διαφορετικών επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων και των υποστηρικτικών πρακτικών ή προϋποθέσεων,
- στην ύπαρξη ενός μέσου για να δημιουργηθεί ενθουσιασμός μεταξύ των υπαλλήλων με τη συμμετοχή τους στη διαδικασία βελτίωσης,
- στις ευκαιρίες να προωθηθούν και να γίνουν κοινό κτήμα οι καλές διοικητικές πρακτικές ενδο-διοικητικά αλλά και μεταξύ διαφορετικών οργανώσεων
- στην ύπαρξη ενός μέσου ενσωμάτωσης των διαφόρων πρωτοβουλιών ποιότητας στις καθημερινές επιχειρησιακές λειτουργίες
- στην ύπαρξη ενός μέσου μέτρησης της προόδου μέσω της περιοδικής αξιολόγησης ανά τακτά χρονικά διαστήματα.

Ως εκ τούτου προκύπτει ως ανάγκη η μελλοντική εφαρμογή ενός συστήματος ολικής διαχείρισης και διασφάλισης της ποιότητας στις παρεχόμενες υπηρεσίες του Δήμου Χανίων με συγκεκριμένους στόχους για την γρήγορη, σωστή και ολοκληρωμένη εξυπηρέτηση του πολίτη και των ωφελουμένων από τα έργα που υλοποιούνται.

1.3.8. Τοπική Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση – Αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στο Δήμο Χανίων

1.3.8.1 Πληροφοριακή-Τεχνολογική Υποδομή

Ο Δήμος Χανίων αποτελεί έναν από τους πλέον προηγμένους Δήμους στην Ελλάδα σε θέματα πληροφορικής και νέων τεχνολογιών. Πιο συγκεκριμένα:

- έχει πλήρως μηχανογραφημένες σχεδόν όλες τις υπηρεσίες του,
- διαθέτει μηχανογραφικό και δικτυακό εξοπλισμό (servers) τελευταίας τεχνολογίας τον οποίο αναβαθμίζει και βελτιώνει συνεχώς,
- διαθέτει δημοτικό portal με καθημερινή ενημέρωση και τεράστια επισκεψιμότητα (πάνω από 1500 καθημερινούς επισκέπτες) ,
- έχει σύγχρονη δομημένη καλωδίωση σχεδόν σε όλα τα δημοτικά κτήρια,
- διαθέτει μεγάλο δίκτυο οπτικών ινών MAN στο οποίο συνδέονται εκτός των άλλων και όλα τα δημοτικά κτήρια.
- διαθέτει αρκετά σημεία free wifi hot spot μέσα στην πόλη αλλά και σε αρκετές δημοτικές ενότητες,

- χρησιμοποιεί εφαρμογή workflow για την ηλεκτρονική παρακολούθηση της πορείας των εγγράφων στις διάφορες δημοτικές υπηρεσίες .
- πραγματοποιείται ζωντανή μετάδοση μέσω του διαδικτύου των συνεδριάσεων του ΔΣ και των εκδηλώσεων στο κτήριο του ΚΑΜ.
- διαθέτει διαδικτυακή εφαρμογή διαχείρισης και αναζήτησης όλων των αποφάσεων των συλλογικών οργάνων του Δήμου Χανίων (με όλες τις αποφάσεις του ΔΣ Χανίων από το 1992 έως και σήμερα).
- διαθέτει ηλεκτρονικό πρωτόκολλο με ψηφιοποίηση όλων των εγγράφων.
- διαθέτει εφαρμογές GIS
- διαθέτει ηλεκτρονικό ληξιαρχείο με καταχωρημένο το μεγαλύτερο μέρος των ληξιαρχικών βιβλίων του.
- διαθέτει συστήματα αυτόματου ελέγχου και ρύθμισης των φωτεινών σηματοδοτών.
- δέχεται καθημερινά και διεκπεραιώνει ηλεκτρονικά αιτήματα πολιτών.
- συμμετέχει συνεχώς σε αρκετά επιδοτούμενα προγράμματα από Εθνικούς και ευρωπαϊκούς πόρους π.χ Κοινωνία της Πληροφορίας , ΕΣΠΑ, INTERREG κ.α
- συμμετέχει σε Ευρωπαϊκά Ερευνητικά προγράμματα.
- συμμετέχει σε δίκτυα συνεργασίας στον τομέα πληροφορικής και νέων τεχνολογιών π.χ ΙΚΑΡΟΣ NET κ.α

Ειδικότερα, στο Δήμο Χανίων είναι πλήρως μηχανογραφημένες οι παρακάτω υπηρεσίες οι οποίες χρησιμοποιούν κατάλληλες εφαρμογές λογισμικού (Software):

- Δημοτολόγιο
- Ληξιαρχείο
- Μητρώο Αρρένων
- Οικονομική Υπηρεσία
- Πρωτόκολλο
- Μισθοδοσία – Διαχείριση προσωπικού
- Δημοτική Βιβλιοθήκη
- Τεχνική Υπηρεσία - Γενικές Μελέτες
- Τεχνική Υπηρεσία - Ηλεκτρομηχανολογικές Μελέτες Πολεοδομία (Φορολογικά)
- Πολεοδομία (οικ. άδειες)
- Τμήμα Υγείας - Πρόνοιας
- Γραφείο Εμπορίου
- Παραβάσεων Δημοτικής Αστυνομίας
- Σχολικές Επιτροπές

Στον παρακάτω πίνακα καταγράφονται συγκεντρωτικά τα πληροφοριακά συστήματα που λειτουργούν στο Δήμο Χανίων καθώς οι βασικές λειτουργίες τους.

ΠΙΝΑΚΑΣ 50: Καταγραφή Πληροφοριακών Συστημάτων Δήμου Χανίων		
Πρότυπα - Συστήματα - Εργαλεία	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Σχόλιο - Παρατηρήσεις
Διαχειριστική Επάρκεια	ΝΑΙ	Τύπου Α (έργα με τεχνικό αντικείμενο) & Β (έργα χωρίς τεχνικό αντικείμενο). Ο Δήμος Χανίων έχει ήδη αιτηθεί για επέκταση διαχειριστικής Επάρκειας και Τύπου Γ (ειδικών δράσεων)
Κοινό Πλαίσιο Αξιολόγησης	ΟΧΙ	Δεν υπάρχει ηλεκτρονικό σύστημα καταγραφής
ISO 9001/2008	ΟΧΙ	Δεν υπάρχει ηλεκτρονικό σύστημα καταγραφής
Επιμορφώσεις - Κατάρτιση	ΟΧΙ	Δεν υπάρχει ηλεκτρονικό σύστημα καταγραφής
Σύστημα Διαχείρισης Επιχειρησιακών Πόρων	ΟΧΙ	Δεν υπάρχει ηλεκτρονικό σύστημα καταγραφής
Σύστημα Διαχείρισης Γνώσης	ΟΧΙ	Δεν υπάρχει ηλεκτρονικό σύστημα καταγραφής
Σύστημα Προγραμματισμού & Παρακολούθησης Έργων	ΝΑΙ	Σύστημα καταγραφής και παρακολούθησης έργων και υποβολής τεχνικών δελτίων
Σύστημα Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού	ΝΑΙ	Σύστημα διαχείρισης προσωπικού βρίσκεται υπό εγκατάσταση και μετά την ολοκλήρωση των απαραίτητων μεταπτώσεων δεδομένων αναμένεται η σύνδεση του με το λογισμικό της Μισθοδοσίας.
Ηλεκτρονικό Πρόγραμμα Καταγραφής Αιτημάτων Πολιτών	ΝΑΙ	Σύγχρονο ηλεκτρονικό σύστημα καταγραφής αιτημάτων πολιτών το οποίο διασυνδέεται με το ηλεκτρονικό πρωτόκολλο του Δήμου Χανίων. Πρόσβαση στα αιτήματα των πολιτών μέσα από την διεπαφή του πρωτοκόλλου έχουν όλα τα τμήματα και οι προϊστάμενοι των τμημάτων. Σύντομα θα ολοκληρωθεί και η εγκατάσταση ηλεκτρονικού συστήματος παρακολούθησης των προφορικών αιτημάτων / παρατηρήσεων/προτάσεων με διάχυση της πληροφορίας στο σύνολο των υπηρεσιών.
Σύστημα υποστήριξης αποφάσεως Συλλογικών Οργάνων	ΝΑΙ	Διαδικτυακή εφαρμογή, συνδεδεμένη με τη δικτυακή πύλη. Χρησιμοποιείται από το Δημοτικό Συμβούλιο και από το σύνολο των Δημοτικών Ενοτήτων και Δημοτικών Κοινοτήτων του Δήμου Χανίων για την ανάρτηση των συλλογικών τους αποφάσεων. Επίσης καθιστά εύκολη και γρήγορη την εύρεση και ανάκτηση τους.
Πληροφοριακό Σύστημα Σχολικών Επιτροπών	ΝΑΙ	Εύχρηστο πληροφοριακό σύστημα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Αποστολή του είναι η ηλεκτρονική επικοινωνία καθώς και η καταγραφή, η οργάνωση, η διαχείριση και η εποπτεία των εσόδων και των δαπανών των σχολικών επιτροπών και των σχολικών κοινοτήτων της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.
Ηλεκτρονικό Πρωτόκολλο	ΝΑΙ	Διαδικτυακή εφαρμογή, συνδεδεμένη με τη δικτυακή πύλη. Το ηλεκτρονικό web - based πρωτόκολλο χρησιμοποιείται παράλληλα και από το σύνολο των Δημοτικών Ενοτήτων του Δήμου Χανίων και με τη δυνατότητα επισύναψης εισερχόμενων και εξερχόμενων εγγράφων που παρέχει καθιστά την εύρεση και ανάκτηση τους μια σύντομη και αποτελεσματική διαδικασία.
Αυτόματο έλεγχο Φωτεινών Σηματοδοτών	ΝΑΙ	«Ευφύες» σύστημα αυτόματης παρακολούθησης, ενημέρωσης βλαβών και επανα-προγραμματισμού φωτεινών σηματοδοτών.
GIS	ΝΑΙ	Το Γεωγραφικό Σύστημα Πληροφοριών του Δήμου Χανίων υλοποιήθηκε στα πλαίσια του έργου «Δημιουργία Βάσης GIS για την πόλη των Χανίων» του Μέτρου 2.4 του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος «Κοινωνία της Πληροφορίας. Σκοπός του συγκεκριμένου έργου ήταν η δημιουργία ενός λειτουργικού και επεκτάσιμου Γεωγραφικού Συστήματος Πληροφοριών, το οποίο διασφαλίζει την αναβάθμιση των υπηρεσιών και την οργάνωση των δεδομένων της Δ/σης Πολεοδομίας του Δήμου αλλά και την βέλτιστη εξυπηρέτηση των χρηστών (μηχανικών-δικηγόρων-πολιτών) μέσα από ένα διαλειτουργικό και φιλικό περιβάλλον.
Διαχείριση Στόλου Οχημάτων	ΝΑΙ	Το σύστημα διαχείρισης και έλεγχου στόλου οχημάτων τίθεται σταδιακά σε λειτουργία και ταυτόχρονα επεκτείνεται σε περισσότερα οχήματα.
Εφαρμογές VOIP και IVR	ΝΑΙ	Ο Δήμος διαθέτει και τηλεφωνικό κέντρο “Asterisk”, το οποίο έχει τεθεί σε λειτουργία παρέχοντας εφαρμογές VOIP και IVR οι οποίες αναμένονται να επεκταθούν.

Ο σχετικός εξοπλισμός που διαθέτει ο Δήμος Χανίων παρουσιάζεται στον ακόλουθο πίνακα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 51: Εξοπλισμός Μηχανοργάνωσης Δήμου Χανίων

Είδος Εξοπλισμού	Αριθμός Μονάδων
H/Y	380
Servers	14
Εκτυπωτές	250
Λοιπές Περιφερειακές Συσκευές (φωτοαντιγραφικά – fax- scanner κ.α)	170

Τέλος, στον επόμενο πίνακα παρουσιάζονται και οι υφιστάμενες εφαρμογές ηλεκτρονικής διακυβέρνησης του Δήμου Χανίων (Πίνακας 52)

ΠΙΝΑΚΑΣ 52: Εφαρμογές ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στο Δήμο Χανίων

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ			
Εφαρμογή	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Σχόλιο - Παρατηρήσεις	
Διαδικτυακή Πύλη	ΝΑΙ	url:www.chania.gr	e-mail: dimos@chania.gr
Διαβούλευση	ΟΧΙ	Στο δικτυακό τόπο υπάρχει ενότητα αφιερωμένη στη διαβούλευση όπου αναρτούνται κείμενα προς διαβούλευση. Προτάσεις επί αυτών μπορούν να κατατεθούν μέσω παραδοσιακών τρόπων επικοινωνίας (fax, ταχυδρομικά) και ηλεκτρονικών με τη χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Παρόλα αυτά έως σήμερα δεν διατίθεται εξειδικευμένο ηλεκτρονικό σύστημα διαβουλεύσεων.	
Τοπικό δίκτυο (lan)	ΝΑΙ	Ο Δήμος Χανίων διαθέτει στο Δημαρχείο και σε όλες τα Καταστήματα των Δημοτικών Ενοτήτων τοπικά ενσύρματα δίκτυα (lan) με καλωδίωση κατηγορίας 5 και 6. Τα επιμέρους τοπικά δίκτυα συνδέονται μέσω του Δικτύου τοπικών ινών με το Δημαρχείο Χανίων. Σε κάποιες περιπτώσεις λόγω παλαιότητας, ειδικά σε εγκαταστάσεις που έχουν γίνει προ δεκαετίας απαιτείται η αντικατάσταση της καλωδίωσης και του ενεργού εξοπλισμού.	
Ασύρματο δίκτυο (w-lan)	ΝΑΙ	Ο Δήμος Χανίων ενισχύοντας την προσπάθεια για την ανάπτυξη της ευρυζωνικότητας από τις αρχές του έτους έχει τοποθετήσει ήδη πέντε νέα σημεία δωρεάν ασύρματης πρόσβασης για τους κατοίκους και τους επισκέπτες του Δήμου στο λιμάνι της Σούδας, στο λιμάνι των Χανίων καθώς και εντός του Δημαρχείου Χανίων. Με τις προσθήκες αυτές ο συνολικός αριθμός των εξωτερικών ασύρματων σημείων πρόσβασης - hotspot wi-fi του Δήμου ανέρχεται σε 69 στις περιοχές των Δημοτικών Ενοτήτων Χανίων, Σούδας, Ακρωτηρίου, Θερίσου και Νέας Κυδωνίας.	
Αριθμός web servers	1	Ο διαδικτυακός διακομιστής (web server) χρησιμοποιείται για την φιλοξενία του δικτυακού τόπου του Δήμου Χανίων και την παροχή ηλεκτρονικών διαδικτυακών υπηρεσιών προς τους πολίτες.	
Web servers/ Γραμμή επικοινωνία (εύρος ζώνης)	4mb	Η συγκεκριμένη γραμμή του δικτύου Σύζευξις χρησιμοποιείται παράλληλα από μέρος των υπηρεσιών του Δήμου και το εύρος της δεν χρησιμοποιείται στο σύνολο της από τον Web server του Δήμου.	
Οπτικές Ίνες	ΝΑΙ	Ο Δήμος Χανίων διαθέτει 73 χλμ. με οπτικές ίνες οι οποίες συνδέουν σχεδόν όλα τα Δημοτικά κτήρια.	

1.3.8.2 Υποδομή Ασύρματης Πρόσβασης (Wi-Fi) στο Διαδίκτυο

Ο Δήμος Χανίων ενισχύοντας την προσπάθεια για την **ανάπτυξη της ευρυζωνικότητας** από τις αρχές του 2011, έχει τοποθετήσει ήδη **πέντε νέα σημεία δωρεάν ασύρματης πρόσβασης** για τους κατοίκους και τους επισκέπτες του Δήμου στο λιμάνι της Σούδας και στο λιμάνι των Χανίων. Με τις προσθήκες αυτές ο συνολικός αριθμός ασύρματων σημείων πρόσβασης - hotspot wi-fi του Δήμου ανέρχεται σε 69 στις περιοχές των Δημοτικών Ενοτήτων Χανίων, Σούδας, Ακρωτηρίου, Θερίσου και Νέας Κυδωνίας.

Μέχρι το τέλος του 2011, αναμένεται να εγκατασταθούν **επιπλέον κόμβοι** σε διάφορες περιοχές του Δήμου, ενώ κάποιοι κόμβοι που παρουσιάζουν προβλήματα (περιοχές Νέας Κυδωνίας, Θερίσου, Κεραμιών) καταβάλλεται προσπάθεια να επισκευαστούν και στην περίπτωση που αυτό δεν είναι εφικτό να αντικατασταθούν.

Κάθε ένα από τα δωρεάν ασύρματης πρόσβασης στο διαδίκτυο έχει εμβέλεια περίπου 200 μέτρα. Όλα τα εγκατεστημένα σημεία τηρούν τις προδιαγραφές της Ευρωπαϊκής και της Ελληνικής Νομοθεσίας. Σε κάποιες περιπτώσεις για την σύνδεση με τα σημεία **απαιτείται επιπλέον εξοπλισμός (εσωτερική ή εξωτερική κεραία/ access point)**. Αυτό εξαρτάται από την απόστασή από τα hotspots, την ποιότητα του σήματος, το αν υπάρχει οπτική επαφή με τα hotspots κτλ. Ο Δήμος Χανίων διαθέτει συνολικά 69 ασύρματα σημεία εκ των οποίων τα 65 εξ αυτών είναι Δημόσια, ενώ ενεργά είναι 37. Τα σημεία ασύρματης πρόσβασης (wi-fi) ανά Δημοτική Ενότητα καταγράφονται παρακάτω:

ΠΙΝΑΚΑΣ 53: Σημεία Ασύρματης Πρόσβασης wifi στο Δήμο Χανίων

Δημοτική Ενότητα: Ακρωτηρίου			
A/A	Σημείο	Λειτουργία	Παρατηρήσεις
1	Τοπικό Κατάστημα Κουνουπιδιανών	Ενεργό	Περιφέρεια Κρήτης 1 ADSL Τοπικό Κατάστημα Κουνουπιδιανών
Σύνολο Σημείων		1	
Σύνολο Δημόσιων Σημείων		1	
Σύνολο Ενεργών Σημείων		1	
Δημοτική Ενότητα: Ελευθερίου Βενιζέλου			
A/A	Σημείο	Λειτουργία	Παρατηρήσεις
1	Δημαρχείο	Ενεργό	Πρόσκληση 192 ΚΤΠ ΑΕ 2 ADSL Δημαρχείο
2	1ο Δημοτικό Σχολείο Μουρνιών (Δημοτικό Σχ Πασακακίου)	Ενεργό	
3	Κεντρικά γραφεία ΔΕΗ	Ενεργό	
4	Γ. Χναρά & Αγ. Μαρίας (Κόκκινο Μετόχι)	Μη Ενεργό	
5	Λύκειο Αγ. Αποστόλων	Μη Ενεργό	
6	Πνευματικό κέντρο Αγ. Γερασίμου Νεροκούρου	Ενεργό	
7	Κοινοτικό Κατάστημα Νεροκούρου	Ενεργό	
8	Δεξαμενή Νεροκούρου	Ενεργό	
9	Δεξαμενή Μουρνιών	Ενεργό	
10	Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ)	Ενεργό	
11	Γυμνάσιο Μουρνιών	Μη Ενεργό	Περιφέρεια Κρήτης
Σύνολο Σημείων		11	
Σύνολο Δημόσιων Σημείων		11	
Σύνολο Ενεργών Σημείων		8	
Δημοτική Ενότητα: Θερίσου			
A/A	Σημείο	Λειτουργία	Παρατηρήσεις
1	Ύψωμα Μονόδενδρο	Μη Ενεργό	Private
2	Ύψωμα Κοπράνα	Μη Ενεργό	Private
3	Δημαρχείο Θερίσου	Ενεργό	Private
4	ΚΚ Βαμβακόπουλου	Ενεργό	
5	ΚΚ Βαρυπέτρου	Ενεργό	
6	Δημοτικό Σχολείο Βαμβακόπουλου	Μη Ενεργό	
7	Γήπεδο Περιβολίων	Μη Ενεργό	
8	Δημοτικό Σχολείο Περιβολίων	Μη Ενεργό	
9	(ΚΚ Περιβολίων) Βοήθεια στο Σπίτι Βοήθεια στο Σπίτι	Ενεργό	

10	Νηπιαγωγείο Ποτιστήρια	Μη Ενεργό	
11	(κκ Αγιάς) Εθελοντικό Πυροσβεστικό Κλιμάκιο Αγιάς	Ενεργό	
12	Δημοτικό Σχολείο Αγιάς	Μη Ενεργό	

Σύνολο Σημείων	12
Σύνολο Δημόσιων Σημείων	9
Σύνολο Ενεργών Σημείων	5

Δημοτική Ενότητα: Κεραμιών			
A/A	Σημείο	Λειτουργία	Παρατηρήσεις
1	Τοπικό Κατάστημα Κεραμιών	Ενεργό	Περιφέρεια Κρήτης - Τοπικό Κατάστημα Κεραμιών

Σύνολο Σημείων	1
Σύνολο Δημόσιων Σημείων	1
Σύνολο Ενεργών Σημείων	0

Δημοτική Ενότητα: Νέας Κυδωνίας			
A/A	Σημείο	Λειτουργία	Παρατηρήσεις
1	Δημαρχείο Γαλατά	Ενεργό	
2	Σχολείο Γαλατά	Μη Ενεργό	
3	Παλαιό Δημαρχείο Γαλατά	Μη Ενεργό	
4	Βρεφονηπιακός Γαλατά 1	Μη Ενεργό	
5	Βρεφονηπιακός Γαλατά 2	Μη Ενεργό	
6	Νηπιαγωγείο Γαλατά #1	Μη Ενεργό	
7	Νηπιαγωγείο Γαλατά #2	Μη Ενεργό	
8	Γυμνάσιο Δαράτσου	Μη Ενεργό	
9	Κοινοτικό Κατάστημα Δαράτσου	Μη Ενεργό	
10	Γυμναστήριο Δαράτσου	Μη Ενεργό	
11	Νηπιαγωγείο Δαράτρου #1	Ενεργό	
12	Νηπιαγωγείο Δαράτρου #2	Ενεργό	
13	Πολιτιστικό Κέντρο Δαράτσου	Μη Ενεργό	
14	Bowling Δαράτσου	Μη Ενεργό	
15	Δεξαμενή Σταλού	Μη Ενεργό	
16	Ιατρείο Σταλού	Μη Ενεργό	
17	Γυμναστήριο Σταλού	Μη Ενεργό	
18	Αναμεταδότης Αγ. Μαρίνας	Μη Ενεργό (Αναμεταδότης)	
19	Δημοτικό Αγ. Μαρίνας	Μη Ενεργό	
20	Νηπιαγωγείο Αγ. Μαρίνας	Μη Ενεργό	
21	ΚΕΠ Αγ. Μαρίνας	Μη Ενεργό	
22	Hotel ISIDA	Μη Ενεργό	
23	ΚΕΠ Αγ. Μαρίνας	Μη Ενεργό	Περιφέρεια Κρήτης

Προσκλήσεις
105, 192 ΚΤΠ
ΑΕ και
ΙΔΙΟΙ ΠΟΡΟΙ

Σύνολο Σημείων	23
Σύνολο Δημόσιων Σημείων	22
Σύνολο Ενεργών Σημείων	3

Δημοτική Ενότητα: Σούδας			
A/A	Σημείο	Λειτουργία	Παρατηρήσεις
1	Δημαρχείο	Ενεργό	
2	Σιλό	Ενεργό	
3	Δημοτικό Ναυταθλητικό Κέντρο Σούδας	Ενεργό	
4	Αστυνομικό Τμήμα Σούδας	Ενεργό	
5	Παλαιό Δημαρχείο	Ενεργό	
6	Ναύσταθμος Κρήτης	Ενεργό	
7	Εκκλησία Αγίου Ιωάννη - Τσικαλαριά	Ενεργό	

Πρόσκληση 192
ΚΤΠ ΑΕ
2 ADSL
Δημαρχείο

8	Εκκλησία Αγίου Γεωργίου - Τσικαλαριά	Μη Ενεργό	
9	Τοπικό Κατάστημα Απτέρας	Ενεργό	Περιφέρεια Κρήτης 1 ADSL Τοπικό Κατάστημα Απτέρας
10	Πρώην Δημοτικό Σχολείο Απτέρας	Ενεργό	
11	Πλατεία Σούδας	Ενεργό	Πολυτεχνείο Κρήτης (Προγραμματική Σύμβαση)
12	Λιμεναρχείο Σούδας	Ενεργό	

Σύνολο Σημείων	12
Σύνολο Δημόσιων Σημείων	12
Σύνολο Ενεργών Σημείων	11

Δημοτική Ενότητα: Χανίων

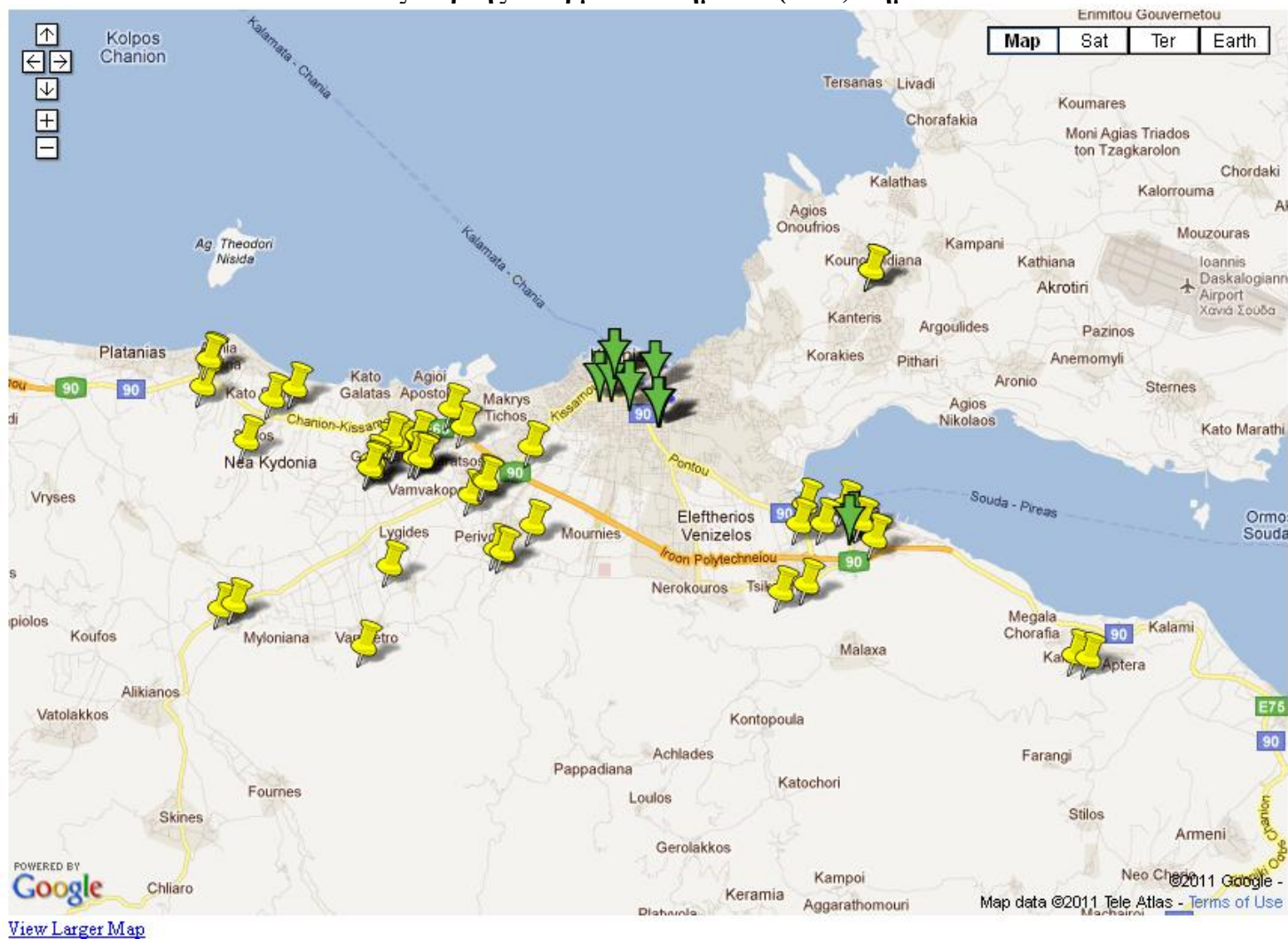
A/A	Σημείο	Λειτουργία	Παρατηρήσεις
1	Νομαρχία Χανίων	Ενεργό	Πολυτεχνείο Κρήτης (Προγραμματική Σύμβαση)
2	Δημοτικός Κήπος	Ενεργό	
3	Δημοτική Αγορά	Ενεργό	
4	Πλατεία 1866	Ενεργό	
5	Κουμ Καπί	Ενεργό	
6	Τελωνείο Παλιό Λιμάνι	Ενεργό	
7	Παλιό Λιμάνι (1)	Ενεργό	Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο
8	Παλιό Λιμάνι (2)	Ενεργό	
9	Παλιό Λιμάνι (3)	Ενεργό	

Σύνολο Σημείων	9
Σύνολο Δημόσιων Σημείων	9
Σύνολο Ενεργών Σημείων	9

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ

Σύνολο Ασύρματων Σημείων	69
Σύνολο Δημόσιων Ασύρματων Σημείων	65
Σύνολο Ενεργών Σημείων	37

Ενδεικτικός Χάρτης Ασύρματων Σημείων (wi-fi) Δήμου Χανίων

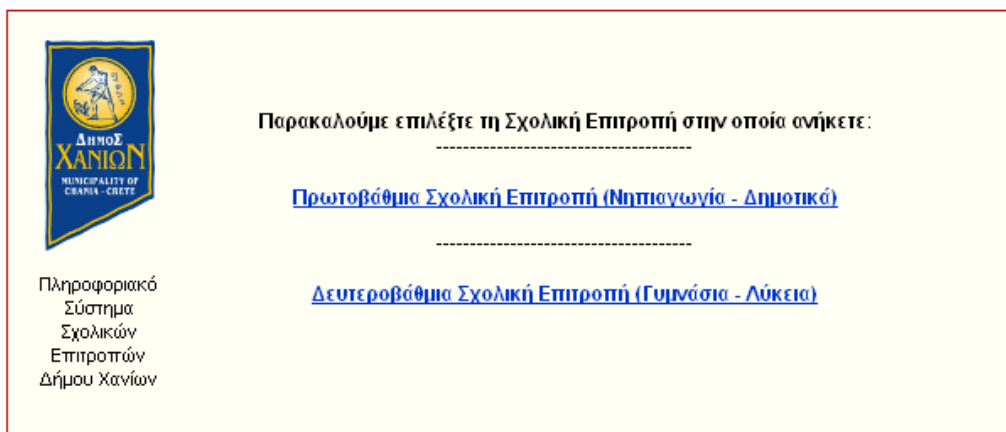
1.3.8.3. Πληροφορική & Καινοτομία: Η περίπτωση του πληροφοριακού συστήματος των Σχολικών Επιτροπών του Δήμου Χανίων ως καλή πρακτική

Το Πληροφοριακό Σύστημα των Σχολικών Επιτροπών του Δήμου Χανίων αποτελεί μια καινοτόμα εφαρμογή που σχεδιάστηκε από στελέχη του Δήμου Χανίων και λειτουργεί για πρώτη φορά ειδικά για την κάλυψη των αναγκών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, γι' αυτό και αποφασίστηκε να γίνει και ειδική μνεία σε αυτό.

Το εν λόγω πληροφοριακό σύστημα αποτελεί ένα εύχρηστο σύστημα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, αποστολή του οποίου είναι η ηλεκτρονική επικοινωνία καθώς και η καταγραφή, οργάνωση, διαχείριση και εποπτεία των εσόδων και των δαπανών των σχολικών επιτροπών και των σχολικών κοινοτήτων της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης του Δήμου Χανίων.

Σκοπός του συστήματος είναι να διευκολύνει τους φορείς-χρήστες:

- στην έγκαιρη και αποτελεσματική καταγραφή των **εσόδων-εξόδων** ανά σχολική κοινότητα και ανά σχολική επιτροπή σύμφωνα με την εφαρμοζόμενη νομοθεσία
- στην ποιοτική αναβάθμιση της επιχειρησιακής λειτουργίας των φορέων τοπικής αυτοδιοίκησης μέσω της **άμεσης εποπτείας και διαχείρισης** των λειτουργικών πόρων των σχολείων της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.
- στην εύκολη ανάρτηση των δαπανών στο σύστημα **Διαύγεια**.

Ενδεικτική Εικόνα Πληροφοριακού Συστήματος

Το Πληροφοριακό Σύστημα Σχολικών Επιτροπών είναι ένα **εξειδικευμένο web-based πληροφοριακό σύστημα** που:

- **καλύπτει τη ροή όλων** των χρηματικών εισροών και εκροών σε κάθε μονάδα της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας σχολικής επιτροπής (νηπιαγωγεία, λύκεια, κλπ)
- **συγκεντρώνει, αναλύει και ανακτά** τον όγκο της καταγεγραμμένης πληροφορίας σε επίπεδο σχολικής κοινότητας ή/ και σχολικής επιτροπής, **εξοικονομώντας** κρίσιμους διαχειριστικούς, οικονομικούς και φυσικούς **πόρους τόσο για τις σχολικές μονάδες όσο και για τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης** που τις εποπτεύουν/ υποστηρίζουν.
- προσφέρει **διαφορετικά δικαιώματα χρήσης** και **προσωποποιεί τις διεπιφάνειες των χρηστών** του (σχολικές κοινότητες και σχολικές επιτροπές)
- επιτρέπει τον **άμεσο έλεγχο και την αξιολόγηση της πορείας** σε επίπεδο **σχολικής κοινότητας και σχολικής επιτροπής** και κατ' επέκταση την **αναβάθμιση της ποιότητας των τελικών υπηρεσιών**

- περιλαμβάνει λειτουργίες επικοινωνίας μεταξύ των χρηστών με στόχο την **αποτελεσματική διάχυση της ενημέρωσης** (υποσύστημα ανακοινώσεων, υποσύστημα forum)
- βασίζεται στην **ανοιχτή αρχιτεκτονική** και μπορεί να συνεργαστεί με όλα τα υφιστάμενα και μελλοντικά συστήματα (**διαλειτουργικότητα**)
- υπακούει σε όλες τις **ευρωπαϊκές και εθνικές προδιαγραφές προσβασιμότητας και ισότητας** (μη αποκλεισμού)
- είναι απόλυτα **προσαρμόσιμο** στις ανάγκες των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και είναι πλήρως **επεκτάσιμο**.

1.3.9. Οχήματα-Μηχανοκίνητος εξοπλισμός

Ο Δήμος Χανίων διαθέτει ένα μεγάλο αριθμό οχημάτων, φορητών και λοιπών μηχανημάτων έργου για την εξυπηρέτηση των αναγκών του. Ο συνολικός αριθμός αυτών ανέρχεται σε 152. Ο συνολικός αριθμός των οχημάτων ανά τύπο, παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 54: Οχήματα-Μηχανήματα Δήμου Χανίων

A/A	ΟΧΗΜΑΤΑ-ΦΟΡΤΗΓΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΔΗΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ
1	ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΕΠΙΒΑΤΙΚΑ	16
2	ΟΧΗΜΑΤΑ ΤΥΠΟΥ JEEP	1
3	ΛΕΩΦΟΡΕΙΑ	4
4	ΗΜΙΦΟΡΤΗΓΑ (pick up)	17
5	ΦΟΡΤΗΓΑ ΟΧΗΜΑΤΑ	34
6	ΓΕΡΑΝΟΙ - ΓΕΡΑΝΟΦΟΡΑ ΟΧΗΜΑΤΑ	2
7	ΚΑΛΑΘΟΦΟΡΑ ΟΧΗΜΑΤΑ	3
8	ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΟΦΟΡΑ	32
9	ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΠΛΥΣΗΣ ΚΑΔΩΝ	2
10	ΒΥΤΙΟΦΟΡΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΥΔΑΤΟΣ	2
11	ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΑ ΟΧΗΜΑΤΑ	3
12	ΦΟΡΤΩΤΕΣ	1
13	ΦΟΡΤΩΤΕΣ ΕΚΣΚΑΦΕΙΣ (τύπου JSB)	8
14	ΤΡΑΚΤΕΡ	2
15	ΔΙΚΥΚΛΑ	8
16	ΔΙΚΥΚΛΑ > 50 CC	14
17	ΟΔΟΣΤΡΩΤΗΡΑΣ ΠΕΖΟΥ ΧΕΙΡΙΣΤΗ	3
	ΣΥΝΟΛΟ ΟΧΗΜΑΤΩΝ	152

1.3.10. Οικονομικά Στοιχεία & Προβλέψεις

1.3.10.1. Συνοπτική Οικονομική Ανάλυση: Έσοδα-Έξοδα

Η ανάλυση και αποτύπωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου Χανίων, όπως αυτή αποτυπώνεται στον πίνακα 56, βασίζεται στη χρήση των απολογιστικών στοιχείων του έτους 2010, των εκτιμώμενων απολογιστικών στοιχείων του έτους 2011 και των προβλέψεων για το

έτος 2012 και έχει ως στόχο την εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων για την οικονομική κατάσταση του Δήμου, μετά τις αλλαγές που προέκυψαν από την εφαρμογή του μεταρρυθμιστικού προγράμματος «Καλλικράτης» και των λοιπών οικονομικών μεταβολών.

ΠΙΝΑΚΑΣ 55: Οικονομική Κατάσταση Δήμου Χανίων (Εσοδα- Έξοδα)

ΕΣΟΔΑ (σε ευρώ)

0	ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	ΠΡΟΥΠΟΛ.2012	ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΑΠΟΛ/ΜΟΥ 2011	ΑΠΟΛΟΓ.2010
01	ΠΡΟΣΟΔΟΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	320.000,00	306.681,00	303.193,00
02	ΠΡΟΣΟΔΟΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	180.000,00	184.794,00	290.340,00
03	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΑ ΤΕΛΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ	8.500.000,00	8.870.591,00	11.179.994,00
04	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΛΟΙΠΑ ΤΕΛΗ, ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	1.950.000,00	1.952.358,00	2.687.849,00
05	ΦΟΡΟΙ ΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΕΣ	650.000,00	655.295,00	1.009.065,00
06	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	28.750.000,00	28.750.000,00	17.641.516,00
07	ΛΟΙΠΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	450.000,00	483.920,00	764.056,00
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	40.800.000,00	41.203.639,00	33.876.013,00
1	ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	2012	2011	2010
11	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΚΠΟΙΗΣΗ ΚΙΝΗΤΗΣ ΚΑΙ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	20.000,00	40.000,00	113.163,00
12	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΚΑΛΥΨΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	1.812.500,00	1.812.411,00	1.628.648,00
13	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	2.910.000,00	3.589.396,00	7.324.196,00
14	ΔΩΡΕΕΣ – ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΕΣ – ΚΛΗΡΟΔΟΣΙΕΣ	12.500,00	32.000,00	3.300,00
15	ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΕΙΣ – ΠΡΟΣΤΙΜΑ – ΠΑΡΑΒΟΛΑ	1.100.000,00	1.123.710,00	1.246.845,00
16	ΛΟΙΠΑ ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	150.000,00	190.541,00	613.021,00
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	6.005.000,00	6.788.058,00	10.929.173,00
2	ΕΣΟΔΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΤΩΝ (ΠΟΕ) ΠΟΥ ΘΑ ΒΕΒΑΙΩΘΟΥΝ ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ	2012	2011	2010
21	ΕΣΟΔΑ Π.Ο.Ε. ΤΑΚΤΙΚΑ			
22	ΕΣΟΔΑ Π.Ο.Ε. ΕΚΤΑΚΤΑ			
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΤΩΝ (ΠΟΕ)	2.700.000,00	3.161.163,00	3.080.584,00
3	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΠΟΕ	2012	2011	2010
31	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ	632.911,00	2.054.333,00	645.237,00
32	ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΑΠΟ ΒΕΒΑΙΩΘΕΝΤΑ ΕΣΟΔΑ ΚΑΤΑ ΤΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΑ ΕΤΗ	32.367.089,00	1.851.432,00	1.863.915,00
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΠΟΕ	33.000.000,00	3.905.765,00	2.509.152,00
4	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ	2012	2011	2010
41	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ			
42	ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ			
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ	8.700.000,00	5.207.062,00	5.584.489,00
5	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ	2012	2011	2010

511	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΑΠΟ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	3.469.981,00	3.629.769,19	
512	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΑΠΟ ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	4.500.000,00	5.035.370,05	
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ: ΧΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΥΠΟΛΟΙΠΟΥ	7.969.981,00	8.665.139,00	15.075.914,00
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	99.174.981,00	68.930.826,00	71.055.326,00
ΔΑΠΑΝΕΣ (σε ευρώ)				
6	ΕΞΟΔΑ ΧΡΗΣΗΣ	2012	2011	2010
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	16.500.000,00	17.485.894,00	18.571.358,03
61-62	Αμοιβές αιρετών και τρίτων-Παροχές τρίτων	9.000.000,00	9.500.000,00	9.970.126,38
62	Παροχές τρίτων			
63-64	Φόροι και τέλη-Λοιπά γενικά έξοδα	250.000,00	450.000,00	481.083,14
64	Λοιπά γενικά έξοδα			
65	Πληρωμές για την εξυπηρέτηση δημόσια πίστης	1.055.000,00	1.059.461,00	758.530,00
66	Δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων	350.000,00	450.000,00	1.058.617,59
67	Πληρωμές για μεταβιβάσεις εισοδημάτων σε τρίτους παραχωρήσεις- παροχές - επιχορηγήσεις - επιδοτήσεις - δωρεές	12.845.000,00	12.444.876,00	7.175.980,00
68	Λοιπά έξοδα		4.000,00	6.358,86
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 6 ΕΞΟΔΩΝ ΧΡΗΣΗΣ	40.000.000,00	41.394.231,00	38.022.054,00
7	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	2012	2011	2010
71	Αγορές κτιρίων, τεχνικών έργων και προμήθειες παγίων	550.000,00	400.000,00	1.464.315,20
73	Έργα	8.000.000,00	7.600.000,00	12.773.565,01
74	Μελέτες, έρευνες, πειραματικές εργασίες και ειδικές δαπάνες	450.000,00	390.000,00	438.211,90
75	Τίτλοι πάγια επένδυσης (συμμετοχές σε επιχειρήσεις)	0,00	425.000,00	325.000,00
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 7 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	10.000.000,00	8.815.000,00	15.006.610,00
8	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΠΟΕ , ΑΠΟΛΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	2012	2011	2010
81	Πληρωμές οφειλών παρελθόντων οικονομικών ετών (ΠΟΕ)	7.684.132,00	4.368.787,00	3.685.360,00
82	Λοιπές Αποδόσεις	6.500.000,00	6.382.827,00	5.676.163,00
85	Προβλέψεις μη είσπραξης εισπρακτέων υπολοίπων βεβαιωθέντων κατά τα παρελθόντα οικονομικά έτη	27.315.868,00		
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 8 ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΠΟΕ, ΑΠΟΛΟΣΕΙΣ, ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	41.500.000,00	10.751.614,00	9.361.523,00
9	ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	2012	2011	2010
91	Αποθεματικό	2.180.000,00		
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 9 ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ			
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΔΑΠΑΝΩΝ (6-7-8-9)	93.680.000,00	60.960.845,00	62.390.187,00

Από τον παραπάνω πίνακα εσόδων-εξόδων εξάγονται οι εξής χρήσιμες διαπιστώσεις:

1. Το χρηματικό υπόλοιπο την 01/01/2011 σε σχέση με το χρηματικό υπόλοιπο την 01/01/2012 αναμένεται να είναι μειωμένο λόγω της εξόφλησης οφειλών μέσα στο 2011, κυρίως λόγω των συνεχιζόμενων έργων που περιήλθαν στον Καλλικρατικό Δήμο Χανίων από τους συνενούμενους Δήμους.
2. Το 2011, λόγω της συνένωσης των Δήμων, μειώθηκαν αρκετά τα λειτουργικά έξοδα, όπως μισθοδοσία, έξοδα παράστασης κ.α., βελτιώθηκε ο μηχανισμός είσπραξης εσόδων ενώ μειώθηκαν οι επιχορηγήσεις.
3. Στη μισθοδοσία προσωπικού που προϋπολογίζεται για το 2012, δεν έχουν ληφθεί υπόψη σημαντικές μειώσεις για τις οποίες δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμη η προβλεπόμενη διαδικασία (π.χ. ψήφιση ν/σ, δημοσίευση σε ΦΕΚ, κ.α.), όπως:
 - κατάργηση επιδόματος κίνησης 295€/άτομο
 - εφεδρεία
 - συνταξιοδότηση
 - μείωση μισθών λόγω ενιαίου μισθολογίου

Η μείωση του κόστους μισθοδοσίας μόνο από την κατάργηση των εξόδων κίνησης μπορεί να φτάσει τα 2.400.000 €.

4. Οι επενδύσεις το 2012 εμφανίζονται λίγο αυξημένες σε σχέση με το 2011, γιατί το μεγαλύτερο μέρος τους, αφορά συνεχιζόμενα έργα που ξεκίνησαν το 2010 από τους συνενούμενους Δήμους και μεταφέρθηκαν στις επενδύσεις του 2011 του νέου δήμου κατά το μέρος των
 - πιστοποιημένων μη τιμολογημένων λογαριασμών και
 - του ανεκτέλεστου μέρους αυτών των έργων.

Τα έργα αυτά καταλαμβάνουν μεγάλο μέρος των επενδύσεων του 2012, καθώς επίσης και έργα που ξεκίνησαν το 2011.

1.3.10.2. Απολογιστικά οικονομικά στοιχεία εσόδων Δήμου Χανίων

Ο νέος Δήμος Χανίων, ο οποίος προέκυψε από τη συνένωση επτά δήμων με την εφαρμογή του Ν.3852/2010, μετρά μόλις εννέα μήνες ενιαίας λειτουργίας, οπότε η παράθεση μακροχρόνιων απολογιστικών στοιχείων δεν ήταν δυνατή. Παρακάτω παρουσιάζεται μια συνοπτική αποτύπωση των απολογιστικών στοιχείων εσόδων του τελευταίου εννιαμήνου του 2011 στον ενιαίο Δήμο Χανίων συγκριτικά με τα συγκεντρωτικά απολογιστικά στοιχεία των επιμέρους πρώην Δήμων που συνενώθηκαν, με σκοπό την ανάλυση συγκρίσιμων στοιχείων και την εξαγωγή χρήσιμων για το Δήμο συμπερασμάτων. Στον παρακάτω Πίνακα εμφανίζονται 26 χαρακτηριστικοί κωδικοί εσόδων του προϋπολογισμού του Δήμου Χανίων.

ΠΙΝΑΚΑΣ 56: Συνοπτική περιγραφή εσόδων (ανά 9μηνο)- συγκριτική ανάλυση

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Πραγμ/θέντα 1/1-30/9/2009	Πραγμ/θέντα 1/1-30/9/2010	Πραγμ/θέντα 1/1 - 30/9/2011	% 2011- 2009	% 2011- 2010
ΜΙΣΘΩΜΑΤΑ ΑΓΟΡΑΣ	279.965,32	245.096,62	260.479,97	-7,48	5,91
ΛΟΙΠΑ ΜΙΣΘΩΜΑΤΑ	19.236,22	73.919,64	30.263,19	36,44	-144,26
ΛΟΙΠΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ (μισθώματα αγιαλού)	250.091,22	251.373,48	256.727,28	2,58	2,09
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΕΔΑΦΟΥΣ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΩΝ ΧΩΡΩΝ (εγκ. απορριμμάτων, βοσκότοποι, εμποροπανήγυρις, κλπ)	4.362,00	3.818,21	55.868,62	92,19	93,17
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΦΩΤΙΣΜΟΥ	8.730.131,62	8.863.320,13	9.813.876,42	11,04	9,69

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΦΩΤΙΣΜΟΥ (λαϊκές αγορές)	8.880.131,62	9.013.320,13	101.398,74	9,51	8,16
ΦΟΡΟΣ ΗΛΕΚΤΡΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΧΩΡΩΝ	53.176,70	50.728,86	54.591,99	2,59	7,08
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΕΛΟΣ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	850.690,05	1.134.399,28	724.061,78	-17,49	-56,67
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΥΔΡΕΥΣΕΩΣ - ΑΡΔΕΥΣΗΣ	894.674,28	1.019.726,45	761.809,52	-17,44	-33,86
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ	497.239,20	456.548,00	330.286,59	-50,55	-38,23
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (ΡΕΓΓΙΝΑ)	155.510,15	135.565,85	133.028,92	-16,90	-1,91
ΛΟΙΠΑ ΤΕΛΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ (ελεγχόμενη στάθμευση)	321.231,00	279.853,74	274.488,93	-17,03	-1,95
ΤΕΛΟΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΙΩΝ (τέλη παρεπιδημούντων)	285.338,87	279.331,16	243.701,66	-17,09	-14,62
ΤΕΛΟΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΙΩΝ (επί ακαθαρίστων εσόδων)	854.849,02	382.111,60	327.475,38	-161,04	-16,68
ΤΕΛΟΣ ΧΡΗΣΗΣ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΩΝ ΧΩΡΩΝ	227.582,32	174.491,25	205.110,53	-10,96	14,93
ΛΟΙΠΑ ΤΕΛΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ (αδειών οικοδομών)	17.518,34	21.041,53	4.509,92	-288,44	-366,56
ΛΟΙΠΑ ΤΕΛΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ (Τέλη διαφήμισης)	42.531,62	381.502,78	217.622,84	80,46	-75,30
ΛΟΙΠΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ (Παράβολα αδειών ίδρυσης καταστημάτων)	48.538,75	36.890,02	29.565,00	-64,18	-24,78
ΛΟΙΠΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ (παράβολα αδειών παραμονής αλλοδαπών)	143.250,00	107.767,50	126.740,00	-13,03	14,97
ΕΙΣΦΟΡΑ ΣΕ ΧΡΗΜΑ ΛΟΓΩ ΕΠΕΚΤΑΣΗΣ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ	320.706,08	299.781,69	509.454,73	37,05	41,16
ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΣΕ ΧΡΗΜΑ ΤΗΣ ΕΙΣΦΟΡΑΣ ΣΕ ΓΗ	9.660,25	47.258,80	67.307,13	85,65	29,79
ΠΡΟΣΚΥΡΩΣΕΙΣ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ-ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ	32.446,47	32.542,19	55.426,09	41,46	41,29
ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΙΜΑ (εκπρόθεσμη καταβολή χρεών)	75.084,51	63.738,34	121.075,65	37,99	47,36
ΠΡΟΣΤΙΜΑ ΚΟΚ (δημοτική αστυνομία)	195.418,54	238.156,00	322.026,13	39,32	26,04
ΠΡΟΣΤΙΜΑ ΚΟΚ (τροχαία)	568.570,69	637.579,53	540.641,87	-5,17	-17,93
ΠΡΟΣΤΙΜΑ ΑΥΘΑΙΡΕΤΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ	254.210,38	124.129,49	144.756,96	-75,61	14,25
ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΝΟΛΑ	15.393.892,10	15.591.500,28	15.712.295,84	2,03	0,77

Συγκρίνοντας τα οικονομικά μεγέθη του πρώτου εννεάμηνου των ετών 2010 και 2011, μεγάλη αύξηση - ύψους +93,17% - εμφανίζεται στον κωδικό «Εσοδα από εκμετάλλευση εδάφους ακίνητης περιουσίας και κοινοχρήστων χώρων (εναπόθεση μπαζών και απορριμμάτων πρώην δήμου Ακρωτηρίων, βοσκότοποι, εμποροπανήγυρη)», ενώ αντίστοιχα για το ίδιο χρονικό διάστημα παρουσιάζεται μεγάλη πτώση ύψους -366,56% στον κωδικό «Λοιπά τέλη και δικαιώματα (άδεια οικοδομών)» ως άμεση συνέπεια της κρίσης στον κατασκευαστικό κλάδο.

Αυξημένος παρουσιάζεται κατά +14,93% ο κωδικός «Τέλος Χρήσης Κοινοχρήστων Χώρων» όπου παρουσιάζει εισπράξεις ύψους 205.110,53 το 2011 ενώ το 2010 ήταν ύψους 174.491,25.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει επίσης ο κωδικός εσόδου «Προσαυξήσεις και Πρόστιμα λόγω εκπρόθεσμης καταβολής χρεών», όπου παρουσιάζει αύξηση +47,36% το 2011 σε σύγκριση με το ποσό που εισπράχθηκε το 2010, γεγονός που επιβεβαιώνει ότι ο μηχανισμός είσπραξης εσόδων του νέου Δήμου Χανίων λειτουργεί σε αποτελεσματικό επίπεδο.

Το ίδιο συμπέρασμα προκύπτει και από τον κωδικό «Πρόστιμα ΚΟΚ (Δημοτικής Αστυνομίας)» όπου το 2011 παρουσίασε αύξηση +26,04% σε σύγκριση με το 2010 και +39,32% συγκριτικά με το 2009, όπως και από τον κωδικό «Πρόστιμα Αυθαίρετων κατασκευών», όπου έχουν ήδη εισπραχθεί 144.756,96 ευρώ.

Από τα παραπάνω απολογιστικά στοιχεία εσόδων και ειδικότερα από την οριακή αύξηση αυτών το 2011 σε σύγκριση με το 2010 ύψους 0,77% και 2,03% σε σύγκριση με το 2009, μπορούμε να συμπεράνουμε ότι οι μηχανισμοί είσπραξης εσόδων του Δήμου λειτουργούν αποτελεσματικά, παρ' όλες τις δυσκολίες συντονισμού και ενιαιοποίησης του συνόλου των υπηρεσιών - λόγω της διοικητικής μεταρρύθμισης και τις συνένωσης των Δήμων - αλλά και της δύσκολης οικονομικής συγκυρίας των ημερών.

1.3.11. Αξιολόγηση υφιστάμενης κατάστασης Εσωτερικού Περιβάλλοντος Δήμου Χανίων

Με σκοπό την καλύτερη δυνατή αποτύπωση των κυριότερων προβλημάτων, περιορισμών, δυνατοτήτων και ευκαιριών του Δήμου Χανίων και τον εντοπισμό των πλέον κρίσιμων ζητημάτων ανάπτυξης, πραγματοποιήθηκε η παρακάτω αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης (SWOT Analysis) των υπηρεσιών του Δήμου ανά τομέα ανάλυσης όπως καταγράφηκαν με τη χρήση ερωτηματολογίων προς τις υπηρεσίες αυτού.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

ΤΟΜΕΑΣ	ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ & ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ & ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ
ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ & ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	Προβλήματα/ανάγκες <ul style="list-style-type: none"> • Εξαιρετικά ασταθές και απρόβλεπτο εξωτερικό περιβάλλον με συνέπεια οποιοσδήποτε προγραμματισμός να χαρακτηρίζεται «έωλος» • Συνεχείς μεταβολές στο θεσμικό πλαίσιο • Μεταφορά νέων αρμοδιοτήτων στο Δήμο δίχως αυτή να έχει συνοδευτεί από αντίστοιχη μεταφορά πόρων και προσωπικού. • Προβλήματα στη μηχανοργάνωση κάποιων υπηρεσιών (ενημέρωση, λειτουργία νέων προγραμμάτων, ενοποίηση αρχείων κ.λ.π.) 	Δυνατότητες <ul style="list-style-type: none"> • Εφαρμογή νέου ΟΕΥ • Προσαρμογή ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ στο νέο θεσμικό πλαίσιο • Ανάπτυξη και εφαρμογή συστήματος ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών
	Περιορισμοί <ul style="list-style-type: none"> • Εσωτερική γραφειοκρατία, έλλειψη συντονισμού και οριζόντιας συνεργασίας μεταξύ των υπηρεσιών, δυσχέρεια επίλυσης διατμηματικών ζητημάτων/προβλημάτων 	Ευκαιρίες <ul style="list-style-type: none"> • Αξιοποίηση / ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών στη λειτουργία των υπηρεσιών • Οργάνωση υπηρεσιών - εισαγωγή προτυποποιημένων διαδικασιών
ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	Προβλήματα/ανάγκες <ul style="list-style-type: none"> • Σοβαρές ελλείψεις σε προσωπικό, ιδιαίτερα σε τεχνικές ειδικότητες • Συνταξιοδότηση έμπειρου προσωπικού • Απουσία οργανωμένων υπηρεσιακών δομών κατάρτισης-επιμόρφωσης 	Δυνατότητες <ul style="list-style-type: none"> • Άμεση εφαρμογή νέου ΟΕΥ (Στελέχωση υπηρεσιών: Κρίσεις προϊσταμένων, επαναξιολόγηση αναγκών και τοποθέτηση προσωπικού) • Αξιοποίηση έμπειρων καταρτισμένων και πρόθυμων στελεχών
	Περιορισμοί <ul style="list-style-type: none"> • Αναστολή/ Περιορισμός προσλήψεων • Μείωση επιχορηγήσεων/ χρηματοδοτήσεων/ Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων • Θεσμικό πλαίσιο 	Ευκαιρίες <ul style="list-style-type: none"> • Επιμόρφωση, κατάρτιση, ενεργοποίηση ανθρώπινου δυναμικού
ΤΟΠΙΚΗ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ	Προβλήματα/ανάγκες <ul style="list-style-type: none"> • Περιορισμένη χρήση νέων τεχνολογιών από τις περισσότερες υπηρεσίες του Δήμου • Προβλήματα στη μηχανοργάνωση ορισμένων υπηρεσιών (ενημέρωση, λειτουργία νέων προγραμμάτων, ενοποίηση αρχείων, κ.λ.π) 	Δυνατότητες <ul style="list-style-type: none"> • Αξιοποίηση/ ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών στη λειτουργία των υπηρεσιών • Βελτίωση Μηχανοργάνωσης υπηρεσιών
	Περιορισμοί <ul style="list-style-type: none"> • Περιορισμένοι πόροι 	Ευκαιρίες <ul style="list-style-type: none"> • Χρηματοδοτούμενα προγράμματα
ΚΤΙΡΙΑΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ & ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	Προβλήματα/ανάγκες <ul style="list-style-type: none"> • Χωρικός κατακερματισμός δημοτικών υπηρεσιών -Στέγαση σε διάσπαρτα κτίρια • Μη ενιαιοποίηση δημοτικών υπηρεσιών-λειτουργικός κατακερματισμός • Διάθεση πόρων σε μισθωμένα κτίρια για τη στέγαση υπηρεσιών του Δήμου • Μη ολοκλήρωση κατασκευής δημοτικών καταστημάτων (Π.χ. Δ.Ε. Ελ. Βενιζέλου, Θερίσου) 	Δυνατότητες <ul style="list-style-type: none"> • Αξιοποίηση δημοτικής περιουσίας και ιδιόκτητων δημοτικών κτιρίων με στόχο τη μείωση των μισθωμάτων • Ενιαιοποίηση και στέγαση υπηρεσιών σε νέους χώρους προκειμένου να επιτευχθεί η βελτιστοποίηση της λειτουργίας τους • Χρήση νέων τεχνικών μέσων για την βελτιστοποίηση των εργασιών (π.χ. αγορά μηχανικών σαρώθρων)
	Περιορισμοί	Ευκαιρίες

	<ul style="list-style-type: none"> Μείωση επιχορηγήσεων/ χρηματοδοτήσεων/ εσόδων για την ανέγερση νέων κτιρίων ή την αγορά νέου παγίου εξοπλισμού 	<ul style="list-style-type: none"> Ολοκλήρωση νέων Δημοτικών καταστημάτων (Δ.Ε. Ελ. Βενιζέλου και Θερίσου) Αξιοποίηση δημοτικών κτιρίων και περιουσίας Αντικατάσταση-εμπλουτισμός μηχανοτεχνικού εξοπλισμού μέσω χρηματοδοτικών προγραμμάτων (εθνικών-ευρωπαϊκών)
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	Προβλήματα/ανάγκες	Δυνατότητες
	<ul style="list-style-type: none"> Μείωση επιχορηγήσεων / χρηματοδοτήσεων / Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων Αδυναμία καταβολής τελών από πολίτες λόγω της δύσκολης οικονομικής συγκυρίας 	<ul style="list-style-type: none"> Χρηματοδοτούμενα προγράμματα Είσπραξη παλαιών οφειλών Αξιοποίηση Δημοτικής Περιουσίας
	Περιορισμοί	Ευκαιρίες
	<ul style="list-style-type: none"> Δυσμενής οικονομική συγκυρία 	<ul style="list-style-type: none"> Αξιοποίηση χρηματοδοτικών προγραμμάτων Είσπραξη παλαιών οφειλών Βεβαίωση καταλόγων

ΣΥΝΘΕΤΙΚΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Ο νέος Δήμος των Χανίων έχει να αντιμετωπίσει μια σειρά προβλημάτων, οργανωτικών και διοικητικών, τα οποία είτε προϋπήρχαν είτε έχουν προκύψει από την εφαρμογή του προγράμματος «Καλλικράτης», τα οποία όμως θα πρέπει να ιεραρχήσει και να επιλύσει αξιοποιώντας τις δυνατότητές του σε δυναμικό και υποδομή καθώς και τις ευκαιρίες του εξωτερικού περιβάλλοντος. Άμεση είναι η ανάγκη εφαρμογής του νέου ΟΕΥ, ο ανασχεδιασμός των υφιστάμενων υπηρεσιών, η επαναξιολόγηση των αναγκών των υπηρεσιακών του μονάδων και η ανακατάταξη του προσωπικού σε υπηρεσίες που παρουσιάζουν ελλείψεις. Λόγω του συνεχώς μεταβαλλόμενου θεσμικού πλαισίου, ο Δήμος πρέπει να αξιοποιήσει πλήρως όλο το εργατικό δυναμικό του, προκειμένου να εξασφαλίσει την εύρυθμη λειτουργία των τμημάτων του αφού πλέον θεωρείται σχεδόν αδύνατος ο προγραμματισμός νέων προσλήψεων.

Δεδομένου ότι υπάρχει εμφανής μείωση των κρατικών επιχορηγήσεων και πόρων, ο Δήμος οφείλει να αναζητήσει μεθόδους αυτοχρηματοδότησης των δαπανών του και να φροντίσει για την αύξηση των εσόδων του με την αξιοποίηση της Δημοτικής Περιουσίας, την αλλαγή του μοντέλου εισπρακτικής πολιτικής καθώς και την είσπραξη των παλαιών οφειλών του Δήμου. Σημαντική χαρακτηρίζεται επίσης η προσπάθεια μείωσης της γραφειοκρατίας και των χρονοβόρων διαδικασιών που ταλανίζουν το σύνολο του οργανισμού όπως και η αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τον πολίτη με την πλήρη αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών και την ενεργοποίηση/λειτουργία νέων υπηρεσιών (π.χ. Αυτοτελές Τμήμα Διαφάνειας και Υποστήριξης του Δημότη ή Τμήμα Αγροτικής Οικονομίας και Ανάπτυξης). Κομβικής σημασίας ζήτημα για την βέλτιστη επιχειρησιακή λειτουργία και συνεργασία των υπηρεσιών αποτελεί η ολοκλήρωση της μεταστέγασης τους σε ενιαίους χώρους και η πλήρης ενοποίηση της λειτουργίας αυτών.

ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

- Άμεση εφαρμογή νέου ΟΕΥ (Στελέχωση υπηρεσιών: Κρίσεις προϊσταμένων, επαναξιολόγηση αναγκών και τοποθέτηση προσωπικού)
- Άμεση οργάνωση ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ (ΟΕΥ, στελέχωση , μηχανογράφηση κ.λ.π)
- Επιμόρφωση, κατάρτιση, αξιοποίηση ανθρώπινου δυναμικού
- Αξιοποίηση/ ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών στη λειτουργία των υπηρεσιών/ e-government/ Βελτίωση μηχανοργάνωσης υπηρεσιών
- Οργάνωση υπηρεσιών, εισαγωγή διαδικασιών, μείωση εσωτερικής γραφειοκρατίας, βελτίωση συνεργασίας και συντονισμού μεταξύ των υπηρεσιών του Δήμου
- Ανάπτυξη και εφαρμογή συστήματος ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών
- Ανταπόκριση στις νέες μεταφερόμενες αρμοδιότητες
- Μείωση/εξορθολογισμό λειτουργικών δαπανών
- Είσπραξη παλαιών οφειλών
- Αξιοποίηση δημοτικών κτιρίων και περιουσίας
- Αξιοποίηση ευρωπαϊκών και εθνικών χρηματοδοτικών προγραμμάτων

1.4. Καταγραφή & αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης: Τα Νομικά Πρόσωπα του Δήμου Χανίων

1.4.1. ΔΕΔΙΣΑ

Η Διαδημοτική Επιχείρηση Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (Δ.Ε.ΔΙ.Σ.Α.) είναι Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (Φο.Δ.Σ.Α.), σύμφωνα με το άρθρο 30 του Ν.3536/07). Ιδρύθηκε το 1993 κυρίως για την επίτευξη οικονομίας κλίμακας στην αποκομιδή των αποβλήτων εισάγοντας ταυτόχρονα την διαδημοτική συνεργασία. Η παύση της ανεξέλεγκτης απόρριψης των αποβλήτων στον Κουρουπητό, η λειτουργία της Μονάδας Δεματοποίησης κατά το μεταβατικό στάδιο και η ανάληψη της ευθύνης της λειτουργίας του Εργοστασίου Μηχανικής Ανακύκλωσης – Κομποστοποίησης και Χ.Υ.Τ.Υ, αποτέλεσαν σημαντικούς σταθμούς για τη γρήγορη ανάπτυξή της Επιχείρησης και την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Αστικών Στερεών Απορριμμάτων (ΑΣΑ). Σήμερα, κατέχει ηγετική θέση μεταξύ των επιχειρήσεων διαχείρισης ΑΣΑ στην Ελλάδα και αποτελεί ίσως το μοναδικό παράδειγμα σύννομης, χρηστής και σύμφωνης με τους κανόνες της περιβαλλοντικής ηθικής, διαχείρισης.

Στόχος της επιχείρησης είναι η παροχή έργων και υπηρεσιών ποιότητας σε όλο το φάσμα της διαχείρισης, το σχεδιασμό και την υλοποίηση των έργων, την προεπεξεργασία και την τελική διάθεση, τη διαλογή στην πηγή, την αποκομιδή, την εναλλακτική διαχείριση, την ευαισθητοποίηση, με αξιοποίηση των τεχνολογιών περιβάλλοντος και την αποδοχή από τους ενημερωμένους πολίτες.

Η Δ.Ε.ΔΙ.Σ.Α. απασχολεί 181 εργαζόμενους (10% επιστημονικό προσωπικό) και δεκάδες εξωτερικούς συνεργάτες, σε αιχμές παραγωγής και για εξειδικευμένα επιστημονικά θέματα και έχει αναπτύξει έναν μεγάλο αριθμό δραστηριοτήτων, στο πλαίσιο της ολοκληρωμένης διαχείρισης των απορριμμάτων, όπως:

- Συλλογή & Μεταφορά ΑΣΑ σε Δήμους, οι οποίοι έχουν αναθέσει το έργο με στόλο εξοπλισμένο με G.P.S. για την βελτιστοποίηση των δρομολογίων.
- Διαχείριση Ογκωδών Απορριμμάτων.
- Πρόγραμμα Διαλογής στη Πηγή Συσκευασιών (πλην γυάλινων) και Έντυπου Χαρτιού σε 22 από τους 23 Δήμους του Νομού.
- Πρόγραμμα Διαλογής στη Πηγή Συσκευασιών Γυαλιού.
- Λειτουργία του Ε.Μ.Α.Κ. & του ΧΥΤ Χανίων.
- Εναλλακτική Διαχείριση κάποιων από τα εμπομαζόμενα «άλλα προϊόντα» του Ν. 2939/01, όπως:
 - Πρόγραμμα Διαλογής στην Πηγή μικρού μεγέθους Αποβλήτων Ηλεκτρικού & Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού (ΑΗΗΕ)
 - Συλλογή πόρτα – πόρτα μεγάλου μεγέθους ΑΗΗΕ, κ.ά.
- Ενημέρωση & Ευαισθητοποίηση Πολιτών με ειδικές δράσεις για τη μαθητευόμενη νεολαία (περί τις 400 παρουσιάσεις σε σχολεία και περισσότερες από 200 επισκέψεις-εκπαιδευτικές εκδρομές στο Ε.Μ.Α.Κ. – Χ.Υ.Τ.

Το Εργοστάσιο Μηχανικής Ανακύκλωσης & Κομποστοποίησης (Ε.Μ.Α.Κ) & ΧΥΤ Χανίων

Το Ε.Μ.Α.Κ. και ο Χ.Υ.Τ. Χανίων έχουν εγκατασταθεί στη θέση Κορακιά Ακρωτηρίου του Νομού Χανίων, νοτίως του γνωστού Κουρουπητού. Το ανωτέρω έργο, συνολικού προϋπολογισμού 30.000.000 € περίπου, υλοποιήθηκε με συγχρηματοδότηση κατά 75% από το Ταμείο Συνοχής ΙΙ (2000 – 2006) της

Ευρωπαϊκής Ένωσης και κατά 25% από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων. Φορέας διαχείρισής τους είναι η Διαδημοτική Επιχείρηση Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (Δ.Ε.ΔΙ.Σ.Α.) Χανίων. Η Μονάδα αποτελείται από τα εξής βασικά τμήματα:

- Είσοδος /αποδοχή απορριμμάτων - Ζυγιστήριο
- Υποδοχή Απορριμμάτων
- Μηχανική Διαλογή και Χειροδιαλογή
- Κομποστοποίηση
- Ραφηνάρια, Ωρίμανση και Αποθήκευση κόμποστ
- Χώρος Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων (Χ.Υ.Τ.Υ.)
- Μονάδα Τριτοβάθμιας Επεξεργασίας Στραγγισμάτων

Ανακύκλωση - Ανάκτηση

Στο ΕΜΑΚ Χανίων καθημερινά εισέρχονται για επεξεργασία 270 τόνοι αστικών στερεών αποβλήτων (μέσος όρος έτους 2010). Κάθε μέρα διαχωρίζονται σε επιμέρους υλικά ανακύκλωσης 50 τόνοι υλικών όπως χαρτί, χαρτόνι, πλαστικά, αλουμίνιο, μέταλλα, γυαλί, οι οποίοι οδηγούνται στην εγκατάσταση μέσω του εκτεταμένου δικτύου διαλογής στην πηγή των μπλε και κίτρινων της ΔΕΔΙΣΑ. Τα διαχωρισμένα υλικά που το 2010 ανήλθαν στους 13.000 τόνους, οδηγούνται σε πιστοποιημένες βιομηχανίες και εταιρίας της Αττικής και του Ηρακλείου, όπου πωλούνται με έσοδα 1.100.000 € για το 2010 (συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης της Ε.Ε.Α.Α.)

Κομποστοποίηση - Σύμμεικτα ΑΣΑ - Μηχανική Διαλογή - Αξιοποίηση

Στο τμήμα αυτό διαχωρίζονται μηχανικά 100 τόνοι σύμμεικτων απορριμμάτων και οδηγούνται προς κομποστοποίηση περί τους 40 τόνους ζυμώσιμων υλικών, όπως υπολείμματα τροφών στα οποία προστίθενται τεμαχισμένα κλαδιά από κλαδέματα.

Το παραγόμενο κόμποστ ελέγχεται για μια σειρά από φυσικοχημικές παραμέτρους προκειμένου να ελεγχθεί η ποιότητα του. Οι μετρήσεις πραγματοποιούνται από το Χημικό Εργαστήριο του Ε.Μ.Α.Κ., ενώ η διασφάλιση της ποιότητάς του επιβεβαιώνεται και από το χημικό εργαστήριο του Μεσογειακού Αγρονομικού Ινστιτούτου Χανίων και του Πολυτεχνείου Κρήτης. Παράλληλα, γίνονται πειράματα για την καταλληλότητα του κόμποστ και από το ΑΤΕΙ Κρήτης, και το εργαστήριο Υδρογεωχημικής Μηχανικής και Αποκατάστασης Εδαφών του Τμήματος Μηχανικών Περιβάλλοντος του Πολυτεχνείου Κρήτης. Έχει διατεθεί για αξιοποίηση ως φυτόχωμα, στους πρώην ΧΑΔΑ Μεσομυρίου και Κουρουπητού, στην πρώην Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Χανίων για διάθεση σε πληγέντες από πυρκαγιές δήμους, ενώ διατεθεί ως υπόστρωμα σε φυτώρια για πιλοτική χρήση με άριστα αποτελέσματα.

Επίσης, έχει διατεθεί ως φυτόχωμα για την ανάπτυξη αθλητικών πεδίων, στην ελαιοκαλλιέργεια και στα εσπεριδοειδή. Τέλος, για την εμπορική διάθεση του προϊόντος η ΔΕΔΙΣΑ συνεργάζεται με το Ινστιτούτο Εδαφολογίας Αθηνών του ΕΘΙΑΓΕ που αποτελεί τον εθνικό φορέα για την Αγροτική Έρευνα & Τεχνολογία στην Ελλάδα, ο οποίος μπορεί να αξιολογήσει την ποιότητα του κόμποστ, τόσο ως προς τη σύστασή του, όσο και ως προς τις επιπτώσεις του στο περιβάλλον, σύμφωνα με πρότυπα πιστοποίησης που ισχύουν σε χώρες της Ε.Ε., οι οποίες διαθέτουν πληρέστερο σύστημα ποιοτικής αξιολόγησης κόμποστ (Γερμανία, Αυστρία), που λειτουργεί απρόσκοπτα και παρέχει προτάσεις για βελτιστοποίηση της ποιότητας του προϊόντος. Η δυσκολία στην ολοκλήρωση των τυπικών διαδικασιών έγκειται στο ότι

για το είδος του προϊόντος αυτού (κόμποστ από απορρίμματα) είμαστε οι πρώτοι στην Ελλάδα που αναζητούμε τη νομότυπη διαδικασία διάθεσης στην αγορά, με αποτέλεσμα οι αρμόδιες υπηρεσίες να αναζητούν και αυτές από τη μεριά τους επιπλέον πληροφορίες από ερευνητικά ινστιτούτα – διαδικασία που έχει ήδη αποβεί χρονοβόρα.

Ογκώδη Απορρίμματα

Η διαχείριση των ογκωδών απορριμμάτων είναι μια δύσκολη διαδικασία που απαιτεί εξειδικευμένο εξοπλισμό σε ειδικές συνθήκες.

Η Δ.Ε.ΔΙ.Σ.Α. Α.Ε. ανέλαβε την ευθύνη να διαχειριστεί αυτό το ρεύμα αποβλήτων και να δώσει λύση στον Δήμο Χανίων παρά τις δυσκολίες λόγω της απουσίας του κατάλληλου εξοπλισμού.

Σήμερα συλλέγονται περίπου 1000 τόνοι ογκωδών απορριμμάτων το έτος.

Χώρος Υγειονομικής Ταφής

Κάθε μέρα οδηγούνται για διάθεση στον Χώρο Υγειονομικής Ταφής, 174 τόνοι απορριμμάτων. Στον Χώρο Υγειονομικής Ταφής τα απορρίμματα:

- συμπιέζονται και χωματοκαλύπτονται με 12.000 τόνους ανά έτος αδρανών υλικών με στόχο: να εκτρέψουν τα βρόχινα νερά εκτός της εγκατάστασης του ΧΥΤ μέσω της περιμετρικής τάφρου όμβριων.
- να αποτρέψουν τα πουλιά τα τρωκτικά και τον αέρα να έρχονται σε επαφή με τα απορρίμματα.
- τα στραγγίσματα από τον πυθμένα του ΧΥΤ οδηγούνται με άντληση στην Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων, όπου επεξεργάζονται 50 μ3/ημέρα.
- μετά την πλήρωση του ΧΥΤ προβλέπεται η διαχείριση του βιοαερίου σε πυρσό καύσης.

Το προσδόκιμο επάρκειας του ΧΥΤ υπολογίζεται περίπου 3 χρόνια με τα σημερινά δεδομένα παραγωγής, επεξεργασίας και ανάκτησης των απορριμμάτων.

Διεύθυνση Τεχνικής Υπηρεσίας ΔΕΔΙΣΑ

Η ΔΕΔΙΣΑ έχει αναπτύξει τη δική της Τεχνική Υπηρεσία με τις εξής αρμοδιότητες:

- Μηχανοργάνωση της επιχείρησης
- Εκπόνηση μελετών
- Διενέργεια διαγωνισμών
- Επίβλεψη
- Ένταξη έργων, μελετών, υπηρεσιών, προμηθειών σε επιδοτούμενα προγράμματα

Η Τεχνική Υπηρεσία υλοποίησε την αποκατάσταση του ΧΑΔΑ στην θέση Μεσομούρι, η οποία σε συνδυασμό με την αποκατάσταση από την ΝΑ Χανίων, του περίφημου ΧΑΔΑ του Κουρουπητού στην ίδια περιοχή και σε απόλυτη γειτνίαση και με το Εργοστάσιο Ανακύκλωσης και Κομποστοποίησης, κλείνει οριστικά ένα οδυνηρό κεφάλαιο για τα Χανιά και την Χώρα.

Η Τεχνική Υπηρεσία διαθέτει πιστοποιητικό διαχειριστικής επάρκειας και σε συνεργασία με τις Διευθύνσεις, υλοποιεί έργα ύψους 15.000.000 ευρώ που σχετίζονται με την βελτιστοποίηση των υφιστάμενων διαδικασιών και την εναρμόνιση με την αναθεωρημένη ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία και τους εθνικούς στόχους.

Διεύθυνση Αποκομιδής Αποβλήτων ΔΕΔΙΣΑ

Σημαντικό μέρος των δραστηριοτήτων της ΔΕΔΙΣΑ είναι και οι υπηρεσίες αποκομιδής των οικιακών απορριμμάτων που παρέχει σε 5 δήμους του Νομού Χανίων, αυτοτελώς ή επικουρικά, εξυπηρετώντας 81.000 κατοίκους με ένα στόλο 17 απορριμματοφόρων, 1 πλυντηρίου κάδων, 2 γερανοφόρων και 2 φορτηγών οχημάτων εξοπλισμένο με GPS που υποστηρίζεται από GIS για την βελτιστοποίηση των δρομολογίων.

Σημαντική αλλαγή στην δραστηριότητα αυτή θα σηματοδοτούσε η δημιουργία σταθμών μεταφόρτωσης που αποτελεί μεσοπρόθεσμο στόχο.

Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών ΔΕΔΙΣΑ

Η Δ.Ε.ΔΙ.Σ.Α. έχει αναπτύξει Οικονομική Υπηρεσία με Λογιστήριο για την παρακολούθηση των πάσης φύσεως οικονομικών θεμάτων όπως:

- Τήρηση των διαδικασιών απεικόνισης των οικονομικών πράξεων (Λογαριασμοί λογιστικού σχεδίου, βιβλία, καταστάσεις κ.λπ.) σύμφωνα με το υφιστάμενο λογιστικό σχέδιο.
- Τήρηση των διαδικασιών ετοιμότητας των παραστατικών για την διενέργεια κάθε είδους εισπράξεων ή πληρωμής δαπανών.
- Διαμόρφωση και παρακολούθηση ταμειακού προγράμματος.
- Παροχή στοιχείων για την κοστολόγηση των έργων και υπηρεσιών.
- Διαμόρφωση στοιχείων Ισολογισμού και παροχή κάθε είδους στοιχείων για την διαμόρφωση των οικονομικών προγραμμάτων της.

Διεύθυνση Εναλλακτικής Διαχείρισης ΔΕΔΙΣΑ

Η εταιρεία αξιοποίησε το θεσμικό πλαίσιο που έχει παραχθεί από το ΥΠΕΚΑ γνωρίζοντας ότι όσα θέματα στερεών απορριμμάτων δεν επιλυθούν θα τα βρίσκουμε στον ΧΥΤΑ ή στην επεξεργασία, δηλαδή την χειροδιαλογή ή το κόμποστ. Έτσι, έχει προχωρήσει σε συνεργασία ή και σύμβαση με τα Συλλογικά Συστήματα της Ε.Ε.Α.Α. ΑΕ (Ελληνική Εταιρία Αξιοποίησης Ανακύκλωσης ΑΕ), την Ανακύκλωση Συσκευών ΑΕ για τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ), την Eco Elastika ΑΕ για τα μεταχειρισμένα ελαστικά, το Συλλογικό Σύστημα Κ.Ε.ΠΕ.Δ. ΑΕ για τις συσκευασίες λιπαντικών, την Α.Φ.Η.Σ. ΑΕ για τις φορητές ηλεκτρικές στήλες και μπαταρίες έως 1,5Kg, το Σ.Ε.ΔΙ.Σ.-Κ. ΕΠΕ για τους χρησιμοποιημένους συσσωρευτές μόλυβδου-οξέος, την Ε.Δ.Ο.Ε. ΕΠΕ για την εναλλακτική διαχείριση οχημάτων στο τέλος κύκλου ζωής τους και των ανταλλακτικών αυτών (ΟΤΚΖ), την ΕΛ.ΤΕ.ΠΕ. ΑΕ για τα απόβλητα λιπαντικών ελαίων (ΑΛΕ).

Ενημέρωση – Ευαισθητοποίηση

Το Ε.Μ.Α.Κ. δέχεται συνεχώς αιτήματα εκπαιδευτικών επισκέψεων και συγκεκριμένα έχουν γίνει επισκέψεις από σχολεία της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, δήμους, τμήματα του Πολυτεχνείου Κρήτης, μέσω μαζικής ενημέρωσης τοπικών και εθνικών, οικολογικών οργανώσεων κλπ. Η Δ.Ε.ΔΙ.Σ.Α. με προθυμία ανταποκρίνεται σε προσκλήσεις ενημέρωσης μαθητών και φοιτητών, πέραν της ξενάγησης στους χώρους της εγκατάστασης, όπου ενημερώνονται για το σύνολο του έργου που πραγματοποιείται από την Επιχείρηση και κυρίως βλέπουν στην πράξη ότι τίποτα δεν πάει χαμένο.

Διοίκηση

Η επιχείρηση διοικείται από την Γενική Συνέλευση των μετόχων και από 11μελές Διοικητικό Συμβούλιο τις διατάξεις του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα (Π.Δ.

410/1995, ΦΕΚ 231 Α) και της Υπ. Αποφ. 25027/1984 «Καθορισμός αναγκαίων λεπτομερειών για την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 205 έως 213 του Ν. 1065/80 κ.λπ.» (ΦΕΚ 244 Β).

Οι υπηρεσίες της Δ.Ε.ΔΙ.Σ.Α. Α.Ε. στεγάζονται σε μισθωμένο χώρο ενώ στους άμεσους στόχους της είναι η εξεύρεση δημόσιου χώρου σε συνεργασία με τον Δήμο Χανίων.

Συνεργασίες με φορείς

Αποτέλεσμα της αναγνώρισης του έργου που επιτελεί η επιχείρηση σχετικά με την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Αστικών Στερεών Αποβλήτων είναι η ανάδειξη της στην θέση της Προεδρίας του Πανελληνίου Δικτύου των Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων του αρμόδιου οργάνου που εκπροσωπεί τους ΦοΔΣΑ σε κεντρικό επίπεδο. Σε επιχειρησιακό επίπεδο είναι διαρκής η συνεργασία με φορείς του δημοσίου, ερευνητικά κέντρα, επιστημονικά ιδρύματα με κοινή συμμετοχή σε ευρωπαϊκά και εθνικά προγράμματα (Ε.Ο.Χ., LIFE κτλ.)

Καινοτομία της Δ.Ε.ΔΙ.Σ.Α.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΔΕΔΙΣΑ αντιλαμβανόμενο την ευθύνη της κοινωνικής αποδοχής των εγκαταστάσεών της έχει προχωρήσει στον δημόσιο έλεγχο, με την ανάθεση της παρακολούθησης των περιβαλλοντικών όρων του ΕΜΑΚ και ΧΥΤ Χανίων στο Πολυτεχνείο Κρήτης και της ευρύτερης περιοχής της μονάδας στο Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης. Και τα δύο αυτά Ιδρύματα είναι ανεξάρτητοι, αξιόπιστοι επιστημονικοί φορείς με συσσωρευμένη γνώση και εμπειρία πάνω στο αντικείμενο. Διαθέτουν οργανωμένα και πλήρως εξοπλισμένα εργαστήρια, ικανά για κάθε εξειδικευμένη ανάλυση. Η επιχείρηση δεσμεύεται να ανταποκριθεί σε κάθε απαίτηση που θα θέσουν τα συμπεράσματα των ελέγχων. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει:

- Μετρήσεις ποιότητας ατμοσφαιρικού και ακουστικού περιβάλλοντος.
- Αναλύσεις παραγόμενου βιοαερίου.
- Αναλύσεις παραγόμενων στραγγισμάτων.
- Αναλύσεις υπογείων υδάτων και αναλύσεις εδάφους.
- Αναλύσεις ποιότητας κόμποστ.

και συγκεκριμένα:

- Παρακολούθηση οργανικών τοξικών ενώσεων.
- Ανάλυση φυσικοχημικών και βιολογικών παραμέτρων.
- Ανάλυση βαρέων μετάλλων.
- Ανάλυση μικροβιολογικών παραμέτρων.
- Μετρήσεις φυτοτοξικότητας.
- Ανάλυση μετεωρολογικών δεδομένων.

Μια άλλη καινοτόμο δράση της ΔΕΔΙΣΑ αφορά τη βελτιστοποίηση της παραγωγής κόμποστ. Ειδικότερα, με στόχο τη Βελτιστοποίηση της Ανάκτησης και Κομποστοποίησης του Οργανικού Κλάσματος των Στερεών Αστικών Αποβλήτων και την Αποτελεσματική Αξιοποίηση του Κόμποστ σε Αγροτικές και Περιβαλλοντικές Εφαρμογές, η ΔΕΔΙΣΑ υπέβαλλε πρόταση πιλοτικού έργου προς χρηματοδότηση στο Χρηματοδοτικό Μηχανισμό του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, η οποία εγκρίθηκε. Στο έργο αυτό συμμετέχουν οι φορείς: Τμήμα Μηχανικών Περιβάλλοντος Πολυτεχνείου Κρήτης, Σχολή Γεωπονίας ΑΤΕΙ Κρήτης, Bioforsk, soil and Environment Section (Νορβηγία-Bioforsk), Δ/ση Εγγείων Βελτιώσεων και Υδάτινων Πόρων Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Χανίων, Δασαρχείο Χανίων

Περιφέρειας Κρήτης και η Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Χανίων (ΔΕΥΑΧ).

Τα αναμενόμενα αποτελέσματα των δράσεων του προγράμματος είναι:

- Η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των Χανιωτών για το κόμποστ, τη χρησιμότητά του και την περιβαλλοντική διάσταση της ανάκτησης και επαναχρησιμοποίησης των οργανικών υλικών που περιέχονται στα αστικά απορρίμματα.
- Η μεγιστοποίηση της αξιοποίησης του παραγόμενου κόμποστ.
- Η εύκολη απόκτηση από τους εν δυνάμει χρήστες του παραγόμενου προϊόντος.
- Η εκτροπή από τον χώρο υγειονομικής ταφής ακόμα μεγαλύτερων ποσοτήτων οργανικών υλικών.

Τα οφέλη είναι πραγματικά και πολυδιάστατα για την ΔΕΔΙΣΑ, τους Χανιώτες και το Περιβάλλον του Τόπου μας. Επίσης, η Δ.Ε.ΔΙ.Σ.Α. υλοποιεί στα πλαίσια του προγράμματος LIFE+ το έργο «Επιλογές διαχείρισης αποβλήτων για τον έλεγχο των εκπομπών αερίων του φαινομένου του θερμοκηπίου (WASTE-C-CONTROL LIFE09/ENV/GR/000294)» που έχει ως στόχο τη μείωση των εκπομπών ΑΦΘ, μέσω της ανάπτυξης ενός εργαλείου/λογισμικού που θα αξιολογεί τεχνολογίες, θα παρακολουθεί, ελέγχει, υπολογίζει τις εκπομπές που προέρχονται από ολόκληρο τον κύκλο ζωής των δραστηριοτήτων διαχείρισης των στερεών αποβλήτων. Τέλος, έχει εγκριθεί η υλοποίηση του έργου « Δημιουργία υποστηρικτικού εργαλείου πρόληψης παραγωγής αποβλήτων για τις αρχές της αυτοδιοίκησης» επίσης στα πλαίσια του προγράμματος LIFE+.

Επιμόρφωση Προσωπικού

Η Δ.Ε.ΔΙ.Σ.Α κατέχοντας ηγετική θέση στην Διαχείριση των Απορριμμάτων σε επίπεδο χώρας και υψηλού επιπέδου στελέχη, ανέλαβε σε συνεργασία με την ΕΠΕΜ την επιμόρφωση στελεχών υπηρεσιών και φορέων που σχεδιάζουν, υλοποιούν και διαχειρίζονται έργα και κυρίως Χώρους Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων τον Σεπτέμβριο του 2009. Παράλληλα, διαρκής στόχος της Δ.Ε.ΔΙ.Σ.Α. είναι η διατήρηση της υψηλής αυτοεκτίμησης του εργατικού προσωπικού και η επιμόρφωση κυρίως σε θέματα υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας με την τακτική διοργάνωση σεμιναρίων.

Ανθρώπινο δυναμικό & Υλικοτεχνική υποδομή

Η Δ.Ε.ΔΙ.Σ.Α. Α.Ε. απασχολεί 181 εργαζόμενους διαφόρων ειδικοτήτων, από τους οποίους το 10% αποτελεί επιστημονικό προσωπικό. Περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης αποτελούν οι ιδιόκτητες εγκαταστάσεις στο ΒΙΟΠΑ Χανίων όπου στεγάζεται η Διεύθυνση Αποκομιδής καθώς επίσης και το οικόπεδο έκτασης 52 στρεμμάτων στην περιοχή Μεσομούρι εντός του οποίου στεγάζεται το Τμήμα του Συνεργείου Οχημάτων. Επίσης διαθέτει ηλεκτρομηχανολογικό εξοπλισμό, μεταφορικά μέσα, έπιπλα και λοιπό εξοπλισμό αξίας περίπου 2 εκ. ευρώ.

Μετοχικό Κεφάλαιο ΔΕΔΙΣΑ Α.Ε.

Το μετοχικό κεφάλαιο της επιχείρησης ανέρχεται σε 1.970.094,95 € και κατανέμεται σε 35.820 μετοχές. Ο Δήμος Χανίων κατέχει 34.688 μετοχές (96,84%) και ο Δήμος Πλατανιά 1.132 μετοχές (3,16%). Τα οικονομικά στοιχεία σύμφωνα με τον προϋπολογισμό του 2011 θα παρουσιάσουν κύκλο εργασιών της τάξης των 8,5 εκ €

από τα οποία το πρόγραμμα των επιχορηγούμενων έργων και προμηθειών θα είναι της τάξης των 2,0 εκ €. Τα έσοδα από την πώληση των ανακτημένων υλικών θα ξεπεράσουν το 1,3 εκ € καλύπτοντας έτσι το 33 % της τελικής διάθεσης περιορίζοντας την χρέωση των δήμων πελατών στα 45 €/τόνο απορριμμάτων.

Αξιολόγηση Υφιστάμενης Κατάστασης ΔΕΔΙΣΑ Α.Ε

Στον παρακάτω πίνακα έγινε μια προσπάθεια αποτύπωσης και αξιολόγησης της υφιστάμενης κατάστασης της επιχείρησης και εντοπισμός των πιο κρίσιμων ζητημάτων ανάπτυξής της.

**ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΔΗΜΟΥ
ΧΑΝΙΩΝ**

ΘΕΜΑ: ΔΕΔΙΣΑ Α.Ε

Δυνατότητες & Ευκαιρίες	Προβλήματα & Περιορισμοί
<p><u>Δυνατότητες</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Πιστή τήρηση της Ευρωπαϊκής και Εθνικής νομοθεσίας σχετικά με την ορθή, χρηστή και σύννομη Ολοκληρωμένη Διαχείριση Αστικών Στερεών Αποβλήτων.• Εφαρμογή προτύπου ELOT 1429 για τις δραστηριότητες και τις διαδικασίες σχετικά με την «Διαχειριστική επάρκεια οργανισμών για την υλοποίηση έργων δημόσιου χαρακτήρα –απαιτήσεις».• Εφαρμογή Εσωτερικού Κανονισμού Υπηρεσιών και Προμηθειών.• Εφαρμογή Οργανογράμματος• Λειτουργία Διευθύνσεων στην βάση της αριστοποίησης παροχής υπηρεσιών με το μικρότερο δυνατό κόστος, προς όφελος της κοινωνίας και των πολιτών.• Διαρκής αναζήτηση συνεργασιών με Δημόσιους και Ιδιωτικούς Φορείς, Πανεπιστημιακά και Ερευνητικά Κέντρα.• Συνεργασία με ΦοΔΣΑ σε Εθνικό Επίπεδο• Συνεργασία με την ΕΕΔΣΑ, και την ISWA.• Πλήρης αξιοποίηση υφιστάμενων υποδομών.	<p><u>Προβλήματα</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Αβεβαιότητα και άγνοια σχετικά με τις αλλαγές που επέρχονται με την εφαρμογή του αρ.104 του Ν.3852 /10 (ένας ΦΟ.Σ.Δ.Α σε κάθε περιφέρεια)• Συνεχώς μεταβαλλόμενο θεσμικό πλαίσιο• Εκκρεμότητα εκδίκασης ασφαλιστικών μέτρων μερίδας εργαζομένων, οι οποίοι είναι απολύτως αναγκαίοι για την λειτουργία της επιχείρησης.• Η υστέρηση στην διαδικασία προώθησης των προγραμματικών συμβάσεων και στην διαδικασία εξόφλησης των ενταλμάτων πληρωμής για τις παρεχόμενες υπηρεσίες προς τους Δήμους, με αποτέλεσμα την καθυστέρηση καταβολής των οικονομικών υποχρεώσεων προς τους εργαζόμενους και τους προμηθευτές.• Η αδυναμία συγκέντρωσης κεφαλαίου για την μετεγκατάσταση και την μεταφροντίδα των εγκαταστάσεων.
<p><u>Ευκαιρίες</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Άριστα καταρτισμένο επιστημονικό, διοικητικό και εργατικό προσωπικό.• Βελτιστοποίηση υφιστάμενων υποδομών και δημιουργία νέων έργων διαχείρισης Αστικών Στερεών Αποβλήτων.• Νέο νομοθετικό πλαίσιο σχετικά με την εισφορά των Δήμων για τις προσφερόμενες υπηρεσίες (Ν. 3854/2010)	<p><u>Περιορισμοί</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Αβεβαιότητα σχετικά με τις συμβάσεις προσωπικού• Μείωση επιχορηγήσεων /χρηματοδοτήσεων /εσόδων• Θεσμικό πλαίσιο -Γραφειοκρατία

Κρίσιμα Ζητήματα Εσωτερικής Ανάπτυξης

- Προσαρμογή φορέα στο νέο θεσμικό πλαίσιο (αρθ.104 του Ν.3852/2010)
- Αποτέλεσμα εκδίκασης ασφαλιστικών μέτρων μερίδας εργαζομένων, οι οποίοι είναι απολύτως αναγκαίοι για την λειτουργία της επιχείρησης
- Η συγκέντρωση κεφαλαίου για την μετεγκατάσταση και την μεταφροντίδα των εγκαταστάσεων
- Αξιοποίηση /εκμετάλλευση χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων -δράσεων

1.4.2. Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Χανίων (Δ.Ε.Υ.Α.Χ.)

Η Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Χανίων (Δ.Ε.Υ.Α.Χ.) (μια από τις πρώτες επιχειρήσεις, που συστήθηκαν σε εφαρμογή του Νόμου 1069/80) είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου, με κοινωφελή - μη κερδοσκοπικό - χαρακτήρα, που σκοπό έχει: *«τη μελέτη, κατασκευή, συντήρηση, εκμετάλλευση, διοίκηση και λειτουργία των δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης, ακαθάρτων και ομβρίων, καθώς και μονάδων επεξεργασίας υγρών αποβλήτων της περιοχής Χανίων».*

Με την εφαρμογή του Ν.3852/10 συστάθηκε νέα Δ.Ε.Υ.Α. Χανίων με επέκταση αρμοδιοτήτων από τον Ιούνιο του 2011 για τις Δ.Ε. Χανίων, Ακρωτηρίου και Νέας Κυδωνίας και με επέκταση αρμοδιοτήτων και στις υπόλοιπες Δ.Ε. του Καλλικρατικού Δήμου Χανίων (Σούδας, Ελ. Βενιζέλου, Θερίσου και Κεραμιών).

Παρεχόμενες Υπηρεσίες:

Α) Ύδρευση

Η Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Χανίων υδροδοτεί τον Δήμο Χανίων. Το νερό που προσφέρει είναι υψηλής ποιότητας, προέρχεται από τις πηγές των Λευκών Ορέων και πρόκειται για ένα νερό με εξαιρετικά φυσικοχημικά χαρακτηριστικά, όπως φαίνεται και από την γεύση του.

Β) Αποχέτευση

Όλοι οι διανοιγμένοι δρόμοι του Σχεδίου Πόλεως Χανίων, εκτός της περιοχής της Παλιάς Πόλης, αποχετεύονται με χωριστό σύγχρονο δίκτυο ακαθάρτων.

Επίσης, η ΔΕΥΑΧ βρίσκεται σε εγρήγορση για τη θωράκιση του Δήμου Χανίων, απέναντι σε κινδύνους πλημμύρων. Έχει κατασκευάσει δεκάδες χιλιάδων τ.μ. ανοικτών ή κλειστών αντιπλημμυρικών τάφρων και βρίσκεται σε συνεργασία με τους γειτονικούς δήμους για την ολοκλήρωση των απαιτούμενων έργων στις περιοχές τους.

Γ) Βιολογικός Καθαρισμός

Οι εγκαταστάσεις βιολογικού καθαρισμού που κατασκευάστηκε και λειτουργεί η ΔΕΥΑΧ είναι από τις πιο σύγχρονες. Μπορούν να επεξεργαστούν λύματα που αντιστοιχούν σε 118.000 ισοδύναμους κατοίκους, φορτίο που προβλέπεται να επιτευχθεί το 2015. Επιπλέον, έχουν προβλεφθεί οι χώροι για μελλοντική επέκταση της δυναμικότητας της μονάδας σε 150.000 ισοδύναμους κατοίκους το 2037.

Ανθρώπινο Δυναμικό ΔΕΥΑΧ

Η ΔΕΥΑΧ Α.Ε. διαθέτει το κάτωθι ανθρώπινο δυναμικό (Πίνακας 57):

ΠΙΝΑΚΑΣ 57: Ανθρώπινο Δυναμικό ΔΕΥΑΧ

ΔΕΥΑ ΧΑΝΙΩΝ			
	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤΩΝ ΣΕ ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ (ΙΔΑΧ)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤΩΝ ΣΕ ΠΡΟΣΩΠΟΠΑΓΕΙΣ ΘΕΣΕΙΣ (ΙΔΑΧ)	ΚΕΝΕΣ ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ (ΙΔΑΧ)
ΣΥΝΟΛΟ	126	0	119

Αξιολόγηση υφιστάμενης κατάστασης ΔΕΥΑΧ

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΔΗΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ	
ΘΕΜΑ: ΔΕΥΑΧ Α.Ε.	
Δυνατότητες & Ευκαιρίες	Προβλήματα & Περιορισμοί
<p><u>Δυνατότητες</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Αξιοποίηση έμπειρων καταρτισμένων στελεχών Αξιοποίηση τεχνογνωσίας πρώην ΔΕΥΑ Χανίων και διάχυση της για κάλυψη των αναγκών του νέου Καλλικρατικού Δήμου. Αξιοποίηση Διαχειριστικής Επάρκειας πρώην ΔΕΥΑ Χανίων για υλοποίηση έργων ΕΣΠΑ στο σύνολο των νέων Διοικητικών ορίων. 	<p><u>Προβλήματα</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Ασταθές και απρόβλεπτο εξωτερικό περιβάλλον Συνεχείς μεταβολές στο θεσμικό πλαίσιο Μεταφορά νέων αρμοδιοτήτων με ελλιπές θεσμικό πλαίσιο, πόρους και προσωπικό Σημαντικά προβλήματα στο τομέα των αναγκαίων υποδομών στις νέες Δ.Ε. (πλην του πρώην Δήμου Χανίων) που αφορούν την ύδρευση, την αποχέτευση ακαθάρτων και την αντιπλημμυρική προστασία των Δ.Ε. Έλλειψη πόρων γενικότερα λόγω της οικονομικής κρίσης Οι ελλείψεις σε εργατοτεχνικό προσωπικό και η αδυναμία πρόσληψης νέου. Περιορισμένη χρήση νέων τεχνολογιών στο επίπεδο επικοινωνίας με τους πελάτες μας. Στέγαση υπηρεσιών σε διάσπαρτα κτίρια Προσωρινά προβλήματα στη μηχανοργάνωση (ενοποίηση αρχείων κ.λ.π.)

<u>Ευκαιρίες</u>	<u>Περιορισμοί</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Αξιοποίηση /ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών στη λειτουργία της υπηρεσίας • Χρηματοδοτούμενα προγράμματα • Επιμόρφωση, κατάρτιση ,ενεργοποίηση ανθρώπινου δυναμικού 	<ul style="list-style-type: none"> • Συνεχής μείωση του προσωπικού (Συνταξιοδοτήσεις - εφεδρεία - Αναστολή / Περιορισμός διορισμών) • Μείωση επιχορηγήσεων /χρηματοδοτήσεων /εσόδων • Θεσμικό πλαίσιο - πρόσθετη γραφειοκρατία από ένταξη ΔΕΥΑ σε υπηρεσία ελεγκτικού συνεδρίου

Στον παρακάτω πίνακα αποτυπώνονται τα κυριότερα θέματα τοπικής ανάπτυξης της ΔΕΥΑΧ Α.Ε. καθώς επίσης οι δυνατότητες και οι ευκαιρίες ανάπτυξης της.

1.4.3. ΚΥΔΩΝ Δημοτική Α.Ε.

Η σύσταση της αμιγούς Δημοτικής Επιχείρησης "ΚΥΔΩΝ" κρίθηκε αναγκαία για να αποκτήσει ο Δήμος Χανίων μια επιχείρηση με ένα ευέλικτο θεσμικό πλαίσιο, όπου μέσω των προγραμμάτων χρηματοδότης του αναπτυξιακού νόμου, μπορεί να πετύχει την ανάπτυξη των στόχων του. Συστήθηκε από το Δήμο Χανίων με την 133/85 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου ως ίδιο νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου και διέπεται από τις διατάξεις των άρθρων 205 έως 225 του Ν. 1065 όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με τις διατάξεις των άρθρων 28, 35 έως 39, 42 και 46 του Ν. 1416/84. Το 2009 μετατράπηκε σε Ανώνυμος Εταιρεία, καταχωρήθηκε στο μητρώο ανωνύμων εταιρειών ([ΦΕΚ 14625/2009](#)) με επωνυμία «ΚΥΔΩΝ Δημοτική Ανώνυμη Εταιρεία Εκμετάλλευσης Σταθμών Αυτοκινήτων» και με διακριτικό τίτλο «ΚΥΔΩΝ Δημοτική Α.Ε.». Σκοπός της εταιρείας είναι:

- α)** Η λειτουργία και εκμετάλλευση του Δημοτικού Σταθμού Στάθμευσης Αυτοκινήτων επί της οδού Περίδου.
- β)** Η προσθήκη υπέργειων ορόφων στο Δημοτικό Σταθμό Στάθμευσης Αυτοκινήτων επί της οδού Περίδου και η συνολική εκμετάλλευση αυτού.
- γ)** Η ενοικίαση καταστημάτων Δημοτικής Λαχαναγοράς Πελεκαπίνας.

Το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας ανέρχεται σε 3.759.200€ διαιρούμενο σε 75.184 κοινές δεσμευμένες ονομαστικές μετοχές ονομαστικής αξίας 50,00€ έκαστη. Οι πόροι της Επιχείρησης είναι τα έσοδα από την ενοικίαση των καταστημάτων της δημοτικής λαχαναγοράς, τα έσοδα από το σταθμό αυτοκινήτων και γενικά από τη άσκηση της δραστηριότητας της, οι πρόσοδοι από την περιουσία της, δάνεια, κληρονομίες, εισφορές, δωρεές και λοιπά επιχορηγήσεις.

Δραστηριότητες

Με εργαλείο τον αναπτυξιακό νόμο 1262/83 και με ίδια συμμετοχή κατασκευάστηκε στην περιοχή της Πελεκαπίνας, η νέα δημοτική λαχαναγορά (χονδρεμπόριο), με άμεση αποσυμφόρηση της κεντρικής αγοράς από την δραστηριότητα αυτή. Κατασκευάστηκαν 21 καταστήματα 60μ2 περίπου το κάθε ένα με πατάρι, μέσω των οποίων γίνεται η διακίνηση των αγροτικών προϊόντων προς την αγορά των Χανίων και τα περίχωρα και ένα κατάστημα που λειτουργεί ως αναψυκτήριο.

Δημοτική Λαχαναγορά

Στο ίδιο χώρο με ίδια χρηματοδότηση κατασκευάστηκε μια αυτόματη ηλεκτρονική ζυγαριά (γεφυροπλάστιγγα), μεγίστης ακριβείας για την ζύγιση οχημάτων-προϊόντων, διαστάσεων 18 μέτρων μήκους και ζύγιση μέχρι 70 τόνων. Κατάλληλη, με μόνο μια ζύγιση, των μεγαλύτερων οχημάτων που κυκλοφορούν στους δρόμους, με λειτουργία όλο το εικοσιτετράωρο, αποτελεί το μοναδικό στο είδος του δημόσιο έργο στη αγορά των Χανίων. Την διαχείριση της γεφυροπλάστιγγας έχει παραχωρήσει η επιχείρηση στο Σύλλογο Ενοικιαστών των καταστημάτων.

Δημοτικός Σταθμός Αυτοκινήτων

Στο οικόπεδο της οδού Περίδου -Υψηλαντών -Καραϊσκάκη έχουν αποπερατωθεί οι δύο υπόγειοι όροφοι και έχει εξασφαλισθεί συνολικά 138 θέσεις στάθμευσης εκ των οποίων οι τρεις θέσεις είναι για ΑμΕΑ. Ο τρόπος λειτουργίας του σταθμού είναι με «Αυτοεξυπηρέτηση», δηλαδή ο κάθε οδηγός σταθμεύει ο ίδιος το όχημά του σε θέσεις που έχουν οριστεί και απεικονίζονται στο δάπεδο με διαγράμμιση και αρίθμηση. Το ωράριο λειτουργίας του σταθμού είναι από το πρωί 08.00 έως το βράδυ 23.00 από την Δευτέρα έως την Παρασκευή και το Σάββατο από το πρωί 08.00 έως 17.00. Κατά την διάρκεια των εορτών το ωράριο λειτουργίας διαφοροποιείται

σύμφωνα με το ωράριο των καταστημάτων. Το κόστος στάθμευσης των οχημάτων υπολογίζεται με χρονοχρέωση. Ο συνδυασμός της εύκολης πρόσβασης από την οδό Περίδου, της αναχώρησης - διοχέτευσης των αυτοκινήτων προς κάθε κατεύθυνση, ο απλός τρόπος κυκλοφορίας εσωτερικά του χώρου στάθμευσης, αποτελεί σημείο εξυπηρέτησης - αναφοράς για κάθε οδηγό που επιθυμεί να επισκεφθεί το κέντρο των Χανίων.

Στον άμεσο προγραμματισμό της επιχείρησης είναι η επέκταση του Δημοτικού Παρκινγκ της οδού Περίδου-Υψηλαντών-Καραϊσκάκη από 150 σε 330 θέσεις στάθμευσης. Έχει ήδη συνταχθεί η σχετική μελέτη, έχει εκδοθεί η οικοδομική άδεια καθώς και οι αναγκαίες αδειοδοτήσεις. Η πρόταση αναμένεται να υποβληθεί για ένταξη και χρηματοδότηση στο χρηματοδοτικό πρόγραμμα «**Jessica**».

Διοίκηση

Η εταιρεία διοικείται από 9μελές Διοικητικό Συμβούλιο με 4ετή θητεία. Σε κάθε περίπτωση η θητεία του Δ.Σ. λήγει το αργότερα τρεις μήνες μετά την αντικατάσταση του Δημοτικού Συμβουλίου.

Ανθρώπινο Δυναμικό

Η Δημοτική Επιχείρηση ΚΥΔΩΝ Α.Ε. διαθέτει το κάτωθι ανθρώπινο δυναμικό (Πίνακας 58):

ΠΙΝΑΚΑΣ 58: Προσωπικό ΚΥΔΩΝ Α.Ε

ΚΥΔΩΝ ΑΕ	1	2	3
	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤΩΝ ΣΕ ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ (ΙΔΑΧ)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤΩΝ ΣΕ ΠΡΟΣΩΠΟΠΑΓΕΙΣ ΘΕΣΕΙΣ (ΙΔΑΧ)	ΚΕΝΕΣ ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ (ΙΔΑΧ)
ΣΥΝΟΛΟ	3	0	10

Αξιολόγηση υφιστάμενης κατάστασης της ΚΥΔΩΝ Α.Ε.

Παρακάτω αποτυπώνονται τα κυριότερα προβλήματα, περιορισμοί και δυνατότητες της Δημοτικής Επιχείρησης ΚΥΔΩΝ Α.Ε. και γίνεται εντοπισμός των πιο κρίσιμων ζητημάτων ανάπτυξής της.

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΔΗΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ	
ΘΕΜΑ: ΚΥΔΩΝ Α.Ε.	
Προβλήματα & Περιορισμοί	Δυνατότητες & Ευκαιρίες
<u>Προβλήματα</u> <ul style="list-style-type: none"> Αδυναμία είσπραξης των ενουκίων από τα καταστήματα της Λαχαναγοράς. 	<u>Δυνατότητες</u> <ul style="list-style-type: none"> Κομβική θέση του σταθμού αυτοκινήτων σε συνδυασμό με το χαμηλό κόστος παροχής των υπηρεσιών στάθμευσης Καλή συνεργασία μεταξύ των μελών και των εργαζομένων της εταιρείας Πλήρης υλικοτεχνική υποδομή, η οποία συντηρείται τακτικά

<p>Κίνδυνοι ή Περιορισμοί</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ο περιορισμένος αριθμός θέσεων στάθμευσης 	<p>Ευκαιρίες</p> <ul style="list-style-type: none"> • Υποβολή μελέτης για την προσθήκη πέντε ορόφων στάθμευσης (330θέσεις στάθμευσης). • Έχει εκδοθεί η σχετική οικοδομική άδεια και έχουν παρθεί οι αναγκαίες αδειοδοτήσεις.
<p>Κρίσιμα ζητήματα τοπικής ανάπτυξης</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Προσθήκη πέντε ορόφων στάθμευσης, (330 θέσεις) με στόχο την καλύτερη εξυπηρέτηση του κοινού και την αύξηση των εσόδων. • Στελέχωση της επιχείρησης με μόνιμο προσωπικό ταμείου και προσωπικού στάθμευσης. • Αλλαγή πολιτικής είσπραξης ενοικίων των καταστημάτων της επιχείρησης. • Διερεύνηση και άλλων πηγών εσόδων. 	

1.4.4. Κοινωφελής Επιχείρηση Πολιτισμού και Περιβάλλοντος Δήμου Χανίων – Κέντρο Αρχιτεκτονικής της Μεσογείου (ΚΕΠΠΕΔΗΧ-ΚΑΜ)

Η Κοινωφελής Επιχείρηση Πολιτισμού και Περιβάλλοντος Δήμου Χανίων –Κέντρο Αρχιτεκτονικής της Μεσογείου (ΚΕΠΠΕΔΗΧ-ΚΑΜ) συστάθηκε, σύμφωνα με το ΦΕΚ 1501/21-06-11, όπως όριζαν οι διατάξεις του άρθρου 1, 103, 107 και 109 του Ν. 3852/2010, έπειτα από τη συγχώνευση των έξι Κοινωφελών Επιχειρήσεων του Δήμου Χανίων:

- α) Κοινωφελής Επιχείρηση Δήμου Χανίων (ΚΕΔΗΧ),(ΦΕΚ2529/Β/29–12–2009)
- β) Κέντρο Αρχιτεκτονικής της Μεσογείου (ΚΑΜ), (ΦΕΚ2529/Β/29–12–2009)
- γ) Κοινωφελής Επιχείρηση Δήμου Ακρωτηρίου (ΦΕΚ2353/Β/20–11–2008)
- δ) Κοινωφελής Επιχείρηση Δήμου Ελ. Βενιζέλου (ΦΕΚ1296/Β/3–7–2008)
- ε) Κοινωφελής Επιχείρηση Δήμου Θερίσου, (ΦΕΚ 1460/Β/24–7–2008)
- στ) Κοινωφελής Επιχείρηση Δήμου Νέας Κυδωνιάς(ΦΕΚ 1973/Β/24–9–2008)

Δραστηριότητες ΚΕΠΠΕΔΗΧ-ΚΑΜ

I. Πολιτισμός:

- Η διοργάνωση συναυλιών, θεατρικών παραστάσεων, εκθέσεων και άλλων πολιτιστικών και καλλιτεχνικών εκδηλώσεων ή η συμμετοχή της σε αυτά
- Η προώθηση πολιτιστικών ανταλλαγών, σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.
- Η προβολή του πολιτιστικού τουρισμού
- Διοργάνωση ημερίδων σε ομάδες του πληθυσμού σε θέματα συναφή με πολιτισμό
- Η στήριξη, διάδοση και ανάπτυξη με κάθε δυνατό τρόπο της δημιουργίας καλλιτεχνικού και θεωρητικού έργου υψηλής ποιότητας και η προβολή της ελληνικής και ιδιαίτερα της τοπικής πολιτιστικής δημιουργίας και δη της αρχιτεκτονικής δημιουργίας.
- Πιο ειδικά, η στήριξη και ανάπτυξη των δημιουργικών ικανοτήτων στο χορό, τη μουσική, το θέατρο, τον κινηματογράφο, τις εικαστικές τέχνες, την αγιογραφία, τη φωτογραφία, με τη λειτουργία σχολών διδασκαλίας μουσικής, χορού, θεάτρου, εικαστικών τεχνών, λογοτεχνίας, ζωγραφικής, γλυπτικής, φωτογραφίας, κινηματογράφου, ψηφιακών τεχνολογιών, κατασκευής παραδοσιακών οργάνων, παραδοσιακών χορών, παραδοσιακών τεχνών κ,α,

- Η προώθηση της συνεργασίας του πειραματισμού, της έρευνας της καινοτομίας και γενικά προτάσεις που διευρύνουν και εξελίσσουν τις εκφραστικές δυνατότητες.
- Η ενίσχυση των σχέσεων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με τον πολιτισμό
- Η διεύρυνση και αξιοποίηση της δυνατότητας πραγματοποίησης πολιτιστικών παραγωγών, συμπαραγωγών και καλλιτεχνικών ανταλλαγών κάθε είδους, ιδιαίτερα δε αρχιτεκτονικού ενδιαφέροντος σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο, η συμμετοχή σε εθνικά και ευρωπαϊκά πολιτιστικά δίκτυα, η συνεργασία με άλλες πόλεις στο πλαίσιο της Επικράτειας πολιτισμού, καθώς και με άλλες ευρωπαϊκές και μεσογειακές πόλεις, η συμμετοχή στα προγράμματα της κοινότητας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Η εφαρμογή πολιτικών για την ανάδειξη του πολιτισμού, η προβολή των πολιτιστικών αγαθών και των σύγχρονων πολιτιστικών έργων που παράγονται σε τοπικό, εθνικό και διεθνή επίπεδο με τη δημιουργία και λειτουργία πολιτιστικών και πνευματικών κέντρων, μουσείων, θεάτρων, κινηματογράφων και κάθε είδους κέντρων πολιτιστικής έκφρασης και δημιουργίας και δη στον τομέα της αρχιτεκτονικής μέσω του Κέντρου Αρχιτεκτονικής της Μεσογείου και η εκμετάλλευση των εγκαταστάσεων παροχής υπηρεσιών αυτών.
- Η επιδίωξη της διασύνδεσης του Κέντρου Αρχιτεκτονικής της Μεσογείου με την εκπαίδευση ώστε να συμβάλει στη δημιουργία του μελλοντικού δυναμικού που θα το στηρίζει.
- Η συμβολή τόσο στη διαμόρφωση της πολιτιστικής και αρχιτεκτονικής ταυτότητας της πόλης, όσο και στην αποκέντρωση.
- Η διοργάνωση συνεδρίων, διαλέξεων, σεμιναρίων, συμποσίων, ημερίδων, συναντήσεων, εκθέσεων, εκδηλώσεων, συνεστιάσεων και συναφών δραστηριοτήτων
- Η λειτουργία κυλικείων σε πολιτιστικούς χώρους

II. Περιβάλλον:

- Η εκπόνηση τοπικών προγραμμάτων για την προστασία και αναβάθμιση του φυσικού αρχιτεκτονικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, στο πλαίσιο των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών.
- Η προστασία και η διαχείριση των υδάτινων πόρων, η προστασία του εδάφους και η καταπολέμηση της ρύπανσης στην περιφέρεια του Δήμου.
- Η παροχή συνδρομής στην αρμόδια πυροσβεστική υπηρεσία, με κάθε πρόσφορο μέσο που διαθέτουν για την αντιμετώπιση πυρκαγιών, ιδίως σε περιοχές που έχουν δασικό χαρακτήρα.
- Διοργάνωση ημερίδων σε ομάδες πληθυσμού με θέματα συναφή με το περιβάλλον.
- Η προαγωγή του διαλόγου, της πρόσβασης της έρευνας, της γνώσης της πληροφόρησης για την ανάπτυξη σχεδίων δράσης σε επίπεδο τοπικό περιφερειακό και ειδικά στο τομέα της Αρχιτεκτονικής,
- Η ευαισθητοποίηση του κοινού στη σοβαρή επίδραση που έχει η αρχιτεκτονική στη ζωή και η προώθηση επιστημονικών ανταλλαγών, συμβάλλοντας και διευκολύνοντας τη συνεργασία με ανάλογους φορείς στην Ελλάδα και στην Μεσόγειο

- Η συμμετοχή σε ευρωπαϊκά και εθνικά προγράμματα χρηματοδότησης πρωτοβουλιών και έργων στο πλαίσιο των σκοπών της επιχείρησης.
- Η εκτέλεση προγραμμάτων δακοκτονίας και άλλων που έχουν σκοπό την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.
- Η προβολή δράσεων συναφών με το σκοπό και εμπορία καταλόγων, βιβλίων και συγγραμμάτων με έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, προκειμένου οι πόροι να διατεθούν για τη χρηματοδότηση των καταστατικών σκοπών της επιχείρησης.

III. Οργάνωση, λειτουργία, παροχή υπηρεσιών και δραστηριοτήτων που αναφέρονται στους τομείς κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης:

- Η συμμετοχή σε δράσεις και προγράμματα που στοχεύουν στη μέριμνα, υποστήριξη και φροντίδα ευπαθών και ευάλωτων κοινωνικών ομάδων (Βοήθεια στο Σπίτι κ.α.)
- Η συμμετοχή σε δράσεις και προγράμματα που αποσκοπούν στην υποστήριξη και κοινωνική φροντίδα της Βρεφικής και παιδικής ηλικίας και της τρίτης ηλικίας, με τη λειτουργία παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών, κέντρων ημερήσιας φροντίδας, ψυχαγωγίας και αναψυχής ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ) και η εφαρμογή σχετικών κοινωνικών προγραμμάτων.

Πόροι ΚΕΠΠΕΔΗΧ

Οι κυριότεροι πόροι της επιχείρησης προέρχονται από:

- Τη χρηματοδότηση από το Δήμο Χανίων για τις δραστηριότητες και τις παρεχόμενες από αυτήν υπηρεσίες με βάση τις διατάξεις του άρθρου 259 του Ν.3463/2006.
- Τα έσοδα από την παροχή υπηρεσιών και γενικό την άσκηση της δραστηριότητάς της, η παροχή υπηρεσιών προς ΟΤΑ, άλλους δημόσιους ή μη φορείς και τρίτους σχετικούς με τους καταστατικούς σκοπούς
- Τη συμμετοχή σε επιδοτούμενα προγράμματα από τους πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και Εθνικών Φορέων,
- Δωρεές, χορηγίες, κληροδοτήματα, ενισχύσεις από νομικά πρόσωπα του δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα και από φυσικά πρόσωπα.
- Προσόδους κάθε είδους από τα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης, διαφημίσεις, λοιπές εισφορές και επιχορηγήσεις.
- Χρηματοδότηση από τη συμμετοχή σε προγραμματικές συμβάσεις.

Διοίκηση ΚΕΠΠΕΔΗΧ-ΚΑΜ

Η εταιρεία διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) που απαρτίζεται από έντεκα (11) τακτικά μέλη και τους αναπληρωτές τους, που ορίζονται από το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Χανίων. Η θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου ορίζεται στο ήμισυ της δημοτικής περιόδου. Ειδικότερα, η θητεία του πρώτου ΔΣ της επιχείρησης ορίζεται μέχρι την 31-12-2012.

Ανθρώπινο Δυναμικό

Η ΚΕΠΠΕΔΗΧ-ΚΑΜ διαθέτει το κάτωθι ανθρώπινο δυναμικό:

ΠΙΝΑΚΑΣ 59: Ανθρώπινο Δυναμικό ΚΕΠΠΕΔΗΧ - ΚΑΜ

ΚΕΠΠΕΔΗΧ-ΚΑΜ	1	2	3
	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤΩΝ ΣΕ ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ (ΙΔΑΧ)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤΩΝ ΣΕ ΠΡΟΣΩΠΟΠΑΓΕΙΣ ΘΕΣΕΙΣ (ΙΔΑΧ)	ΚΕΝΕΣ ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ (ΙΔΑΧ)
ΣΥΝΟΛΟ	10	0	16

Αξιολόγηση υφιστάμενης κατάστασης ΚΕΠΠΕΔΗΧ-ΚΑΜ

Στον παρακάτω πίνακα έγινε μια προσπάθεια αποτύπωσης και αξιολόγησης της υφιστάμενης κατάστασης της επιχείρησης και εντοπισμός των πιο κρίσιμων ζητημάτων ανάπτυξής της.

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΔΗΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ	
ΘΕΜΑ : ΚΕΙΠΠΕΔΗΧ-ΚΑΜ	
Προβλήματα & Περιορισμοί	Δυνατότητες & Ευκαιρίες
<u>Προβλήματα</u> <ul style="list-style-type: none"> • Ασταθές και απρόβλεπτο εξωτερικό περιβάλλον με συνεχείς μεταβολές στο θεσμικό πλαίσιο • Ελλιπής στελέχωση των υπηρεσιών που αφορούν τον πολιτισμό, τις κοινωνικές παροχές και των υπηρεσιών διοικητικής υποστήριξης • Έλλειψη πόρων γενικότερα λόγω της οικονομικής κρίσης • Ακατάλληλος ο χώρος που στεγάζεται η Κοινοφελής Επιχείρηση 	<u>Δυνατότητες</u> <ul style="list-style-type: none"> • Αξιοποίηση έμπειρων καταρτισμένων και πρόθυμων στελεχών • Αρίστη συνεργασία με άλλες υπηρεσίες και δομές • Αποδοχή και αναγνώριση του έργου από τους πολίτες • Αξιοποίηση τοπικών φορέων για την παράδοση, τον πολιτισμό, την ιστορία και το περιβάλλον • Λειτουργία και δημιουργία νέων χώρων πολιτισμού • Διατήρηση και βελτίωση της λειτουργίας των χώρων πολιτισμού, με την επισκευή και συντήρηση τους και την ενίσχυση του τεχνικού εξοπλισμού • Ανάδειξη και λειτουργία επιπλέον χώρων πολιτισμού, με τη στήριξη και συν-διοργάνωση εκδηλώσεων με άλλους φορείς.
<u>Κίνδυνοι ή Περιορισμοί</u> <ul style="list-style-type: none"> • Συνεχής μείωση του προσωπικού (Συνταξιοδοτήσεις –εφεδρεία - Αναστολή /Περιορισμός διορισμών) • Μείωση επιχορηγήσεων /χρηματοδοτήσεων /εσόδων • Θεσμικό πλαίσιο - πρόσθετη γραφειοκρατία επιτρόπου 	<u>Ευκαιρίες</u> <ul style="list-style-type: none"> • Αξιοποίηση /ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών στη λειτουργία της υπηρεσίας • Χρηματοδοτούμενα προγράμματα • Επιμόρφωση, κατάρτιση, ενεργοποίηση ανθρώπινου δυναμικού
Κρίσιμα ζητήματα τοπικής ανάπτυξης	

- Ανάδειξη χώρων πολιτισμού
- Προβολή της αρχιτεκτονικής ιδιαιτερότητας του Δήμου
- Ανάδειξη τοπικού καλλιτεχνικού δυναμικού
- Η στήριξη, διάδοση και ανάπτυξη με κάθε δυνατό τρόπο της δημιουργίας καλλιτεχνικού και θεωρητικού έργου υψηλής ποιότητας και η προβολή της ελληνικής και ιδιαίτερα της τοπικής πολιτιστικής δημιουργίας και δη της αρχιτεκτονικής δημιουργίας .
- Η προώθηση της συνεργασίας του πειραματισμού, της έρευνας της καινοτομίας και γενικά προτάσεις που διευρύνουν και εξελίσσουν τις εκφραστικές δυνατότητες
- Η διεύρυνση και αξιοποίηση της δυνατότητας πραγματοποίησης πολιτιστικών παραγωγών συμπαραγωγών και καλλιτεχνικών ανταλλαγών κάθε είδους
- Η εφαρμογή πολιτικών για την ανάδειξη του πολιτισμού, η προβολή των πολιτιστικών αγαθών και των σύγχρονων πολιτιστικών έργων που παράγονται σε τοπικό, εθνικό και διεθνή επίπεδο με τη δημιουργία και λειτουργία πολιτιστικών και πνευματικών κέντρων
- Η εκπόνηση τοπικών προγραμμάτων για την προστασία και αναβάθμιση του φυσικού αρχιτεκτονικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος
- Η ευαισθητοποίηση του κοινού στη σοβαρή επίδραση που έχει η Αρχιτεκτονική στη ζωή και η προώθηση επιστημονικών ανταλλαγών
- Η επέκταση των δράσεων κοινωνικής μέριμνας για την υποστήριξη και φροντίδα ευπαθών και ευάλωτων κοινωνικών ομάδων

1.4.5. Δημοτικός Οργανισμός Κοινωνικής Πολιτικής και Παιδείας (ΔΟΚΟΙΠΠ)

Ο Δημοτικός Οργανισμός Κοινωνικής Πολιτικής και Παιδείας (ΔΟΚΟΙΠΠ), σύμφωνα με το ΦΕΚ 943/24-05-11, συστάθηκε έπειτα από τη συγχώνευση των Νομικών Προσώπων:

- 1) ΟΔΗΚΟΠΠ Δήμου Χανίων (ΦΕΚ 92/Β/14.2.1996)
- 2) ΔΟΠΠΑ Δήμου Σούδας (ΦΕΚ 1906/Β/23.12.2004)
- 3) Κέντρο Προσχολικής Αγωγής Δήμου Ελευθερίου Βενιζέλου (ΦΕΚ 1600/Β/16.8.1999)
- 4) Δημοτικός Παιδικός Σταθμός Περιβολίων (ΦΕΚ 569/Β/16.5.2001)
- 5) Δημοτικός Βρεφονηπιακός Σταθμός Βαμβακοπούλου (ΦΕΚ 2/Β/7.1.2001)
- 6) Βρεφονηπιακός Σταθμός Δήμου Νέας Κυδωνιάς (ΦΕΚ 1283/Β/23.12.1998)
- 7) Σπηλαιολογικό Μουσείο Κρήτης – Κέντρο Σπηλαιολογικών Ερευνών Δήμου Ακρωτηρίου (ΦΕΚ 1281/Β/25.7.2007)
- 8) ΚΑΠΗ Ακρωτηρίου (ΦΕΚ 1991 /Β/10.10.2007)
- 9) Α΄ ΚΑΠΗ Δήμου Νέας Κυδωνιάς (ΦΕΚ 2368/Β/24.11.2009)
- 10) Α΄ ΚΑΠΗ Δήμου Χανίων (ΦΕΚ 426/Β/25.7.1983, ΦΕΚ 1160/Β/5.11.1998, ΦΕΚ 1292/Β/24.6.1999, ΦΕΚ 474/Β/21.4.2003, ΦΕΚ 1789/Β/5.9.2008)
- 11) Β΄ ΚΑΠΗ Δήμου Χανίων (ΦΕΚ 485/Β/5.8.1985, ΦΕΚ 1107/Β/23.10.1998, ΦΕΚ 474/Β/21.4.2003, ΦΕΚ 1789/Β/5.9.2008)
- 12) Γ΄ ΚΑΠΗ Δήμου Χανίων (ΦΕΚ 485//5.8.1985, ΦΕΚ 474/Β/21.4.2003, ΦΕΚ 1309/Β/26.7.2007, ΦΕΚ 1789/Β/5.9.2008)
- 13) Δ΄ ΚΑΠΗ Δήμου Χανίων (ΦΕΚ 532/Β/30.6.1989, ΦΕΚ994/Β/22.9.1998, ΦΕΚ 1292/Β/24.6.1999, ΦΕΚ 474/Β/21.4.2003, ΦΕΚ 1309/Β/26.7.2007, ΦΕΚ 1789/Β/5.9.2008)
- 14) Ε΄ ΚΑΠΗ Δήμου Χανίων (ΦΕΚ 942/Β/20.12.1994, ΦΕΚ/Β/21.8.1998, ΦΕΚ 1292/Β/24.6.1999, ΦΕΚ 474/Β/21.4.2003, ΦΕΚ 1309/Β/26.7.2007, ΦΕΚ 1789/Β/5.9.2008)

15) ΣΤ' ΚΑΠΗ Δήμου Χανίων (ΦΕΚ 862/Β/11.6.2004, τροποποίηση ΦΕΚ 1182/Β/12.7.2007)

Από το συγχωνευόμενο Ν.Π.Δ.Δ. με την επωνυμία ΔΟΠΠΑ Δήμου Σούδας μεταφέρθηκε στο Δήμο Χανίων, ο τομέας δραστηριοτήτων αθλητισμού κι ως εκ τούτου, όλες οι αθλητικές εγκαταστάσεις και υποδομές που ανήκουν σε αυτό περιέρχονται πλέον στο Δήμο Χανίων.

Σκοποί ΔΟΚΟΠΠ

Σκοποί του Οργανισμού είναι η οργάνωση λειτουργιών και δραστηριοτήτων καθώς επίσης και η παροχή υπηρεσιών που αναφέρονται στους τομείς:

I. Κοινωνικής Πολιτικής και αλληλεγγύης, στον οποίο περιλαμβάνεται ιδίως:

- Η εφαρμογή πολιτικών ή η συμμετοχή σε δράσεις που αποσκοπούν στην υποστήριξη και κοινωνική φροντίδα της βρεφικής και παιδικής ηλικίας και της τρίτης ηλικίας με την σύσταση και λειτουργία κέντρων ανοιχτής προστασίας ηλικιωμένων (ΚΑΠΗ), βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών και η μελέτη και εφαρμογή σχετικών κοινωνικών προγραμμάτων
- Ο σχεδιασμός και η καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού, όπως ανέργων νέων, γυναικών, ηλικιωμένων, απόρων κ.λπ.
- Η προώθηση προγραμμάτων στήριξης της ενότητας και της οικογένειας που είναι η βασική μονάδα της κοινωνίας.
- Η εφαρμογή πολιτικών και η συμμετοχή σε δράσεις και προγράμματα, που στοχεύουν στη μέριμνα, υποστήριξη και φροντίδα ευπαθών κοινωνικών ομάδων με την παροχή υπηρεσιών υγείας και την προαγωγή ψυχικής υγείας, όπως δημιουργία δημοτικών ιατρείων, κέντρων αγωγής υγείας, υποστήριξης και αποκατάστασης ατόμων με αναπηρία, κέντρων ψυχικής υγείας, συμβουλευτικής στήριξης των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας και βίας κατά συνοικούντων προσώπων και κέντρων πρόληψης κατά εξαρτησιογόνων ουσιών.
- Η υλοποίηση ή η συμμετοχή σε ολοκληρωμένα τοπικά σχέδια και προγράμματα δράσης και πρωτοβουλίες για την εφαρμογή και ανάπτυξη πολιτικών προώθησης της απασχόλησης και της κοινωνικής ενσωμάτωσης διαφόρων κατηγοριών ανέργων, στο πλαίσιο των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών.
- Προώθηση και ενίσχυση της επιχειρηματικότητας με την ανάπτυξη συμβουλευτικών δράσεων που παρέχονται προς τους ανέργους με στόχο την υποστήριξη και την ενθάρρυνση τους για την εξεύρεση απασχόλησης καθώς και στην προώθηση ίσων ευκαιριών πρόσβασης στην αγορά εργασίας
- Η σχεδίαση, η οργάνωση, ο συντονισμός και η εφαρμογή προγραμμάτων και πρωτοβουλιών για την πρόληψη της παραβατικότητας στην Περιφέρεια του Δήμου Χανίων
- Ο σχεδιασμός και εφαρμογή προγραμμάτων ή συμμετοχή σε προγράμματα και δράσεις για την ένταξη Παλιννοστούντων ομογενών, μεταναστών και προσφύγων στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ζωή της τοπικής κοινωνίας
- Η προώθηση και ανάπτυξη του εθελοντισμού και την κοινωνικής αλληλεγγύης με τη δημιουργία τοπικού δικτύου κοινωνικής αλληλεγγύης, εθελοντικών οργανώσεων και ομάδων εθελοντών που θα δραστηριοποιούνται για την επίτευξη των στόχων και την υποβοήθηση του έργου της κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης του Δήμου.
- Η διοργάνωση ημερίδων, εκδηλώσεων κ.λπ. σε ομάδες του πληθυσμού με θέματα συναφή με την Κοινωνική Πρόνοια και υγεία.
- Η προώθηση προγραμμάτων και πρωτοβουλιών που θα στοχεύουν στην ανάπτυξη της κοινωνικής αλληλεγγύης.

II. Τομέας παιδείας στον οποίο περιλαμβάνεται:

- Η ίδρυση και λειτουργία Κέντρων Παιδικής Δημιουργίας και Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης παιδιών
- Η λειτουργία πάρκων κυκλοφοριακής αγωγής
- Η λειτουργία Ανοιχτού Λαϊκού Πανεπιστημίου
- Η εκτέλεση ερευνών σε θέματα σπηλαιολογικού ενδιαφέροντος και η ίδρυση κέντρου Σπηλαιολογικών ερευνών
- Η διάσωση, συγκέντρωση, συντήρηση, διαφύλαξη και έκθεση ιστορικού υλικού της Κρητικής σπηλαιολογίας καθώς και η προβολή, ανάδειξη και διαφύλαξη των σπηλαίων της περιοχής του Δήμου, ιδίως με τη δημιουργία σχετικής βιβλιοθήκης και γενικά η εκπόνηση και εφαρμογή προγραμμάτων έρευνας και τεχνολογίας στις θεματικές ενότητες δραστηριοποίησης του ΝΠΔΔ.

Διοίκηση

Ο ΔΟΚΟΙΠΠ διοικείται από το Διοικητικό Συμβούλιο, που αποτελείται από δέκα πέντε (15) μέλη, τα οποία μαζί με τους αναπληρωτές τους ορίζονται από το Δημοτικό Συμβούλιο.

Πόροι

Οι πόροι για την δραστηριοποίηση του ΔΟΚΟΙΠΠ προέρχονται από :

- 1) την ετήσια επιχορήγηση από τους ΚΑΠ του Δήμου Χανίων για τους πρώην κρατικούς παιδικούς σταθμούς.
- 2) την ετήσια τακτική επιχορήγηση από το Δήμο Χανίων ποσού 800.000 ευρώ.
- 3) την έκτακτη επιχορήγηση του Δήμου Χανίων ανάλογα με τις ανάγκες του νομικού προσώπου.
- 4) Τυχόν χρηματοδοτήσεις, επιχορηγήσεις και επιδοτήσεις από το Ελληνικό Κράτος, λοιπά Κράτη, την Ευρωπαϊκή Ένωση, ιδιωτικούς, κρατικούς, Ο.Τ.Α., Περιφέρειες και διεθνείς οργανισμούς.
- 5) Κάθε είδους εισφορές, δωρεές, κληρονομίες, κληροδοσίες.
- 6) Εισπράξεις από παρεχόμενες υπηρεσίες και εκδόσεις.
- 7) Πρόσοδοι από την περιουσία που θα αποκτήσει καθώς επίσης από την περιουσία του Δήμου Χανίων που τυχόν θα του παραχωρηθεί.

Ανθρώπινο Δυναμικό ΔΟΚΟΙΠΠ

Ο Δημοτικός Οργανισμός διαθέτει το κάτωθι ανθρώπινο δυναμικό:

ΠΙΝΑΚΑΣ 60: Ανθρώπινο Δυναμικό ΔΟΚΟΙΠΠ

	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ			ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ		
	1	2	3	1	2	3
ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ & ΠΑΙΔΕΙΑΣ (ΔΟΚΟΙΠΠ)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤΩΝ ΣΕ ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ (ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤΩΝ ΣΕ ΠΡΟΣΩΠΟΠΑΓΕΙΣ ΘΕΣΕΙΣ (ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ)	ΚΕΝΕΣ ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤΩΝ ΣΕ ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ (ΙΔΙΩΤΙΚΟ)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤΩΝ ΣΕ ΠΡΟΣΩΠΟΠΑΓΕΙΣ ΘΕΣΕΙΣ (ΙΔΙΩΤΙΚΟ)	ΚΕΝΕΣ ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ (ΙΔΙΩΤΙΚΟ)
ΣΥΝΟΛΟ	58	23	Δεν έχει συνταχθεί ΟΕΥ	18		Δεν έχει συνταχθεί ΟΕΥ

Αξιολόγηση υφιστάμενης κατάστασης ΔΟΚΟΙΠΠ

Παρακάτω ακολουθεί πίνακας, όπου αποτυπώνεται η υφιστάμενη κατάσταση της του ΔΟΚΟΙΠΠ και εντοπίζονται τα κυριότερα ζητημάτων ανάπτυξής του.

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΔΗΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ	
ΘΕΜΑ: ΔΟΚΟΙΠΠ	
Δυνατότητες & Ευκαιρίες	Προβλήματα & Περιορισμοί
<u>Δυνατότητες</u> <ul style="list-style-type: none">• Αξιοποίηση έμπειρων καταρτισμένων και πρόθυμων στελεχών• Αρίστη συνεργασία με άλλες υπηρεσίες και δομές• Αποδοχή και αναγνώριση του έργου από τους πολίτες	<u>Προβλήματα</u> <ul style="list-style-type: none">• Ασταθές και απρόβλεπτο εξωτερικό περιβάλλον με συνεχείς μεταβολές στο θεσμικό πλαίσιο• Ελλιπής στελέχωση τόσο των κοινωνικών υπηρεσιών /δομών όσο και των υπηρεσιών διοικητικής υποστήριξης• Έλλειψη πόρων γενικότερα λόγω της οικονομικής κρίσης• Ανεπαρκής υποδομή για τη στέγαση της κοινωνικής υπηρεσίας
<u>Ευκαιρίες</u> <ul style="list-style-type: none">• Αξιοποίηση /ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών στη λειτουργία της υπηρεσίας• Χρηματοδοτούμενα προγράμματα• Επιμόρφωση, κατάρτιση, ενεργοποίηση ανθρώπινου δυναμικού	<u>Περιορισμοί</u> <ul style="list-style-type: none">• Συνεχής μείωση του προσωπικού (Συνταξιοδοτήσεις –εφεδρεία - Αναστολή /Περιορισμός διορισμών)• Μείωση επιχορηγήσεων /χρηματοδοτήσεων /εσόδων• Θεσμικό πλαίσιο - πρόσθετη γραφειοκρατία επιτρόπου

1.4.6. Δημοτική Πινακοθήκη

Η Δημοτική Πινακοθήκη εγκαινιάστηκε το 2002 δραστηριοποιείται ενεργά στο χώρο του Πολιτισμού και ειδικότερα σ' αυτό των τεχνών. Η ίδρυση της Δημοτικής Πινακοθήκης από το Δήμο Χανίων είχε ως στόχο την ανάδειξη του χώρου αυτού όχι μόνο ως χώρο μουσειακό αλλά και ως χώρο προστασίας και διάσωσης του πολιτισμού με την ευρύτερη δυνατή έννοια.

Σκοποί

Α. Η ανάπτυξη της πολιτιστικής, καλλιτεχνικής και αισθητικής αγωγής του λαού μέσα από τις εικαστικές τέχνες και τις σχετικές με αυτές εκδηλώσεις.

Β. Η προβολή του καλλιτεχνικού χαρακτήρα του έργου των Ελλήνων δημιουργών.

Γ. Η εξυπηρέτηση και υποβοήθηση της επιστημονικής έρευνας σε θέματα Ιστορίας της Τέχνης.

Δ. Η διάσωση ,συντήρηση εμπλουτισμός και προβολή των συλλογών της.

Οι προαναφερθέντες σκοποί εκπληρούνται:

-Με την συγκέντρωση, αξιολόγηση, συντήρηση και καταγραφή των έργων που ήδη ανήκουν στο Δήμο Χανίων.

-Με την συγκέντρωση έργων ζωγραφικής , γλυπτικής, χαρακτικής, εικόνων και βιβλίων σπανίων εκδόσεων ,είτε με την αγορά είτε με δωρεές και κληροδοτήματα .

-Με την κατά επιστημονική μέθοδο πραγματοποίηση εκθέσεων και τη συγκρότηση των συλλογών κατά τέτοιο τρόπο ώστε να εξυπηρετείται η έρευνα και μελέτη του έργου των διαφόρων καλλιτεχνών.

-Με την οργάνωση εργαστηρίου συντήρησης έργων τέχνης.

-Με την οργάνωση εκθέσεων , διαλέξεων, καλλιτεχνικών ανταλλαγών και την συνεργασία με Μουσεία, Πινακοθήκες ή άλλους παρεμφερείς οργανισμούς και φορείς στην Ελλάδα και στο Εξωτερικό.

-Με τη σύνταξη και δημοσίευση μελετών εργασιών και καταλόγων σχετικών με τα έργα της Δημοτικής Πινακοθήκης Χανίων και την ιστορία της τέχνης.

Με την ίδρυση , οργάνωση και λειτουργία :

-Ελευθέρων Καλλιτεχνικών Εργαστηρίων

-Βιβλιοθήκης Εικαστικών Τεχνών

-Σύγχρονου Πωλητηρίου και Κυλικείου.

Η Πινακοθήκη απευθύνεται σε όλους τους δημότες της πόλης αλλά και του νομού Χανίων, καθώς και σε όλους τους κατοίκους και επισκέπτες της Κρήτης. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις επισκέψεις των σχολείων όλων των βαθμίδων ,οργανώνοντας ξεναγήσεις και εκπαιδευτικά προγράμματα. Στόχος επίσης είναι στους αποδέκτες των υπηρεσιών της Πινακοθήκης να συμπεριληφθούν σε μόνιμη βάση όλες οι κοινωνικές δομές που υπάρχουν στην πόλη αλλά και στο Νομό Χανίων.(ΚΑΠΗ, ειδικά σχολεία, μονάδα αποτοξίνωσης , ΚΗΦΑΜΕΕΑ, ΕΛΕΠΑΠ κ.α.)

Δράσεις Δημοτικής Πινακοθήκης

- Οργάνωση περιοδικών εικαστικών εκθέσεων.
- Οργάνωση παράλληλων εκδηλώσεων που αφορούν τις εκάστοτε εκθέσεις.
- Εκπαιδευτικά προγράμματα
- Οργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων(μουσικές, παρουσιάσεις βιβλίων κλπ.)
- Λειτουργία πωλητηρίου
- Εργαστήριο συντήρησης έργων τέχνης.

Εκθέσεις Δημοτικής Πινακοθήκης

Η Δ.Π.Χ. έχει ήδη πραγματοποιήσει πολλές και αξιόλογες εκθέσεις, 38 στον αριθμό, παράλληλες εκδηλώσεις καθώς και πολλές και αξιόλογες εκδόσεις που φτάνουν ήδη τις 21. Αυτή την περίοδο η Πινακοθήκη οργανώνει τις ακόλουθες δράσεις:

- Φλωρεντίνη Καλούτση (σε συνεργασία με το υπουργείο Πολιτισμού)

-Έκθεση φωτογραφίας με πορτραίτα Χανιωτών των αρχών του 20^{ου} αιώνα.

-Γυναίκες εικαστικοί που ξεκίνησαν από τα Χανιά

Ανθρώπινο Δυναμικό

Στη Δημοτική Πινακοθήκη εργάζεται οι ακόλουθες ειδικότητες;

- 1 ΤΕ βιβλιοθηκονόμος και
- 2 ΥΕ γενικών καθηκόντων

Εξοπλισμός & Λοιπές Εγκαταστάσεις

Η ΔΠΧ στεγάζεται σε τριώροφο κτίριο 900 τ.μ. και έχει τις στοιχειώδεις μουσειακές εγκαταστάσεις καθώς και πλήρη μηχανοργάνωση.

Συνεργασίες

Η Δ.Π.Χ. έχει αναπτύξει σταθερές συνεργασίες με τα παρακάτω μουσεία και πολιτιστικούς οργανισμούς:

-Εθνική Πινακοθήκη,

- Μουσείο Μπενάκη,
- Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης,
- Καλλιτεχνικούς επιμελητές,
- Ιστορικούς τέχνης,
- Φορείς της πόλης,
- Εκπαιδευτικούς, κ.α.)

Οικονομικά Στοιχεία

Τα τακτικά έσοδα της ΔΠΧ προέρχονται από την ετήσια επιχορήγηση του Δήμου Χανίων. Το οικ. Έτος 2011, έλαβε ετήσια επιχορήγηση 180.000€ από το Δήμο Χανίων. Η κυριότερη πηγή εσόδων για την Δημοτική Πινακοθήκη Χανίων (ΔΠΧ) είναι τα έσοδα από τις πωλήσεις βιβλίων-καταλόγων εκδόσεων της ΔΠΧ και από τις πωλήσεις εισιτηρίων. Οι τιμές των εισιτηρίων κυμαίνονται ως εξής; 2€ για τους ενήλικες, 1€ μειωμένο εισιτήριο, και δωρεάν για τους επισκέπτες άνω των 60 και κάτω των 18ετών.

Ενδεικτικά:

Α) Το 2010 τα έσοδα από πωλήσεις βιβλίων καταλόγων και εισιτηρίων ήταν ύψους 3.978,45€ ενώ ήδη

Β) από 01/01/2011 μέχρι και τον Αύγουστο του 2011 είναι ήδη ύψους 5.8714,30€.

Ανθρώπινο Δυναμικό Δημοτικής Πινακοθήκης Χανίων

Η Δημοτική Πινακοθήκη διαθέτει το παρακάτω ανθρώπινο δυναμικό:

ΠΙΝΑΚΑΣ 61: Ανθρώπινο Δυναμικό Δημοτικής Πινακοθήκης Χανίων

ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ				ΙΔΑΧ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ		
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΧΑΝΙΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΗΡΕΤΟΥΝ ΤΩΝ ΣΕ ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ (ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΗΡΕΤΟΥΝ ΤΩΝ ΣΕ ΠΡΟΣΩΠΟΠΑ ΓΕΙΣ ΘΕΣΕΙΣ (ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ)	ΚΕΝΕΣ ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΗΡΕΤΟΥΝ ΤΩΝ ΣΕ ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ (ΙΔΑΧ)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΗΡΕΤΟΥΝ ΤΩΝ ΣΕ ΠΡΟΣΩΠΟΠΑ ΓΕΙΣ ΘΕΣΕΙΣ (ΙΔΑΧ)	ΚΕΝΕΣ ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ (ΙΔΑΧ)
ΣΥΝΟΛΟ	1	2	3	1	2	3

Αξιολόγηση υφιστάμενης κατάστασης Δημοτικής Πινακοθήκης

Παρακάτω ακολουθεί πίνακας, όπου αποτυπώνεται η υφιστάμενη κατάσταση της Δημοτικής Πινακοθήκης και εντοπίζονται τα κυριότερα ζητημάτων ανάπτυξής του.

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΔΗΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ	
ΘΕΜΑ : ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ	
Προβλήματα & Περιορισμοί	Δυνατότητες & Ευκαιρίες
<u>Προβλήματα</u> <ul style="list-style-type: none"> • Ελλιπής στελέχωση από μόνιμο προσωπικό 	<u>Δυνατότητες</u> <ul style="list-style-type: none"> • Οργάνωση εκθέσεων , διαλέξεων, καλλιτεχνικών ανταλλαγών και την συνεργασία με Μουσεία, Πινακοθήκες ή άλλους παρεμφερείς οργανισμούς και φορείς στην Ελλάδα και στο Εξωτερικό. • Σύνταξη και δημοσίευση μελετών εργασιών και καταλόγων σχετικών με τα έργα της Δημοτικής Πινακοθήκης Χανίων και την ιστορία της τέχνης. • Άρτια μηχανογράφηση
<u>Κίνδυνοι ή Περιορισμοί</u> <ul style="list-style-type: none"> • Επέκταση της Δημοτικής Πινακοθήκης για την παράλληλη διοργάνωση εκδηλώσεων και ανάρτηση της συλλογής της 	<u>Ευκαιρίες</u> <ul style="list-style-type: none"> • Προσέλκυση χορηγών • Ίδρυση, οργάνωση και λειτουργία : -Ελευθέρων Καλλιτεχνικών Εργαστηρίων -Βιβλιοθήκης Εικαστικών Τεχνών -Σύγχρονου Πωλητηρίου και Κυλικείου. -Οργάνωση εργαστηρίου συντήρησης έργων τέχνης. • Η εξυπηρέτηση και υποβοήθηση της επιστημονικής έρευνας σε θέματα Ιστορίας της Τέχνης.
Κρίσιμα ζητήματα τοπικής ανάπτυξης	
<ul style="list-style-type: none"> • Αύξηση εσόδων από τις πωλήσεις βιβλίων-καταλόγων εκδόσεων της ΔΠΧ και από τις πωλήσεις εισιτηρίων • Ανάγκη επέκτασης της Πινακοθήκης σε διπλανό όμορο κτίριο, ώστε να υπάρχει ο απαραίτητος χώρος και για τη μόνιμη ανάρτηση της συλλογής της αλλά και για την παράλληλη διεξαγωγή πολιτιστικών εκδηλώσεων • Προσλήψεις μόνιμου προσωπικού 	

1.4.7. Δημοτικό Γηροκομείο Χανίων

Ιστορική Αναδρομή

Η αγορά του χώρου του Γηροκομείου ανάγεται στην εποχή του πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου. Από την διαχείριση του επισιτισμού Κρήτης (1917-1920) είχαν περισσέψει μερικά εκατομμύρια και ύστερα από επιμονή του γενικού διοικητή Κρήτης Σωτηρίου Κροκιδά και του αναπληρωτή του Πολυχρόνη Πολυχρονίδη, εγκρίθηκε από την Κυβέρνηση Βενιζέλου να δαπανηθούν για κοινωφελή έργα στα Χανιά. Από αυτά τα χρήματα αγοράστηκε το κτίσμα του Γηροκομείου με τη γύρω έκταση. Η αγορά έγινε με το υπ' αριθμ. 4395/10-7-1919 συμβόλαιο που φυλάσσεται στο Υποθηκοφυλακείο Χανίων, αντί 40.000 χρυσών δραχμών και υπογράφεται από το Σωτήριο Κροκιδά και τους κληρονόμους του Επισκόπου Νικηφόρου Ζαχαριάδη.

Η Γενική Διοίκηση Κρήτης παραχώρησε το ακίνητο στο Δήμο Χανίων και το Δημοτικό Συμβούλιο Χανίων με την υπ'αριθμ. 15/7-7-1919 απόφασή του αποδέχτηκε τη δωρεά. Το υπ' αριθμ. 8246/31-7-1919 δωρητήριο συμβόλαιο του συμβολαιογράφου Χανίων Δημητρίου Φραντζεσκάκη, υπογράφει από πλευράς Δήμου Χανίων ο τότε Δήμαρχος Χανίων Εμμ. Μουντάκης. Το 1930, επί Δημαρχίας Ιωάννου Μουντάκη, αποφασίστηκε η ίδρυση και λειτουργία Δημοτικού Γηροκομείου στο κτίριο αυτό. Με κυβερνητικό διάταγμα (ΦΕΚ 377/25-11-1930) εγκρίνεται και επικυρώνεται η απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Χανίων και αρχίζουν οι εργασίες για τη διαμόρφωση του χώρου και επισκευή του κτιρίου με δαπάνες του Κράτους και του Δήμου καθώς και δωρεά της Έλενας Βενιζέλου. Τα εγκαίνια του Δημοτικού Γηροκομείου Χανίων πραγματοποιήθηκαν στις 25 Αυγούστου 1931.

Πόροι του Ιδρύματος

Το Δημοτικό Γηροκομείο διαθέτει τους εξής πόρους χρηματοδότησης

- Ετήσια χρηματοδότηση από το Δήμο Χανίων
- Δωρεές και κληροδοτήματα από ιδιώτες.

Ασθενοφόρο Δημοτικού Γηροκομείου

Το 1957 δημοπρατήθηκε η δεύτερη (ανατολική) πλευρά του Δημοτικού Γηροκομείου, η οποία ετέθη σε λειτουργία το 1961, ενώ το 1964 με πρωτοβουλία του Διοικητικού Συμβουλίου του Γηροκομείου εκπονήθηκε μελέτη για νέο κτίριο συνολικής δυναμικότητας 290 κλινών, με πρόβλεψη για χώρους αναψυχής, εργοθεραπείας, κινησιοθεραπείας κ.λ.π. Με πρωτοβουλία του Εφημέριου του ναού της Ευαγγελίστριας Αναστάσιου Σπινθουράκη ιδρύθηκε ο Όμιλος Εκσυγχρονισμού Γηροκομείου Χανίων με σκοπό την ευαισθητοποίηση Πολιτείας και Δημοτών στο θέμα του Γηροκομείου και την ανεύρεση πόρων για την ανέγερση του νέου κτιρίου.

Στις 7 Ιουλίου 1976, επί Δημαρχίας Αντώνη Μαρή θεμελιώθηκε η τρίτη πτέρυγα του Γηροκομείου, της οποίας τα εγκαίνια έγιναν από τον τότε Δήμαρχο Γιάννη Κλωνιζάκη την 1η Δεκεμβρίου 1980. Η πτέρυγα αυτή κόστισε τότε 10.000.000 δρχ. (30.000 ευρώ σημερινά χρήματα), το Κράτος διέθεσε 1.000.000 δρχ., ο Δήμος Χανίων 5.000.000 δρχ. και το υπόλοιπο ποσό συγκεντρώθηκε από δωρεές.

Ανθρώπινο Δυναμικό

Το Δημοτικό Γηροκομείο διαθέτει το παρακάτω ανθρώπινο δυναμικό:

ΠΙΝΑΚΑΣ 62: Ανθρώπινο Δυναμικό Δημοτικού Γηροκομείου

ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ				ΙΔΑΧ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ		
	1	2	3	1	2	3
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ ΧΑΝΙΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤΩΝ ΣΕ ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ (ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤΩΝ ΣΕ ΠΡΟΣΩΠΟΠΑΓΕΙΣ ΘΕΣΕΙΣ (ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ)	ΚΕΝΕΣ ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤΩΝ ΣΕ ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ (ΙΔΑΧ)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤΩΝ ΣΕ ΠΡΟΣΩΠΟΠΑΓΕΙΣ ΘΕΣΕΙΣ (ΙΔΑΧ)	ΚΕΝΕΣ ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ (ΙΔΑΧ)
	21	18	35	18	2	2

Αξιολόγηση υφιστάμενης κατάστασης Δημοτικού Γηροκομείου

Στον παρακάτω πίνακα αποτυπώνονται τα κυριότερα προβλήματα του Δημοτικού Γηροκομείου, οι δυνατότητες και οι περιορισμοί με στόχο να γίνει καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης, καθώς και τα κυριότερα ζητημάτων ανάπτυξής του.

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΔΗΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ	
ΘΕΜΑ: ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ	
Προβλήματα & Περιορισμοί	Δυνατότητες & Ευκαιρίες
<u>Προβλήματα</u> <ul style="list-style-type: none"> • Ελλιπές Νοσηλευτικό Προσωπικό 	<u>Δυνατότητες</u> <ul style="list-style-type: none"> • 24ωρη περίθαλψη ηλικιωμένων
<u>Κίνδυνοι ή Περιορισμοί</u> <ul style="list-style-type: none"> • Συνεχής επισκευή εξοπλισμού μηχανογράφησης, εκτυπωτών και οθονών παρακολούθησης ασθενών 	<u>Ευκαιρίες</u> <ul style="list-style-type: none"> • Αναβάθμιση παρεχόμενων υπηρεσιών στους ηλικιωμένους της πόλης
Κρίσιμα ζητήματα τοπικής ανάπτυξης	
<ul style="list-style-type: none"> • Προμήθεια Ασθενοφόρου • Πρόσληψη Νοσηλευτικού Προσωπικού • Επιμόρφωση διοικητικού προσωπικού ιδίως σε θέματα οικονομικής διαχείρισης • Εκσυγχρονισμός εξοπλισμού μηχανογράφησης, εκτυπωτών και οθονών παρακολούθησης ασθενών 	

1.4.8. Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο

Με το ΠΔ 192/2006 (ΦΕΚ 198 Α/14.9.2006) έγινε μεταφορά αρμοδιοτήτων του Λιμενικού Ταμείου Νομού Χανίων στον Δήμο Χανίων και σύσταση Δημοτικού Λιμενικού Ταμείου, με την επωνυμία «Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο Χανίων». Με αυτήν την κίνηση μεταφοράς αρμοδιοτήτων, διευκολύνεται η λειτουργία των λιμένων που αποτελούν σημαντικά τμήματα της οικονομικής ζωής της πόλης των Χανίων.

Το Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο Χανίων, καλείται να προσφέρει υπηρεσίες κοινής ωφελείας και να συμβάλλει στην εμπορική, επιβατική, ναυτιλιακή, τουριστική και αλιευτική κίνηση και γενικότερα στην εύρυθμη λειτουργία των λιμανιών αρμοδιότητάς του (Ενετικό Λιμάνι Χανίων, αλιευτικό καταφύγιο-λιμενίσκος Ν. Χώρας, λιμενίσκος Αγ. Κυριακής Χαλέπας) καθώς και στην οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική και τουριστική ανάπτυξη της πόλης των Χανίων εν γένει, σε συνεργασία με τους φορείς που δραστηριοποιούνται στις αντίστοιχες λιμενικές ζώνες .

Σκοποί και αρμοδιότητες

- Χειρισμός όλων των θεμάτων σχετικών με την εκμετάλλευση των χώρων δικαιοδοσίας και των μέσων που ανήκουν στο Δ.Λ.Τ.Χ. καθώς και για την παροχή υπηρεσιών σε πλοία και τρίτους.
- Εκπόνηση προγραμμάτων ανάπτυξης των χώρων δικαιοδοσίας του Δ.Λ.Τ.Χ.
- Ο χειρισμός θεμάτων που αφορούν τη ζώνη λιμένα καθώς και θέματα ρυμοτομίας, χωροταξίας και απαλλοτριώσεων.
- Η εκπόνηση των τεχνοοικονομικών μελετών έργων υποδομής και κτιρίων.
- Η αποτύπωση έργων και εγκαταστάσεων των λιμένων.
- Η μελέτη επίβλεψη παρακολούθηση, λειτουργία , συντήρηση, ανακαίνιση και επισκευή των έργων και κάθε φύσεως εγκαταστάσεων του Δ.Λ.Τ.Χ.
- Η εκτέλεση μικρών έργων με αυτεπιστασία.
- Η εκπόνηση κανονισμών χρήσης των έργων και εγκαταστάσεων .
- Η διευκόλυνση ελλιμενισμού σκαφών και πλοίων και η παροχή ηλεκτρικού ρεύματος και νερού σε αυτά.
- Η εκπόνηση προγραμμάτων και μελετών ανάπτυξης και ανανέωσης του ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού.
- Η μελέτη και η σύνταξη τεχνικών προδιαγραφών για την προμήθεια μηχανημάτων, πλωτών μέσων και κάθε φύσης ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού.
- Η λειτουργία και συντήρηση μηχανημάτων για αποφυγή ατυχημάτων.
- Η διαχείριση καυσίμων και λιπαντικών.
- Η επιμέλεια του πρασίνου και η αναβάθμιση γενικότερα του περιβάλλοντος στις περιοχές δικαιοδοσίας του Δ.Λ.Τ.Χ., για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών.
- Ο ευπρεπισμός των κοινοχρήστων χώρων.
- Η καθαριότητα στη χερσαία αλλά και τη θαλάσσια ζώνη αρμοδιότητας του Δ.Λ.Τ.Χ.

Το Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο διαθέτει το παρακάτω ανθρώπινο δυναμικό:

ΠΙΝΑΚΑΣ 63: Ανθρώπινο Δυναμικό ΔΛΤΧ

ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ			ΙΔΑΧ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ			
	1	2	3	1	2	3
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΛΙΜΕΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤΩΝ ΣΕ ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ (ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤΩΝ ΣΕ ΠΡΟΣΩΠΟΠΑΓΕΙΣ ΘΕΣΕΙΣ (ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ)	ΚΕΝΕΣ ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤΩΝ ΣΕ ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ (ΙΔΑΧ)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤΩΝ ΣΕ ΠΡΟΣΩΠΟΠΑΓΕΙΣ ΘΕΣΕΙΣ (ΙΔΑΧ)	ΚΕΝΕΣ ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ (ΙΔΑΧ)
ΣΥΝΟΛΟ	11					

Αξιολόγηση υφιστάμενης κατάστασης Δημοτικού Λιμενικού Ταμείου Χανίων

Στον παρακάτω πίνακα αποτυπώνονται τα κυριότερα προβλήματα του Δημοτικού Λιμενικού Ταμείου, οι δυνατότητες και οι περιορισμοί με στόχο να γίνει καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης και να εντοπιστούν τα κυριότερα ζητημάτων ανάπτυξης του.

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΔΗΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ	
ΘΕΜΑ : ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΛΙΜΕΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ	
Προβλήματα & Περιορισμοί	Δυνατότητες & Ευκαιρίες
<u>Προβλήματα</u> <ul style="list-style-type: none"> • Ελλιπής στελέχωση σε μόνιμο προσωπικό με αποτέλεσμα να υπάρχει αδυναμία μεσοπρόθεσμου υπηρεσιακού σχεδιασμού και αξιοποίησης των δυνατοτήτων - ευκαιριών. • Ανάγκη επιμόρφωσης του προσωπικού σε θέματα διαχείρισης λιμενικής ζώνης, λιμενικών έργων και περιβαλλοντικής προστασίας. 	<u>Δυνατότητες</u> <ul style="list-style-type: none"> • Αναβάθμιση λιμενικών υποδομών στα λιμάνια ευθύνης του και στη συνεχή και ασφαλή λειτουργία των λιμενικών εγκαταστάσεων. • Εξυπηρέτηση τουριστικής κίνησης (σκάφη, περαστικούς) στον Ενετικό Λιμένα.
<u>Κίνδυνοι ή Περιορισμοί</u> <ul style="list-style-type: none"> • Έλλειψη οχήματος απαραίτητου για την εξυπηρέτηση υπηρεσιακών αναγκών • Ανάγκη για αναβάθμιση υποδομών μηχανογράφησης 	<u>Ευκαιρίες</u> <ul style="list-style-type: none"> • Προβολή-προώθηση του ιστορικού χαρακτήρα της περιοχής του Ενετικού Λιμένα μέσα από τη φύλαξη και την αναβάθμιση των υποδομών της περιοχής. • Βασικό διαχειριστή της χερσαίας λιμενικής ζώνης με σημαντικά περιθώρια - δυνατότητες αύξησης εσόδων.
Κρίσιμα ζητήματα τοπικής ανάπτυξης	
<ul style="list-style-type: none"> • Αναβάθμιση των λιμενικών υποδομών στα λιμάνια ευθύνης του και στη συνεχή και ασφαλή λειτουργία των λιμενικών εγκαταστάσεων. • Εξυπηρέτηση τουριστικής κίνησης στον Ενετικό Λιμένα. 	

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ

2.1. Η αποστολή, το όραμα και οι αρχές του Δήμου Χανίων

Ο Δήμος Χανίων, ως πρωτοβάθμιος Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ασκεί αρμοδιότητες σε τοπικό επίπεδο για την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών. Η Δημοτική Αρχή διευθύνει και ρυθμίζει όλες τις τοπικές υποθέσεις, σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της εγγύτητας, με στόχο την προστασία, την ανάπτυξη και τη συνεχή βελτίωση των συμφερόντων και της ποιότητας ζωής της τοπικής κοινωνίας, συνεπικουρούμενη από τα Νομικά Πρόσωπα που έχει συστήσει ή και συμμετέχει.

Η αποστολή του Δήμου Χανίων είναι:

«η αποτελεσματική διακυβέρνηση των τοπικών υποθέσεων και η παροχή αγαθών και υπηρεσιών για την ικανοποίηση των αναγκών των κατοίκων αλλά και των επισκεπτών του Δήμου Χανίων, με απότερο σκοπό τη βιώσιμη κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη όλων των περιοχών του Δήμου, μέσω της εφαρμογής τοπικών πολιτικών αειφόρου ανάπτυξης και κοινωνικής συνοχής-ευημερίας»

Βασική προϋπόθεση για να επιτύχει ο Δήμος Χανίων τους μελλοντικούς του σκοπούς και τις επιδιώξεις του, είναι να έχει πλήρως αποσαφηνίσει ποιοι ακριβώς είναι αυτοί οι σκοποί και αυτές οι επιδιώξεις. Αυτό επιτυγχάνεται με τη διαμόρφωση μιας στρατηγικής ανάπτυξης για το Δήμο Χανίων, η οποία περιλαμβάνει το αναπτυξιακό του όραμα ως γενική κατεύθυνση, τους γενικούς και ειδικούς στόχους που τίθενται και τους άξονες δράσης για την υλοποίηση τους.

Η γενική κατεύθυνση της αναπτυξιακής στρατηγικής, η οποία διαμορφώνει και το **αναπτυξιακό όραμα της περιοχής του νέου Δήμου Χανίων**, για την περίοδο 2011-2014, με βάση τις ευρωπαϊκές, εθνικές και αναπτυξιακές προτεραιότητες, τις επιδιώξεις και δεσμεύσεις της Δημοτικής Αρχής αλλά και το υφιστάμενο κοινωνικο-οικονομικό πλαίσιο εντός του οποίου ο Δήμος λειτουργεί, αφορά:

«τη διαμόρφωση ενός σύγχρονου, λειτουργικού, οικονομικά βιώσιμου, αποκεντρωμένου, φιλικού προς τον πολίτη Δήμου που θα αξιοποιεί τα συγκριτικά του πλεονεκτήματα και θα πρωτοπορεί σ' όλα τα επίπεδα, τοποθετώντας στο επίκεντρο της δράσης του καινοτόμες πρωτοβουλίες και πολιτικές για την προστασία και ανάδειξη του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος του νέου Δήμου, για την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών, για την αναβάθμιση των υποδομών παιδείας, πολιτισμού και αθλητισμού και για τη στήριξη της τοπικής οικονομίας, με ιδιαίτερη έμφαση στους τομείς του τουρισμού και του πρωτογενούς τομέα με απώτερο σκοπό την πολύπλευρη ανάπτυξη του νέου Δήμου Χανίων και την ανάδειξη του σε οικονομικό, κοινωνικό και πολιτιστικό κέντρο στην Περιφέρεια Κρήτης αλλά και στη Νοτιοανατολική Μεσόγειο».

Το διατυπωθέν όραμα του Δήμου Χανίων μπορεί να χαρακτηριστεί ως **ρεαλιστικό, δυναμικό, πολυθεματικό** και **πολυλειτουργικό**. Πιο συγκεκριμένα:

- ✓ Το όραμα είναι **ρεαλιστικό** γιατί στηρίζεται στα πραγματικά δεδομένα της περιοχής και φιλοδοξεί να άρει τις όποιες αδυναμίες του και να αξιοποιήσει έτσι περαιτέρω τα ανταγωνιστικά του πλεονεκτήματα.
- ✓ Το όραμα είναι **δυναμικό** γιατί δεν χαρακτηρίζεται από συντηρητισμό και στατικότητα.
- ✓ Το όραμα είναι **σύνθετο** και **πολυθεματικό**, αποφεύγοντας μια μονοδιάστατη ανάπτυξη, η οποία θα τόνιζε μια από τις πτυχές της (π.χ. μόνο οικονομική, μόνο πολιτιστική, μόνο χωρική) ή θα εστίαζε σ' ένα μόνο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας. Αντιθέτως, είναι εμφανές ότι το αναπτυξιακό όραμα του Δήμου προτάσσει την ισόρροπη και συμμετρική ανάπτυξη τόσο της οικονομικής δραστηριότητας και της κοινωνικής συνοχής, όσο και του πολιτισμού και της ποιότητας ζωής των κατοίκων.
- ✓ Το όραμα είναι **πολυλειτουργικό** σύμφωνα με το αναπτυξιακό πρότυπο της βιώσιμης ανάπτυξης. Αυτό σημαίνει ότι επιδιώκει τη σύζευξη της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης με την παράλληλη προστασία και ανάδειξη του περιβάλλοντος. Συνεπώς, η επιδιωκόμενη αναπτυξιακή διαδικασία συμπεριλαμβάνει οικονομικές, περιβαλλοντικές, πολιτιστικές και κοινωνικές λειτουργίες, χωρίς αποκλεισμούς και αλληλο-αναιρέσεις.

Για την υλοποίηση του ανωτέρω οράματος, ο Δήμος Χανίων εκπονεί το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για τα έτη 2011-2014, στο οποίο αναλύεται αφενός, η υφιστάμενη κατάσταση του εξωτερικού και εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου και αφετέρου, η στρατηγική που θα εφαρμόσει ο Δήμος για την επίτευξη των Γενικών Στόχων του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Το στρατηγικό σχέδιο, έχοντας μεσοπρόθεσμο χρονικά ορίζοντα, στοχεύει στην αξιοποίηση των δυνατοτήτων και ευκαιριών του Δήμου και στην αντιμετώπιση των προβλημάτων και των κινδύνων-περιορισμών που εμφανίζει η ευρύτερη περιοχή του Δήμου.

Οι κατευθυντήριες αρχές που μπορούν να υιοθετηθούν για τη διαμόρφωση της

στρατηγικής και του Επιχειρησιακού Προγράμματος, καθώς και για την εκπλήρωση της αποστολής και του οράματος του Δήμου Χανίων, αφορούν στην:

- ✓ κινητοποίηση όλων των τοπικών παραγωγικών πόρων και δυνατοτήτων.
- ✓ βελτίωση των υποδομών στο οικιστικό-δομημένο περιβάλλον.
- ✓ υιοθέτηση ολοκληρωμένων παρεμβάσεων για την τοπική ανάπτυξη, αξιοποίηση νέων ευκαιριών.
- ✓ προώθηση της ενεργού συμμετοχής των δημοτών.
- ✓ ανάπτυξη σχέσεων συνεργασίας και διαλόγου με τους τοπικούς φορείς.
- ✓ αξιοποίηση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ).
- ✓ ισόρροπη ανάπτυξη του συνόλου των Δημοτικών Ενοτήτων.
- ✓ εμπέδωση της διαφάνειας και της χρηστής διοίκησης καθώς και στον οικονομικό εξορθολογισμό.
- ✓ εμπέδωση της κοινωνικής δικαιοσύνης και αλληλεγγύης.
- ✓ ανταπόκριση στις ανάγκες και στα αιτήματα των πολιτών.
- ✓ ισότιμη εξυπηρέτηση όλων των κατοίκων, χωρίς διακρίσεις.

2.2. Η στρατηγική του Δήμου Χανίων

Η στρατηγική του Δήμου αποτελεί ένα συνεκτικό σύνολο γενικών στόχων και πολιτικών δράσεων, που αποσκοπούν στην εκπλήρωση της αποστολής και στην επίτευξη του οράματος του Δήμου. Η διαμόρφωση της στρατηγικής ενός Δήμου οριοθετείται από τον προσδιορισμό των κρίσιμων ζητημάτων τοπικής ανάπτυξης που θα αντιμετωπίσει ο Δήμος (γενικοί στόχοι τοπικής ανάπτυξης) και τη διαμόρφωση των κατάλληλων εσωτερικών στρατηγικών επιλογών που θα διασφαλίσουν την επιτυχή προσέγγιση των ως άνω γενικών στόχων τοπικής ανάπτυξης (πολιτικές δράσεις και γενικοί στόχοι εσωτερικής ανάπτυξης). Για τις ανάγκες του στρατηγικού σχεδιασμού και του επιχειρησιακού προγραμματισμού του Δήμου απαιτείται η οριοθέτηση δύο βασικών επιπέδων λήψης αποφάσεων:

- Το επίπεδο **Δημάρχου – Εκτελεστικής Επιτροπής – Δημοτικού Συμβουλίου**, στο οποίο καθορίζεται η Στρατηγική καθώς και οι Γενικοί Στόχοι τοπικής και εσωτερικής ανάπτυξης του Δήμου για την τριετία 2011-2014 και
- Το επίπεδο των **Υπηρεσιών του Δήμου και των Νομικών Προσώπων του**, στο οποίο καταρτίζονται τα Σχέδια Δράσης και προσδιορίζονται οι ειδικοί στόχοι και δράσεις για την επίτευξη του καθενός από τους γενικούς στόχους του στρατηγικού σχεδίου του Δήμου.

Η **αναπτυξιακή στρατηγική** του Δήμου, προκειμένου ωστόσο να είναι αποτελεσματική, πρέπει να στηρίζεται και να υπηρετεί τις αρχές:

- της **συμβατότητας** και της **άμεσης συσχέτισης με το αναπτυξιακό όραμα**. Δηλαδή η αναπτυξιακή στρατηγική θα πρέπει να περιλαμβάνει όλους εκείνους τους γενικούς στόχους, η υλοποίηση των οποίων θα οδηγήσει το Δήμο στην κοινωνικά επιθυμητή κατάσταση. Στην ουσία πρόκειται για τη στρατηγική εξειδίκευση του οράματος μέσω της διατύπωσης εξειδικευμένων στόχων.
- της **εσωτερικής συνοχής**, που σημαίνει ότι οι επιμέρους στόχοι θα πρέπει να λειτουργούν συμπληρωματικά, χωρίς επικαλύψεις ή συγκρούσεις και αλληλοαναιρέσεις.
- της **θεματικής εξειδίκευσης**, δηλαδή του συγκεκριμένου προσανατολισμού και διακριτού περιεχομένου κάθε στόχου και της προώθησης ενός συγκεκριμένου τομέα της οικονομικής και κοινωνικής ζωής.
- της **εφικτότητας**, δηλαδή της διατύπωσης στόχων που είναι ρεαλιστικοί και υλοποιήσιμοι.
- της **κοινωνικής αποδοχής**, που σημαίνει ότι οι στρατηγικοί στόχοι θα πρέπει να είναι αποδεκτοί και να τυγχάνουν της κοινωνικής συναίνεσης από τους κατοίκους του Δήμου.
- της **συνάφειας με τις περιφερειακές, εθνικές και ευρωπαϊκές αναπτυξιακές προτεραιότητες**, ώστε αφενός να έχουν μεγάλη πιθανότητα χρηματοδότησης και αφετέρου να συνεργούν με αυτές ώστε να υπάρχει πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα.

Η αναπτυξιακή προοπτική του Δήμου υπόκειται στη δράση ενός συνόλου εσωτερικών και εξωτερικών παραγόντων, οι οποίοι δρουν θετικά ή αρνητικά, άμεσα ή έμμεσα στο υπάρχον παραγωγικό σύστημα και την παραγωγική διαδικασία αυτού. Οι εν λόγω παράγοντες αφορούν εσωτερικούς ή εξωτερικούς περιορισμούς στην προοπτική ανάπτυξης της περιοχής του Δήμου και συνδέονται με την αλληλεξάρτηση της τοπικής οικονομίας με την εθνική ή περιφερειακή οικονομία. Ακόμα συνδέονται με τη διεθνή οικονομία για περιοχές που έχουν ισχυρή οικονομική αλληλεξάρτηση με

οικονομίες άλλων χωρών που κυρίως αποτυπώνονται στις οικονομικές «ροές» από και προς αυτές. Η σε βάθος κατανόηση αυτών των παραγόντων συμβάλλει σε μια ρεαλιστική αντίληψη των ορίων και των προοπτικών ανάπτυξης και δημιουργίας απασχόλησης, που στις περισσότερες των περιπτώσεων αποτελεί βασική επιδίωξη κάθε ευρύτερης περιοχής (Περιφέρεια ή Νομός) και κάθε Δήμου.

Ένα χρήσιμο εργαλείο που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την ανάλυση των παραγόντων αυτών είναι η ανάλυση S.W.O.T. (Strengths= δυνατότητες, Weaknesses= αδυναμίες, Opportunities= ευκαιρίες, Threats=απειλές). Η ανάλυση SWOT ως μεθοδολογικό εργαλείο, αποτελεί έναν τρόπο καταγραφής των κυριότερων συμπερασμάτων που προκύπτουν από την ανάλυση και την καταγραφή του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος ενός τμήματος ή του συνόλου μιας περιοχής.

Απώτερος στόχος της είναι κατ' αρχήν ο εντοπισμός και η καταγραφή των «ισχυρών» σημείων ή στρατηγικών πλεονεκτημάτων πάνω στα οποία μπορεί να στηριχθεί η αναπτυξιακή πορεία του Δήμου και να καθοριστούν οι στρατηγικές κατευθύνσεις μιας συνεκτικής και συνολικής στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης για την συνολική περιοχή αναφοράς. Ακόμη, ο εντοπισμός και καταγραφή των «αδύνατων» σημείων αποτελεί την αναγκαία βάση για τη διαμόρφωση εκείνων των πολιτικών και δράσεων που θα συνέβαλαν στη θεραπεία τους. Εξάλλου, σ' ένα οικονομικό περιβάλλον που συνεχώς μεταβάλλεται, παρουσιάζονται ευκαιρίες και κίνδυνοι – στοιχεία τα οποία πρέπει να αξιολογούνται και να λαμβάνονται υπόψη κατά το σχεδιασμό των όποιων παρεμβάσεων πολιτικής για τη χωρική ενότητα του Δήμου.

Οι δύο πρώτες παράμετροι (Δυνατά και Αδύνατα Σημεία) σχετίζονται με το «εσωτερικό περιβάλλον» και καθορίζονται από την ανάλυση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της περιοχής του Δήμου. Οι παράμετροι αυτές αφορούν αποκλειστικά τον προσδιορισμό των πλεονεκτημάτων ή μειονεκτημάτων που πηγάζουν από την υφιστάμενη υποδομή, τις οικονομικές διακρίσεις, τα στοιχεία που διαμορφώνουν το οικονομικό περιβάλλον, το φυσικό περιβάλλον, το επίπεδο εκπαίδευσης, το πολιτιστικό περιβάλλον και το γενικότερο «προφίλ» ενός τμήματος ή του συνόλου της περιοχής. Η συλλογή, ανάλυση και επεξεργασία των φυσιογνωμικών, οικονομικών και λοιπών στοιχείων, επιτρέπει την αξιολόγηση και τη σύνοψη των συμπερασμάτων σχετικά με τα δυνατά και αδύνατα σημεία που σκιαγραφούν το αναπτυξιακό «προφίλ» του Δήμου Χανίων αλλά και των δημοτικών ενοτήτων αυτού.

Λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία που συγκροτούν το εσωτερικό περιβάλλον της περιοχής αναφοράς, εντοπίζονται και εξειδικεύονται οι παράμετροι που συνιστούν τα δυνατά σημεία, τα οποία πρέπει να αναπτύξει η παραγωγική δραστηριότητα, καθώς και τα αδύνατα σημεία, τα οποία καλείται να περιορίσει, ώστε να μην αποτελούν εμπόδιο ή ανασταλτικό παράγοντα στη διαδικασία ανάπτυξης της.

Με ανάλογο τρόπο, λαμβάνοντας υπόψη τα συμπεράσματα από την ανάλυση του εξωτερικού περιβάλλοντος προσδιορίζονται τα βασικότερα από εκείνα τα σημεία που διαφαίνεται να αποτελούν ευκαιρίες για ανάπτυξη και τα οποία κα πρέπει να εκμεταλλευτεί ο στρατηγικός αναπτυξιακός σχεδιασμός της περιοχής, καθώς και οι κίνδυνοι (απειλές) που ενδέχεται να αντιμετωπίσει στο μέλλον.

Τα συμπεράσματα της ανάλυσης αυτής χρησιμεύουν στον καθορισμό των βασικών

αξόνων δράσης και των πολιτικών, που θα πρέπει να σχεδιαστούν και να υλοποιηθούν στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου Χανίων, έτσι ώστε να αρθούν τα εμπόδια στην ανάπτυξή της.

2.3. Άξονες Προτεραιότητας και Μέτρα Δράσης

Στο πλαίσιο αυτό και με δεδομένη της αποτύπωση-καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης, όπως αυτή παρουσιάστηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο, υιοθετούνται οι εξής κατευθυντήριες πολιτικές (Άξονες Προτεραιότητας) για την εκπλήρωση της αποστολής και της αναπτυξιακής στρατηγικής του Δήμου Χανίων:

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1:

«Προστασία του Περιβάλλοντος & Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής»

Μέτρο 1.1 : Χωροταξικός - Πολεοδομικός Σχεδιασμός & Χωρική Συνοχή

Μέτρο 1.2 : Κυκλοφορία- Στάθμευση - Συγκοινωνία

Μέτρο 1.3 : Διαχείριση και Προστασία Φυσικού Περιβάλλοντος-Καθαριότητα-Πράσινο-

Πολιτική Προστασία

Μέτρο 1.4 : Υποδομές-Δομημένο Περιβάλλον

Μέτρο 1.5 : Ύδρευση- Άρδευση – Αποχέτευση

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2:

«Ενίσχυση της Κοινωνικής Πολιτικής & των Υπηρεσιών Παιδείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού»

Μέτρο 2.1 : Κοινωνική Πολιτική-Πρόνοια-Εθελοντισμός

Μέτρο 2.2 : Παιδεία

Μέτρο 2.3 : Πολιτισμός

Μέτρο 2.4: Αθλητισμός

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3:

«Τοπική Οικονομική Ανάπτυξη & Απασχόληση»

Μέτρο 3.1 : Ανάπτυξη Πρωτογενούς Τομέα

Μέτρο 3.2 : Απασχόληση-Στήριξη Τοπικής Οικονομίας & Προώθηση Επιχειρηματικότητας

Μέτρο 3.3 : Τουριστική Ανάπτυξη

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4 :

«Βελτίωση της Διοικητικής Ικανότητας & της Οικονομικής Κατάστασης του Δήμου»

Μέτρο 4.1 : Διοίκηση, Οργάνωση & Λειτουργία των Υπηρεσιών

Μέτρο 4.2 : Ανθρώπινο Δυναμικό & Υλικοτεχνική Υποδομή

Μέτρο 4.3 : Εξυπηρέτηση του Πολίτη

Μέτρο 4.4 : Συνεργασίες-Εξωστρέφεια

Μέτρο 4.5 : Οικονομική Διαχείριση-Αξιοποίηση Δημοτικής Περιουσίας & Χρηματοδοτικών

Πηγών

Μέτρο 4.6: Δημοτικές & Τοπικές Κοινότητες

Για την επίτευξη των στόχων κάθε άξονα προτεραιότητας του Επιχειρησιακού Προγράμματος, προβλέπονται συγκεκριμένα μέτρα, μέσα στα οποία θα ενταχθούν ανάλογα έργα-δράσεις, έτσι ώστε, να δομηθεί ένα συνεκτικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα για το Δήμο, το οποίο σε συνδυασμό με τα υπόλοιπα μέτρα και τις δράσεις του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος του ΕΣΠΑ θα συμβάλλουν στη ζητούμενη αναπτυξιακή προώθηση του Δήμου και στην ολοκληρωμένη ανάπτυξη του συνόλου των περιοχών αυτού.

Στον πίνακα 64, παρουσιάζονται συνοπτικά οι Άξονες Προτεραιότητας, τα Μέτρα και οι γενικοί στόχοι του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου Χανίων για τα έτη 2011-2014.

**ΠΙΝΑΚΑΣ 64: Παρουσίαση Αξόνων, Μέτρων και Γενικών Στόχων
Επιχειρησιακού Προγράμματος 2001-2014 Δήμου Χανίων**

Άξονας Προτεραιότητας 1: Προστασία του Περιβάλλοντος και Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής		
Μέτρα	Κωδ.	Γενικοί Στόχοι
Μέτρο 1.1. Χωροταξικός - Πολεοδομικός Σχεδιασμός & Χωρική Συνοχή	1.1.1	Ολοκλήρωση Γ.Π.Σ. Δήμου Χανίων
	1.1.2	Αποπεράτωση Πράξεων Εφαρμογής
	1.1.3	Έργα διάνοιξης οδών
	1.1.4	Υλοποίηση Οικιστικών Αναπλάσεων και Πολεοδομικών παρεμβάσεων
	1.1.5	Ανάδειξη περιοχών με ιδιαίτερο ιστορικό και αρχιτεκτονικό-πολεοδομικό ενδιαφέρον
	1.1.6	Αξιοποίηση-δημιουργία κοινόχρηστων-κοινωφελών χώρων
Μέτρο 1.2: Κυκλοφορία- Στάθμευση - Συγκοινωνία	1.2.1	Υλοποίηση έργων οδοποιίας (συντήρηση, αποκατάσταση και κατασκευή νέων οδών) στο σύνολο του Δήμου
	1.2.2	Δημιουργία νέων χώρων στάθμευσης (κατασκευή- μίσθωση)
	1.2.3	Διαχείριση-εκσυγχρονισμός λειτουργίας χώρων στάθμευσης
	1.2.4	Βελτίωση συνθηκών κυκλοφορίας-προώθηση βιώσιμης κινητικότητας
	1.2.5	Τροποποίηση-αναθεώρηση και εφαρμογή της κυκλοφοριακής μελέτης της πόλης των Χανίων
	1.2.6	Μεταφορά μαθητών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης
	1.2.7	Λειτουργία Πάρκου Κυκλοφοριακής Αγωγής – Δράσεις ενημέρωσης καλής οδικής συμπεριφοράς
	1.2.8	Σήμανση οδών – τοποθέτηση πινακίδων Κ.Ο.Κ.
	1.2.9	Αγορά Ποδηλάτων Δημόσιας Χρήσης
	1.2.10	Μελέτη -Κατασκευή δικτύου ποδηλατοδρόμων
Μέτρο 1.3: Διαχείριση και Προστασία Φυσικού Περιβάλλοντος- Καθαριότητα-Πράσινο-Πολιτική Προστασία	1.3.1	Προστασία των φυσικών πόρων από κάθε μορφής ρύπανση
	1.3.2	Προστασία και αξιοποίηση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας
	1.3.3	Προστασία και ανάδειξη υγροτόπων – προστατευόμενων περιοχών φυσικού κάλλους Δήμου Χανίων
	1.3.4	Δράσεις ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης τοπικού πληθυσμού σε θέματα προστασίας περιβάλλοντος
	1.3.5	Βελτίωση του επιπέδου καθαριότητας κοινοχρήστων χώρων
	1.3.6	Βελτιστοποίηση προγράμματος αποκομιδής αστικών/οικιακών απορριμμάτων
	1.3.7	Βελτιστοποίηση προγράμματος συλλογής, διαχείρισης και διάθεσης ειδικών απορριμμάτων (ογκωδών αντικειμένων, απορριμμάτων κήπων κ.α.)
	1.3.8	Σύστημα παρακολούθησης και διαχείρισης στόλου οχημάτων και απορριμματοφόρων Δήμου στο σύνολο τους
	1.3.9	Ενίσχυση προγράμματος καθαριότητας/σάρωσης κοινοχρήστων δημοτικών χώρων (οδών, πάρκων, πλατειών, κλπ.)

	1.3.10	Προμήθεια μέσων προσωρινής αποθήκευσης απορριμμάτων (κάδοι - απορριμματοδοχεία)
	1.3.11	Ενίσχυση δημοτικού στόλου απορριμματοφόρων, οχημάτων, μηχανημάτων και εξοπλισμού καθαριότητας
	1.3.12	Δράσεις ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης σε θέματα καθαριότητας
	1.3.13	Συντήρηση και αναβάθμιση υφιστάμενων χώρων πρασίνου Δήμου Χανίων
	1.3.14	Σχεδιασμός-οργάνωση-υλοποίηση Προγράμματος Δεντροφυτεύσεων σε κοινόχρηστους χώρους του Δήμου
	1.3.15	Σχεδίαση και εκτέλεση έργων πολιτικής προστασίας και πυροπροστασίας
	1.3.16	Σύνταξη μνημονίων και σχεδίων δράσης για την αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών στο Δήμο
Μέτρο 1.4. Υποδομές-Δομημένο Περιβάλλον	1.4.1	Εφαρμογή ολοκληρωμένων παρεμβάσεων- αστικών αναπλάσεων στην Παλιά Πόλη των Χανίων
	1.4.2	Έργα ανάπλασης και ενεργειακής αναβάθμισης οδών-πλατειών- παιδικών χαρών-πάρκων στο σύνολο του Δήμου
	1.4.3	Πρόγραμμα αισθητικής και ενεργειακής αναβάθμισης δημοτικών κτιρίων και χώρων
	1.4.4	Έργα συντήρησης και κατασκευής πεζοδρομίων-πεζοδρομήσεων στο σύνολο του Δήμου
	1.4.5	Έργα βελτίωσης και συντήρησης Δημοτικών Κοιμητηρίων
	1.4.6	Βιοκλιματικός και ενεργειακός σχεδιασμός δημοτικών κτιρίων, εγκαταστάσεων και λοιπών δημοτικών χώρων (πλατείες, πεζόδρομοι, κλπ)
	1.4.7	Συντήρηση-ανακατασκευή-επανάχρηση δημοτικών κτιρίων
	1.4.8	Βελτίωση αγροτικού και δημοτικού δικτύου του Δήμου
	1.4.9	Αντισεισμικός Έλεγχος Δημοτικών Κτιρίων
Μέτρο 1.5.: Υδρευση- Άρδευση – Αποχέτευση	1.5.1	Διασφάλιση ορθολογικής διαχείρισης υδατικών πόρων, για επαρκή ποσότητα και άριστη ποιότητας νερού για το σύνολο των περιοχών του νέου Δήμου (συνεργασία με ΟΑΔΥΚ)
	1.5.2	Υλοποίηση έργων επάρκειας, εκσυγχρονισμού και ενοποίησης των δικτύων της Δ.Ε.Υ.Α.Χ.
	1.5.3	Ολοκλήρωση μελετών και υλοποίηση έργων ολοκλήρωσης των δικτύων ακαθάρτων, σε περιοχές του Δήμου Χανίων
	1.5.4	Ολοκλήρωση αντιπλημμυρικής προστασίας ευρύτερης περιοχής των Χανίων, με κατασκευή έργων διευθέτησης για την προστασία των περιοχών όπου τα συγκεκριμένα έργα απαιτούνται.
	1.5.5	Αύξηση της δυναμικότητας της Εγκατάστασης Επεξεργασίας Λυμάτων (ΕΕΛ) της πόλης των Χανίων.
	1.5.6	Υλοποίηση μικρών αυτόνομων εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων σε απομακρυσμένες περιοχές του Δήμου.

**Άξονας Προτεραιότητας 2:
Ενίσχυση της Κοινωνικής Πολιτικής & των υπηρεσιών Παιδείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού**

Μέτρο 2.1.: Κοινωνική Πολιτική-Πρόνοια- Εθελοντισμός	2.1.1	Αναβάθμιση κοινωνικών υπηρεσιών για την ικανοποίηση αναγκών κοινωνικής φροντίδας
	2.1.2	Βελτίωση υφιστάμενων και δημιουργία νέων δομών για την Τρίτη ηλικία (Βοήθεια στο Σπίτι, ΚΑΠΗ, ΚΗΦΗ κ.α.)
	2.1.3	Ενίσχυση υπηρεσιών για το παιδί και την οικογένεια-αναβάθμιση Υποδομών Προσχολικής Αγωγής (βρεφονηπιακοί-παιδικοί σταθμοί, κ.α.)
	2.1.4	Πρόληψη και προαγωγή της υγείας
	2.1.5	Σχεδιασμός και υλοποίηση δράσεων για την ισότητα και την κοινωνική ενσωμάτωση
	2.1.6	Στήριξη ευπαθών κοινωνικών ομάδων (π.χ. Ρομά)
	2.1.7	Λειτουργία Κοινωνικού Παντοπωλείου
	2.1.8	Λειτουργία Γραφείου Εθελοντισμού-Σχεδιασμός και υλοποίηση δράσεων εθελοντισμού
Μέτρο 2.2.: Παιδεία	2.2.1	Συντήρηση σχολικών κτιρίων και εγκαταστάσεων
	2.2.2	Βιοκλιματική αναβάθμιση σχολικών κτιρίων
	2.2.3	Ανάπλαση και αισθητική αναβάθμιση σχολικών αυλών
	2.2.4	Υλοποίηση Προγραμμάτων Δια Βίου Μάθησης στο Δήμο Χανίων
	2.2.5	Φύλαξη Σχολείων – Εφαρμογή προγράμματος «Σχολικού Τροχονόμου»
	2.2.6	Προμήθεια εξοπλισμού Σχολικών Μονάδων Δήμου Χανίων
	2.2.7	Ενίσχυση λειτουργίας Σχολικών Επιτροπών Δήμου Χανίων
	2.2.8	Ενίσχυση λειτουργίας Κινητής Βιβλιοθήκης Χανίων με έμφαση στην υποστήριξη των σχολικών μονάδων.
	2.2.9	Οργάνωση δικτύου εθελοντών για εκπαιδευτικές δράσεις
Μέτρο 2.3.: Πολιτισμός	2.3.1	Συντήρηση, διαχείριση και ανάδειξη υφιστάμενων πολιτιστικών υποδομών Δήμου Χανίων (ΚΑΜ, Δημοτική Πινακοθήκη, Δημοτικός Κινηματογράφος, κλπ)
	2.3.2	Αποκατάσταση και ανάδειξη μνημείων και χώρων αρχαιολογικής σημασίας - ιστορικών κτιρίων
	2.3.3	Ανάδειξη και αποκατάσταση Παλιάς Πόλης Χανίων
	2.3.4	Δημιουργία νέων χώρων πολιτισμού (π.χ. θέατρο)
	2.3.5	Διοργάνωση Πολιτιστικών Εκδηλώσεων τοπικής, εθνικής και διεθνούς σημασίας
	2.3.6	Ανάπτυξη Μουσικής και Καλλιτεχνικής Παιδείας
	2.3.7	Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός Δημοτικών Βιβλιοθηκών Δήμου Χανίων
	2.3.8	Στήριξη καλλιτεχνικού έργου ΔΗ.Π.Ε.ΘΕ. Κρήτης
	2.3.9	Δράσεις ανάδειξης της ιστορικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της περιοχής του Δήμου Χανίων
	2.3.10	Έκδοση εντύπων ιστορικού και πολιτιστικού περιεχομένου
	2.3.11	Στήριξη πολιτιστικών σωματείων Δήμου Χανίων
Μέτρο 2.4.: Αθλητισμός	2.4.1	Εκσυγχρονισμός, ανακατασκευή και αναβάθμιση Αθλητικών υποδομών Δήμου Χανίων
	2.4.2	Κατασκευή-Λειτουργία νέων Αθλητικών υποδομών (π.χ. Ποδηλατοδρόμιο Ακρωτηρίου)

	2.4.3	Υλοποίηση Προγραμμάτων «Άθλησης για Όλους» (μαζικός αθλητισμός)
	2.4.4	Υλοποίηση προγραμμάτων προώθησης αθλητισμού και δημιουργικής απασχόλησης νέων
	2.4.5	Ενεργειακή αναβάθμιση αθλητικών εγκαταστάσεων
	2.4.6	Ενίσχυση και αναβάθμιση σχολικού & εργασιακού αθλητισμού
	2.4.7	Προώθηση αθλητικού τουρισμού-διοργάνωση αθλητικών διοργανώσεων τοπικής, εθνικής και διεθνούς εμβέλειας
	2.4.8	Στήριξη Αθλητικών Σωματείων Δήμου Χανίων

Άξονας Προτεραιότητας 3: Τοπική Οικονομική Ανάπτυξη & Απασχόληση

Μέτρο 3.1.: Ανάπτυξη Πρωτογενούς Τομέα	3.1.1	Προστασία και ανάπτυξη φυτικής -ζωικής παραγωγής και αλιείας στο Δήμο Χανίων
	3.1.2	Ίδρυση και λειτουργία Γραφείου Αγροτικής Πληροφόρησης και Τεχνικής Υποστήριξης στο Δήμο Χανίων
	3.1.3	Υλοποίηση δράσεων προβολής, προώθησης και διάδοσης των τοπικών αγροτικών προϊόντων και της Κρητικής Διατροφής (π.χ. διοργάνωση αγροτικών εκθέσεων, κ.α.)
	3.1.4	Διασύνδεση αγροτικής παραγωγής και κρητικού διατροφικού προτύπου με την τουριστική ανάπτυξη
Μέτρο 3.2.: Απασχόληση-Στήριξη Τοπικής Οικονομίας & Προώθηση Επιχειρηματικότητας	3.2.1	Υλοποίηση προγράμματος "κοινωφελούς εργασίας" στο Δήμο Χανίων
	3.2.2	Ίδρυση και λειτουργία αυτοτελούς Γραφείου Πληροφόρησης & Προώθησης της Απασχόλησης
	3.2.3	Ίδρυση και λειτουργία Επιχειρηματικού-Επενδυτικού ΚΕΠ
	3.2.4	Προώθηση δράσεων κοινωνικής οικονομίας
Μέτρο 3.3.: Τουριστική Ανάπτυξη	3.3.1	Ανάπτυξη νέων μορφών τουρισμού (π.χ. κρουαζιέρας, θρησκευτικός, αθλητικός, γαστρονομικός, κ.α.)
	3.3.2	Ενίσχυση της τουριστικής προβολής σε επίπεδο Δήμου - Συνεργασία με Περιφέρεια Κρήτης για τουριστική προβολή και διαφήμιση σε επίπεδο Κρήτης
	3.3.3	Δημιουργία ειδικής ιστοσελίδας για την διαδικτυακή τουριστική προβολή του Δήμου Χανίων
	3.3.4	Βελτίωση της σήμανσης δρόμων, αρχαιολογικών χώρων, αξιοθέατων και μνημείων
	3.3.5	Αναβάθμιση λειτουργίας Δημοτικού Γραφείου Τουριστικής Πληροφόρησης

Άξονας Προτεραιότητας 4 : Βελτίωση Διοικητικής Ικανότητας και της Οικονομικής κατάστασης του Δήμου

Μέτρο 4.1.: Διοίκηση, Οργάνωση & Λειτουργία των Υπηρεσιών	4.1.1	Εφαρμογή νέου Ο.Ε.Υ.-Βελτίωση διοικητικής ικανότητας, αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των υπηρεσιών του Δήμου
--	-------	--

	4.1.2	Αναδιοργάνωση και ορθολογική λειτουργία Νομικών Προσώπων Δήμου Χανίων.
	4.1.3	Αξιοποίηση / ενσωμάτωση νέων Τεχνολογιών Πληροφορικής & Επικοινωνιών στην εσωτερική λειτουργία του Δήμου
	4.1.4	Ανάπτυξη και εφαρμογή συστήματος ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και εφαρμογή διαδικασιών παρακολούθησης & αξιολόγησης των υπηρεσιακών μονάδων του Δήμου
	4.1.5	Εναρμόνιση Πιστοποιητικών Διαχειριστικής Επάρκειας σύμφωνα με τη νέα οργανωτική δομή και υπηρεσίες του Δήμου Χανίων
	4.1.6	Ενίσχυση διαδικασιών Διαφάνειας και Ελέγχου στη Διοίκηση του Δήμου (π.χ. αναρτήσεις όλων των αποφάσεων στο "Διαύγεια", κ.α.)
Μέτρο 4.2: Ανθρώπινο Δυναμικό & Υλικοτεχνική Υποδομή	4.2.1	Αύξηση συμμετοχής προσωπικού Δήμου και Νομικών Προσώπων αυτού σε προγράμματα κατάρτισης - επιμόρφωσης
	4.2.2	Βελτίωση εργασιακού περιβάλλοντος του Δήμου- Διαμόρφωση ενός ασφαλούς, υγιούς και λειτουργικού περιβάλλοντος εργασίας
	4.2.3	Προμήθεια, συντήρηση και αναβάθμιση μηχανολογικού, τεχνολογικού και λοιπού εξοπλισμού
	4.2.4	Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης του εξοπλισμού και των εγκαταστάσεων του Δήμου
	4.2.5	Αξιοποίηση και επέκταση της ευρυζωνικότητας στο Δήμο Χανίων
Μέτρο 4.3: Εξυπηρέτηση του Πολίτη	4.3.1	Ανάπτυξη υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης με στόχο τη διευκόλυνση της επικοινωνίας των πολιτών με τις υπηρεσίες του Δήμου και την βελτίωση της εξυπηρέτησης
	4.3.2	Ενίσχυση της διαφάνειας στις διαδικασίες διαχείρισης υπηρεσιών του Δήμου
	4.3.3	Βελτίωση παρεχόμενων υπηρεσιών προς το δημότη
	4.3.4	Λειτουργία Αυτοτελούς Τμήματος Διαφάνειας και Υποστήριξης του Δημότη
Μέτρο 4.4: Συνεργασίες-Εξωστρέφεια	4.4.1	Ανάπτυξη συνεργασιών με φορείς και επιχειρήσεις της περιοχής του Δήμου
	4.4.2	Ανάπτυξη συνεργασιών με ΟΤΑ α' και β' βαθμού
	4.4.3	Συμμετοχή του Δήμου σε εθνικά διαδημοτικά δίκτυα ΟΤΑ
	4.4.4	Αδελφοποιήσεις με Δήμους του εσωτερικού και του εξωτερικού
	4.4.5	Συμμετοχή σε Ευρωπαϊκά Προγράμματα συνεργασίας Περιφερειακών Αρχών, ΟΤΑ, Οργανισμών και Επιχειρήσεων
	4.4.6	Ανάπτυξη συνεργασιών με διεθνή δίκτυα και οργανώσεις ΟΤΑ
Μέτρο 4.5: Οικονομική Διαχείριση- Αξιοποίηση Δημοτικής Περιουσίας & Χρηματοδοτικών Πηγών	4.5.1	Βελτίωση οικονομικών μεγεθών Δήμου
	4.5.2	Εξορθολογισμός δαπανών-μείωση λειτουργικού κόστους
	4.5.3	Αξιοποίηση δημοτικής περιουσίας/εκπόνηση μελετών
	4.5.4	Βελτιστοποίηση λειτουργίας εισπρακτικών μηχανισμών Δήμου
	4.5.5	Αξιοποίηση Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς 2007-2013
	4.5.6	Αξιοποίηση των «Κοινών Ευρωπαϊκών Πόρων για Αειφόρες Επενδύσεις στα Αστικά Κέντρα» (Μηχανισμός JESSICA)

	4.5.7	Αξιοποίηση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων
Μέτρο 4.6: Δημοτικές & Τοπικές Κοινότητες	4.6.1	Ισόρροπη και ολοκληρωμένη ανάπτυξη των Δημοτικών και Τοπικών Κοινοτήτων